

ULLA KONTTILA

Mielihalu ja järkiminä

ULLA KONTTILA

Mielihalu ja järkiminä

1.painos

© Oulun ensi- ja turvakoti ry ja Ulla Konttila, 2020

Graafinen suunnittelu ja taitto: HannaHau

Kannen kuvat: Shutterstock

ISBN 978-952-94-4220-1 (nid.)

ISBN 978-952-94-4221-8 (PDF)

Painopaikka: Grano, Vaasa 2020

VUOLLE
Setlementti

SERITATYÖ

Esipuhe

Lapsiin kohdistuva seksuaalinen taipumus on vihatuimpia seksuaalisuuden muotoja. Samalla se on myös väärinymmärretyin. Lapsikohteisuudesta eli pedofiiliasta kirjoitetaan jatkuvasti mediassa ja julkisessa keskustelussa tavoilla, jotka pitävät yllä väärinkäsityksiä ja epämääräisyyttä. Uutisissa ja mielipiteissä sekoitetaan teot ja taipumus, sairaus ja seksuaalisuus, ajatukset ja rikokset, ja pahimmillaan typistetään ihmisiä hirviöiksi.

Yksikään ihminen ei ole pelkkä leima, joka häneen painetaan. Leimaaminen on helppo tapa jäsentää maailmaa silloin, kun ei ole kykyä tai uskallusta katsoa ihmisyyttä kokonaisuutena. Pelko siitä, mitä paljastuisi, ja mitä ehkä näkisimme myös itsessämme, pitää leimoja yllä. On helpompaa katsoa sivuun kuin suoraan kohti. On helpompi antaa pelolle, inholle ja vihalle valta.

Martha Nussbaum antaa nimen leimaamisen takana olevalle ajattelulle. Se on inhon politiikkaa. Lokeroimme ihmisiä affektiivisesti ikävien leimojen alle ja korotamme samalla itsemme paremmaksi ja puhtaammaksi. Tämä temppu on tietenkin silmänlumetta, koska yksinkertaistuksille ja itsepetokselle perustuvat leimat eivät voi häivyttää sitä tosiasiaa, ettei kenenkään ajattelu tai toiminta ole täysin ongelmatonta ja puhdasta.

Jokaisella meistä on oma pimeä puolemmme. Kenestäkään ei tee hyvää ihmistä se, että pimeää puolta yritetään häivyttää, vaan se, että pysymme siitä huolimatta oikealla polulla. Nussbaum liennyttää vastakkainasetteluja ihmisten välillä puhumalla ihmisyyden politiikasta, jossa pyrkimyksenä on huomata ihmisten intressien ja tarpeiden samankaltaisuus.

Jokainen etsii omalla tavallaan hyvää elämää, onnea ja omien intressien toteutumista. Yksi suurimmista intresseistämme kytkeytyy seksu-

aalisuuteen ja tyydyttäviin romanttisiin ihmissuhteisiin. Sen toteutumisen riippuu monista tekijöistä kuten omista voimavaroista, sosiaalisista ja kulttuurisista olosuhteista ja valinnoistamme. Yhtenä osatekijänä on kuitenkin myös tuuri, mikä saattaa heittää meidät yllättäviin tilanteisiin tai vain jättää toiveet roikkumaan ilmaan.

Bernard Williams kirjoittaa moraalisesta tuurista, mikä tarkoittaa arpapeliä siitä, millaisia moraalisia ongelmia joudumme elämässämme kohtaamaan. Hänen tunnetuin esimerkkinsä kuvaa sitä, miten Natsi-Saksaan syntynyt henkilö joutuu kohtaamaan aivan eri kaliiberin moraalikysymyksiä kuin rauhan ajan vakaaseen yhteiskuntaan syntynyt henkilö.

Seksuaalisuuden osalta voidaan rinnastaa esimerkiksi lapsikohtainen seksuaalisuus mutkattomaan valtavirran heteroseksuaalisuuteen, cis-sukupuoliseen identiteettiin ja hyväksyvään ympäristöön. Intersektionaalisissa analyysissä näitä kutsutaan etuoikeuksiksi. Ne ovat kiistattomasti etuja, mitä tulee moraaliseen tuuriin. Henkilö, joka on syntynyt valtavirtakulttuuriin ja löytää itsestään tavallisen heteron, ei joudu lähtökohtaisesti kohtaamaan sisäisiä ristiriitoja, häpeää tai halveksuntaa.

Lapsikohtaisen seksuaalisuutensa löytävä nuori, kuten tämän kirjan Juhani, on aivan toisenlaisessa tilanteessa. Kun hän ymmärtää teini-ikäisenä, että hänen seksuaalisuutensa ja romanttinen kiinnostuksensa kohdistuu alle 10-vuotiaisiin tyttöihin, hän löytää myös musertavan totuuden siitä, että hän ei voi koskaan sekä kokea kaipaamaansa seksuaalista täytymystä että olla moraalisesti hyvä ihminen.

Tällainen hetki elämässä erottaa nuoren ihmisen perustavalla tavalla muista ihmisistä, joiden tavanomaiset elämäntilanteet ja seksuaalisuus näyttävät moraalisesta tuurista kannalta Hannu Hanhen elämältä. Nuoren Juhani elämässä moraalinen valinta seisoo elämänpolulla kuin Pääsiäisaaren patsas vääjämättömänä ja järkähtämättömänä. Sitä ei voi sivuuttaa tai teeskennellä, että sitä ei ole. Ja sen joutuu kohtaamaan yhä uudestaan ja uudestaan. Tästä on oikeastaan kyse koko kirjan dialogin ajan.

Jean-Paul Sartren ajattelussa ihmisyyttä kuvaa jatkuva valintojen tekeminen tilanteessa, joka tekee niistä vaikeita koko ajan. Ihmisen eksistentiaalinen vapaus tarkoittaa sitä, että joutuu joka hetki valitsemaan itsensä uudestaan. Valintaa voi yrittää paeta teeskentelemällä, että ei muka

valitse. Voi väittää, että ”Saatana sai minut tekemään niin” tai että ”himo oli niin suuri, että ei voinut mitään”. Itsensä pettämisen tapoja on tuhansia, mutta myös itsepetos on lopulta valinta.

Sartren vastaus tukalaan ihmisen tilanteeseen on autenttisuus, sen hyväksyminen ja tiedostaminen, että valitsemaan joutuu koko ajan. Autenttinen ihminen valitsee tietoisesti uudestaan ja uudestaan sekä hyväksyy sivuuttamattoman moraalisen vastuun valinnoistaan. Koskaan ei ole mahdollista piiloutua olosuhteiden taakse tai heittäytyä himojen vietäväksi ilman, että vastuu tavoittaisi lopulta.

Autenttisuus edellyttää todellisuuden ja itsen kohtaamista suoraan, väistelemättä, vaikka kulttuurimme, sosiaaliset normimme ja psyykkemme tarjoavat meille joka välissä itsepetoksen ja unohduksen pikaria. Myös tilanteemme, minämme, kehomme ja ympäristömme vastustaa intressejämme tarmokkaasti.

Tilanteemme on kuin tahmeaa liisteriä, jossa yritämme pyristellä valitsemaamme suuntaan. Seksuaalisuutemme on osa tätä. Se yhtäältä puskee meitä vimmatusti johonkin suuntaan ja toisaalta lipsuu käsistämme, kun haluaisimme valjastaa sen intressiemme eteen. Seksuaalisuus pyrkii ottamaan tahtomme haltuun, nujertaa meitä häpeällä, julistaa holtittomuuden ilosanomaa ja esiintyy suurena vapauttajana, milloin mitäkin.

Juhani puhuu paljon jaakopinpainista mielihalun ja järkiminen välillä. Se on kamppailua autenttisuudesta. Vastustajana on oma halu, mutta myös ympäröivä yhteiskunta, joka on valmis vetämään maton alta hetkellä millä hyvänsä. Jos et omalla kohdallasi tunnista mitenkään tällaista painia elämässäsi, olet todellakin moraalisesti onnekas ja saat pelata helpolla vaikeustasolla.

Henkilö, jota lapset kiinnostavat seksuaalisesti, mutta joka ei halua vahingoittaa heitä, joutuu katsomaan moraalista valintaa silmästä silmään koko elämänsä halki. Siksi inholle perustuvat käsitykset pitää kääntää nurinpäin. Henkilö, joka valitsee oikein kerta toisensa jälkeen, kohtaa moraalisen valinnan painon moninkertaisesti verrattuna sellaisiin onnekkaisiin henkilöihin, jotka eivät kohtaa tällaisia valintoja juuri koskaan seksuaalisuutensa vuoksi. Tällainen henkilö ansaitsee inhon sijaan kunnioitusta.

Lapsiin kohdistuva seksuaalinen taipumus on paljon monimutkaisempi ja monimuotoisempi ilmiö, kuin miten asia tavallisesti esitetään mediassa ja julkisessa keskustelussa. Ihmisen seksuaalisuus ja etenkin fantasiamaailma voi olla hyvin vilkas ja mielikuvituksellinen. Seksuaalisesti kiihottavat asiat sekoittuvat ja sulautuvat erilaisiksi kohtauksiksi, tunnelmiksi, ominaisuuksiksi ja tilanteiksi.

Lapsikohteiset seksuaalisuuden piirteet eivät poikkea tästä mitenkään erityisesti. On ihmisiä, joiden fantasioissa pyörähtää aika ajoin lapsenomaisia tai nuoria hahmoja. He voivat olla lapsia tai ainoastaan muistuttaa niitä joiltakin piirteiltään, esimerkiksi siroilta kehoiltaan. Tällöin seksuaalisuuden pedofiiliset piirteet ovat enempi häivähdyksiä kuin taipumuksia.

Joillakin puolestaan on selkeitä lapsiin tai nuoriin kohdistuvia seksuaalisia taipumuksia, mutta ne sekoittuvat muihin seksuaalisiin taipumuksiin ja voivat joskus esiintyä heikompina tai vahvempina eri elämänvaiheissa. Tällainen seksuaalisuus on sisällyttävää, se sisällyttää lapsikohteiset taipumukset ja fantasiat osaksi henkilön seksuaalisuuden kokonaiskirjoa.

Kun seksuaalinen kohde on välttämätön kiihottumiselle tai täyttymykselle, puhutaan eksklusiivisesta tai poissulkevasta seksuaalisuudesta. Silloin mikään muu kuin juuri tämä kohde, esimerkiksi lapsi, ei voi tuottaa täyttä seksuaalista kokemusta. Tällainen lapsikohtaisen seksuaalisuuden muoto on harvinainen, suurin osa lapsikohteisuudesta esiintyy sisällyttävässä muodossa.

Se, millaiset seksuaaliset taipumukset kukin on korttipakasta saanut, on osa moraalista tuuria. Eksklusiivinen lapsikohteisuus on näistä ilman muuta vaikeimmin pelattava käsi, mutta sekään ei tarkoita sitä, että pelistä pitäisi pudottautua pois tai heittää kortit ilmaan. Hyvää elämää voi elää kaikissa tapauksissa, mutta mitä voimakkaampia ja hallitsevia omat seksuaaliset halut ovat, vaaditaan enemmän työtä niiden kanssa painimiseen. Työtä, josta tämän kirjan dialogit antavat hyvän esimerkin.

Sana "pedofiili" tarkoittaa julkisessa keskustelussa miltei aina henkilöä, jolla on kaikista äärimmäisimmät ominaisuudet. Se rinnastetaan yleensä henkilöön, joka on tehnyt vakavan rikoksen lasta kohtaan. Tosi-

asiassa lapsikohteinen seksuaalisuus esiintyy yleensä paljon kevyemmissä muodoissaan ja vain harva on syyllistynyt rikokseen.

Useimmille ihmisille tulee yllätyksenä, että seksologisessa ja kriminologisessa tutkimuksessa on todettu, että vain harva pedofiili tekee seksuaalirikoksen. Seksuaalinen taipumus ei tarkoita tekoja, ei sen enempää kuin heteroseksuaalisuus tarkoittaisi jonkinlaista sokean himon vallassa ryntäilyä ja muiden pakottamista seksikumppaneiksi. Vaikka seksuaalisuus on voimakas asia, se esiintyy vain harvoin pidäkkeettömänä ja hallitsemattomana.

Tutkimus kertoo myös, että vain osa lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista on pedofiilien tekemiä. Muita tekijöitä ovat esimerkiksi tilaisuuteen tarttuneet henkilöt, antisosiaaliset henkilöt, rajattomasti seksuaalisesti käyttäytyvät henkilöt, kehitysvammaiset ja toiset lapset tai nuoret. Pedofilialeiman lätkäiseminen kaikille lapsiin tai nuoriin kohdistuville seksuaalirikoksille on väärinkäsitys, jolla on kauaskantoisia huonoja vaikutuksia.

Olen puuttunut tässä esipuheessa jo useampaan väärinymmärrykseen: kunnioituksen tarpeeseen, yksipuoliseen kuvaan ja virheelliseen yleistämiseen. Miksi? Miksi meidän pitäisi ymmärtää lapsikohteista seksuaalisuutta paremmin? Monihan on sitä mieltä, että lukkojen taakse vaan.

Siksi, että lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset eivät vähene sillä, että ollaan jyrkkiä ja pullistellaan. Ne vähenevät, kun yhä useampi lapsikohteisen seksuaalisuutena kanssa painiva ihminen tulee nähdyksi ihmisenä ja saa apua moraalisen valintansa tekemisessä uudestaan ja uudestaan.

Oikealla tiellä pysymistä vaikeuttavat kaikki sellaiset asiat, mitkä tekevät ihmisen elämästä vaikeampaa: syrjäytyminen, toisten halveksunta, salaisuuksien kanssa eläminen, itseinho, hirviön identiteettiin pakottaminen. Ja myös kaikki ne huonot keinot, joilla yritetään pysyä pinnalla tässä suossa kuten päihheet, välinpitämättömyys, eristäytyminen toisista ihmisistä, itsensä kieltäminen ja kurittaminen sekä itsetuhoisuus.

Kun ahdinko kasvaa riittävän suureksi, voi henkilö pahimmassa tapauksessa ajautua väärälle kaistalle, itsetuhoiseen kierteeseen tai hirviöleiman viitoittamalle tielle, jolla ei ole enää merkitystä sillä, miten toimii. Silloin voi ihan hyvin ottaa sokaan irti ja pistää kaiken sileäksi.

Pelaamme isoilla panoksilla siinä, miten kohtelemme ihmisiä, jotka painivat lapsikohteisuuden kaltaisten seksuaalisuuden haasteiden kanssa. Ongelmakeskeinen ja inhoa uhkuva tapa käsitellä aihetta vain syventää haasteita ja lisää riskejä seksuaalirikosten toteutumiselle. Ilmiön ymmärtäminen paremmin, kunnioitava kohtaaminen ja ihmissyyden näkeminen leiman alta vie eteenpäin.

Tässä kirjassa käyty dialogi on esimerkki siitä, mikä on mahdollista, kun on halua kohdata ihminen ilman olettamuksia ja leimoja. Sen sijaan, että katselisimme toista ihmistä valmiiksi väritettyjen linssien läpi, kysymmekin: Mitä se tarkoittaa? Mitä se tarkoittaa juuri sinulle? Näitä kysymyksiä Ulla kysyy useasti kirjassa ja antaa Juhanille mahdollisuuden kertoa itsestään ja ajatuksistaan ilman ennakkoluuloja. Tuloksena on dialogi, jossa on lupa avoimille kysymyksille, ristiriitaisuudelle ja epävarmuudelle. Ymmärrystä rakennetaan hitaasti yhdessä.

Tommi Paalanen

Kirjoittaja on filosofi, seksologi ja seksuaalietiikan asiantuntija, joka työskentelee Sexpo-säätiössä toiminnanjohtajana, Turun yliopistossa tutkijatohtorina sekä Maailman seksuaaliterveysjärjestön seksuaalioikeustyöryhmän puheenjohtajana.

Seritatyö – rohkeasti ajassa

Ihmisten, jotka kärsivät lapsikohteisesta seksuaalisesta kiinnostuksesta, on usein mahdotonta saada apua. Silti juuri ajatusvääristymiensä kanssa vielä yksin kamppailevien auttaminen olisi rikoksia tehokkaasti ennalta ehkäisevää työtä. Avunsaanti on vaikeaa silloinkin, kun rikoksesta tuomittu vapautuu vankilasta ja haluaisi itse jatkossa välttää laitonta käyttäytymistään. Vahvoja tunteita herättävä ilmiö voi olla auttamisen esteenä myös alan ammattilaisille, vaikka tekijöiden auttaminen ehkäisee uusintarikoksia ja suojelee lapsia.

STEA:n rahoittama Seritatyö on Oulun ensi- ja turvakoti ry:n ja Vuolle Settlementti ry:n vuonna 2017 alkanut yhteinen työmuoto. Se ehkäisee seksuaalirikoksia ja tarjoaa rikoksen tehneille kuntoutusta. Auttamistyön piirissä ovat myös seksi- ja pornoriippuvuudesta sekä lapsikohteisesta seksuaalisesta kiinnostuksesta kärsivät ihmiset, ja joilla on kohonnut riski tehdä seksuaalirikos. Myös rikoksen tehneiden ja mahdollisten tekijöiden läheiset voivat tulla Seritatyön asiakkaiksi.

Auttamismenetelmiä ovat terapeutit keskustelut, joiden avulla vahvistetaan asiakkaiden kykyä tehdä eettisesti kestäviä valintoja ja elää itselle mahdollisimman hyvää elämää loukkaamatta muiden oikeuksia. Keskustelut voivat toteutua paikan päällä, etäyhteyksien avulla tai puhelimitse. Päivystystyötä tehdään puhelimen ja chat-palvelun välityksellä. Yhteystiedot ja päivystysajat löytyvät www.seritatyo.fi Lisäksi Seritatyö järjestää koulutuksia ja infotilaisuuksia.

Kirjan kirjoittaja on toiminut Seritatyössä seksuaaliväkivaltatyön asiantuntijana vuodesta 2019. Koulutukseltaan hän on psykiatrian sairaanhoitaja, seksuaalineuvoja, seksuaaliterapeutti ja tantraohjaaja.

Ennen Seritatyötä hän toimi pitkään psykiatrian sairaanhoitajan tehtävässä Oulun kaupungin mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Ullan Konttilan kirjoittama kirja on merkittävä lisä helpottamaan aiheen asiallista käsittelyä. Ullan lisäksi lämmin kiitos myös kaikille yhteistyökumppaneillemme hankkeemme mahdollistamisesta.

Joulukuussa 2020

Timo Peltovuori

toiminnanjohtaja

Oulun ensi- ja turvakoti ry

1.

Tämä kirja koskettaa kaikkia. Jokaisella meistä on mielihaluja, joita ei voi toteuttaa. Kaikki joutuvat tekemään jatkuvaa valintaa kahden äänen välillä. Sen, joka haluaa kahmia itselleen ja tyydyttää heti halunsa, ja sen, joka näkee kokonaisuuden muidenkin kannalta. Tämä kirja perustuu minun ja erään asiakkaani välisiin keskusteluihin, joita kävimme vuoden ajan. Kutsumme häntä Juhaniksi tässä teoksessa. Hän esittelee keskustelujen aikana ajattelumallia, jonka avulla kuka tahansa voi saada minkä tahansa mielihalun paremmin hallintaan.

Juhani on pedofiilisesti tunteva mies.

Heti seuraavaksi voin sanoa, että hän ei ole sellainen, minkälaiseksi hänet kuvittelet. Hän ei ole koskenut lapseen sopimattomasti.

Lapsikohteisen kiinnostuksen kanssa elävät ihmiset saavat monesti yleisissä puheissa lähetteen kuohintaan tai tappotuomion. Vähintään heitä pitäisi olla koko ajan tuomitsemassa ja muistuttamassa siitä, miten vastenmielisiä he ovat. Siihen, miksi en tee niin, on yksinkertainen syy: se ei auta.

Olin aloittanut kahta kuukautta aiemmin työt hankkeessa, jonka tavoitteena oli vähentää ja ennaltaehkäistä seksuaalirikoksia vaikuttamalla rikoksen tehneisiin ja potentiaalsiin tekijöihin. Pedofiilit eivät olleet ainoa asiakasryhmä, vaan asiakkaina oli myös heitä, jotka olivat loukanneet toisten aikuisten seksuaalisia rajoja. Eivätkä kaikki lasten rajoja rikkoneet olleet pedofiileja sanan varsinaisessa merkityksessä, sillä Suomessa diagnoosin saaneita pedofiileja on vain muutamia. Lähes kaikki asiakkaani olivat oivaltavia ja halusivat muuttua. Työ heidän kaikkien kanssa oli palkitsevaa. Juhani ei ollut sen suhteen poikkeuksellinen,

mutta meidän keskustelumme kulki poikkeuksellisella tasolla.

Kuka tahansa voi olla potentiaalinen tekijä. He eivät ole vain puskipissa itseään tyydyttäviä marginaalimiehiä. Tekijöissä ympäri maailman on perheenisitä, aviomiehiä, opettajia. Kaikki ammatilliset alat ja sosiaaliluokat ovat edustettuina. Eikä teko ole aina sellainen, joka täyttää rikoksen kriteerit. Se on mikä tahansa seksuaalinen teko, josta puuttuu yhteys ja suostumus ja jonka kohde kokee loukkaavana tai pelottavana. Näitä tekoja tekevät miehet (joskus harvoin naisetkin), jotka eivät fantasioidensa huumamina ja kiihottuneina huomaa, ettei toinen olekaan mukana. Ja näitä tekijöitä on hirvittävä määrä, mutta he eivät joko hae tai saa apua. Aina he eivät edes ymmärrä toimineensa väärin. Jos seksuaalirikoksia lähdetään ennaltaehkäisemään vain sillä, että keskitytään opettamaan turvatoimia lapsille, siirretään vastuu sinne, minne se ei kuulu. Tietysti on hyvä valmistautua siihenkin, etteivät kaikki tekijät opettele säätelemään mieltään, mutta ehdottomasti valtaosa oppii, jos haluaa. Jos ajatellaan, että vain "uhrityö" on tärkeää, vahvistetaan myös sitä kieroutunutta oletusta, että seksuaalinen halu, varsinkin maskuliininen, on hallitsematonta. Niin kauan kuin näin uskotaan ja halua pelätään, tapahtuu rikoksia. Halu ei ole ongelma kuten ei ole tulikaan. Sillä voi lämmittää tai tuhota.

Terapiasuhteemme Juhanin kanssa alkoi mielenterveyspalveluissa vuonna 2015, kun hän lähti hakemaan apua lapsikohtaisen kiinnostuksen kanssa elämiseen ja opiskelin seksuaaliterapeutiksi. Kun hän tuli uudelleen asiakkaakseni kesällä 2019, huomasin että hänellä on sanottavaa, joka tulisi saada muidenkin tietoon. Hän piti ajatusta yhteisestä kirjasta hyvänä, koska hän halusi olla avuksi muille pedofiileille, jotka mieltymyksensä kanssa yrittivät elää reilua elämää.

Jouduin pohtimaan, miksi halusin niin kovasti kirjoittaa hänestä? Korostaakseni sitä, että olen osaava, ennakkoluuloton, älykäs ja rohkea? Ehkäpä. Ehkäpä ei haittaa, että paisuttelen egoani, jos voin sen avulla saada hänen äänensä kuuluville. Hänellä on kenties fiksumpaa sanottavaa kuin minulla. Olenko egoistisempi kuin muut? Varmasti en. Minun nautintoni tulee niistä reaktioista ja muutoksista, joita urhea työminäni saa aikaan. Jonkun toisen egoistinen nautinto tulee siitä, kun hänen kuviaan ihaillaan Instagramissa, joku taas nauttii siitä, että hänen

kokkaustaitojaan ylistetään. En ole ylpeydessäni poikkeuksellinen, joten jatkan tarinaa omahyväisellä ilolla.

Vähän aiemmin olin käynyt valokuvaamossa, jossa ihana valokuvaaja kysyi, mitä teen työkseni. Kerroin. Hän kiinnostui ja kyseli lisää. Kerroin, että ihmisillä, jotka ovat seksuaalisesti kiinnostuneet alaikäisistä tai jopa lapsista, on hyvin vähän mahdollisuuksia puhua taipumuksestaan kenenkään kanssa. Kerroin myös, että vaikeinta on heillä, joilla ei ole kiinnostusta aikuisiin lainkaan, vain lapsiin. Silloin he joutuvat luopumaan seksuaalisesta läheisyydestä kokonaan. ”Mulla meni kylmät väreet”, valokuvaaja sanoi. Jokin osa minusta nautti tästä reaktiosta. Ikään kuin olisin ollut näyttämöllä ja saanut yleisössä elämyksen aikaan. Tämä riemastuttava nainen sai minut hehkumaan olemassaolon iloa. Kuvatessaan hän huudahteli: ”Mahtavaa! Just noin! Väläytä se ihana hymy taas! Voi että tuli nätti! Kaunista, kaunista!” Hän sai minut tuntemaan itseni ainutlaatuiseksi, vangitsevaksi ja vastustamattoman hurmaavaksi. Vietin kuvattavana puolisen tuntia. Hän kyseli välillä lisää työstäni, ja minä vastailin. Nautin siitä, että tulin näkyväksi kokonaan, olin tärkeä sen vuoksi mitä olin ja mitä tein. Jos hymyni hyytyi liian pitkäksi aikaa, hän hihkasi: ”Ajattele vaikka niitä asiakkaita!”

Lähtiessäni valokuvaamosta luulin tekeväni vaikutuksen kaikkiin vastaantuleviin ihmisiin. Viimeistään Prismassa tajusin, etteivät muut näe minua mitenkään erityisenä. Siltikään ilo olemisestani ei kadonnut pitkään aikaan. Tämä naiskuvaaja oli onnistunut houkuttelemaan minussa esiin sen, mikä oli parasta, ja se intensiivinen nähdynsi tulemisen kokemus korvasi ne kymmenet seuraavat ohitetuksi tulemiset. Olin kertonut hänelle muutaman viikon takaisesta käynnistäni passikuvassa. Kuvaamon nuori mies oli kommentanut minut hymyttömästi istumaan kameran eteen, ja kuvan otettuaan näyttänyt masentavaa lopputulosta. ”Ei kai minusta parempaakaan saa”, olin todennut musertuneena. ”Niin”, mies oli vastannut lakonisesti.

Hyvä valokuvaaja tekee saman työn kuin hyvä terapeutti. Hän saa asiakkaastaan esiin sen, mikä on aina halunnut tulla nähdynsi.

2.

Päätimme aloittaa työn siten, että keskustelemme kuten ennenkin, mutta kirjoitan keskustelua samalla muistiin. Jatkossa käynneille Juhani toivoi minun miettivän valmiiksi aiheita. Ajattelin, että voisin ottaa avuksi niihin liittyviä kirjoja. Juhani tulisi kertomaan myös omaa tarinaansa.

Sovimme, että kirjoitan keskustelut lähes kokonaan ylös, ilman alkurupattelua, mutta siivoan täytesanat pois ja muutan puheen kirjakiielelle. Kirjassa esiintyvien hänen elämäänsä liittyvien henkilöiden nimet on muutettu. Repliikkien alussa ”J” tarkoittaa häntä ja ”M” olen minä.

J: Pelkään etten osaa sanoa sitä mitä haluan. Järkiminä pelkää, että alan pitää sitä liian erillisenä minusta. Se on parempi kuin minä vaikka se on silti minä. Järkiminä sanoo, etten saa puhua siitä, koska alan kyseenalaistaa sitä. Jos alan kyseenalaistaa sitä, voin joutua pitkähihaisen kanssa pehmustettuun huoneeseen. Jos lähden kaivamaan sitä liikaa, pelkään että menetän järkeni.

M: Onko kyseenalaistaminen aina paha asia?

J: Kyseenalaistaminen ei ole paha asia, vaan kierre, joka siitä voi seurata. Jos jää kierteeseen, se vastaus, jota haen, jää löytymättä. Järkiminä sanoo, että kyseenalaistaminen voi viedä vaaralliselle tielle, joka ei hyödytä minua.

M: Voisiko tähän soveltaa Einsteinin viisautta, että ongelmia ei voi ratkaista sillä tietoisuuden tasolla, jolla ne on luotu?

J: Niin kai se on.

M: Entä jos kierre on sitä, että jää alemmalle tasolle pyörimään kuin missä järkiminä toimii? Että se järkiminä on sen kierteen yläpuolella?

J: Järkiminä sanoo, että olet väärillä jäljillä. Järkiminä sanoo, että voin jäädä kierteeseen, joka kyseenalaistaa kaiken järjen. Siitä tuntuu, että siitä yritetään tehdä yleinen ääni, joka on kaikille sama ja puhuu kaikille samoja viisauksia. Aina kun kysyn siltä: "Mikä sinä olet?" Se vastaa: "Minä olen sinä, peilikuva sinun tajunnastasi, joka kykenee näyttämään vain eri kuvan." Se ei ole ikinä yrittänyt esittää olevansa mitään muuta kuin minä.

M: En ole varma ymmärsinkö. Ainakin sen, että kyse on persoonallisesta tietoisuudesta.

J: Mutta onko?

M: Jos se ei ole yleinen, se on persoonallinen.

J: Se on minulle toinen ajatuksen ääni.

M: Uskotko että järkiminä voi kehittyä?

J: Kyllä. Silloin kun kuulin sen ensimmäisen kerran, tuntui kuin olisin herännyt unesta. Aloin käsittää asioita, joita en ollut ikinä ennen käsittänyt. Se sanoi, että voisin herätä vielä kerran. Ettei tämäkään ole niin todellista kuin voisi olla. Että voin vielä enemmän olla hereillä. Tietoisuus ei vielä ole täysin vapaa. Mitä se mahtaa tarkoittaa? Kysyin siltä tällä viikolla, että mitä se tarkoittaa, ja se vastaa aina, että en ole sitä valmis tietämään, mutta tiedän sen.

Huomasin että Juhania alkoi ahdistaa. Sanoin sen ääneen ja hän vastasi:

J: Minua pelottaa, että jään kierteeseen. Minua pelottaa se, mikä on todellisuus. Sen selvittäminen oli minulle jossain vaiheessa pakkomielle. Katsoin Matrixin ja valvoin kaksi yötä. Luin tiedelehtiä ja tieteen julkaisuja,

ja yritin löytää vastausta siihen, mikä on todellisuus. Kvanttiteoria tyssä siihen, että materia on tullut tyhjästä. En tykännyt siitä vastauksesta. Sitten luin biologiaa ja kemiaa. En tykännyt niistäkään vastauksista. Niissä sanottiin, että kaikki on aivokemian tuottamaa illuusiota. Joten siksi se on minulle aina asia, josta on vaikea puhua. En halua siihen samaan totuuden etsimisen kierteeseen. Yritän löytää vastausta, jota kukaan muu ei ole osannut vielä selittää.

M: Aika raskas tehtävä.

J: Se on. Eikä se johda yhtään mihinkään.

M: Ei nyt tarvitsekaan löytyä vastauksia. Sinulla on jo sen verran tietoisuutta, että pystyt sen ajatuskierteen pysäyttämään, jos se meinaa imaista mukaansa.

J: Kyllä. Järkiminä sen pysäyttää aina.

M: Hyvä. Koska silloin jäätäisiin etsimään vastausta sieltä mistä sitä ei löydy. Vastausten etsiminenkin on osa sitä illuusiota.

Tuli hetken hiljaisuus.

M: Haluatko kertoa siitä, kun kuulit järkiminänsä ensimmäisen kerran puhuvan?

J: Olin lipsumassa hyvin itsetuhoiseen tilaan. Se oli vaikeaa aikaa elämässä. Muistutuksena sanottakoon, että koulussa oli henkistä väkivaltaa melkein joka päivä. Kotona isä halusi erota ja äiti ahdistui.

M: Voinko tuon kirjoittaa julkisesti?

J: Eikö tuo ole tavallista suomalaista lapsuustarinaa? Ei siitä ketään tunnista. Isä menetti työt 90-luvulla. Minulla ei ollut paikkaa minne mennä. Joka paikassa oli ahdistusta. Joten halusin lopettaa itseni. Sitten kuin olisi ukkonen lyönyt päässä. Yksi jysähdys. Ensimmäinen sana järkiminältä oli

"ei". Säikähdin, koska en ollut ikinä kuullut sitä. Tunnistin sen ajatukseksi heti, se ei ollut varsinaisesti ylläluonnollinen kokemus. Mutta se oli erilainen ääni. En nimennyt sitä mitenkään, en ajatellut siitä mitään erityistä, se oli vain voimakas reaktio. Aloin hiljalleen käsittää asioita oudon aikuismaisesti. Enää ei ollut kyse minusta. Jos kysyin kysymyksen järkiminältä, sen vastaukset eivät koskaan kohottaneet minua. Ei ollut kyse minusta, vaan jostain isommasta kokonaisuudesta. Siksi rupesimme tekemään sen kanssa ajatusharjoittelua, jonka idea oli hetkeksi unohtaa, että minä olen minä. Edes hetken, kuvittele että on ihan tyhjä huone, jossa olet vain sinä, ja kaikki kokemukset ovat vain hetkeksi pois päältä. Kun tarpeeksi tätä harjoitusta oli tehty, oli vain yksi kysymys, jonka järkiminä esitti minulle: "Millaisen elämän sinä haluat elää?" Ja kun sanoin: "Mutta kun minä tunnen näin lapsia kohtaan", se sanoi: "Unohtaa se hetkeksi. Tässä huoneessa olet nyt vain sinä." Vastasin että haluan mahdollisimman hyvän elämän, niin ettei minusta olisi harmia kenellekään. Haluan elää mahdollisimman oikein. Sitten järkiminä sanoi: "Vain se on tärkeää. Kaikki muu on melua." Siitä se lähti. En nähnyt enää kiusaajia luokassa, vaan ihmisiä, joilla on paha olla. Näin tuntemissani ihmisissä sellaisen puolen, joka sai minut käsittämään asioita älyttömän viisaasti. Rupesin käsittämään, että ihmiset ovat paljon enemmän kuin miten he toisiaan kohtelevat. Näin tuskaa, näin että kaikki pakenevat jotain synkkää puolta itsestään, jota eivät ihan käsitä. Järkiminä opetti minut näkemään asioiden taakse ylemmältä tasolta. Voi kun olisin kirjoittanut kaiken sen muistiin. Voi kun ihmiset tajuaisivat mikä potentiaali heissä on.

M: Minkä ikäinen olit?

J: Noin viidentoista, lähes kuusitoista. Olin ammattikoulussa. Järkiminä käski tarkkailla luokkakavereita. Mutta meillä loppuu aika.

M: Jatketaan ensi kerralla. Miltä tämä tuntui? Kun minä kirjoitan?

J: Vapauttavalta. Mutta järkiminä muistuttaa, että me olemme sama. Epäilen sitä koska se on niin paljon viisaampi kuin minä. En minä pysty siihen ajatukseen, mihin se pystyy.

Juhani oli nimennyt mielessään olevan viisaamman äänen järkiminäksi. Se oli hänelle toinen ajatuksen ääni. Sitä mielen osaa, joka kiinnostuu lapsista seksuaalisesti, hän kutsuu mielihaluminäksi, mutta se ei ole vallassa koko aikaa. Itse asiassa se on vallassa huomattavasti harvemmin kuin järkiminä, joka on kaikkia kunnioittava mielen osa. Se keskittyy ihmisyyteen sen sijasta, että näkisi toisissa, hänen kohdallaan lapsissa, seksuaalisen objektin. Järkiminälle lapset olivat lapsia, haavoittuvia, tuntevia ja turvallisuutta tarvitsevia. Vain mielihalu näki heidät kohteina. Olin tullut siihen tulokseen, että järkiminän ääni on jossain meillä kaikilla. Se on muiden, raivoavien ja haluavien äänien takana, se ei puhu ensimmäisenä. Silti sitä on mahdollista kuulla, jos todella haluaa.

3.

Viikko oli kulunut ja tapasimme aurinkoisena heinäkuun päivänä. Olin juuri saanut luettua kirjan seksiriippuvuudesta ja olin lukemassa kirjaa seksuaalietiikasta, joten otin ne mukaan keskusteluun. Aloitimme luke-malla edelliseltä tapaamiselta kirjoittamani viimeiset lauseet.

J: Järkiminä ei ole ikinä yrittänyt esittää itseään irrallisena hahmona, ja se on varmaankin syy, miksi olen pysynyt kutakuinkin järjissäni. Se meka-niikka, jolla järkiminä käsittelee ajatuksia, on edistyksellistä. Se on todellakin enemmän kuin minä. Kaikista kiinnostavinta on, että sinä olet aina puhunut järkiminän kanssa.

M: Olenko minä sitten keskustellut koskaan sinun kanssasi?

J: Olet. Minä olen yhä minä. Järkiminä saa näissä asioissa ottaa ohjat käsiinsä, ja se on minä. Välillä kuitenkin epäilyttää, koska tavallaan kuitenkin koen sen toisena ajatuksen äänenä. Minulla on kaksi ajatuksen ääntä.

M: Se on sinussa oleva viisaus.

J: Jostain syystä minussa on osa, joka pystyy ajattelemaan asioita kehittyneesti.

M: Traumaterapiassa tällaista saatetaan kutsua rakenteelliseksi dissosiaatioksi. Persoonallisuus on ikään kuin jakautunut.

J: Jostain syystä en pysty ajattelemaan sitä ihan noin.

M: En minäkään.

J: Pitäisikö minun?

M: Ei.

J: Järkiminä ei pidä itseään erillisenä. Tässä tulee paradoksi. Jos kerran se on minä, miksi puhun siitä? Siitä on helpompi puhua kolmannessa persoonassa.

M: Minä hahmotan mielen toiminnan siten, että siinä on ikään kuin kolme osaa. Siinä on tietoisuus, tarkkailija-valitsija, joka pystyy keskustelemaan mielestä ja arvioimaan sitä, tekemään valintoja. Sitten on ego, ei se perinteinen Freudin ego vaan erillisyyttä ja pelkoa luova osa, joka koko ajan harhailee. Sitä Freud saattaisi kutsua Thanatokseksi, kuoleman vie-tiksi. Sitten on olemisen tila, se viisaampi ja levollisempi, tuomitsematon osa meissä. Ehkä se puoli sinussa on persoonallistunut järkiminäksi? Olemisen tilassa vain ollaan valitettavan harvoin.

J: Tuo voisi olla hyvä selitys. Järkiminä sanoo, että järjen tilassa pysyminen vaatii henkisesti paljon.

M: Se on totta, koska se pikkuminä on niin automaattinen. Voisiko sitä toista puolta kutsua pikkuminäksi?

J: Ei sillä ole nimeä vielä. Se vain haluaa tuhota kaiken ympäriltään, se on täynnä vihaa ja pelkoa. Se on se ääni, joka haluaisi, että minä luovutan. Se vie kohti masennusta. Se ääni olisi vienyt minut tekemään jollekin lapselle jotain. Koska sen äänen mielestä millään ei ole mitään merkitystä. Se näkee vain tuhoa. Se on mielenkiintoinen, vaikka sillä ei ole paljoa annettavaa. Muistatko kun puhuin arkusta?

M: Joo.

J: Sen arkun idea oli lukita tämä tuhon ääni pois ulottuvilta. Ja se oli ensimmäisiä asioita joita tein järkiminän kanssa. Se ei ole hävinnyt minusta, se ei ole pyyhkiytynyt pois mutta se ei määrää minua eikä minua määrittele.

M: Hyvin sanottu!

J: Ehkä minä eniten pelkään, että se pääsee jotenkin pois sieltä arkusta.

M: Tätä toista ääntä voisi kutsua siis tuhon ääneksi? Tuhon ääni vastaan järkiminä.

J: Kyllä. Kun sitä tuhon ääntä lukittiin järkiminän kanssa sinne arkkuun, mietin että eikö sitä voisi yksinkertaisesti tuhota eikä lukita, eikö siitä voisi päästä eroon. Järkiminän vastaus oli kiinnostava: Ei itsestään voi tuhota osaa. Ei se ole järkiminän tarkoitus, auttaa tuhoamaan osaa itsestäni. Vaan tarkoitus on se, että tietoisesti taistelee sitä ääntä vastaan. Vaikka joka päivä sanoo sille ”ei”.

M: Eli se päätös täytyy tehdä aina uudelleen.

J: Sitä järkiminä yrittää minulle muistuttaa.

M: Ja se joka näiden kahden äänen välillä päättää, olet sinä.

J: Niin. Järkiminän täytyy ohjata näitä päätöksiä taistella tuhoa vastaan. Se sanoo aina, että olet valinnut elää oikein, joten tässä on vaihtoehto joka toteuttaa sen.

M: Ovatko ne neuvot yksityiskohtaisia?

J: Ei aina. Viimeisin neuvo oli: ”Et ole kunnolla ikinä antanut itsellesi anteeksi sitä, mitä koet lapsia kohtaan. Se olisi se keino, jonka avulla voit elää oikein.”

M: Tähän on hyvä lukea yksi lause Paula Hallin kirjasta Koukussa seksiin. Tässä: ”Anteeksi antamattomuutta käytetään usein rangaistuksena, ja tällöin saatetaan ajatella, että riippuvuuden kanssa kamppaileva henkilö on ikään kuin syytettynä rikoksesta, ja hänen on kärsittävä, jottei hän toistaisi rikostaan. Todellisuudessa tapahtuu todennäköisesti juuri päinvastoin: kärsiminen laukaisee riippuvuuden eikä anteeksianto.”

J: Mietin että miten minä voin antaa anteeksi itselleni niin hirvittävän asian.

M: Mikä on se hirvittävä asia?

J: Se että lapset kiihottavat minua. Seksuaalinen minä tietysti nauttii siitä, mutta se tuntuu hirvittävältä. Järkiminä sanoo ettei kyse ole tekojen hyväksymisestä vaan itsesi hyväksymisestä. Siitä että hyväksyn itseni haluista huolimatta. Se minun pitäisi antaa anteeksi itselleni. En vain ole pystynyt vielä. Siihen aina kompastun. Pidän itseäni syyllisenä johonkin, mitä en ole ikinä tehnyt. Ja miksi? En pidä siitä, että viehätyks lapsia kohtaan tuntuu kaikista todellisimmalta, kun puhutaan seksuaalisesta puolesta. Se on täydellisintä. Ja se että se tuntuu todelliselta, inhottaa minua. Ihastun pieniin tyttöihin ja se tuntuu aidolta ihastumiselta, aidolta välittämiseltä. Ja se ristiriita on pahin. Se mikä minusta tuntuu aidoimmalta, on väärin. En ole muuttamassa sitä mihinkään, että sen pitäisi olla oikein. En halua järjestää pedofilimarsseja. Mikä tähän on sitten ratkaisu? Järkiminä sanoo, että siihen on olemassa ratkaisu. Mutta se ei kerro. Se sanoo, että en vielä pysty käsittelemään sitä vastausta.

M: Mutta vielä joku päivä pystyt.

J: Oletko vieläkin sitä mieltä, että minä olen täysjärkinen?

M: Ehdottomasti! Jäädään hetkeksi tuohon mitä sanoit inhosta. Onko se riittävä syy tehdä jostain moraalitonta? Nyt en puhu teoista, vaan ajatuksista. Sinä inhoat sitä mitä ajattelet. Minulla on kesken Tommi Paalasen kirja Vapaus ja seksuaalisuus. Odota, puhelimesta on muistiin kirjoitettu yksi lause siitä: ”Inholle ja siitä kumpuaville asenteille rakennetut näennäiset moraaliväittämät ovat hyvin tavanomaisia seksuaalieettisessä keskustelussa”. Eli inhoon perustuva moraaliväittäjä on näennäistä moraalialia.

J: Inhosta tulee helposti tekosyy lyödä asioita alas.

M: Etkö tee itsellesi juuri niin?

J: Tietyllä tavalla kyllä. Mutta minua pelottaa, että mielihalu menee väärään suuntaan, jos en inhoa sitä.

M: Voisiko tähän soveltaa tuota Paula Hallin ajatusta, että kärsiminen laukaisee riippuvuuden eikä anteeksianto? Tässä tapauksessa toiminnan. Voisiko olla niin, että jos hyväksyt mielihalun etkä tuomitse tai inhoa sitä, se vapauttaa sinut toimimaan rakentavammilla tavoilla?

J: Se voisi olla niin, mutta näen siinä riskin. Olen aina vain nähnyt siinä riskin. Toisaalta tiedän, että täytyy olla muita keinoja kuin inho ja viha asioiden kontrolloimiseen. Järkiminä sanoo, että on parempi keino. Jostain syystä vastausta siihen en vielä tiedä.

M: Voisimmeko me yhdessä etsiä sitä?

J: Kyllä. En tiedä, onko se sitten maailman hienoin vastaus. Ehkä se on jotain simppeleä.

M: Monesti kaikkein yksinkertaisimmat asiat ovat kaikkein vaikeimpia.

J: Mieli tekee asioista monimutkaisia. Siinä on paljon voimaa siinä mekaniikassa, jolla mieli kaivaa kuoppaa.

Siinä olin samaa mieltä, ja sanoin sen. Se istunto päättyi tuohon osuvaan lauseeseen.

Jäin tapaamisen jälkeen muistelemaan, mitä hän oli sanonut arkusta aiemmin. Juhani oli puhunut pallomaisesta arkusta, jonka tarkoituksena oli lukita sisälleen kauhu. Hän ei ollut aiemmin pystynyt käsittelemään mieltymystään eikä muitakaan ahdistavia asioita, vaan oli ottanut työkalukseen lukita ne mielensä sisäiseen arkkuun. Hän oli luonut myös arkulleen vartijan. Vartija oli musta pantteri, jota hän itsekin pelkäsi. Vartija oli luotu nimenomaan häntä itseään varten, jotta hän ei lähestyisi arkkua. Myöhemmin hän sanoi, ettei tämä työkalu ollut ollut hyvä idea, koska se oli onnistunut niin hyvin. Nyt hän oli kuitenkin valmis lähestymään tätä pelon rakennelmaa.

4.

Kuoppaa kaivava mieli on luonut automaattisen mekanismin, jolla se sabotoi rauhan ja selkeyden tilaa. Se ei itse asiassa haluaisi jättää mieleen hetkeksikään tyhjää, syyllisyydestä ja huolesta vapaata tilaa. Kuten Juhani sanoi: "Pidän itseäni syyllisenä johonkin, mitä en ikinä ole tehnyt." Hän jollain tasolla tiesi kantavansa syyllisyyttä turhaan, mutta ei ollut pystynyt vielä vapauttamaan itseään siitä.

Tässä vaiheessa olin alkanut ymmärtää, miten suuri harhauttaja tunnejärjestelmä on. Olin lukenut kaikkea mahdollista tunteiden säätelystä, tunnekeskeisestä pariterapiasta ja tunteiden hillitsemisen opastuksesta väkivaltaa käyttäville. Olin tietoinen myös siitä, että monien henkisten traditioiden mukaan koko tunnejärjestelmä on ylitettävissä. Se alkoikin tuntua yhä houkuttelevammalta vaihtoehdolta. Olin oppinut ajattelemaan, että tunteet ovat tärkeitä, niitä ei saa tukahduttaa ja tämä tukahduttamattomuus tarkoittaa estotonta tunneilmaisua. Olin edelleen sitä mieltä, ettei tunteita pidä tuomita eikä tukahduttaa, mutta en ymmärtänyt ihmisiä, jotka pitivät omia tunteitaan kaiken lähtökohtana ja niiden hillitsemistä itsensä kieltämisenä ja tylsyytenä. Dramaattista tunneilmaisua saatettiin pitää jopa rohkeutena.

Vasta yli nelikymppisenä aloin tajuta, että tunteet ovat yliarvostettuja ja äärimmäisen huonoja tiennäyttäjiä. Eräs henkinen etsijä Bernadette Roberts mainitsi kirjassaan Minuuden tuolle puolen, ettei ole tunteiden avulla oppinut koskaan mitään tärkeää. Väkivaltatyössä näin, mitä tuhoa tunne, yleensä mustasukkaisuus, sai aikaan. Mielenterveystyössä olin nähnyt, miten pelko sai ihmiset lamaan tumaan ja vetäytymään yksinäisiin koteihinsa. Kuka vielä kehottaa kuuntelemaan tunteitaan ja kutsuu

sitä intuitioksi tai sisäiseksi viisaudeksi?

Kuten Paalanen kirjoitti inhosta pohjana näennäisille moraaliväittämille, se on myös ”merkittävässä roolissa tiukkoja seksuaalinormeja ja ryhmäkoheesiota vaalivissa yhteiskunnallisissa aatteissa kuten uskonnollisessa fundamentalismissa tai nostalgista kunnollisuutta vaalivassa konservatismissa.” Hän viittasi myös Martha Nussbaumin sanoihin: ”Projisoitu inho sisältää kaksinkertaisen fantasian: fantasian toisen likaisuudesta ja fantasian omasta puhtaudesta.”

En tuntenut inhoa Juhania kohtaan, en ollut koskaan tuntenutkaan. Tässä asiassa minun ei tarvinnut ponnistella tunnemaailmani kanssa ollakseni ammatillinen. Lähes kaiken muun suhteen tunnemaailmani kanssa sain kyllä ponnistella. Mutta oliko Juhani inho itseään kohtaan sitä lapsikohteisiin projisoitua inhoa, jonka hän oli sisäistänyt? Lapsista viehättyneet, olivatpa nämä tehneet rikosta tai eivät, ovat saaneet roolin yhteisen pahuuden ja pimeyden kantajina.

Seuraavalla viikolla aloitimme keskustelun tunteista.

J: En näe tunteita pahana asiana. Niitä voi käyttää hyvänä työkaluna. Tunteiden alentaminen ei ole hyvä ratkaisu. Tärkeää on, ettei niille anna liikaa voimaa.

M: Voisiko sitä kuvata sellainen ajatus, että hyväksyy tunteen, mutta ei anna sen päättää?

J: Meidän pitäisi olla tietoisia siitä, onko tunne rakentava vai hajottava työkalu. Jos se on hajottava, sitä ei pidä kuunnella. Jos se on rakentava, sitä voi kuunnella.

M: Onko esimerkkejä hajottavista ja rakentavista tunteista?

J: Pelko ja viha on ainakin hajottavia. Niissä tunteissa on ainakin se yhteinen tekijä, että ne saavat sinut voimattomaksi. Tuhon ääni yrittää uskotella, ettet pysty olemaan hyvä, Tuhon ääni syöttää tunteita ja käyttää niitä. Kuvitellaan että tunteet ovat neutraaleja, olivat ne mitä vain. Tuhon ääni ottaa sen tunteen, ja käyttää sitä omiin tarkoituksiinsa. Vaikka ilon-

kin. Tuhon ääni kyseenalaistaa senkin, että saanko olla iloinen. Se uskottelee, että kaikki on pahaa ja hajottavaa, eikä mikään merkitse mitään. Tämä on käsittämätöntä, että pystyn tarkastelemaan sitä. Nyt katsotaan tuhon ääntä ja kerron, miltä se näyttää.

M: Hyvä, kerro!

J: Siinä oli jo osa sitä. Se haluaa hajottaa. En vain käsitä, miksi. Miksi meillä täytyy olla sellainen vastapaino, vai onko se edes vastapaino? Tuhon ääni yrittää väittää, että niin maailma toimii, perustuu vihaan. Siksi olin tänne tullessa itsetuhoinen koska olin kuunnellut sitä. Ehkä Freud olikin oikeassa, että mielessä on Thanatos, kuoleman vietti. Mutta miksi? Miksi meillä on ääni, joka haluaa tuhota kaiken?

M: Minä uskon, että se perustuu harhaisille käsityksille erkaantumisesta. Tämä nyt ei ole varsinaista seksuaaliterapiaa.

J: Ei tämä olekaan, mutta tämä on kaikista tärkein asia mitä voidaan käsitellä. Voiko olla hyvinvoinnin kannalta mitään tärkeämpää?

M: Ei oikeastaan.

J: Tämä on ydinasiaa.

M: Miksi meillä siis on tuo tuhon ääni, kuoleman vietti, ego? Koska me kuvittelemme, että erillisuus voisi olla mahdollista. Ja jos erillisuus on mahdollista, silloin ulkopuolella on jotain, mikä voi uhata tai mitä täytyy haluta. Mutta kuten kvanttifysiikka osoittaa, kun tarkastellaan mitä tahansa maailmassa ilmenevää mitattavaa asiaa atomia pienemmällä tasolla, tullaan siihen lopputulokseen, että tutkija vaikuttaa tutkittavaan asiaan. Esimerkiksi fotonit esiintyy joko aaltona tai hiukkasena, riippuen siitä miten sitä halutaan tarkastella.

J: Avaruus ei ole tyhjä, vaan joka paikassa on tasoittain energiatasoja. Mutta ne havaitaan vasta sitten, kun energiatasoja kohotetaan niin paljon, että ne voidaan havaita hiukkasina.

M: Varsinaisesti mitään muka ei olemassa, ellei sitä voida havaita? Paino sanalla muka.

J: Niin tai siis on ja ei ole. Asiat samaan aikaan on ja ei ole. Kvanttitietokoneessa esimerkiksi voi olla kaksi tilaa yhtä aikaa. Hullu asia on se, että kaksi erillään toisistaan olevaa tilaa kopioi toisiaan. Tämä asia on toistettu kvanttitietokoneella. Se sotii logiikkaa vastaan. Kukaan ei tiedä, miten se toimii.

M: Sehän osoittaa sen, että asiat tapahtuvat yhtä aikaa. Kaikki vaikuttaa kaikkeen.

J: Onko tämä ihan turvallista mennä tälle alueelle? Se saa kyseenalaistamaan asioita.

M: Minä näen, että maailman kyseenalaistaminen on järkevintä, mitä voi tehdä.

J: Itse asiassa on, mutta jos sen tekee väärällä tavalla, siihen tulee kierre.

M: Eli täytyy mennä tietoisuudessa ylemmäs?

J: Se on juuri tietoisuudessa ylemmäs, mihin järkiminä minua haluaa johdattaa. Ehkä se onkin se ydin.

M: Ja sehän pelottaa.

J: Pelottaa että menetän järkeni, jos lähden sille tielle?

M: Mutta eikö se ollut juuri järkiminä, joka sinne ohjaa?

J: Järkiminä sanoo, että sellainen taso on, ja silloin sille on mahdollista herätä vielä kerran. En tiedä, uskonko sitä. Se on jotain niin käsittämättöntä. En voi päästä siihen ylemmän tietoisuuden tilaan niin kauan kuin minulla on este. Tavallaan en anna itseni mennä sinne, koska en ole ok pedofiilisten tunteiden kanssa. En edes tiedä, mitä tarkoittaa herätä vielä kerran. Onko se samanlaista kuin aiempikin herääminen? Tuntui kuin olisin herännyt unesta.

M: Se voi tuntua vielä hienommalta.

J: Varmasti tuntuukin, mutta pelkään etten kestä sitä. Kestänpö minä semmoista heräämistä?

M: Tarkoitatko aiemmalla heräämisellä sitä, kun järkiminä alkoi puhua?

J: Kyllä.

M: Pääsimme takaisin erillisyyssaiheeseen. Sanoisin näin, että se, joka ei kestä heräämistä, on tuhon ääni, koska se katoaa silloin.

J: Katoaisiko se? Järkiminä sanoo, ettei sitä voi tuhota, ettei siitä pääse eroon. Mutta voin valita aina, että se pysyy lukkojen takana.

M: Sanoit myös, että järkiminä voi kehittyä?

J: Kyllä. Meinaatko, ettei järkiminä anna vastausta siksi, että se antaisi tuhon äänelle työkaluja kääntää koko jutun minua vastaan?

M: Se on mahdollista.

J: Tämä on kyllä...

M: Tosi diippiä.

J: Miten sinä tämän otat? Näetkö sinä tämän ihan outona?

M: Minä näen tämän parhaana mahdollisena keskusteluna.

J: Kiitos. Kai se näin on.

M: Palaan taas tuhon ääneen ja erillisyyteen. Sanoisin näin, että tuhon ääni puhuu sen uskomuksen puolesta, että sinä olet yksin ja uhattuna. Mutta koska mikään ei voi olla mistään irrallaan, se oletkin sinä, joka olet luonut tuhon kuvitelman. Et sinä Juhanina, vaan tämä koko kollektiivinen näennäisen erkaantunut mieli, jota tuhon ääni edustaa. Miltä tämä kuulostaa?

J: En oikein ole varma. Ehkä tuo on ihan ok. Se on hankala sanoa, koska en täysin käsitä mistä on kyse.

M: Voiko sitä tällä tasolla käsittää?

J: Olen yrittänyt päästä ultimaattisen vastauksen etsimisestä. Olen etsinyt vastausta, mutta en löytänyt. Ainoa vastaus, jonka järkiminä aina antaa, on se, että valitse mihin uskot. Se näkee nuo kysymykset pelkkänä kierteenä, joka ruokkii itseään.

M: Siihen taas sanoisin, ettei vastaus löydy kierteen sisältä.

J: Turhautumisen ääni ei halua löytää vastausta, se haluaa vain kaivaa.

M: Onko se sama kuin tuhon ääni?

J: Ne ehkä on sama, mutta käsittelen niitä erillisinä. Se pointti on, että kun minulla on minun ajatukseni ääni, ja järkiminän ääni, mutta järkiminän kanssa voidaan luoda uusi ääni, silloin kun minä haluan. Se on se tapa, jolla tarkastelen asioita. Kun puhun tuhon äänestä, me annoimme järkiminän kanssa sille luvan puhua. Jos me keskustelemme turhautumisesta, voin antaa järkiminän kanssa äänen sille, ja kuunnella mitä se sanoo. Tai jos haluamme kuulla, mitä sanottavaa perunalla on pellossa, voimme antaa sille järkiminän kanssa äänen. Muodostan vain äänen, jolta voin kysyä melkein mitä vain. Mutta jos kysyn tuholta, mitä mieltä se on rakkaudesta, niin se antaa sellaisen vastauksen kuin tuho antaa. Se käskee googlettelemaan erotilastoja. Tämä on se ydin, jonka kanssa olen elänyt viisitoista vuotta. Ja nyt liikutaan alueella, jolla en tykkää liikkua.

M: Kuitenkin koet, että se on tärkeää.

J: Se on tärkeää, ja siksi minä siitä puhun. Mutta selitäpä tämä jollekin kadulla. Mutta tämä on se hienous, jolla järkiminä opetti minua ajattelemaan asioita.

M: Minä kutsun sitä korkeatasoiseksi tiedostamisen kyvyksi.

J: Sitä se on.

M: Mutta kuka siis pelkää? Pelkoon uskova mielen osa?

J: Annetaan sillekin ääni. Se on sitä, mitä pystyn tekemään. Lopulta kaikki nuokin äänet ovat vain simulaatioita. Ne ovat kuitenkin lopulta yhä järjiminä, joka on myös minä.

M: Erillisyyttä ei ole!

J: Se on hassua, siihen lopputulokseen on tultava. Ne äänet ovat ikään kuin erillisiä, ja halutessani voin tehdä niistä hyvinkin erillisiä, ja se auttaa minua käsittelemään niitä.

M: Sitä voitaisiin kutsua myös ajatusten eriyttämistekniikaksi. Tuo ei ollut minun keksimäni termi.

J: Se on hyvä termi. Tuota eriyttämistä me teemme järjiminän kanssa. Nyt on parasta lopetella, alkaa olla fyysisestikin raskasta tämä ajattelu. Mutta kiitos tosi paljon!

M: Kiitos sinulle. Tavataan lomien jälkeen!

Luin kirjoitetun keskustelumme seuraavana päivänä, ja huomasin kyllä, miten olin tuonut esille omaa arvomaailmaani ja suorastaan tuputtanut sitä Juhanille. Lohduttauduin sillä, että syvensimme henkisten arvojen etsintää yhteisestä toiveesta. Juhani tiesi maailmankatsomukseni jo entuudestaan, koska olimme keskustelleet samoista asioista ennenkin. Tuleeko seksuaaliterapiatyö koskaan valmiiksi, jos siinä pyritään muodollisella tasolla? Hyvä kysymys on, tuleeko mikään terapiatyö valmiiksi, vai pitääkö vain päättää hetki, jolloin on riittävän kauan terapoitu? Henkisen ulottuvuuden mukaan ottaminen oli myös psykologi Paula Hallin mukaan tärkeää missä tahansa terapiatyössä. Psykologia on suomennettu ainakin ennen ”sielutieteenä”, ja on kummallista, että sanaa ”sielu” ei saa käyttää psykologisessa kontekstissa.

Seksuaalisuuden henkisestä ulottuvuudesta kirjoittivat myös Katriina Bildjuschkin ja Susanna Ruuhilahti kirjassaan Puhutaan seksuaalisuu-

desta. ”Henkinen ulottuvuus pitää sisällään esimerkiksi mielikuvituksen, luovuuden, vastuullisuuden, moraalisen vastuun, huumorintajun ja valinnanvapauden. Näitä ominaisuuksia tarvitaan seksuaalisuuden ilmentämisessä, rakkaudessa ja seksuaalisessa kanssakäymisessä. Mikäli yhteys omaan henkiseen puoleen on jätetty käyttämättä eikä oma keho tarjoa turvaa, ihminen saattaa tyhjyyden tunteen täyttämiseksi ja elossa olemisensa todentamiseksi kohdella toisia ihmisiä alistavasti, omien itsekkäiden tarpeiden tyydytyksen välineinä.”

5.

Juhani oli kysynyt keskustelussa, voiko olla hyvinvoinnin kannalta mitään tärkeämpää kuin näistä asioista puhuminen? Eikö minun pitäisi-kin silloin mennä sitä kohti, minkä hän määrittelee tärkeäksi? Sehän voi parhaimmillaan tarkoittaa juuri sitä, ettei hän tyhjyyden tunteen täyttämiseksi kohtelisi muita ihmisiä tyydytyksen välineinä. Tietääkseni hän ei ollut koskaan ainakaan suoraan kohdellutkaan, ja käsitykseni mukaan hän halusi kaikin tavoin varmistaa, ettei niin tulisi tapahtumaankaan.

Hän kysyi, miksi meillä on ääni, joka haluaa tuhota kaiken. Ja minä vastasin sillä ymmärryksellä, joka minulla oli. Psykodynaaminen terapeutti olisi ehkä vastaamisen sijaan kysynyt: "Miksi sinä arvelet, että näin on? Miksi sen kysyminen on tärkeää?" Minä vastasin, koska ajattelin että hän kysyi sitä minulta, tai ainakin halusin tulkita niin. Vastasin innolla, ja toivoin että saisin vastata vielä uudelleen. Hän oli puhunut moneen kertaan, että pelkäsi kierteeseen joutumista, ja vanhojen ajatusten pyörittäminen olisi juuri sitä. Sitähän minä halusin vain estää tarjoamalla uutta näkökulmaa, enkö halunnutkin?

Heinäkuun viimeisenä päivänä oli kylmä, ulkona vain kymmenen astetta ja pilvistä. Aurinkoinen ja kuuma loma oli ohi ja sää viileni, kun oli aika palata töihin. Juhani tuli ajallaan paikalle. Hän kysyi kohteliaasti, miten lomani oli mennyt ja jutustelimme hetken kesästäistä ja siitä, kuinka pitkän matkan päässä kotoa pitää olla, jotta voi sanoa olleensa matkoilla.

M: Kun ajatellaan sitä, ettet voi toteuttaa seksuaalisuutta sellaisen elävän olennon kanssa, jonka kanssa eniten haluaisit, niin voisiko olla hyvää kehittää elämän muita osa-alueita niin, että saisit niistä mahdollisimman paljon iloa ja tyydytystä?

J: Mikä tekee sen, että elämä tuntuu täydeltä elämältä? Mitä me tarvitsemme siihen? Ja kun on osa-alue, mitä ei voi täyttää. Oikeastaan minua ei harmita se, ettei sitä voi täyttää. Ikinä minua ei ole haitannut se, etten saa tehdä sitä, mitä minulla tekisi mieli. Se ei ole ollut murheeni koskaan. Vaan se, että en tiedä miten muuten voisin kokea elämäni täydeksi. En koe eläväni täysin täyttä elämää.

M: Se onkin hyvä kysymys, että mikä on täyttä elämää?

J: Olisiko se mielekästä elämää?

M: Sanaan mielekäs sisältyy se, että kaiken tekee täydellä mielellä, eli tekee mielellään, mieli mukana. Läsnäolevasti.

J: Ja se, että kokee olevansa arvokas. Maailman ei tarvitse miellyttää minua. Sen ei tarvitse täyttää minun mielihalujani. Monet elävät sillä tavalla, että maailman pitäisi täyttää toiveet. Vaikka me itse voimme valita, mille asioille annamme merkitystä. Se ei ole maailman tehtävä. Maailman tehtävä on vain tarjota vaihtoehtoja. Siinä se hyväksikäyttäjillä menee pieleen, koska he lähtevät hakemaan maailmalta tyydytystä. He olettavat, että maailma antaa sen, mitä haluaa, kun tarpeeksi haluaa. Voisin valita, että ne muut asiat seksuaalisen mielihalun tilalla voisivat tarjota täyttä elämää. Kyse on täyden elämän halusta, ja mahdollisuuksia on erilaisia.

M: Mutta sanoit että nyt koet jotain puuttuvan?

J: Enemmänkin se, että tappelen sitä vastaan, etten ole normaali. En ole normaali ja se saa minut vihaseksi.

M: Määrittele normaali.

J: Järkiminäkin yrittää sitä aina sanoa. Ei kyse ole normaalista. Se, miksi elämä ei tunnu täydeltä, on sitä että taistelen seksuaalista puoltani vastaan.

M: Nyt ollaan asian ytimessä.

J: Järkiminä sanoo että olen ollut epäreilu itseäni kohtaan.

M: Se on totta.

J: Mutta mitä voin tehdä? Miten tämän tilanteen voi ratkaista? Miten minä pääsen eroon tästä pään sisäisestä sodasta? Olen niin väsynyt sotimaan itseni kanssa. Enkä tiedä mikä siihen on ratkaisu. Järkiminä yrittää selittää jonkinlaista ratkaisua.

M: Minkälaista?

J: Minun pitäisi olla yrittämättä olla jotain muuta kuin olen. Minun pitäisi kyetä antamaan anteeksi itselleni se, että pidän lapsista. Mutta minua pelottaa, että se menee väärään suuntaan.

M: Eikö sinulla silti säily tietoisuus ja itsehallinnan kyky, joka on tähänkin asti ollut?

J: Mutta pelkään että minuun hivuttautuu vähitellen vääränlainen ajattelutapa. Niin kuin yhteiskunta ajattelee, että pedofiili on tikittävä aikapommi. Moni luulee jo, että sana pedofiili tarkoittaa rikollista. Tai että jos tällainen mielihalu on, on vain ajan kysymys, milloin se toteutuu. Ongelma on se, etten voi väittää vastaan.

M: Ajatellaanpa seksuaaliviettä yleensä. Meillä kaikilla on seksuaalivietti, enemmän tai vähemmän tukahdutettu. Periaatteessa vietti on ihan sama, seksuaalisen vireen ja kiihottumisen vain saavat aikaan erilaiset asiat. Sittenhän jokainen, jolla on seksuaalivietti, on tikittävä aikapommi.

J: Tuossa on hyvä logiikka. Mutta se koskee normaalia seksuaalisuutta. Ei tavanomaista seksuaalisuutta nähdä riskinä. Vaikka ei toisten osoittelu auta ketään. Ja taas järkiminä sanoo, että osoittelen itseäni. Olen ollut epäreilu seksuaalisuuttani kohtaan.

M: Totta.

J: Ehkä se on käsittämätöntä, että pystyn näkemään asioita näin. En halua ylentää itseäni mutta välillä ihmettelen minkä tasoiseen ajatteluun kykenen.

M: Kyllä.

J: Se simulointi, josta viimeksi puhuin. Usein ajatukset ottavat visuaalisen muodon. Tuhon ääni on koulukiusaaja, joka kerää ympärilleen porukkaa: ahdistuksen tunteen, pelon tunteen, turhautumisen tunteen. Kaikki nuo matkaan ja sitten koulukiusaamaan. Myös seksuaaliselle puolelleni pystyn kuvittelemaan visuaalisen hahmon.

M: Miltä se näyttää?

J: Se on vaikea kuvata, koska se käpertyy kasaan ja pelkää minua.

Juhania alkoi itkettää.

J: Järkiminä sanoo taas, että olen ollut epäreilu itseäni kohtaan. Miksi tämä on niin vaikeaa? Ajatus siitä, että minä olen pahoinpidellyt seksuaalisuuttani, on hyvin erikoinen ajatus. Mutta olen kohdellut sitä tosi huonosti. Olen vain sanonut, että pysy nurkassa hiljaa, ja ole välillä makupala. Se oli sitä monta vuotta. Katselin materiaalia, tyydytin itseäni ja sen jälkeen seksuaalisuus sai olla taas hiljaa nurkassa ja olla huomaamaton. Ehkä siksi on vaikea antaa itselleen anteeksi, koska käsitän, miten monella tasolla tämä on. Olen toiminut julmasti itseäni kohtaan. Yritän vielä perustella sitä sillä, että koska kiinnostus on väärin, minä olen ansainnut sen.

M: Minkä olet ansainnut?

J: Rangaistuksen. Olen rankaissut itseäni. Myös seksuaalisuuden ääni olen minä, aivan kuten järkiminäkin. Olen epäreilu itseäni kohtaan. Ei rangaistus ole reilua tässä tilanteessa. Ei minun mielihaluni tee muuta kuin mitä se on ohjelmoitu tekemään. Ja varsinainen syy, ei sen etsimi-

nen auta. On tekosyy etsiä varsinaista syytä, kun minun pitäisi keskittyä siihen, että en rankaise mielihyvää osaa itsestäni. Olen luonut pakkomielle, jossa etsin vastausta pakonomaisesti, ja se on luonut tekosyyyn laiminlyödä itseäni.

M: Tosi hyvin sanottu.

J: Sen järkiminä haluaa muuttaa.

M: Saanko taas lukea yhdestä kirjasta pari otetta?

J: Saat.

M: Tämä on seksuaaliterapeutti Almqvist O'Connorin kirjasta Nautitaan toisistamme. "Meidän on aloitettava herkistäytymällä uudelleen seksille, sallimalla eroottisten fantasioiden kehittyä lopettamatta niitä alkuunsa syyllisyyden tai häpeän takia; antamalla katseen vaeltaa vapaasti mielikuvituksen kannustamana seksuaalisten mahdollisuuksien valtakunnassa. Ja tuntemalla tämän maailman herättämistä luonnollisista seksuaalisista reaktioista – pulssin tihenemisestä, nivusten liikahtuksista, housujen kostumisesta – mielihyvää sen sijaan että tukahduttaisimme nautinnon tunteet heti ensi oireista, koska häpeämme tai pelkäämme niiden haittaavan keskittymiskykyä taikka epäilemme muuttuvamme seksihulluiksi... Kiihottuminen on ilo sinänsä, eikä sen tarvitse johtaa mihinkään muuhun. Ei ole mitään velvoitteita, ei mitään hallitsemattomia viettejä".

J: Minusta on aina ollut outoa, että nännin näyttäminen elokuvassa on K-16, mutta verta ja räjäytyksiä saa näkyä. Sisäelimet on muuten K-18.

Minua nauratti.

J: Ennen sai sakkoja Amerikassa, jos kulki hameessa, joka oli säären yläpuolella.

M: Seksuaalisuuteen muutenkin suhtaudutaan pelokkaasti.

J: Enemmän pitäisi puhua siitä, että seksuaalisuus on osa meitä, ja se on ok. Me teemme lokeroita yhä enemmän toisillemme. On hienoa, että seksuaalisuuden eri puolet nähdään. Mutta se on ongelma, että niistä on tullut lokeroita. Ihmisiä ei saa saman katon alle. Viime viikolla oli netissä zoo-pride viikko. Eläimistä tykkäävät yrittävät saada aikaan liikettä, jossa tuodaan esille, että tällaisiakin ihmisiä on. Ja jotkut haluavat pedofiilikulkueen. Mutta he tappelevat siellä keskenään. Koska se kulkue pitäisi olla vain heteropedofiileille. Kaikkien pitäisi olla samassa veneessä. Mutta silti ei voida olla samassa veneessä. Näitä seksuaalilokeroita pitäisi vähentää eikä lisätä. Aseksuaalisuus ja biseksuaalisuus ja niin edelleen. Jokainen menee omaan lokeroonsa ja pelkää siellä muita. Aina tulee uusia seksuaalisuuslokeroita. Mutta se on oikeastaan ongelma. Sitten mennään lokeroihin pelkäämään muita. Tämän minä näen netissä joka päivä. Ulkomaalainen foorumi keskusteli siitä, että pitäisi pitää pedofiilikulkue. Mutta ei siitä tullut mitään. Mukaan ei haluttu niitä, jotka tykkäävät teineistä tai liian pienistä, tai ovat homoja. Kategorisointi antaa liian hyvän keinon osoitella toisia. Miksei voi vain olla ihminen ja kuulua saman katon alle siitä huolimatta? Ei tarvita miljoonaa kategoriaa. Siitä vain taistelu lisääntyy. Meidän pitäisi keskittyä siihen, miten vähennettäisiin lokeroita ja käsitettäisiin että olemme kaikki ihmisiä.

M: Oikein hyvä keskustelun päätös tänään. Sinunkaan ei tarvitse lokeroita itseäsi.

J: Ei niin.

6.

Ihmiset halusivat aina tietää syyn pedofiliaan. Olin minäkin halunnut ja uskoakseni Juhanikin. Siksi aloitin tämän viikon keskustelun kysymällä siitä.

M: Olet varmasti useinkin miettinyt, miksi sinulle on muodostunut lapsikohteinen seksuaalinen kiinnostus?

J: Olen miettinyt. Järkiminä kysyy aina, mitä teen sillä vastauksella. Vapauttaako se vastaus? Olen miettinyt, vaikuttiko kaoottinen perhetilanne asiaan. Tietynlainen turvan ja välittämisen hakeminen voisi olla se syy. Olin seitsemänvuotias, kun tapasin Miljan, ja hän oli ehkä kuusivuotias. Siihen aikaan elämä oli pelottavaa. Isä joi jatkuvasti ja riehui kotona. Se oli aika turvattoman tuntuista. Välillä jouduimme lähtemään ulos. Välillä poliisit kävivät hakemassa. Kyllä minä isää pelkäsin, hän riehui teräaseidenkin kanssa.

M: Tästä voi siis kirjoittaa julkisesti?

J: Tuohan on ihan 90-luvun lasten tarina. Se on valitettavasti totta. Siitä ei voi tunnistaa koska niin moni muu on kokenut saman. Vaikka laitettaisiin kotipaikkakuntakin niin ei välttämättä kukaan hoksaisi. Moni näistä lapsista lähti myöhemmin huonoille teille itsekin. Moni päätyi itsemurhaankin. Mutta takaisin aiheeseen. Milja muutti kesän ajaksi naapurustoon. Se oli ihastusta ensi silmäyksellä. He ilmaantuivat vanhalla autolla pihaan. Ihastuminen oli aivan välitöntä. Hän oli kauneinta mitä ikinä olin nähnyt. Olin nolona ja punastelin. Eikä se ollut yksipuolista ihastumista.

Menimme heti leikkimään. Leikeissä olimme jopa häämatkalla. Se oli hyvin suloisia, niin kuin ihastuminen on. Se on voimakkainta, mitä ikinä olen tuntenut. Sitä ei ollut voinut kuvitella etukäteen. Olimme sen kesän ajan paljon yhdessä, leikimme ”kotista”. Tuntui että vihdoinkin oli jotain, minkä vuoksi olla olemassa. En tietenkään penskana ajatellut niin, mutta nyt kun palaan sinne, tulee ajatus, että nyt on syytä olla olemassa.

M: Tavallaan Miljan etsiminen jäi päälle?

J: Ehkä. Sitä on vaikea suoraan sanoa. Siinä on varmasti paljon muutakin. Jos sen tunteen etsiminen olisi ainoa syy, niin olen saanut sen tunteen toisenkin kerran, paljon myöhemmin. Olin 15-vuotias. Mutta se ei parantanut minua.

M: Keneen ihastuit 15-vuotiaana?

J: Sain rakkauskirjeen, jota luulin pilakirjeeksi. Sitten kävi ilmi, että kirje oli aito. Olin juuri ruvennut tajuamaan, että tykkään aika nuorista. Mutta olin uskotellut itselleni, että raja menee 10-vuotiaissa. Koulun kokeilutunnuksilla selailin lapsimallisivuja, joissa ikähaarukka oli 9-14. Tämä kirjeen kirjoittaja Jatta oli 12-vuotias. Kaikille oli siis sanottava, että hän on liian nuori, etten yritä mitään. Enkä yrittänytkään. Tapasimme kerran, ja tein selväksi, että minua ei kiinnosta. Tavallaan se oli totta. Olin ihastunut häneen kyllä, mutta silloin ensimmäisen kerran tajusin, että se ei tuntunut täydeltä. Oli käsitettävä, että hän onkin liian vanha.

Meitä alkoi naurattaa.

J: Se on tavallaan koomista, mutta oikeastaan se järkytti silloin, koska ajattelin että mitä jos en koskaan kiinnostukaan oman ikäisistäni. Olin noin vuotta aikaisemmin tutustunut järkiminääni. Mutta tilanne oli outo, jouduin kysymään, että mikä tässä tilanteessa on totta. Harmittaa että hän oli niin nuori, koska olisin voinut yrittää saada jotain suhdetta aikaan itseni ikäisen kanssa. Hän oli niin sievä. Mietin sitäkin vaihtoehtoa, että tapaisin häntä kaverina ja odottaisin että hän kasvaa. Mutta ymmärsin ettei siitä tule mitään. Järkiminä osasi sanoa, että olisin hakenut tästä työstä korvaushoitoa johonkin muuhun. Se ei olisi ollut oikein.

M: Se oli jonkinlainen käännekohta ymmärryksen kannalta.

J: Ja sitten oli myös se lastenleiri, jossa olin epävirallisena apuohjaajana 15-vuotiaana. Se on ollut suurin käännteentekevä tilanne. Tästä voi kirjoittaa, lastenleirejä on niin paljon. Leiri oli suunnattu ala-asteikäisille. Ajattelin jo aluksi, ettei ole hyvä idea mennä sinne. En ollut kuunnellut järjiminää noin kuukauteen, yhteys oli vähän niin kuin poikki. Ajattelin että tuo ääni taisi tulla ja mennä, mikä se ikinä olikaan. Suostuin menemään leirille, ja minulle se oli tavallaan testi. Testasin itseäni, missä menee raja, että minkä ikäisistä oikein tykkään. Sillä leirillä Jatta ihastui minuun, enkä sitä tajunnut, vaikka nyt se vaikuttaa ilmiselvältä. Mutta minulla oli silmät muualla. Hänen nimeään en muista, mutta ikä oli noin 7 vuotta. Voi hyvänen aika! Tässä tulee kaikista käsittämättömin osa koko tässä minun ongelmassani. Se ihastuminen oli niin valtavaa! Olin niin käsittämättömän ihastunut ja tiesin kyllä, että hän on niin nuori. Olin päättänyt, että pistän rajan 10-vuotiaisiin ja siitä ylöspäin oleviin saan ihastua. Mutta tämä ei ollut vain ihastumista. Ajattelin asioita, joita ei pitäisi ajatella. Ajattelin hänestä hyvin seksuaalisia ajatuksia.

M: Miltä tuntuu kertoa tästä?

J: Ei se pahalta tunnu kertoa. Saan jotain tunnetta siitä. Mutta jos alan ajattelemaan sitä muistoa liikaa, rupean kiihottumaan.

M: Se on normaalia. Kun kertoo itselle kiihottavista asioista, on luonnollista kiihottua myös fyysisesti. Se ei haittaa, siitä on vielä pitkä matka siihen, että se kiihottuminen vaikuttaa käytökseen.

J: Se on itsestä silti niin...kun puhuu pienestä lapsesta...Se nolottaa, että juuri se kiihottaa.

M: Se taitaakin olla se syy, miksi olet seksuaaliterapiassa.

J: Siellä leirillä sitten yhtenä iltana tytöt ehdottivat, että pelataan pullopyöritystä. Alkuun ajattelin, että samapa tuo. Siinä ei ollut mitään taka-ajatuksia. Kunnes jouduin tilanteeseen, että olin ensimmäisenä

vastaamassa kysymykseen. Minulta kysyttiin masturboimisesta. Se pieni tyttö oli jo menossa nukkumaan, ja olin siinä pelaamassa muutaman isomman tytön kanssa. Sitten tulee H-hetki. Minulle tuli idea, että jos sen pienenkin tytön saisi mukaan tähän pullonpyörytykseen, voisoin ehkä seksuaalisesti lähestyä häntä. Koska ilmapiiri oli kysymyksen myötä mennyt jo siihen suuntaan. Ei mennyt kuin muutama sekunti, ja niin kuin olisi salama lyönyt päässä. Se tuntui oikeasti salaman lyönniltä päässä. Tuli voimakas, sisäinen ääni, joka sanoi: "Ulos täältä! Tämä peli loppuu tähän ja lähdet ulos täältä!" Se oli järkiminän ääni minulle itselleni. Tottelin sitä välittömästi. Olin ihmeissäni, sillä en ollut vähään aikaan kuullut mitään, ja näin yllättäen kuulin. Se on ollut ainoa kerta, kun järkiminä oli minulle oikeasti vihainen. Nyt se sanoo, ettei se ollut oikeasti vihainen, vaan oli tarvetta käyttää vähän voimakkaampaa ääntä, koska en ollut kuunnellut.

M: Jännältä kuulostaa tuo salaman lyönti päässä.

J: Siltä se tuntui. Siitä lähti uusi suunta elämälle. Tiesin, että en halua toteuttaa mielihalujani. Se oli ainoa tilanne, jossa olisin halunnut viedä asiaa eteenpäin ja käsitin, mitä olin tekemässä. Siitä alkoi pitkä oppikoulu järkiminän kanssa. Kävimme useita vuosia asioita läpi. Yksinkertaisimmasta monimutkaiseen.

M: Hieno tarina.

J: Kai se on hieno tarina sinänsä. Järkiminä opetti minulle paljon asioita. Muun muassa se sanoo, että yritä nähdä aina ihminen. Kaikesta huolimatta mitä tapahtuu, näe aina ihminen ensin. Minullekin se sanoo, että näe itsessäsikin aina ensin ihminen, kaikesta huolimatta.

Juhanin silmät kyyneltyivät. Hän pyyhki silmiään ja alkoi tehdä lähtöä.

J: Tähän on hyvä lopetella nyt.

M: Kiitos taas tästä. Nähdään ensi viikolla. Kiitos kun jaoit näitä hyvin henkilökohtaisia asioita.

Juhani oli kertonut minulle jo muutamaa vuotta aiemmin nämä kaksi tarinaa. Milja oli tyttö, jonka kanssa hän oli lapsena kokenut intensiivisen läheisyyden ja onnen tunteen. Kokemus oli tullut siihen kohtaan elämässä, jolloin kaikki muu oli ollut repivää ja lapsen mielelle mahdotonta käsitellä. Tämän pienen Juhaniin mieli yhdisti vahvasti pienen tytön vapautuksen ja täyttymyksen tunteeseen, ja se yhteys eli vieläkin.

Toisessa tarinassa, jossa lastenleirillä pelattiin pullonpyöritystä, olisi saattanut käydä huonommin, ellei järkkinä olisi puuttunut peliin. Monet rikoksen tehneet ovat houkuttelleet lapsia leikin varjolla seksuaalisiin tekoihin. Tätä raskasta tietoa oli vaikea sietää. Sen takia kaikki apu lapsista kiinnostuneille oli tärkeää, jotta he oppisivat kuulemaan järkensä äänen. Mielihalu oli mahdollista hiljentää missä vaiheessa vain, ja vaihtaa toiseen näkökulmaan. Tietysti se oli sitä vaikeampaa, mitä voimakkaammaksi halun päästi kasvamaan, mutta missään tilanteessa se ei ollut mahdotonta. Tätä tosiasiaa halusin niin kipeästi tuoda ihmisten tietoon, että se tuntui pakottavalta. Tiesin, että Juhaniin oli sama päämäärä. Puuttua mielihalun peliin.

7.

Tapaamisissa oli ollut kahden viikon tauko. Aloitimme keskustelun riippuvuudesta ja pornon käytöstä. Olimme vaihtaneet muutamia lauseita yleisistä asioista ja valmistautuneet keskusteluun ennen tätä hyökkäävältä tuntuvaa ensimmäistä kysymystäni.

M: Pystytkö itsetyydyttämään ilman pornoa?

J: Kyllä pystyn.

M: Sitten ei ehkä suuresta riippuvuudesta ole kyse.

M: Pystytkö kiihottumaan tavallisesta pornosta?

J: Jossain määrin kyllä, mutta täyttymys jää saamatta. Se kiihottuminen on noin 80% siitä mikä tapahtuu lapsista kiihottuessa. Eli se on vähän niin kuin söisi ravintolassa mutta ei ottaisi lempiannostaan.

M: Periaatteessa orgasminhan voi saada vain vaikka stimuloimalla tarpeeksi kauan jotain kehon osaa.

J: Aivan. Kiihottua voi melkein mistä vain.

M: Mieli voi muuntaa seksuaaliseksi melkein minkä tahansa asian.

J: Nyt puhuminen tuntuu hankalammalta, kun oli parin viikon tauko. Mutta kuitenkin ammattikoulun loppupuolella katsoin myös eläinpornoa ja ihmettelin että miksi minulla ei tule mitään rajaa vastaan, miksi

voin kiihottua siitä? Se on välillä vain ihmetyttänyt. Mutta missä raja voi sitten tulla? Jos tulee alistamista tai kovin väkivaltaista pornoa. Pornosivusto Pornhub eli pornon Youtube sisältää myös simuloitua raiskausta tai simuloitua inestistä. Ei sekään ole häirinnyt. Minulle väkivaltaporno ei enää aiheuttanut kunnolla kiihottumista. Tavallaan voisin kiihottua siitä, jos antaisin sille luvan. Mutta en tuntenut mitään erityistä sitä katsoessani. Ja jollain tavalla päätin, etten halua kiihottua siitä.

M: Pystyisitkö katsomaan sellaista, missä ihmisiä tai eläimiä vahingoitettaisiin?

J: En pysty. Jos vähänkään tiedän, että ihmisiä tarkoituksella satutetaan, en pysty katsomaan sitä. En pysty katsomaan edes ei-seksuaalista tarkoituksellista väkivaltaa Youtubesta.

M: Saanko kysyä sen verran siitä eläinpornosta, että missä määrin katsot sen vahingoittavan eläintä?

J: No se jos nainen menee koiran alle, niin ei se kovin pahaa vahingoittamista ole. Koiraa ei pakoteta siihen, en näe sitä hirveän vahingoittavana. Toisaalta jos miettii että onko se asiallista eläinten kohtelua, niin eihän se ole. Eihän se ole kuitenkaan eläimelle hyvää, tavallista toimintaa. Jos mies tekee naaraskoiralle niin, niin siinä pakottaminen tulee enemmän esiin.

M: Tuntuuko sen katsominen pahalta?

J: Ei välttämättä vielä sekään. Mutta jos eläin selvästi näyttää hermostuneelta tai voivan pahoin niin se tuntuu. Aina pitäisi pitäytyä himosta huolimatta siinä, mikä on oikein. Jos eläin, joka ei voi osoittaa kipua selvästi, kuten kala, ja jos me teemme pahaa sille, se tuntuu pahalta silti. Jos lapsena sellaisen heitti muurahaispesään, se tuntui pahalta, vaikka se ei ilmaissut kipua. Eihän sitä lapsena ymmärtänyt, että ilmaisi se kipua sätkimällä. Pystyn syömään lihaa, mutta en pysty hyväksymään sitä, että eläintä kohdellaan kaltoin sen elämän aikana. Me käsitämme mikä on julmaa käytöstä eläintä kohtaan. Järkiminä käänsi sen opetuksiksi, miksi lapsia kohtaan seksuaalinen käytös on aina väärin. Koska yksi argumentti

mikä pedofiilisivuilla liikkuu, on se, että lapsen voi leikin kautta opettaa nauttimaan seksistä. Ja järkiminä opetti minulle, että se ei vapauta meitä siitä, että käytös on julmaa kuitenkin, vaikka lapsi lähtisi leikkiin mukaan. Koska meillä on käsitys siitä, missä rajan pitäisi mennä. Sama argumentti pätee eläimen kohteluun. Meillä on käsitys siitä, mikä on julmaa.

M: Ainakin suurimmalla osalla on.

J: Tavallisilla ihmisillä se raja on. Jos mietin minkä tahansa asian tekemistä, aina käyn ajatussuodattimen läpi, ja se kertoo, onko se haitallista muille. Koska aina voi valita toisin. Olisi ollut mieletöntä kirjoittaa ne ensimmäiset oppitunnit järkiminän kanssa. Järkiminä simuloi minulle tilanteita ja näytti, miksi on tärkeää käsittää, että mielihalu jää aina toiseksi sille, että minä päätän, miten haluan kohdella ihmisiä. Sitä opetusta oli paljon. Ihmisellä on oikeus omaan itseensä, se oli yksi oppitunti. Toinen oppitunti oli, että sinä et ole erityinen. Mitähän muita muistaisin? Niitä oli paljon, mutta tuossa tärkeimmät. Yksi oppitunti oli moraalinen vastuu.

M: Hyviä aiheita.

J: On hyviä aiheita! Harmi että niistä on jo yli 10 vuotta. Yksi oli myös ihmisen käyttäytymisestä. Tällainen ihmisen yksinkertaistettu käyttäytymismalli. Kutsun sitä hiekkalaatikkoteoriaksi. Näitä olisi hyvä käydä systemaattisesti läpi. Voin yrittää muistaa niitä parhaani mukaan. Näistä opetuksista on kuitenkin aikaa. Ne on pääosin olleet siellä ammattikoulun lopulla. Mutta olen oppinut huomaamaan, milloin ihmisellä on huono olla, ja huono käytös on sen jatketta. Ehkä me ehtisimme aloittaa jostain näistä. Se voisi olla vaikka se ensimmäinen.

M: Meillä on aikaa.

J: Se ensimmäinen oppitunti...joko aloitan?

M: Ole hyvä.

J: Okei. Ihan ensimmäinen oppitunti oli, että sinä et ole erityinen. Ja kuulostaa oudolta, että miten niin, kaikkihan ovat erityisiä. Mutta se ei tarkoita ihan sitä. Vaan se tarkoittaa sitä, että minulla ei ole sellaista oikeutta rikkoa toisen henkilökohtaista aluetta, että kuvittelen että minulla olisi oikeus toisen henkilökohtaiseen alueeseen. Maailma ei ole minulle velkaa. Minulla ei ole sitä oikeutta keneenkään nähden, eikä kenelläkään ole sitä oikeutta minuun nähden.

M: Tästä on kai puhuttukin?

J: Kyllä, tästä on puhuttu. Siihen liittyy eri puolia. Missä kulkee minun henkilökohtainen alueeni? Sitä se käytännössä tarkoittaa. Minulla ei ole oikeutta keneenkään muun henkilökohtaiseen alueeseen kuin vain omaani. Ja käytännössä se opetus alkaa olla siinä. Se oli oppitunti käytännössä havaitsemaan, että rikonko minä omalla käytökselläni toisen henkilökohtaista aluetta? Se on todella tärkeä oppitunti. Me emme vaadi keneltäkään ihmiseltä sitä, että hänen täytyisi antaa minulle jotain henkilökohtaista. Me emme aseta itseämme erityiseen asemaan, että voisimme jopa kontrolloida muita, että kaikki olisi minua varten.

M: Aika perustavanlaatuiselta kuulostaa.

J: Joo, ja oli tärkeä oppia havaitsemaan se, milloin olin ylittämässä jonkun henkilökohtaista rajaa. Se oli sitä, mitä järkiminä esimerkeillään kävi läpi.

M: Muistatko esimerkkiä?

J: Valitettavasti en muista esimerkkiä. Mutta esimerkiksi parisuhteessa me kerromme toisille asioita, jotka ovat satuttavia. Silloin me olemme avanneet henkilökohtaista aluetta toiselle ihmiselle. Meillä ei ole oikeutta kertoa eteenpäin meille luotettuja asioita missään tilanteessa. Toinen on avannut itsensä, ja sitä täytyy kunnioittaa. Vaikka suuttuisin, minä en silti saa ottaa esille satuttavia asioita, koska ne on minulle luotettu. Se rikkoisi henkilökohtaista aluetta. En edes tarkkaan tiedä, miksi sain näitä oppitunteja. En toisaalta voinut ohittaa niitä. Ne oppitunnit vain tulivat.

M: Jos palataan vielä siihen kiihottumiseen, niin sehän voi vääristää havaintokykyä niin, että on havaitsevinaan kiihottumista myös toisessa, vaikka sitä ei olisi. Mitä ajattelet tästä?

J: Mitä tarkoitat?

M: Että jos vaikka järkitilassa pystyt tunnistamaan toisen henkilökohtaisen rajan, pystytkö säilyttämään järkitilan myös kiihottumisessa?

J: Minä annan itselleni luvan kiihottua vain selkeästi turvallisissa olosuhteissa. Annan itseni mennä siihen tilaan vain tietyissä tilanteissa. Järkiminä voi sanoa mielihyväminalle, että ”jos odottaisit nyt vähän aikaa”. Se voi sanoa, että nyt ei ole hyvä hetki. Mutta onko mielihyvä luonut vääristymän kiinnostuksen kohteesta vai onko se aitoa kiinnostusta? Eli onko kiinnostus lapsiin luonut mielihyvän vai onko mielihyvä luonut kiinnostuksen lapsiin? Järkiminä ei ole aina aktiivinen. Järkiminä tule aktiiviseksi vasta sitten, jos kiihottuminen menee liian pitkälle. Jos rupean ajattelemaan liian seksuaalisesti, järkiminä puuttuu asiaan. Jos näen sieviä tyttöjä, ei järkiminä sano mitään. Ei se joka asiaan puutu. Mutta seksuaalisissa ajatuksissa se puuttuu. Se viheltää pelin poikki.

M: Miten me saisimme kaikille tuollaisen järkiminän? Aktiiviseksi?

J: En tiedä. Mutta järkiminä sanoi alusta asti, että kaikilla on järkiminä-versio. Se liittyi siihen opetukseen, että en ole erityinen. Se vain on. En ole siinä mielessä erikoisihminen. Minulla järkiminä vain on todella vahva.

M: Meillä alkaa taas aika loppua. Mitä käsitellään seuraavalla kerralla?

J: Voidaan käydä niitä muitakin oppitunteja.

M: Syyllisyys ja häpeä ovat yksi teema mitä voitaisiin käsitellä myös lisää. Mutta muitakin oppitunteja oli.

J: Katsotaan niitä kahden viikon päästä.

Tämä keskustelu oli alkanut pornosta, ja päätynyt erityisyyteen. Niitä oli äkkiä ajateltuna vaikea yhdistää. Addiktoitunut pornon käyttö on aika eristäytynyttä ja siten itsensä erityiseksi tekemistä. Erityiseksi tekeminen ei tarkoita vain oikeutusta loukata toisten rajoja oman mielihalun perusteella, vaan myös itsensä alentamista. Seksi- ja pornoriippuvuuden kanssa kamppailevat kantavat sisällään useimmiten valtavaa häpeää ja kokemusta kelpaamattomuudesta. He tuntevat itsensä erityisen huonoiksi. On siis yhdentekevää, ajatteleeko olevansa erityisen oikeutettu vai erityisen surkea suhteessa muihin. Erityisyys oikeuksissa ja ihmisarvossa on joka tapauksessa mahdotonta.

8.

Kahden viikon päästä Juhanilla oli heti ajatus valmiina esitettäväksi.

J: Olen nyt kaksi viikkoa miettinyt sitä viimekertaista ”et ole erityinen”-opituntia, että miten se liittyy minuun.

M: Selvä. Mihin tulokseen tulit?

J: Varmaan sanoinkin sen viime kerralla jo, mutta idea on se, että minä en lähde vaatimaan toiselta ihmiseltä sellaisia asioita, jotka eivät kuulu minulle. En voi ylentää itseäni ajatellen, että minun kuuluu saada seksuaalista mielihyvää lapsesta koska koen olevani etuoikeutettu.

M: Hyvin ilmaistu. Olen lukemassa Wilfried Wieckin kirjaa Haluan sinua, rakasta minua, joka on siis miehen kirjoittama aika lailla feministinen teos. Hän kirjoitti, että mies oikeuttaa usein itselleen kaiken mikä kuuluu naiselle yleisesti ottaen. Mies katsoo oikeudekseen monissa maissa riistää naista niin paljon kuin haluaa koska luulee olevansa ylempänä.

J: Huomasin sen myös, että monet netissä yrittävät perustella omaa mieltymystään nuoria kohtaan sillä, että lapset ovat yhä aikaisemmin seksuaalisia, siis ilmaisevat seksuaalisuuttaan yhä aikaisemmin. Siksi he esimerkiksi vaativat, että suojaikärajaa pitäisi laskea. Mitä järkiminä siihen sitten sanoi, oli hyvin mieltä avaavaa. Jos me kuuntelemme mielihalua, niin se etsii toiminnalleen perusteita. Se haluaa toteuttaa, se haluaa nauttia. Joten se saa meidät näkemään jopa faktoja asioissa, joissa niitä ei ole. Koska suojaikärajan tarkoitus on olla enemmänkin odotus siitä, että henkilö on valmis

ottamaan vastuuta itsestään. Se, että on seksuaalisesti aktiivinen nuorena, ei vielä tarkoita, että olisi valmis. Jos sanotaan että henkilö x sukupuolesta huolimatta alkaa kokea seksuaalista kiinnostusta kuten moni siinä iässä kokee, ne muut vuodet siihen 18 vuoteen asti pitäisi käyttää rauhassa omaan kehoon ja seksuaalisuuteen tutustumiseen. Ihan oman itsensä kanssa tai saman ikäisen kanssa vapaaehtoisesti, rauhassa ja turvallisessa ympäristössä. Enkä tarkoita heti seksiä vaan kehon tutkimista. Tämän vuoksi 18 vuoden ikäraja pitää olla siihen, että henkilö voi esiintyä pornoelokuissa. Se, että nuori näyttää olevan valmis, on petollista koska meidän mielihalumme korostaa sitä. Mielihalu saa hänet näkemään yhä enemmän valmiina, vaikka se ei olisi lainkaan totta. Se on vain mielihalun kuva toisesta. Mielihalu alkaa nähdä kaiken itsensä kautta.

M: Tuo on hienosti tiivistetty.

J: Tuo oli yksi perustelu, se on jo vanha perustelu ja linkittyi siihen etten minä ole erityinen. Liian nuoren seksuaaliset merkit eivät ole minua varten. Ne ovat vain reagointia siihen hänen omaan seksuaaliseen heräämiseensä.

M: Tosi hyvin sanottu tuokin.

J: Järkiminä on taitava. Olkoon tilanne mikä tahansa, olkoon ihmiset minkä ikäisiä tahansa, se toimii aina samalla tavalla. Mielihalu saa pönkitystä siitä, että joku käyttäytyy seksuaalisesti.

M: Tai näyttää käyttäytyvän.

J: Kyllä. Siksi on tärkeää ymmärtää se raja, että milloin odotetaan sitä, että toinen on oikeasti kypsä siihen. Siksi on oltava ainakin 16:n vuoden ikäraja, jotta voitaisiin varmistaa että hän on valmiimpi. Mutta varmistus se ei ole, koska moni ei ole silloinkaan valmis seksuaaliseen kanssakäymiseen. Joku ei ole koskaan. Seksuaalisen valmiuden näyttämisen ja toiminnan ero on merkittävä. Ja tällainen ajatus tulee pedofiililta!

M: Mahtavaa!

Naurahdin ilahtuneesti.

J: Tuo oli yksi puoli siitä, miksi tuo oppitunti oli niin tärkeä. Se näytti, että ei saa tulla sokeaksi mielihalulle. Mielihalu ei saa tulla minulle sanomaan, että toisen seksuaalisuus kuuluu minulle! Koska sitähan se yrittää sanoa. Erityisyyden illuusioon kuuluu se, ettemme voi kokea muita niin kuin koemme itsemme. Siksi meidän kokemuksemme tuntuu erityiseltä ja jotenkin tärkeämmältä. Mutta idea on saada itsensä näkemään, milloin ajatus on menossa siihen, että alkaa vaatia asioita, joihin ei ole oikeutta.

M: Tämä on ihan ydinasiaa.

J: Nyt sain sen sanottua sellaisena kuin halusin. Tämän oppitunnin sain noin 15 vuotta sitten. Erityisyydestä ei nyt ole enempää sanottavaa, ellei sinulla tule kysyttävää. Tai ellet huomaa siinä loogista ongelmaa.

M: Loogista ongelmaa siinä ei ainakaan ole.

J: Nyt yleisö saa esittää kysymyksiä!

M: Odota kun mietin...Muistatko tilannetta, milloin tämä opetus annettiin?

J: Seurasin luokkalaisteni toimintaa. Varsinkin sen yhden kiusaajan toimintaa ja mietin, että miksi he tuntuivat vaativan minulta jotain vastausta siihen, miksi he toimivat minua kohtaan niin. Ja vastaus oli, että he kokevat olevansa erityisiä ja olevansa oikeutettuja huonoon toimintaan. He yrittivät sillä huonolla toiminnalla saada täytettyä jotain, mitä eivät saaneet täyteen. He luulivat että maailma on paha paikka. Heillä oli se ajatus, että selviytyminen tässä maailmassa vaatii sitä, että on ilkeä. Että on todellista vahvuutta olla luja tunteistaan. Järkiminä pysäytti näkemään sen, miten he pyrkivät täyttämään omaa tyhjiötään. Se oli hyvin itsestä toimintaa.

M: Nimenomaan pyrkivät täyttämään. Mitä arvelet, täytyikö se?

J: Ei tietenkään, koska en ollut heidän ongelmiansa panttina. Minä en vain sanonut vastaan, en hermostunut. Se heidän toimintansa oli vain reagointia johonkin. Silloin ymmärsin, että se ilkeys ruokkii sellaisia ajatuksia, että toista voi käyttää miten haluaa.

M: Jotkut kutsuvat sitä myös oikeutuksen tunnelukoksi.

J: Jostain syystä järkiminä näki siinä oikeutuksessa sen ”Minä olen erityinen”-mekanismin.

M: Minä ajattelen, että meissä oleva mielen osa jota kutsun egoksi, uskoo erityisyyteen. Se pyrkii kaikessa toiminnassaan siihen.

J: Se on jännä etten silloin tiennyt egoista ja näistä mitään. Tulin vain samaan tulokseen havainnoimalla kourallista ihmisiä. Neljän tai viiden ihmisen perusteella loin teorian. En tiedä kuinka tieteellistä se on, mutta siitä tuli yllättävän hyvä. Se yllättävän hyvin täsmää asioihin.

M: Totta. Sinulla on aina valinnan vapaus. Miltä se kuulostaa lauseena?

J: Järkiminä aina sanoo sitä, että kykenee tietoisesti valitsemaan kaikesta huolimatta, kaikesta mielihalun ja tuhoavan äänen pölinästä huolimatta. Se tekee meistä ihmisiä. Sitä tarkoittaa olla ihminen, tehdä se valinta. Minä voin toimia aina toisin, ja se kaikki muu hälinä on sitten hälinää. Silti riskin taakka on aina. Tai kuvitellun riskin taakka. Sen pitäisi vapauttaa minut kaikesta huonosta omastatunnosta. Joku minussa silti estää vain tekemästä niin, että vapauttaisin itseni. Siellä on aina tulppa, joka sanoo että ”mutta kun” ja ”mistä sinä tiedät”. Se on ongelmallista, koska joihinkin asioihin ei ole vastausta. Siksi järkiminä piti oppitunnin siitä, että onko tämä todellista?

M: Ehdimmekö me käydä sitä läpi?

J: Se on nopeasti tiivistetty. Samoihin aikoihin, 15 vuotta sitten tuli se kysymys: onko tämä todellista?

Juhani katsoi ympärilleen.

J: Onko tämä simulaatio, hologrammi? Elon Musk muun muassa yrittää tutkia sitä. Hän yrittää tutkia sitä, elämmekö tietokonesimulaatiossa. Ja kaiken pohdinnan jälkeen en saanut ihan vastausta kysymykseen, mutta sain jonkinlaisen vastauksen.

M: Kerro.

J: Miten sen aloittaisi? Vastaus on niinkin tyhmä, että me emme sitä ikinä voi varmistaa. Se että meidän näkökulmamme tästä universumista voisi olla vääristynyt, muodostaa semmoisen mahdottomuuden tarkastella sitä sellaisena, mitä se voisi olla. Me emme saa ikinä siihen vastausta. Mutta voin päättää, mikä minulle on tärkeää. Voin päättää mitkä asiat täyttävät minun elämäni. Ja jos minä koen että se riittää, minun elämäni on täyttä, minä koen olevani, se vastaus menettää merkityksensä. Olkoon simulaatiota tai totta. Minun päätökseni muodostaa sen, että minä olen ja minulla on merkitystä. Tavallaan päätän, että tämä on totta, koska pystyn päättämään, millä on merkitystä. Kysymys itsessään muuttuu merkitysettömäksi.

M: Välttämättä kyky havaita ei tee vielä asioista todellisia.

J: Ei niin, se on totta. Se ei ole tavallaan vastaus, se on vain vastaus että voin päättää, miten haluan elämän elää. Siitä ajatuksesta syntyi ajatus siitä, miten haluan elämäni elää.

M: Ja eikö se ollut niin, että haluat elää toisia vahingoittamatta?

J: Kyllä. Mutta niin kuin huomasit, että se ei ole vastaus alkuperäiseen kysymykseen, koska siihen ei ole vastausta. Itse kysymyksen kysyminenkin voi olla feikkiä. Onko kysymystä edes olemassa? Vastaus on se, ettei kysymyksellä ole merkitystä.

M: Aamen.

J: Minusta tuntuu, ettei se ole niin hyvin sanottu kuin se silloin oli. Tärkeämpää on se, että miten haluan elää, kuin että onko tämä totta. Jos teen asioita huonosti, voin havaita sen huonot seuraukset. Me päätämme sen, onko asioilla merkitystä. Ja sen pitäisi meille riittää.

M: Kiitos kun jaoit tämän viisaan ajattelun.

J: Tuntuu etten saanut vielä sanottua sitä ihan niin kuin se meni.

M: Minä ainakin ymmärsin.

J: Se on kyllä hyvä.

Meitä nauratti.

M: Näemmekö taas ensi viikolla?

J: Kyllä. Katsotaan aika.

Kun Juhani oli lähtenyt, palasin vielä Wieckin kirjan erääseen kohtaan, joka kuvasi mielestäni hyvin erityisyyden ja ylemmyyden illuusiota. ”Miehet, sukulaiset ja tuttavat lähestyvät seksuaalisin vaatimuksin tyttöjä, jotka muka ovat heille rakkaita. Florence Rush havaitsi, että lähes kaikki naiset joutuvat joskus elämässään – usein vuosikausia – kokemaan isien, veljien, isoisien tai tuttavien sukupuolista ahdistelua ja hyväksikäyttöä (Parhaiten varjeltu salaisuus). Oliko joku nainen jättänyt heidät? Oliko mies itsekäs, tietämätön naisen tarpeista, liian passiivinen, liian ylpeä kosiskellakseen tätä? Oliko hän kärsimätön tai liian laiska? Lankesiko hän mainonnan tyttökuvan uhriksi? Hänestä on täytynyt näyttää helpommalta hankkia uskottelemansa oikeus pelokkaalta, puolustuskyvyttömältä ja kokemattomalta tytöltä, joka on emotionaalisesti ja fyysisesti vielä kaukana täysikasvuisesta naisesta.”

Ihmisiä raiskataan sota-alueilla jatkuvasti, eikä vain siksi että he kuuluvat vihollisleiriin vaan siksi, se antaa hyvän tekosyn seksuaaliselle riistolle, se toimii ikään kuin vapaalippuna. Onko tässä kyseessä vallantunne, joka vähentää mitättömyyden- ja alemmuuden tunteita? Kyse tuskin on

vain eroottisesta halusta. Niin kauan kuin yhteiskunnassa sallitaan aikuisiin ihmisiin kohdistuva orjuuttaminen, riisto ja väkivalta, myös lapset ovat jatkuvassa vaarassa.

9.

Aloitimme tapaamisen lukemalla edellisen kappaleen loppua, joka käsiteli naisten asemaa ja sivusi sotatilanteitakin.

J: Tuossa edellisessä on kaksi täysin eri mekaniikkaa. Toisessa, sodan aiheuttamassa tilanteessa ihminen voi reagoida miten tahansa, jos on selkä seinää vasten. Jos ei ole vaihtoehtoja, ihminen käyttäytyy arvaamattomasti. Se väkivalta ja kaoottisuus tuo sen, että käyttäydytään arvaamattomasti. Kyse ei ole oikeastaan seksistä, vaan reagoinnista kaoottiseen tilanteeseen. Itse en linkittäisi yleisempää naisten hyväksikäyttöä sotatilanteeseen. Vaikka että seksiä on pakko harrastaa, jotta olisi hyväksyttävämpi. Silloin yritetään päästä eroon poikuudesta keinolla millä hyvänsä, jolloin naisesta tai tytöstä voi tulla uhri. Tämä eroaa sotatilanteesta merkittävästi.

M: Sotatilanne ehkä kuitenkin saattaa nostaa pintaan kaiken piilevän vihan naisia kohtaan. Se antaa muka oikeutuksen seksuaaliseen riistoon.

J: Se on kyllä totta. Tietenkin on hyvin epätodennäköistä, että ihmisestä tulee yhtäkkiä hirviö, ellei siihen ole potentiaalia jo jokseenkin olemassa. Silti nämä kaksi tilannetta pitää erottaa toisistaan. Sodassa tehdään vahinkoa. Ehkä raiskaustilanteessa on vaikea ajatella tekevänsä tuhoa jollekin kokonaisuudelle instanssille. Pikemminkin hirvittävä tilanne luo hirvittävän toiminnan. Ja ne jotka ovat kykeneviä tällaiseen, ovat alttiita sille alusta asti. Minulle on todella vaikea simuloida tilannetta että olisin sodassa tai olisin raiskaaja. Mutta en missään tilanteessa näe siinä enää seksiä. Se on vain toimintaa. Mutta miksi Suomessa naisten kohta on niin vaikea? Iso

osa on sosiaalista odotusta. Koska meiltä odotetaan sellaisia asioita. Kuka sen on keksinyt, että seksiä pitäisi saada, jotta olisi sitten täysin aikuinen ihminen? Porno tulee nykyään kuvaan aivan liian aikaisin, mikä on iso ongelma. Ja seksuaalinen toiminta tulee myös liian aikaisin. Se kaveri, joka on kehittyneempi, altistaa toisetkin seksuaaliselle käytökselle aiemmin kuin mihin he olisivat valmiita. Niin minulle kävi.

M: Mitä tapahtui?

J: Ehkä joskus sanoinkin, mutta olin noin 11-vuotias, ja minulla oli kaveri, joka oli tekemässä aina pikkupahaa. Hän oli yksinhuoltajaisän poika. Tämä poika opetti minut masturboimaan ja me masturboimme yhdessä. En muista miksi, en nähnyt siinä mitään ihmeellistä. Ei hänkään ehkä saanut siitä mitään erityisiä ”kicksejä”, koska ei hän minua koskettanut eikä pakottanut. Hän jostain syystä halusi minua opettaa. Näytti pornoa lehdistä. Nettiin ei noin vain päässytäkään. Etsimme lehtiroskiksista pornolehtiä. Masturboimme yhdessä, mutta en muista saaneeni orgasmia. Myöhemmin ymmärsin, että se oli liian aikaista minulle. Ei se ollut ahdistavaakaan. En ajatellut niistä pornokuvistakaan oikein mitään. Eivät ne oikeastaan kiihottaneetkaan. Ajattelin, että mikä siinä on niin ihmeellistä? Siskot kertoivat jo hyvin varhain, miten lapset tulevat, he kertoivat sen biologian kannalta. Tiesin homman mekanismin, joten en nähnyt pornokuvissakaan mitään erikoista. Niissä ei ollut mitään salamyhkäistä. En ymmärtänyt, että mikä siinä on se ihmeellinen juttu. Enkä vielääkään ymmärrä. Mutta mietin että miten paljon se minun seksuaalisesti vaikutti. Se, että seksuaalinen toiminta alkoi ennen kuin oikeastaan olin seksuaalisesti hereillä. Mutta se ärsytti, kun yläasteikäisinä pojat jakautuivat heihin, joiden täytyi kokeilla seksiä, etsimällä etsiä jotta heistä tulisi aikuisia, jotta olisivat itseään kovempia. Silloin voi tapahtua seksiin pakottamista.

M: Entäs se toinen ryhmä?

J: Toinen ryhmä keskittyi opiskeluun. Heillä ei näyttänyt olevan tarvetta saada seksiä heti. Mutta osa tästä toisesta ryhmästä tiesi minne mennä

jos oli ”pakko saada”. Oli tyttö, jota pidettiin ”jakajana”. Ajatella, että hän oli 14-vuotias. Hän tuli raskaaksikin.

M: Mitä sinä ajattelet tämän tytön hakeneen?

J: Ehkä hänellä oli vääristynyt kuva välittämisestä. Ehkä hän luuli sitä välittämiseksi. Ehkä hän kapinoi vanhempiaan vastaan. Mutta miksi joku kapinoidakseen pistäisi itsensä tulilinjalle? Toisaalta tämä tyttö oli myös vähän ongelmanuori. Ehkä tämä seksin harrastaminen oli myös tyhyyden täyttämistä. Jos simuloisin itseni häneen, tulee vain kysymys, että miksi ihmeessä? Onko tämä itsensä vahingoittamisen kompleksia?

M: Miksi me toisaalta ajattelemme, että tyttö on huono, jos hän haluaa harrastaa seksiä useamman kanssa?

J: Ehkä se ongelma oli se, että hän oli liian nuori. Mutta sosiaalinen odotus on yhä se, että miehet ovat sitä kovempia mitä useampi partneri heillä on ja naiset sitä parempia mitä vähemmän. Mutta en näe mitään syytä, miksi kuka tahansa ei saisi nauttia seksuaalisuudestaan. Ainoastaan pitää toimia niin, ettei luoda haitallista tilannetta. Tähän liittyy taas myös se aiempi pohdinta siitä, etten omista ketään ihmistä. Jos menisin naimisiin naisen kanssa, niin jos hän haluaisi seksiä jonkun muun kanssa, antaisin tehdä niin, jos hän silti olisi minulle rehellinen. Koska en omista hänen kehoaan. Hänen kehonsa ei ole vain minua varten tässä maailmassa. En omista kenenkään kehoa, vaikka olisin naimisissa. Ainoastaan rehellisyys merkitsisi. No, kristillinen usko sanoo, ettei saa harrastaa seksiä muiden kuin oman kumppanin kanssa. Mutta minä en näe siinä järkeä.

M: Osho olisi kanssasi samaa mieltä.

J: Kuka se on?

M: Osho on jo kuollut, mutta hän oli laajasti tunnettu henkinen opettaja, henkisen yhteisön johtaja ja oli hyvin perehtynyt tantraseksiin. Kertovat, että hän alkoi elämänsä loppua kohden muuttua aika sekopäiseksi. Mutta hän oli hyvin avioliittovastainen, juuri tuon omistusargumentin takia.

J: Naimisiinmeno ei sulje vapautta ja rehellisyyttä pois.

M: Se on sopimuskysymys.

J: Tätä olen viime aikoina pohtinut paljon. Enemmän ja enemmän se menee siihen suuntaan, etten halua edes yrittää lukita toista niin, että omistaisin hänet. Ei se estä naimisiinmenoa silti.

M: Ehkä maistraatti voisi sopia tässä tilanteessa paremmin avioitumiseen kuin kirkko.

J: Kyllä. Minä olen uskonnollisesta perheestä ja arvostan uskontoa. Minulle se on enemmän moraalisen vastuun kysymys kuin varsinaisesti elämän ja kuoleman kysymys. Mutta onhan se selvää, että yli 2000 vuotta vanhaa juttua pidetään yhä pohjana käytökselle niin ei se oikein pysy muuttuvan yhteiskunnan tarpeiden mukaisena. Siinä se ongelman ydin on. Tämä on ihan erilainen maailma kuin yli 2000 vuotta sitten.

M: Totta. No, voisitko sitten ajatella meneväsi naimisiin?

J: Kyllä oikeastaan. Mutta se olisi hyvinkin...ajattelisin sitä enemmän hienona tapana osoittaa, että haluaa jonkun elämäänsä mahdollisimman pitkäksi ajaksi. Mutta ei se työsopimukseen saisi olla.

M: Lähinnä haen sitä, että sinulla on siis jonkinlainen ajatus siitä, että voit olla myös aikuisen kanssa?

J: Kyllä on. Enemmänkin se ongelma on se, ettei se välttämättä täytä sitä toista puolta, joka tykkää lapsista. Siksi on vaikea ajatella meneväni aikuisen kanssa suhteeseen, koska tiedän ettei se täytä minua täysin.

M: Voisiko sitä ajatella enemmän kumppanuutena, toveruutena?

J: Siis...

M: En nyt ole markkinoimassa parisuhdetta.

J: Miksipä ei. Mietitään hetki. Jos ajatellaan, että minä olen kaksi ihmistä. Se toinen ihminen tykkää vain 100-prosenttisesti lapsista. Se toinen ihminen sanoisi että miksi ei parisuhteeseen, ei se haittaisi. Mutta entä se toinen, joka tykkää vain lapsista ja on aina minun kanssani? Siitä tulisi kolmas pyörä joka olisi aina vain mielessäni häiritsemässä.

M: Onko se syy, miksi et ole hakeutunut suhteisiin?

J: Ei oikeastaan. Syy on se, että en ylipäänsä yritä. Olen tottunut olemaan yksin.

M: Et siis varsinaisesti halua olla yksin?

J: Niin no, riippuu minä päivänä kysyt. Aina vain häiritsee se kuvitteellinen toinen minä, se, joka tykkää vain lapsista. Miten minä sen tarpeet täyttäisin? Se saa epäröimään enkä viitsi edes yrittää.

M: Joo. Mitäs vielä? Meillä on vielä hetki aikaa.

J: Annan sinun ohjata tilannetta.

M: Puhutaan vielä tästä parisuhdeasiasta. Totuushan on, että lapsen kanssa parisuhteessa ei voi olla. Eräs lapsikohteiseksi itsensä nimeävä ihminen kirjoitti netissä, että surullisinta ei ole se, ettei saa seksiä lapsen kanssa, vaan se, ettei saa romantiikkaa.

J: Niin, minulla on ihan sama tilanne. Jostain syystä se täydellinen välittäminen tuntuisi tulevan vain sitä kautta. Vaikka alusta asti on ollut niin, että mieluummin en toteuta, vaan otan kärsimyksen siitä vajaan...että koee elämänsä vajaan. Mieluummin kärsimys siitä, kuin käyttää jotain ihmistä väärin.

M: Totta. Se on hyvin ajateltu.

J: Sen minä pystyn käsittämään ja sen kanssa pystyn taistelemaan. Mutta toisen ihmisen seksuaalisuus ei kuulu minulle. Siinä se vääryyden välttämisen ydin on. Teen valinnan ja koen olevani aina vähän vajaa.

M: Voisi olettaa, että siihen liittyy surua?

J: Kyllä liittyy mutta se on surua siitä, että miksi täytyy olla näin että minä...Miksi ei voi olla jotain mitä voisi saada? Tai ehkä saamisesta ei olekaan kyse, vaan täyttymisestä. Miksi en voi täytyä jostain muusta asiasta? Mutta se on kysymys, johon en voi vastata. Kannattaa keskittyä siihen, mitä voin hallita. Kuten omat mielihaluni.

M: Ja nehan on mahdollista hallita, toisin kuin moni luulee.

J: Jos olisin pidemmällä tässä prosessissa, en kokisi surua siitä, että olen vajaa. Vaan iloa siitä, että voin valita toisin.

M: Ehkä joku päivä oletkin?

J: Se vaatii sitä, että päästän irti siitä ajatuksesta, että minun pitäisi olla normaali.

M: Voisitko ajatella tekeväsi sen juuri nyt?

J: En valitettavasti juuri nyt. Siihen menee aikaa. Järkiminä sanoo, että siihen on vastaus, mutta en oikein usko sitä. Voiko tällaiseen olla vastaus?

M: Voiko vastaus olla kysymisen tarpeen loppuminen?

J: No, se oli vastaus todellisuuskysymykseen. Kysymyksen tarpeen loppuminen. Mutta jostain syystä järkiminä sanoo, että siihen on oikea vastaus. En minä sitten tiedä.

M: Minä uskon, että on vastaus. Mutta en voi vakuuttaa sinua sillä.

J: Ehkä se pitää olla jokaiselle oma.

M: Minä haluan uskoa, ja uskonkin, että täydellinen täyttymys on mahdollista ilman ulkopuolelta tulevaa asiaa. Jos nyt mitään ulkopuolta on edes olemassa. Se on sinussa, täyttymys.

J: Niin...

M: Kuulosti vähän epäilevältä.

J: Ei, vaan sitä pitää miettiä.

M: Ehkä se on miettimisen tuolla puolen? Kun et mieta, olet vain? Annat ajatusten tulla ja mennä. Ikivanha meditaatiotaktiikka.

J: Niin. Ehkä tuo kuuluu niihin asioihin, jotka ovat minun aivokapasiteetini ulkopuolella.

M: Voi olla aivokapasiteetin ulkopuolella mutta ei sinun ulkopuolellasi.

J: Niin. Katsotaan seuraava aika. Mutta vielä tuosta että asiaan jota on kysytty kautta aikojen, miten voin olettaa että löydän vastauksen? En tiedä.

M: Taas menttiin sama kehä ympäri. Vastausta ei löydy tällä tasolla, sanamuodossa.

J: Täytyy se olla, en minä tiedä.

M: Joka tapauksessa sanon, että yritä päästä ajatusten ohi hiljaisuuteen. Voit saada kokemuksen, jota ei voi eikä tarvitse sanoittaa.

J: Mutta jos jonain päivänä keksin vastauksen tuohon kysymykseen, niin olen tyytyväinen.

Seuraava tapaaminen sovittiin ja Juhani lähti. Kysymys todellisuuden olemuksesta ei ole se, mitä seksuaaliterapiakoulutuksessa opetellaan käsittelemään. Mutta jälleen jäin miettimään, että se on niin perustavanlaatuisen kysymys, että voiko sitä kieltäytyä käsittelemästäkään? Pedofiilisesti tunteva, vastuuntuntoinen ihminen ei voi toteuttaa syvimpiä seksuaalisia ja romanttisia toiveitaan. Mitä hänelle jää? Juhani kuvasi tyhjyyttä. Kuka tahansa tavallinen ihminen kokee tyhjyyttä, ellei voi painautua toisen iholle. Mutta on olemassa myös toisenlainen täyttymys, täydempi täyty-

mys, mielenrauha, jota ei voi saavuttaa millään fyysisellä keinolla. Tämä ei ole mikään uutinen. Eikä tämä ole myöskään minkäänlainen uskonnollinen kannanotto, jota yritän nyt sopivassa saumassa ja toisen epätoivon avulla saada kuuluville. Silti tällaisen epätoivon ja tyhjyyden äärellä ollaan myös äärimmäisten kysymysten äärellä, ja niiden äärelle jokainen joskus tulee.

Onneksi nykyterapiassa saa puhua tietoisuustaidoista ja läsnäolon voimasta niin paljon kuin haluaa saamatta hörhön leimaa. Tietoisuustaidoista ja meditaatiosta ja niiden hyödyistä mielenterveydelle on alkanut tulla kiistatonta tutkimustietoa yhä enemmän. Yksi perustekniikka on antaa ajatusten lipua ohi kuin pilvet taivaalla, torjumatta niitä tai jäämättä niihin kiinni. Kun tätä tarpeeksi kauan tekee, alkaa päästä siihen rauhaan, joka on sanojen ja ajatusmuodostelmien tuolla puolen. Sitä moni kuvaa täyttymykseksi. En ole edes vuosien harjoittelun jälkeen itsekään kokenut sellaista ekstaasia, että voisin sanoa sen ylittävän kaikki maalliset tarpeet, mutta olen kokenut yhä kasvavaa rauhaa. Usko myös täydelliseen täyttymyksen kokemukseen saa minut jatkamaan.

10.

Juhani tuli ovelle kymmenen minuuttia myöhässä ja sadatteli sitä, että alaovi oli ollut poikkeuksellisesti lukossa. Sanoinkin ettei hän koskaan ollut myöhässä, ja siksi ajattelin hänen ehkä unohtaneen ajan. Hän totesi olevansa aina kaikkialla ajoissa, eikä odottaminen haitannut häntä.

Aloitimme käymällä läpi edellisen kerran tekstin loppua ja sitä, ettei seksuaaliterapiassa yleensä käsitellä eksistentiaalisia kysymyksiä, mutta ei niiden käsittelyä ole kiellettykään.

J: Olen itsekin huomannut saman asian, että pienemmän kysymyksen käsittely vie isomman kysymyksen käsittelyyn. En osaa vastata siihen, miksi tunnen niin lapsia kohtaan. Se kysymys saa minut kyseenalais-tamaan koko universumin. Mutta miksi se sumuverho tulee sen oikean asian eteen, en tiedä. Edelleen odotan.

M: Mitä tarkoitat oikealla asialla?

J: Minun oikea asiani on se, että miten minä voisin kokea itseni täydeksi muuten kuin lapsen kautta, seksuaalisten mielikuvien kautta, jotka liit-tyvät lapsiin? Se on se oikea kysymys. Ne muut asiat, kuten se, mikä on todellista, on vain mielelle tekosyy kaivella, koska me tiedämme, ettei sii-hen ole vastausta. Mieli tykkää siitä kaivelusta. Se hauska esimerkki siitä, että mielelle antaa aarrekartan jossa on ruksi, se kaivaa aina vähän vie-restä, koska se ei halua löytää vastausta. Se haluaa kaivaa.

Minua hymyilytti.

J: Tämän huomasi viime terapiassa.

M: Missä viime terapiassa? Siinä meidän edellisessä?

J: Niin. En ehkä sanonut sitä, mutta tajusin yrittäväni selvittää maailman mysteeriä. Ja se on ollut aikaisemminkin ongelma. Melkein pakkomielleistä tiedon etsimistä ja miettimistä, miten universumi toimii. Se kiinnostaa minua. Siitä tulee liian helppo matto, jonka alle lakaista oleelliset ongelmat. Järkiminä kysyy, millä asioilla on oikeasti merkitystä?

M: Aivan. Ei meidän kannata yrittää selvittää universumin vastausta nyt.

J: Niin, ja mitä minä sillä vastauksella tekisin? Vapauttaisiko se minut tästä ongelmasta? Ehkä pääsisin lehtiin, saisin palkinnon, mutta olisin taas seinää vasten tämän ongelman kanssa.

M: Mutta jos saisit selville, ettei koko muotojen universumia ole olemassa, niin ei olisi myöskään mitään, mistä kiinnostua tai mitä kaivata. Mutta antaa sen asian olla ja siirrytään käytännöllisemmälle tasolle, koska käytännöllisellä tasolla me toimimme.

J: Sitä vain väkisin ajautuu välillä tuolle puolelle. Mutta se ei ole oikea kysymys.

M: Hyvä niitäkin on miettiä.

J: On on, mutta se ongelma on siinä, mutta jos kaikki aika menee siihen, tästä ei ole mitään hyötyä. Mitä enemmän tuota mietin, sitä enemmän se näyttää siltä, että se on juuri se matto, jonka alle lakaistaan se, mitä täytyisi miettiä.

M: Se on totta. Sama kierre toistuu, ja toistan taas kerran, että vastaus ei löydy tältä tasolta. Se ei löydy samaa kysymystä vatkaamalla. Mieli antaa mielellään kaikenlaisia vastauksia ja tarkoituksena on vain harhauttaa.

J: Juuri niin. Älä katso tänne, vaan katso tänne, täällä on kiinnostava kysymys! Näin se ainakin itselläni toimii.

M: Mieli toimii juuri niin. Ja vastaus ei löydy tästä tarinoivasta mielestä. Kokeilitko hiljentymistä?

J: Olen monestikin. Rauhoitan mieleni, enkä kysy enää tuollaisia kysymyksiä. Yleensä se auttaa keskittymään.

M: Minkälainen olo siitä tulee?

J: Hiljentymisestä? Rauhallinen.

M: Kyllä. Hyvä niin. Silloin kun kysymykset hiljennetään, olo on hyvä.

J: Oikeastaan hyvä, että käytiin tämä näin tarkasti läpi, joten on helpompi keskittyä.

M: Mieltä ei voi ohittaa kuitenkaan. Se on meidän voimakkain työkalumme. Siksi on tärkeää kiinnittää jatkuvasti ajatuksiinsa huomiota, mutta huomata milloin ollaan menossa ”luuppiin”.

J: Onneksi järkkinä osaa sen katkaista aika hyvin.

Olimme hetken hiljaa. Molempia alkoi hihityttää.

J: No, mitäs nyt?

M: Mitäs nyt kun universumin ongelmakin ratkaistiin?

J: Hyvä että käytiin se kuitenkin läpi. Parasta mitä minulle on tapahtunut, on se, että saan käsitellä asioita tällä tavalla.

M: Ihana kuulla!

J: Kehtaanko edes sanoa sitä vitsiä, että parasta mitä voi tehdä housut jalassa?

M: Kehtaat. Sehän sopii seksuaaliterapiaan.

J: Harvoin huumoriani levittelen.

M: Huumori on loistava työkalu ahdistuksen käsittelyyn. Ja häpeän varsinkin. Sen jo Freud toi esille. Että huumori toimii ahdistuksen ylipaineventtiilinä. Vai onko semmoista sanaa kuin ylipaineventtiili?

J: Kyllä. Hyvinkin tärkeä väline monessa asiassa.

M: Sitä mietin, että näissä keskusteluissa voisi olla jokin teema joka päätetään etukäteen.

Juhani alkoi nauraa uudelleen.

J: Montakohan kertaa me olemme tuotakin miettineet? Että päätetään jokin teema josta puhutaan? Minä puhun siitä mitä haluat tuoda esille. Työnnän sinulle vastuuta tästä ohjaamisesta, koska tiedät miten saadaan järkevä, kiinnostava kokonaisuus aikaan.

M: Hyvä. Nyt ruvetaan sitten toteuttamaan sitä!

J: Nytkö tämä alkoi oikeasti?

M: Kyllä. Puolet tämän kerran ajasta on jäljellä.

J: Sinulla on vapaat kädet asian kanssa.

M: Me olemme keskustelleet jo hyvin tärkeistä asioista. Kirjoitin ensin vahingossa ”törkeistä”. Juuri tästä järkiminästä, erityisyyden kysymyksestä ja eettisistä valinnoista. Voidaan silti tuoda tähän vielä teorian tietoa. Haen yhden kirjan.

Haen Jaana Haapasalon kirjan kriminaalipsykologia. Selailen sitä ja silmiin osuu ”psykopatian piirrelista”.

M: Täällä on psykopatian piirrelista. Ensimmäinen on ”lipevyys tai pinnallinen viehätysvoima”. Sinussa ei ole sitä ollenkaan.

J: Juu, minussa ei ole pinnallista viehätysvoimaa.

M: En minä sitä tarkoittanut! Varmaan ymmärsitkin mitä tarkoitin.

J: Tämä on sitä minun huumoriani.

M: Mutta täällä on luku pedofilian syistä. Tässä sanotaan että pedofiassa on kyse pitkällisestä persoonallisuuden ja siihen liittyvän seksuaalisuuden kehityksen häiriintymisestä, jonka taustalla on tutkimusten mukaan usein omia lapsuuden hyväksikäyttökokemuksia. Herättääkö tämä ajatuksia?

J: Itse olen aina ollut varma, että kyse on seksuaalisen kehityksen häiriintymisestä. Itse en ainakaan muista, että minua olisi käytetty hyväksi, enkä halua sellaista ruveta edes epäilemään. Sille tielle lähteminen on vaarallista, kun ei ole mitään todisteita. Koska lapsuus ja nuoruus oli kaoottista, haen sitä turvaa ja välittämistä mitä silloin koin pieniltä lapsilta, ja olin itsekin hyvin pieni lapsi. Se jotenkin vain jäi päälle. Siksi koen yhä lapsia kohtaan niin. Tämä on se minun paras selitykseni. Se, miksi en kehittynyt siitä yli. Siihen on vaikea vastata. Koska jostain syystä se jäi. Minuun ovat aina ihastuneet hyvin nuoret tytöt. Ehkä siksikin koska en ole kovin iso tyyppi ja näytänkin nuorelta. Muistan sen kun olin 18 ja yksi tuttava kysyi minulta että joko olen ammattikoulussa.

M: Koetko jotenkin itse jääneesi vähän niin kuin lapsen tasolle?

J: En oikeastaan. Mietin sitäkin, onko minun seksuaalinen puoleni jäänyt kehittymättä. Kun kiihotun tavallisestakin pornosta, vaikka siitä jääkin jokin elementti puuttumaan.

M: Kyse siis voisi olla seksuaalisen kehityksen häiriintymisestä kuten sanoit, mutta ei kokonaan pysähtymisestä.

J: En tiedä miten se teknisesti ajatellaan, milloin kehitys on jäänyt jollekin tasolle?

M: Kuka senkään määrittelee, mikä on normaalia? Minäkään en ole tavannut vielä pedofiilisesti tuntevaa tai edes rikoksen tehnyttä, jolla olisi ollut hyväksikäyttötaustaa. Eli pelkästään siitä ei voi olla kysymys.

J: En näe, että se olisi hirveän merkittävää. Vaikea sanoa, mutta mitä olen netissä jutellut ihmisten kanssa joiden kiinnostus oli 10-vuotiaan yläpuolella, ei heistä kukaan maininnut että heitä olisi seksuaalisesti kaltoinkohdeltu. Kaikki he kuitenkin olivat huomanneet, ettei kiinnostuksen kohteen ikä kasvanut samassa tahdissa kuin he itse kasvoivat. Toisaalta eivät ihmiset ensimmäisenä ole kertomassa muutenkaan vaikeimmista kokemuksistaan.

M: Täällä sanotaan, että monet hyväksikäyttäjät ovat itse lapsuudessaan joutuneet seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi, mistä syntynyt vihamielisyys ja hyväksikäytön tunne voi häiritä pahoin tasavertaisten aikuissuhteiden solmimisesta. Samalla uhriksi joutunut lapsi saa mallin siitä, että aikuinen kiihottuu lapsesta ja pakottaa lapsen seksuaaliseen toimintaan.

J: Varmasti tuollaista on. Mutta itse ajattelen että tarvitaan muutakin syytekettä toiminnan jatkamiseen. Alkoholista voi käyttää yhtenä argumenttina. Kun on kasvanut alkoholiperheessä ja näkee sitä pienestä pitäen, niin miksi minusta ei tullut alkoholista? Tarvitaan jokin toinenkin syyte. Se voi olla osasyys, joka luo pohjan kehitykselle ja toinen syyte laukaisee hyväksikäytön. Olisi tosi outoa, jos olisi pelkästään kiinni siitä. Sitten olisi paljon ihmisiä, jotka eivät sopisi siihen kaavaan.

M: Kyllä. Eikä kaikista hyväksikäytetyistä tule hyväksikäyttäjiä, se täälläkin taidettiin mainita. Entä se väite, että hyväksikäyttäjillä on aikuiskontaktissa seksuaalista ahdistuneisuutta?

J: En osaa tuohon vastata mutta voisin kuvitella, että se hyväksikäytön riskiä repii mielen ja aiheuttaa sen, etteivät suhteet toimi. Mutta tuo on minun simulaationi eikä välttämättä toimi, koska en osaa ajatella hyväksikäyttäjää. Sitä minä pelkään, että tulee minusta hyväksikäyttäjä, mutta en silti osaa kuvitella sitä, miten se toimii.

M: Onneksi sinulla on tuollainen mielen rakenne. Tässä puhutaan nimenomaan hyväksikäyttäjistä, joka on ihan eri asia kuin pedofiili.

J: Minusta myös.

M: Hassua että hyväksikäytöstä puhutaan pedofilia-otsikon alla.

J: Pedofilia tarkoittaa sairaalloista kiinnostusta lapsia kohtaan. Joko minä en ole pedofiili, tai pedofilian määritelmä täytyy muuttua. Minä olen valinnut, että en tee rikosta. Toivoisin, että jotenkin ihmiset käsittäisivät, että minä ihastun lapsiin. Mitä sinä tekisit ihastuksen kohteellesi? Käyttäisitkö sinä hyväksesi ihastumisen kohdettasi?

M: No en. Ainakaan tietoisesti. Se on totta, että yleiskielessä sekoitetaan jatkuvasti pedofilia ja seksuaalirikollisuus.

J: Jos pedofilia tarkoittaa hyväksikäyttäjää, niin minä en ole pedofiili. Lapsikohteinen sopii sanaksi paremmin.

M: Ihan asiantuntevassa keskustelussa osataan erottaa pedofilia ja hyväksikäyttö. Suurin osa hyväksikäyttäjistä ei ole pedofiileja, eikä päinvastoin.

J: Nyt puhutaan siitä, mitä minä koen. Tietysti siinä tulevat seksuaaliset ajatukset mukaan. Kenellä ei tule, jos ihastuu? Paitsi aseksuaaleilla.

M: Taas uusi lokero!

J: Heistä en kyllä tiedä mitään. Ilmeisesti he eivät koe seksuaalisuutta. Ja sitten on myös demiseksuaalisuus.

M: Niin on.

J: Tiedät varmaan paljon paremmin kuin minä.

M: Välillä on haasteellista pysyä ajan tasalla näiden lokeroiden kanssa.

J: Järkiminä sanookin, että emme tarvitse lisää lokeroita. Ei ylipäänsä tar-

vita lokeroita. Tärkeämpi kysymys on se, mitä tarkoittaa olla ihminen.

M: Kyllä. Tähän on hyvä lopettaa. Yritän miettiä ensi kerran teemaa. Hetki pieni. Pohditaan kognitiivisia vääristymiä, joilla hyväksikäyttäjät yrittää oikeuttaa itselleen tekojaan. Kuten että lapsi nauttii seksistä tai että seksi aikuisen kanssa ei vahingoita lasta.

J: Hyvä aihe. Pohdin sitä. Muistelen mitä olen kuullut ja lukenut.

Juhani lähti ja muistutti vielä, ettei aio olla myöhässä eikä aio kovin pienestä syystä jättää tapaamista väliin. Tunsin mielihyvää siitä, että hän arvosti tapaamisia niin paljon. Jäin hetkeksi vielä tutkimaan kognitiivisia vääristymiä.

Jaana Haapasalon kirjasta: Hyväksikäyttäjä voi tulkita lapsen luonnolliset seksiä koskevat kysymykset siten, että lapsi haluaa kokeilla seksiä, ja hän voi pitää fyysistä kontaktia hyvänä tapana opettaa lapselle seksuaalisuuteen liittyviä asioita. Tyypillisiä oikeuttavia selittelyjä voivat olla esimerkiksi seuraavat: ”kyllähän sinäkin siitä tykkäät”, ”miesten on saatava seksiä, miehet nyt vain ovat sellaisia”, ”mitäs pyörät aina niin pienissä kesämeikoissa” tai ”olisit ylpeä itsestäsi, pääsit aikaisin oppiin” (Kähäri 2017). Ellei lapsi vastustele seksuaalista lähestymistä hämmennyksen tai pelon takia, tekijä voi pitää vastustuksen puuttumisesta merkinä seksin haluamisesta. Osa hyväksikäyttäjistä oikeuttaa tekojaan sillä vääristyneellä ajatuksella, että yhteiskunta lopulta näkee seksin lapsen kanssa olevan hyväksyttävää.

Juhani oli alusta asti tuonut esille tietoisuutensa siitä, että seksi aikuisen kanssa vahingoittaa lasta, eikä mikään selitys muuta sitä asiaa. Uskon etten olisi arvostanut häntä niin paljon, jos hän olisi ilmaissut hyväksikäyttöä puolustelevia ajatuksia. Periaatteessa arvostus häntä kohtaan olisi pitänyt jotenkin kehittää siinäkin tapauksessa, jotta auttaminen olisi ollut mahdollista. Olisin tehnyt niin päättämällä katsoa häntä ihmisenä kaikesta huolimatta. Jos joku puolusteli ja yritti oikeuttaa tekoaan, se ärsytti. Ärtymys piti kuitenkin pystyä voittamaan tietoisilla arvostavilla ajatuksilla ja päätöksellä nähdä toisin. Juhanan arvostamiseksi ei kuitenkaan tarvinnut pinnistellä.

11.

Tällä kertaa olin kirjoittanut tapaamiselle alustuksen. Seuraava tekstin pätkä on samasta kirjasta, jota olin siteerannut viime kerrallakin, psykologi Jaana Haapasalon teoksesta Kriminaalipsykologia.

”Seksuaalirikoksen tekijöillä esiintyy erilaisia rikosta oikeuttavia asenteita. Tutkimusten perusteella naisiin tai lapsiin kohdistuneita seksuaalirikoksia tehneillä miehillä on ilmennyt seuraavanlaisia asenteita: voin tehdä tämän, koska nainen tai lapsi on minun omaisuuttani, koska se on oikeuteni puolisona, kumppanina tai isänä, koska olen mies ja minulla on sen takia siihen oikeus, koska vain minun tarpeeni ovat tärkeitä, koska uhri on minulle sen velkaa ja koska pystyn siihen ja otan sen, mitä haluan.”

Yksi yleinen vääristynyt käsitys on, että seksuaalisia yllykkeitä on mahdotonta hallita. Sen olin tuonut aiemminkin esille ja sitä oli tarpeen toistaa. Tuota hallitsemattomuuden argumenttia käytetään usein seksuaalirikosta tai uskottomuutta puolustellessa: ”Se vain tapahtui”. Todellisuudessa mikään ei koskaan vain tapahdu, ja jos niin väittää, pettää itseään ja muita. Mihinkään tilanteeseen ei jouduta noin vain, vaan omalla myötävaikutuksella ja jostain syystä. Mikään mielessä tapahtuva ei lopulta ole hallitsematonta.

Aloitimme Juhanin kanssa keskustelun hänen ajankohtaisesta voinnistaan. Hän oli alkanut saada taas iltaisin ahdistuskohtauksia, jotka olivat välillä olleet poissa. Kohtauksen aikana pulssi oli korkea, eikä siihen liittynyt erityisiä ajatuksia. Hän ajatteli ahdistuksen liittyvän meneillään olevaan mielen prosessiin, vaikka se ei ollut suoraan tietoisuudessa. Hän toi esille kuitenkin, että se mitä olimme parhaillaan käsittelemässä, oli

hänelle parasta, vaikka se ei ollutkaan helppoa. Hän oli halukas käsittelemään edellisellä kerralla sovittua aihetta.

J: Jännä huomio tuli siitä oppitunnista, että en ole erityinen. Se erityisyyden mekanismi uskottelee meille, että meidän kuuluu saada jotakin, koska olemme erityisiä. Siihen liittyy myös se ajatus, että toinen, tässä tapauksessa uhri on velkaa. Se oppitunti tuli hyvin aikaisin, enkä ensin ymmärtänyt, miksi se on niin tärkeää. Mutta se puuttuu juuri tähän mekanismiin, ajatusvääristymään omasta oikeutuksesta. Se mitä itse huomasin, oli oman mielihalun oikeuttamisen etsiminen. Netissä monet puhuvat niin, että heillä on viaton tarve, ja he voisivat olla lapsen kanssa seksuaalisessa yhteydessä, jos he vain olisivat varovaisia ja helliä. Mutta se on harha, se on vain sitä, että mielihalu on silloin aktiivinen. Se saa asiat näyttämään siltä, mikä miellyttää. Joten tässä tulee tällainen oman toiminnan hyväksytyksi tekeminen, koska sen ajatteleminen tuntuu hyvältä.

M: Eli joku yrittää sanoa, että lapsen kanssa voi harrastaa seksiä, jos on hellävarainen?

J: Niin mielihalu yrittää sanoa. Niin se yrittää sanoa minullekin. Tietysti! Siitähän tässä on kyse.

M: Tämä on hirveän tärkeä keskustelun aihe.

J: Mm. Se mielihalu saa meidät unohtamaan. Tavallaan meidän pitäisi aina käsittää haitallisuusperiaate. Pitäisi muistaa, miksi se on haitallista siitä huolimatta, että se tuntuu hyvältä ajatukselta.

M: Hyvä periaate, haitallisuusperiaate.

J: Voin selittää miten se liittyy tähän. Tässä ei ole kyse vain minusta. Ylipäänsä elämässä. Elämä ei ole vain minä. Sen käsittäminen, että toinen ihminen kokee, ja on olemassa. Pitäisi käsittää, että jos käytämme häntä oman mielihalumme täyttämiseen ilman, että hän on sillä tasolla että kykenisi oikeasti olemaan siinä tasavertaisena henkilönä tai persoonana,

niin se on aina hyväksikäyttöä, oli henkilö aikuinen tai ei. Tasavertaisuus ei täyty. Jos se ei täyty, sen pitäisi riittää kertomaan, että se on väärin. Me emme yksinkertaisesti voi olettaa, että lapsi on sillä tasolla. Jos hän lähtee leikkiin mukaan, hän lähtee nimenomaan leikkiin mukaan. Silloin käsitys tilanteen seksuaalisuudesta on vain meillä. Siinä se haitallisuus tulee. Lapsen kuuluukin leikkiä. Ja jos me tuomme siihen seksuaalisuuden mukaan, me huijaamme lasta. Se on huijaamista.

M: Hyvä, Oletko esittänyt näitä mielipiteitä netissä?

J: Kyllä! En ehkä ihan näin. Ajatuksen juoksu oli silloin simppelempää. Kyllä he ymmärsivät. He ehkä tulivat kiihkeämmältä ajatuksen tasolta hieman rauhallisempaan pohdintaan.

M: Hyvää työtä!

J: Niin, mutta huomasin että se on vähän toivotonta. Ei siellä ihmiset ole välttämättä kovin valmiita muuttumaan. Se veisi aikaa. Kahden henkilön kanssa olen keskustellut pidempään. Toinen oli nainen. Tämä nainen opetti minulle käsitteen ”autopedofilia”.

M: Eli?

J: Hän itse seksin aikana fantasioi olevansa lapsi. Hän olisi kovasti halunnut tavata minut. Ajattelin kuitenkin, että ehkä ei. Tämä toinen oli mies, ja tämän miehen kanssa keskustelimme useamman kuukauden. Myös joku lehti otti yhteyttä ja he olisivat halunneet kirjoittaa jutun kahden pedofilin kohtaamisesta. Jänistin sen, eikä minulla olisi ollutkaan rahaa. Juttu olisi tehty junamatkalla Helsinkiin. Joka tapauksessa tuossa kirjassa mitä siteerasit, lueteltiin mielihalun käyttämiä lauseita. Koska niin se haluaa sanoa. Se on jännä, kun kysyy mielihalulta, että mitä sinä sitten oikeasti haluat, niin sitä pitää miettiä.

M: Mitä mielihalu vastaisi? Nyt ei kysytykään järkiminältä.

J: Se täytyy kysyä järkiminän kautta koska mielihalu vastaisi vain että se

haluaa seksiä. Se on minun mielihaluni vastaus, ei kenenkään muun. Minun mielihaluni haluaa olla täysi. Se haluaa olla tärkeä. Mutta se on pelkästään minun vastaukseni, en voi sanoa muiden puolesta.

M: Niin.

J: Ei se halua hyväksikäyttää. Ei se halua olla pakottava ketään kohtaan. Se vain haluaa olla täysi. Ja ainoa tapa millä se kokee olevansa täysi, on ajatus seksistä lapsen kanssa. Mutta tuo vaatii minulta paljon ajattelua. Se rasittaa ja on vaikeaa. Se menee sellaiselle alueelle, johon en aina oikein uskalla katsoa.

M: On sanottu, että mielen harhat pysyvät elossa juuri sen vuoksi, ettei niitä katsota.

J: Niin. Siinä tuli aika paljon asiaa. Sain sanottua aika lailla sen, mitä minulla oli mielessä. En voi sanoa, että kovin moni samoin lapsia kohtaan tunteva ajattelisi samoin. En voi mitenkään vanhoa sitä. Se on harmi, etten voi edustaa kuin itseäni. Mielelläni sanoisin, että kaikki ovat yhtä... moraalisia. Mutta en voi.

M: Koska ei voi tietää. Eikä voi vastata kuin oman mielensä työstämisestä. Silti pidän tosi tärkeänä sitä, että olet tuonut järjen ääntä nettikeskusteluihinkin.

J: En tiedä, käydäänkö näitä keskusteluja vielä.

M: He eivät ilmeisesti keskustele suoraan "olen pedofiili"-sanoilla?

J: Noo, osa kyllä. Kyllä sitä sanaa kieltämättä vältellään. Välttelin minäkin pitkään. Mutta kyllä he käsittävät, ettei tämä asia ole ihan ok. Ehkä olen keskustellut yhteensä viiden henkilön kanssa. Otanta on aika pieni. Eräs mies oli ihan kiva tyyppi, hän tykkäsi vähän vanhemmista kuin minä. Hän sanoi itseään pedofiiliksi. Juttelimme paljon. En oikein osaa sanoa, mitä kaikkea. Lähinnä sitä, millaista elämä on.

M: Muistatko jotain siitä kuvauksesta, millaiseksi elämän määrittelitte?

J: En oikeastaan. Juttelimme niitä näitä. Ei hirveän tärkeitä.

M: Nyt varmaan on aika vähissä ne keskustelukumppanit, jotka ymmärtävät tätä puolta?

J: En ole edes etsinyt. Se on vaikea nykyään etsiäkin. Ne sivut, joiden kautta toisemme löysimme, ovat aikoja sitten kuolleet. Vaikka ei seksuaalinen keskustelu ole laitonta, ei kukaan halua netissä lähteä keskustelemaan aiheesta tuosta vain.

M: Onhan se aika intiimi asia muutenkin, seksuaalisuus, saati lapsikohtainen. Lapsikohteisuus on sen lisäksi edelleen erityisen arka aihe. Vaikka asiallistakin tietoa jo löytyy. Mietin sitä, että voiko seksuaalisuudesta tulla tai tarvitseeko siitä edes tulla yhtä helppoa keskustelun aihetta kuin ruuanlaitosta?

J: Ei oikeastaan. Mutta miten haluaisin itseäni kohdeltavan? Haluaisin että asiasta voisi puhua ilman tuomiota. En haluaisi sitä, että asia hyväksyttäisiin tekona. Haluaisin silti puhua siitä niin kuin masennuksestakin. Tämä syö minua sisältäpäin, enkä halua antaa sen hallita. Mutta pitäisikö seksuaalisuudesta puhumisen olla yhtä helppoa kuin ruuanlaitosta? Periaatteessa olisi hyvä, jos se olisi, mutta ehkä se on silti sellainen asia, jolle on hyvä olla oma aikansa ja tilansa. Ja tämä on generaalinen vastaus kaikkeen seksistä puhumiseen. Sille on hyvä olla oma aikansa ja paikkansa.

M: Seksuaalisuus liittyy syvimpiin ihmisenä olemisen tasoihin, toisin kuin ruuanlaitto.

J: Silti toivoisin, että seksuaalisuuden ilmi tuomisen rima olisi alempana. Siinä on edelleen hys hys-leima. Siitä ei saa puhua eikä sitä saa osoittaa liikaa. Vaikka väitetään että nykyaika on avointa.

M: Mitä ajattelet seksiposiitiivisuudesta?

J: En ole ihan varma mitä se tarkoittaa.

M: Se tarkoittaa myönteistä suhtautumista seksuaalisuuteen.

J: Sittenhän se kuulostaa hyvältä. Jos siinä on balanssi. Jos haitallisuusperiaate on otettu huomioon. Ja haitallisuusperiaate yksinkertaisuudessaan on se, että viekö jokin toiminta pois minulta jotain normaalia toimintaa. Onko se siis jonkin tavallisen toiminnan esteenä? Se on ensimmäinen taso. Se on tärkein asia siinä. Toinen taso on se, että viekö se jotain pois joltain muulta? Eli onko minun toimintani esteenä jonkun toisen tavalliselle toiminnalle? Periaatteessa nämä kaksi ajatusta ovat ydin, jotka pitäisi kysyä itseltään. Onko tämä haitallista minulle tai jollekin toiselle? Voinko valita toisin?

M: Kuulostaa samalta kuin filosofi John Stuart Millin periaate.

J: Enkö keksinytkään mitään uutta?

M: Se on periaate siitä, että yksilön vapautta saa rajoittaa vain siinä tapauksessa, että se rikkoo jonkun muun vapautta tai oikeuksia.

J: Minun yksi oppituntini olikin ”Oikeus omaan itseensä”. Se on myös balanssia, ja se tulee siitä, että jos näemme toisen toimivan väärin, voimme herättää häntä ajattelemaan, mutta vastuu kuuluu aina hänelle itselleen. Minä en voi määrätä sitä, miten joku elää. Pitäisi olla todella hyvät perustelut sille, miksi menee puuttumaan toisen elämään. Voin kysyä huumeiden käyttäjältä, että etkö näe mitä itsellesi teet, mutta en voi saada häntä lopettamaan.

M: Siksi sana ”vastuuttaminen” on huono. Eihän ketään voi pakottaa ottamaan vastuuta. Toinen sana, minkä eilen luin, on ”oivalluttaminen”. Sekin on minusta huono. Oivallus syntyy, kun on syntyäkseen. Voi toki antaa siihen aineksia.

J: Niin. Tuo on ihan jännä asia keskustella. Pointti on se, että vain minä voin olla täysin vastuussa omasta itsestäni.

M: Näin se on. Mieli haluaisi antaa vastuuta paljon muillekin.

J: Mutta voinko toimia omalla vastuullani väärin? Vaikka olenkin vastuussa itsestäni, se ei ole mikään vapautus. Se ei vapauta minua moraaliseen vastuusta.

M: Näin on. Meillä loppuu nyt aika.

J: Tämä on niin kivaa, koska tämä tunnustaa niiltä samoilta keskusteluilta, joita järkiminän kanssa kävin.

M: Hyvä! Pitäisikö meidän miettiä teemaa ensi kerralle? Minulla on tässä taas uusi kirja. Tai kirja itsessään ei ole uusi, vaan meidän keskustelumme uusi. Osmo Kontulan Mielen seksuaalisuus. Voisin katsoa sieltä jonkun aiheen. Onko ok?

J: Se on ok. Nyt vastuu tästä tekstin järkevyydestä on sinulla. En halua että ymmärrät sen väärin. En ole itse kirjoittanut oikein ikinä mitään järkevää. Jos sinulla on hyviä aiheita, niin ehdottomasti otan vastaan. Sekin teema, mistä tänään puhuttiin, oli juuri sitä mitä olen pohtinut. Miksi joku etsii syitä toiminnalleen, se mielen mekanismi on kaikissa tapauksissa sama.

M: Niinpä. Voisiko seuraavan kerran teema olla: ”Miksi seksissä on jotain vaarallista ja tuomittavaa”?

J: Niin. Vain muutama ihminen on saanut alkunsa koeputkessa ja kaikki muut seksissä. Miksi meillä on häpeän perintö niin monessa asiassa?

M: Tässäkin istuu kaksi yhdyntää. Vähän inhottavakin ajatus.

J: Seuraavan kerran kun tervehdin jotakuta, sanon että halusinkin tavata uuden yhdynnän.

Seuraava tapaaminen meni taas kahden viikon päähän työmatkani vuoksi. Se harmitti Juhania, koska hän olisi mielellään tavannut viikoittain. Hän lähti kuitenkin hyväntuulisena tapaamiselta ja minä aloin valmistella seuraavan kerran alustusta.

12.

Osmo Kontula, Mielen seksuaalisuus: ”Mielen seksuaalisuuteen heijastuu väistämättä se, että media kiinnittää niin paljon huomiota seksuaalisuuden kaikkein ongelmallisimpiin ilmentymiin, jotka ovat muun muassa seksuaalinen hyväksikäyttö ja ahdistelu, teiniraskaudet ja sukupuolitaudit. Seksistä kirjoitetaan useammin pahana kuin hyvänä asiana. Ei ole siis ihme, että niin monet ihmiset ovat seksuaaliasioista vähän hämillään tai suorastaan pyörällä päästään. Elämme aikakautta, jossa on paljon sekä seksuaalisia lupauksia että nimettyjä vaaroja.”

Kirja on julkaistu vuonna 2012. Nyt seitsemän vuotta myöhemmin tuntui, että uudenlaiseen aikakauteen oli alettu astua. Seksiposiitivisuus oli vallannut keskustelua. Jotkut tuntuivat ymmärtäneen ajatuksen niin, että seksin niin kutsutuista vaaroista kuten riippuvuuden ja toisten rajojen rikkomisen riskeistä puhuminen tuntui ilon pilaamiselta. Tietynlaista ilon pilaamista se onkin, jos ilolla on liian kova hinta. Ehkä ilolla ja mielihyvällä on jotain eroa. Joka tapauksessa seksuaalisuus on iloinen asia, elämän perusvoimaa, joka ei itsessään aiheuta kenellekään mitään haittaa. Ongelmia voi ilmetä vasta siinä vaiheessa, kun tämä voima kanavoituu käytökseksi. Seksin tuomittavuus liittyy kristillisen perinteen ja muidenkin uskonnollisten perinteiden seksuaalikäsityksiin, kuten ajatukseen seksin synnillisyydestä. Nämä käsitykset asuvat vielä melko sitkeästi alitajunnassa, vaikka kuinka yrittäisi olla seksiposiitiivinen. Mutta Kontulan mukaan tuomitsevasta suhtautumisesta seksuaaliasioihin on kuitenkin mahdollista irtautua. ”Jos tuomitsevuuudesta pääsee irti edes hetkeksi, ihminen tulee välittömästi avomielisemmäksi ja rentoutuneemmaksi”, hän kirjoittaa.

Odotin voivani keskustella Juhanin kanssa jälleen siitä, pitikö hän itseensä kohdistunutta tuomitsevuutta edellytyksenä sille, ettei sortuisi moraalittomuuteen. Kuulin myös vankilassa työskennelleeltä kollegaltani, että 1800-luvun vankilatkin on rakennettu kirkon muotoisiksi ja niissä oli isot kirkot, joissa vankien oli pakko istua joka sunnuntai. Synnistä saarnaaminen on ollut epäilemättä oleellista. Enää vankilassa on vain kappeli, ja uskonnon harjoittaminen on vapaaehtoista. Tosin mallia voisi ottaa Intiasta, jossa joissain vankiloissa tuomio lyhenee, jos vanki sitoutuu kohottamaan tietoisuuttaan joogan ja meditaation avulla.

M: Tällainen alustus. Mitä ajatuksia tämä nostattaa?

J: Meidän yhteiskunnassamme on täysin totta, että kristillinen perintö on paljon voimissaan. Sieltä tulee ajatus, että seksi on syntiä. Sitä ei saisi huvikseen tehdä. Tavallaan. Sitä on vaikea selittää. Minulla on uskonnollinen kasvatus. Silti minua ei ole kasvatettu näkemään seksiä pahana asiana. Mutta siitä ei silti saa puhua ääneen. Vihjailla saa, mutta ei saa puhua ääneen. Sellainen kasvatus minulle annettiin. Mikä sen ongelman ydin on, se on vain minun mielipiteeni. Nykyajan nuorilla seksiä on saatavilla joka ikisessä paikassa. Onko se itsessään huono asia, en tiedä, mutta meille ei opeteta, mitä meidän pitäisi tehdä seksuaalisuudellemme. Me haluamme kokea seksuaalisuutta ja kiihottua. Nettiporno kiihottaa, mutta se ei opeta mitä seksuaalisuuden kanssa pitää tehdä. Se tarjoaa vain äärimmäisen kiihottumisen.

M: Niin ja miellyttävältäähän se tuntuu. Siihen tunteeseen ymmärrettävästi haluaa palata.

J: Tietysti. Tuossa tulee se ristiriita, että meitä ei kasvateta ymmärtämään seksuaalisuutta. Meitä kasvatetaan pelkäämään sitä, vaikka seksiä on joka paikassa. Se on asia, jonka pitäisi muuttua. Ei meidän pitäisi pelätä sitä, mikä tekee meistä ihmisiä. Seksuaalisuus kuuluu siihen, monien muidenkin asioiden ohella. Siihen puhumiseen voi kuitenkin liittyä pelko, että kohta hyväksytään sellaistaikin, mitä ei pitäisi hyväksyä. Pelko siitä, että menetetään kaikki kontrolli, jos seksuaalisuus on liian hyväksyttyä.

M: Minäkin muistan taannoin yleisöosastokirjoituksen, jossa joku oli huolissaan homoseksuaalien oikeuksista ja piti sitä porttina sille, että pedofiilisen mieltymyksen toteuttaminenkin on kohta laillista.

J: Tuo on aika yleistä. Jos homoseksuaalisuus on hyväksyttyä, oletetaan että haitallisetkin seksin muodot ovat hyväksytyjä. Lasten kohdalla hyväksikäyttö tarkoittaisi lapsen viattomuuden hyväksikäyttöä, sitä että lapsi ei ymmärrä asiaa. Miten näille ihmisille selitetään se, että tietty raja täytyy olla? Se raja on itse asiassa hyvin helppo määrittää, se ei ole mitään suurta tiedettä. Jos ihminen on ymmärryksessään ihan eri tasolla, se on aina ongelmallista. Onko toinen kykenevä samaan tasoon kuin toinen? Sehän on itsestään selvää, että lapsen kohdalla raja on selvä.

M: Kun tutkitaan seksuaalirikoksen tehneiden ajatuksia, sieltä löytyy kuitenkin rikosta puoltavia ajatusvääristymiä, joista on puhuttukin. Kuten että jos lapsi hymyilee teon aikana, hän nauttii siitä, tai että lapsi on luonnollisesti kiinnostunut seksistä tai kun lapsi itse hakeutuu syliin, hän haluaa seksuaalista koskettelua.

J: Tuossahan on ihan selvä tarve puolustaa omaa toimintaa. Järkiminä piti minulle oppitunnin ajatuksesta, että jos johonkin haetaan perusteluja, silloin teko on jo kovasti valmistelussa. Ainakin ajatusasteella. Siinä ehtii vielä pysähtyä.

M: Jos tulee tietoiseksi siitä, mitä on parhaillaan tekemässä. Tulee tietoisiksi ajatuksistaan.

J: Niin.

M: Minun piti kysyä sitä uudelleen, että pidätkö sinä itseesi kohdistuvaa tuomitsevuutta edellytyksenä sille, ettet sorru moraalittomuuteen?

J: Ennen kyllä pidin. Ja hyvin pitkään pidin. Ajatus oli se, että se pitää minut niin sanotusti hereillä. Että se itsensä potkiminen pitää hereillä sen suhteen, ettei tee mitään. Mutta tuohon on hyvin hankala saada vastausta siitä, tarvitaanko tuomitsevuutta vai ei. Tavallaan ymmärrän sen puolen

siitä, että se saa meidät näkemään sen, että se on väärin. Mutta se on tosi huono työkalu. Se tuntuu siltä, että sillä on käyttöä ja se näyttää, että on tekemässä väärin. Tuomitsevuus voi näyttää, että se ei ole ok. Mutta silti se on huono työkalu. Voisiko olla mieluummin jokin muu työkalu, joka ei söisi meitä sisältäpäin jatkuvasti. Kaikki sanovat, että me tarvitsemme tuomitsevuutta tai itsemme kritisointia ettemme vääristyisi. Tietyllä tavalla kyllä. Mutta järkiminä sanoo, että siihen voisi olla parempi keino. Tuomio kääntyy huonoksi ajan myötä. Ei se voi pysyä hyvänä työkaluna koska sillä on voima sortaa ihmistä itseään, eikä se voi olla hyvä asia. Se ehkä herättää meidät, mutta se alkaa sitten syödä meitä. Mutta mikä voisi olla parempi työkalu, en tiedä.

M: Hienosti sanottu. Mikä voisi olla parempi työkalu moraalien vartioimiseen?

J: Ehkä se on minulla tämä tajunnallinen kaveri, järkiminä, jota voin käyttää yhtä lailla. Se kyllä aina sanoo, jos olen menossa vikaan. Ei tarvita tuomiota kaveriksi. Silti se kummittelee.

M: Aivan. Järkiminä ei tuomitse sinua.

J: Ei se ole minua tuominnut.

M: Voisiko sitä kutsua lempeäksi ohjaamiseksi?

J: No ehkä, mutta kyllä järkiminä voi terävästikin sanoa. Yleensä se on lempeä, mutta välillä se saattaa olla hyvinkin suora. Se sanoo asiat suoraan. Ei se yritä peitellä niitä. Onko se lempeää? Ei se välttämättä ole epälempeääkään. Ei se tuo asioita pahasti esille, mutta sillä tavalla, että joudun ottamaan aikalisän. Joudun oikeasti pysähtymään. Silloin siellä leirillä oli niin kuin ukkonen olisi jyrähtänyt sisällä. Oli pakko pysähtyä, mutta se ei silti ollut pahalla sanottu.

M: Järkiminä kuulostaa olevan kuin rakastava isä.

Juhani nauroi.

J: Noo, ehkä. Nyt järkiminäkin vähän nauraa. En minä tiedä. Se on aina minä. Käytännön vuoksi käytän siitä sanaa järkiminä, se on silti minä. Miksi minulla pitää olla kaksi ajatusta?

M: No, me olemme puhuneet näistä kahdesta mielen osasta, kahdesta mielen tilasta, joiden välillä me kaikki joudumme aina valitsemaan. Toinen puoli hajottaa asiat mahdollisimman erillisiin osiin ja tuomitsee, kokee vaikeita tunteita. Pelkää. Ja toinen puoli näkee.

J: Ajatteletko niin, että on vain kaksi puolta?

M: Oikeastaan ikään kuin kolme. On vielä tämä tarkkailija-valitsija.

J: Itse ajattelen, että siinä on useita komponentteja. On tuhon ääni, stressi ja niin edelleen. Kaikkia tunteita pystyyn käsittelemään niiden omalla äänellään. On kiusaajien ryhmä, ne äänet jotka nauttivat siitä, että sinulla on huono olo. Ja siinä on turhautuminen. Se tuhon ääni on pomona siinä koplassa.

M: Kyllä, ne äänet voi niputtaa saman otsikon alle.

J: Oikeastaan kyllä. Olen pohtinut tätä viime aikoina paljon. Kun tuhon ääni uskottelee meille, että se haluaa kuolla, me haluamme kuolla. En usko siihen, että se silti haluaa kuolemaa. Uskon, että se haluaa vain olla kontrollissa. Miksi edes se ääni haluaisi kuolla? Kaikki nämä komponentit haluavat olla olemassa silti. Tuhon ääni haluaa tuhoa, jopa kuolemaa. Mutta se silti vain haluaa vain pelotella. Se haluaa vain määrätä, että me tekisimme sen haluamalla tavalla.

M: Se vain haluaa pysyä vallan kahvassa.

J: En usko, että se haluaa kuolemaa. Ajattelen sen ikään kuin erillisenä persoonana, koska siitä on siten helpompi puhua. Se ei halua kuolla, se haluaa, että me pelkäämme.

M: Olen samaa mieltä.

J: Hyvä, ja tämä on jännää. Se niin hyvin uskottelee, että se haluaa viimeisen sinetin elämälle, mutta ei se voi olla totta, koska se ei sitten olisi enää olemassa. Tein simulaation ja kuuntelin mitä tuhon äänellä on sanottavaa. Siinä sanoin tuhon äänelle, etten usko, että sinä haluat kuolemaa. Uskon että haluat olla olemassa ja saada meidät pelkäämään jotain osaa itsessämme.

M: Vastasiko se jotain?

J: Siihen on vähän vaikea sanoa mitään. Ei oikeastaan. Jos nytkin teen sen saman ajatuksenjuoksun, tuntuu että se ei halua, että sitä tarkastellaan. Se haluaa, että pelätään ja ajatellaan kuolemaa, mutta sitä itseään ei saa katsoa. Se pelkää, että sen temppu huomataan.

M: Juuri näin! Olet ihan asian ytimessä.

J: Tässä on se pohdinta, jota olen tehnyt muutaman viikon. Se on kypsyyntä tässä vähitellen. Nyt olen lähempänä löytää sen mielen taikatempun. Meillä on mielessä tällainen synkkä puoli, joka haluaa pelkoa, mutta ei halua, että sen taikatempu huomataan. Joten se käyttää kuolemanpelkoa estääkseen sen itsensä tarkastelun. En tiedä onko tämä aivan outo ajatus.

M: Ei ole pätkäkään outo ajatus. Olen ihan samaa mieltä tuon tuhon äänen toiminnasta.

J: Yritän kysyä siltä, miksi se huijaa. Mutta ei se vastaa mitään. Mikä sen tarkoitus sitten on?

M: Sillä ei ole tarkoitusta, ja jollain tasolla se tietää sen itsekin.

J: Minustakin tuntuu siltä. Mutta miksi se sitten ylipäänsä on? Onhan sillä joku tarkoitus! Ehkä se on meidän tajuntamme hinta. Vastapaino järjelliseksi ajatukselle?

M: En usko, että me tarvitsemme vastapainoa.

J: Minä taas ajattelen, että ei se täysin turhakaan voi olla. Tai sitten se on vain jäänyt jonkinlaisena haamuna.

M: Se on näennäisesti jakautuneen mielen haamu. Tuhon ääni on mielen osa, joka uskoo jakautumiseen.

J: Ehkä se on seuraus siitä, että kykenemme järjelliseen ajatteluun.

M: Riippuu mikä on järjellistä. Mutta tässä maailmassa toimimiseen me tarvitsemme arviointikykyä, tätä mieltä. Mutta jos se saa vallan, se alkaa tuhota.

J: Ehkä sen ainoa tarkoitus on olla se herättävä asia.

M: Se itsessään ei halua herätä, mutta useimmiten se aiheuttaa niin paljon kärsimystä, että ihminen pysähtyy kysymään, onko tässä mitään järkeä. Se yrittää silti uskotella, että on. Ja pelotella. Se haluaa pitää itsensä elossa.

J: Siksi sanoinkin, että en usko, että se haluaa kuolla.

M: Se haluaa tappaa sinut, mutta ei itse kuolla.

J: Kai se nyt sen verran ymmärtää, että se on itse riippuvainen sinusta?

M: Siitä voikin kysyä, kuka se ”sinä” on, mutta meillä loppuu aika.

J: Toivottavasti ei haittaa, että aloitimme eri asiasta ja päädyimme toiseen.

M: Ei todellakaan haittaa! Ydinasioissa liikutaan.

Sovimme seuraavan ajan. Ei ollut tavatonta, että keskusteluissamme teema muuttui ja sai yllättäviä käännteitä. Tämä syvällisyys oli parasta, mitä saatoin keskusteluilta ylipäätään toivoa. Seuraava alustus olikin taas vaikeampi mieltä. Tai oikeastaan ei.

13.

Kuka minä olen? Melkein kuulen, kuinka joku puuskahtaa: "Ei nyt mennä metatasolle höpsemään!" Mutta kyllä, juuri tätä kysymystä tarvitaan. Tai oikeastaan sen kysymistä, kuka kysyy. Niin kutsutussa henkisessä kirjallisuudessa ja idän filosofioissa puhutaan egosta. Kuten jo alussa totesin, se on eri asia kuin Freudin määrittelemä ego. Ego on laajempi katsantokanta, harhainen uskomus siitä, että me olemme syyllisiä ja erillämme kaikesta muusta. Se luo tarinoita, elää menneessä ja tulevassa. Se on pieni osa tietoisuudesta, mutta varastanut koko tietoisuuden käyttöönsä ja se valta meidän jokaisen täytyy ottaa takaisin. Ego luo tarinoita siitä, kuka sinä olet. Kun siltä kysyy, kuka minä olen, se antaa mielellään kaikenlaisia vastauksia. Olet sairaanhoitaja, äiti, puoliso. Entä sitten? En aina ole ollut. Ne ovat rooleja. Olet keho. Soluja, jotka uusiutuvat? Jos käsi irtoaa, olenko minä enää minä? Ei tuohonkaan ole pätevää vastausta. Käsi irtoaa, mutta kokemus minuudesta säilyy. Se ei siis ole sidoksissa kehoon, vaikka minällä tarkoitetaan useimmiten kehoa. Lopulta ei voida vastata mitenkään tyhjentävästi siihen, kuka minä olen pysyvästi. Nimeä voi muuttaa, sukupuoli on epämääräinen kysymys ja sitäkin voi korjailla, roolit muuttuvat ja tämä keho on ihan erilainen solukasauma kuin mikä se oli kymmenen vuotta sitten, saati lapsena. Oikeastaan voidaan vastata vain siihen, kuka minä en ole. En ole mikään määritelmä. Ego on kuvitelma minästä, joka tietää, ettei se voi olla todellinen. Tämä kysymys on epämukava, mutta se vapauttaa. Minä on vain kasa ehdollistumia ja muistoja. Sanoin Juhanille, että tuhon ääni eli ego haluaa tappaa sinut, mutta ei itse kuolla. Hän kysyi: "Kai se nyt sen verran ymmärtää, että se on itse riippuvainen sinusta?" Voiko egolla, meidän pienellä mielellämme, olla niin suurta ymmärrystä?

Halusin jatkaa aiheesta heti seuraavalla kerralla. Se sopi Juhanille oikein hyvin.

J: Tuosta ongelmasta on helppo puhua, mutta siihen on vaikea saada vastausta.

M: Minä tulin siihen tulokseen, ettei tämä nimeämäsi tuhon ääni, ego, voi ymmärtää kovinkaan paljoa. Jollain tasolla se tietää olevansa riippuvainen sinusta ja tietää ettei sinua voi tappaa, mutta haluaa silti pelon ajatusta. Se jotenkin tietää ehkä tämän ristiriidan, mutta koska se ei pysty muuttamaan tosiasioita, se yrittää ainoastaan viivästyttää sitä, että se huomataan siksi, mikä se on.

J: Olen vähän eri mieltä. Mutta se on siksi, koska luulen että se tuhon ääni on jokaisella erilainen, se on osa meidän persoonallisuuttamme. En sano, että olet väärässä, mutta koen oman tuhon ääneni eri tavalla. Minun tuhon ääneni tietää, ettei se voi elää ilman minua. Se silti haluaa kontrollin, haluaa että sen mukaan eletään. Tuhon ääni vie sinut jyrkänteen reunalle ja pelottelee sillä, että hyppäisit, mutta se mitä se haluaa, on vain pelko. Se haluaa uskotella olevansa se tärkein, se voimakkain ääni, ohjaava voima, jota pitää kuunnella.

M: Minäkin ajattelen, että tuhon ääni näyttäytyy kaikille eri muodoissa, mutta pohjimmiltaan sen perususkomus on sama.

J: Niin, ehkä. Joo. Se nauttii vihasta. Jos tuhon ääni olisi ihminen, niin millainen ihminen se olisi? Se olisi koulukiusaaja. Se nauttii siitä. Se haluaa, että me näkisimme omat hyvät puolemme huonossa valossa.

M: Tuleeko mieleen esimerkkiä?

J: Ei heti omakohtaista esimerkkiä. Pitää vähän aikaa miettiä. Ehkä tuhon ääni sanoo minulle, että en voi ihastua oman ikäisiini, koska olen lasten hyväksikäyttäjä. Se saa sen näyttämään epäaidolta. Pari kertaa se on saanut minut luovuttamaan. Se saa minut pelkäämään ihastumista, koska se väittää, että käyttäisin hyväksi. Että luovuttaisin moraalini.

M: Millä tavalla luovuttaisit moraalini?

J: Minusta tulisi huono ihminen.

M: Tarkoittaako se sitä, että jos ryhtyisit suhteeseen aikuisen kanssa, huijaisit häntä?

J: Niin. Minulla menisi aikaa miettiä tätä kunnolla. En ole hirveästi käsitellyt tätä puolta. En ole miettinyt, tai en osaa pukea sanoiksi, mitä se on minulle uskotellut. Se mikä saisi minut iloisemmaksi, tuhon ääni toisi huonot asiat siihen, niin että pelkäisin omaa tunnettani. Se aina osoittaa mörköä, vaikka näkisin hyvän asian edessäni.

M: Onko tällainen ihastumisen mahdollisuus tapahtunut vastikään?

J: Noo, ei. Se oli ennen kuin aloitin terapian. Aluksi oli hankalaa, koska tuhon ääni pääasiallisesti puhuu totta, mutta se livauttaa pienen epäluulon mukaan. Se ei heti tule valehtelemaan. Se ei heti yritäkään huijata, vaan se rakentaa sen hiljalleen. Se näyttää totuutta, kuten että pidät lapsista. Se on totta. Ja sen avulla se hivuttaa ne huonot asiat siihen mukaan. Uskot sitä, koska se osasi sanoa jotain, mikä on totta. Sillä tavalla se rakentaa sen pelon valheen.

M: Pystytkö muistamaan hyvin tätä ihastumista ennen terapiaa?

J: Se oli juuri siinä ennen. Kyllä minä sen muistan. En kuitenkaan olisi vienyt sitä eteenpäin, koska tällä naisella oli perhe. Tunsin silti vetoa, koska meidän luonteemme sopivat hyvin yhteen. Muutkin huomasivat sen. Mutta en vienyt sitä yhtään pidemmälle. Meillä oli tosi hauskaa, juttelimme asioista. En osoittanut kiintymystä eikä hankään sitä tehnyt. Silti koin kiintymystä.

M: Oliko siinä kiintymyksessä mukana seksuaalisia ajatuksia?

J: No, jonkun verran. Ei nyt älyttömästi. Ei tavanomaista enempää. Nyt nolostuttaa.

M: Mikä saa nolostumaan?

J: En ole varma. Miksi pitäisi nolostua? Ei minulla ole mitään syytä. Mutta olen hyvin vähän puhunut kiintymyksestä, varsinkaan viimeaikaisista. Eivätkä ne ole olleet meidän aiheitamme.

M: Tässähän ovat aiheet vaihdelleet.

J: Se on totta. Tuossa tuli hyvin kuitenkin kuvattua se tuhon äänen toiminta. Noin se toimii minulla. Minun on nykyään helppo havaita se, milloin se yrittää puhua. Se ei oikein saa ääntä.

M: Se on kyllä parasta mitä mielellesi voit tehdä. Tarkkailla sitä ja valita, mihin haluat uskoa. Se on oikeastaan uusimpien terapiasuuntausten kulkumakiviä.

J: Niin, se on totta. Yksi järkiminän lause onkin, että valitse mihin uskot.

M: Entä tämä kysymys minuudesta?

J: No se on loputon suo!

M: Onko se oikeasti loputon?

J: No ehkä se ei oikeasti ole, mutta se on kysymys, johon ei voi vastata. Tai niihin vastauksiin voi esittää lisäkysymyksiä. Tuo ajatus, että valitse mihin uskot, syntyi juuri tuon minä-kysymyksen pohjalta. Ainut vastaus, mitä olen siihen saanut. Koska se lopettaa sen kysymyksen tarpeen.

M: Mahtavasti sanottu!

J: Joskus se on ainoa voitto, minkä saa.

M: Ego, eli se, josta minun mielestäni tuo tuhon äänikin on saanut alkunsa, on se joka kyselee. Vastaus voi olla se, ettei tarvita kysymystäkään.

J: Se ei vain miellytä ihmismieltä se vastaus, koska se ei oikeastaan ole vas-

taus. On vain päätettävä päästää irti siitä, että vastaus voisi löytyä. Järkiminä kysyy, että mitä sinä sillä vastauksella tekisit? Vapauttaisiko se sinut jostain? Parantaisiko se sinut? Mitä siltä vastaukselta odotetaan? Meidän mieleemme tykkää pelata peliä, jossa pitää arvata kysymys, johon esitetään vastaus. Osa meistä haluaa pelata sitä. Turhautuminen nauttii siitä, että me kaivamme, emmekä löydä vastausta. Se on kiusaajien kopla, jonka johtajana on tuhon ääni. Seurana on masennus ja kaikki nämä. Silloin huomasin, että kun etsin sitä vastausta, tuhon ääni nautti siitä turhautumisesta. Silloin tulin itsekin siihen tulokseen, että eriytymistä ei ole, vaan että muutkin ikävät äänet voivat olla osa tuhon ääntä. Olet monesti sanonut, että eriytymistä ei ole, ja nyt kun olen sitä ajatellut, olen huomannut, että näillä eri äänillä on paljon yhteisiä tekijöitä, mutta kaikki osoittavat tuhon ääneen, joka on pomo. Muut ovat sen eri muotoja.

M: Näin uskon. Ja lopulta kun sitä pomoakin, sitä tuhon äänien ääntä, uskaltaa katsoa oikein tarkkaan, huomaa ettei sekään perustu millekään. Mutta harva katsoo.

J: En ole viime aikoina edes yrittänyt. Se on aika hankalaa, koska se on jotain mikä ei halua, että sitä katsotaan. Se ei siitä tykkää.

M: Juuri näin.

J: Niin kuin siitä paljastuisi jotain. Se yrittää piilotella taikatemppuaan. Jos me saamme selville, mihin se temppu perustuu, huijaus paljastuu. Jostain syystä näen siinä muutakin kuin huijauksen, johon on joskus päätetty uskoa. En ole varma miksi, mutta ihan kuin näkisin jotain muutakin. Tätä aluetta on todella vaikea ajatella. Meneekö tämä liian oudoksi?

M: Tuskin.

J: Viimeisen viikon aikana olen pistänyt pelon ääntä selkä seinää vasten. Että katsotaan mistä sinut on tehty! Ja näin pelon, näin että se alkoi pelätä. Se oli outoa. Miksi tuhon ääntä pelottaisi? Mutta sain ajatuksen, että ehkä tuhon ääni syntyi täyttämään sitä osaa meissä ihmisissä, joka kokee olevansa rikki. Ehkä se on ääni sille osalle, joka pelkää, joka elää siinä raossa.

Se rako estää olemasta kokonainen, ehjä. Ja se pelottelee meitä kasvatukseen elintilaansa. Sillä on niin pieni tila käytössä. Me kaikki olemme vähän rikki. Entä jos tuhon ääni on ääni sille rikkinäiselle minälle?

M: Näin uskoisin.

J: Niinkö? Minä luulin, että tämä on liian outo ajatus. Miksi näen tuhon äänessä jotain itsestäni? Se on syntynyt täyttämään rikkinäistä puolta meissä.

M: Uskon juurikin näin, että tuhon ääni on seurausta kuvitellusta hajoamisesta.

J: Tätä pitää silti vielä hioa.

M: Minä olen hionut tuota ajatusta henkisten ja filosofisten kirjojen avulla. Sinä oivallat sen itse!

J: En ole varma, miten oikeassa olen. Mutta sain hetkeksi kiinni siitä sen taikatempusta. Se ääni elää siinä raossa, joka estää kokemasta, että olisimme ihan täysiä, ehjiä. Siksi se tykkää niistä huonoista ajatuksista, koska ne ovat sen ruokaa, jotka lisäävät sen elintilaa. Mitä huonommin me voimme, sitä enemmän sillä on voimaa, elintilaa.

M: Minusta tuo elintila on hyvä sana.

J: Mietin, että persoonallistanko liikaa.

M: Joitain asioita on helpompi hahmottaa persoonallistamisen avulla.

J: Jännä että tästä on tehty jotain henkisiä oppaita, koska tuo on syntynyt oman mieleni sisällä enkä vieläkään ole vastauksesta täysin varma.

M: Tuosta egon toiminta-alueesta ja synnystä puhutaan minun mielestäni vain kaikkein edistyneisimmässä kirjoissa. Usein jäädytään pyörimään dualismin tasolle. Dualismi on siis ajatus siitä, että on olemassa objekti ja subjekti. Ei-dualistista oppia, joka on minusta kaikkein loogisin, opetetaan vähän, mutta koko ajan enemmän.

J: Se käy järkeen, meidän on helpompi käsitellä asioita, jos niitä erotellaan. Mutta siihen ei pitäisi jäädä kiinni. Ei-dualismin opettaminen on hyvin vaikeaa.

M: Niin, nytkin käytämme dualistisia keinoja.

J: Entä jos ne eivät täysin sulje toisiaan pois? Voimmeko me käyttää eriytymistä käsittelyn työkaluna, vaikka eriytymistä ei olisikaan? Ne eivät sulje toisiaan täysin pois.

M: Eräässä minun rakastamassani teoksessa sanotaan, että voimme käyttää egon keinoja sen tekemättömäksi tekemiseen.

J: Ehkä kyse on siitä, että eriytyminen on helppo havaita. Lokerointi tekee asioiden käsittelystä helppoa. Mutta voimmeko me sanoa, ettei eriytymistä ole olemassakaan? Pitäisikö sen muuttaa meidän näkökulmaamme?

M: Uskon, että havaitseminen muuttuu sitä mukaa, kun mieli alkaa eheytyä. Havaitseminen muuttuu yhtenäisemmäksi. Minulla on eräs ystävä, joka elää tämän kaltaisessa tilassa. Hän näkee kaikissa ihmisissä saman valon. Hän havaitsee paljon enemmän yhtäläisyyksiä kuin eroavaisuuksia.

J: Ihan käytännön tasolla alan huomata, miten samanlaisia me kaikki olemme. Pysin kunnioittamaan sitä faktaa, että kaikilla on oma heikko puolensa. Sama valo menee vähän hengelliselle puolelle, mutta näen sen niin, että me taistelemme samanlaisten ongelmien kanssa. Kaikilla on toiveissa parempi huominen. Jos me huomaisimme tämän samankaltaisuuden, riitelisimme paljon vähemmän. Vaikka minulla on uskonnollinen kasvatus, pelkään vähän uskontoa. Epäilemättä tämä valon näkevä ihminen on uskonnollinen?

M: Itse asiassa hän ei enää ole uskonnollinen.

J: Siitä uskontoasiasta olisikin hyvä keskustella. Olen vähän nihkeä sen kanssa. Se on arka aihe.

M: Keskustellaan vain! Minäkään en ole uskonnollinen. Siinä merkityksessä, että kannattaisin jotain tiettyä oppia.

J: Joskus sanoin niin, että olisi hauskaa, jos maailma loppuisi niin, että olisimme kaikki jossain äärimmäisen isossa tilassa, ja sitten tulisi suuri loppupaljastus. Se saisi kaikki nauramaan, koska käsittäisimme, miten typeristä asioista olemme tapelleet. Ja sitten tulisivat lopputekstit!

M: Leffa päättyi!

J: Siinä on ehkä minun maailmankatsomukseni.

M: Tuo kuvastaa sitä, miten itsekkin asiat näen.

J: Olisi vain niin kiva, että me elävässä elämässäkkin tajuaisimme sen, että mikä oikeastaan on tärkeää tässä elämässä. Me tappelemme joka asiasta. Mutta se on ihmisyyttä, ja ihmisyys on rikkinäistä. Pahoja asioita tapahtuu, koska meistä tuntuu pahalta. Vahingoitamme muita, koska emme uskalla tunnustaa, että meistä tuntuu pahalta. Rankaisemme itseämme heti, jos meistä tuntuu hyvältä.

M: Kyllä. Ja se on tuhon ääni, joka haluaa sitä.

J: Ajatus lähtee rientämään eri reiteille.

M: Otetaanko parin minuutin hiljainen hetki, annetaan ajatusten integroitua?

J: Sopii.

Käytimme viimeiset minuutit mielen hiljaiseen kuuntelemiseen. Tiesin jo, että seuraava aiheemme tulisi olemaan uskonto ja seksuaalisuus.

14.

Uskonnolla ja seksillä on itse asiassa paljon enemmän yhteistä kuin heti arvaisikaan, eikä pelkästään siksi, että lähes kaikki uskonnot ovat pyrkineet rajoittamaan seksuaalivoimaa. Ikivanha ajatus seksin synnillisyydestä elää alitajunnassa yhä, ja monissa kulttuureissa koko suvun kunnia ja häpeä riippuu naisen "siveydestä" ja maineesta. Uskonnolla ja seksillä on myös yhdistäviä tekijöitä. Seksuaalista hurmiota kuvataan usein samoilla termeillä kuin uskonnollista. Seksin aikana voidaan päästä ekstaattaiseen tilaan, jossa on hyvin paljon samoja elementtejä kuin uskonnollisissa kokemuksissa. Niiden poikkeuksellinen intensiteetti vie kauas maallisista asioista.

"Syvät eroottiset totuudet eivät paljasta itseään liian tuomitseville silmille tai sydämille", kirjoittaa Osmo Kontula kirjassaan *Mielen seksuaalisuus*. Jos seksuaalisuuteen suhtautuu avoimesti, se voi olla portti syvälle mieleen ja itseymmärrykseen. Seksuaalifantasioita tarkastelemalla voi työstää syvälle juurtuneita konflikteja ja tyydyttämättömiä tarpeita.

Juhani alkoi kertoa heti aluksi, mitä sana uskonto hänessä herätti.

J: En osaa olla, enkä haluakaan olla ateisti. Mutta en myöskään sovi kristinuskon ihanteeseen. Joka päivä muka olisin syntinen ihminen, ja joka päivä minun pitäisi tehdä parannus siitä, mitä tunnen. Eli miten tunnen lapsia kohtaan. Enkä jaksakaan sitä. Se uskonto, minkä lapsena opin, oli rajattu hyvin selvillä säännöillä. Ja jos et niitä sääntöjä täytä, olet armahdusta vailla. Joka päivä on yhtä anteeksipyyntöä. Ja se on älyttömän raskasta. Se muodostaa minulle vaikean tilanteen, koska haluan ajatella, että elävä järki antaa minulle vastauksen ja tarkoituksen elämälle. En halua päästää siitä irti, koska jotenkin haluan pitää kiinni siitä ajatuksesta, että kaikella on tarkoi-

tus. Ja olenkin yrittänyt muokata näkemystäni niin, että kotikasvatukseni oli enemmän moraalinen linja kuin koko elämää käsittelevä linja. Ihan hyviä ohjeita sieltä tuli. Ja lakejahan ne periaatteessa ovat. Mutta äidille minun on aina esitettävä, hän on hyvin uskonnollinen ihminen. En halua tuottaa pahaa mieltä. Näyttelen vähän uskovaisempaa kuin olen. Ei se ole oikein.

M: Onko se väärinkään?

J: On se vähän. Kuitenkin pitäisi pyrkiä rehelliseen elämään, vaikka saisimme vähän näpeillemme. Mutta missä se moraalinen raja sitten menee? En vain jaksaa alkaa väitellä kenenkään kanssa. Minun uskomiseni tasoksi riittää se, että siinä on jokin moraalinen linja, vastuu tekemisistä.

M: Silloin voisi ajatella, että kyse on eettisyydestä.

J: Kyllä.

M: Eettisyys on tai ainakin pitäisi olla uskontojen yläpuolella.

J: Moni on sanonut, että eettisyys on uskontojen yläpuolella. Ei siihen uskontoa tarvita. Minulle eettisyys ja uskonto ovat jotenkin asettuneet lähelle toisiaan. Mahdotonta sitä on sen enempää perustella. Tärkeää on se tunne, että kaikella on merkityksensä. Tuo vain ei riitä taivaspaikkaan.

M: Kun olemme puhuneet siitä erillisyydestä tai erillisyyden harhasta, niin jotkin uskonnot opettavat, että on olemassa joukko ihmisiä, jotka eivät sinne taivaaseen pääse, ja osa, useimmiten he itse, ovat sinne ilman muuta menossa.

J: Tuo on jännä juttu. Alan yhä enemmän tajuta sen järkiminän opetuksen laajuuden, sen että et ole erityinen. Koska kaikki nuokin ajatusmallit yrittävät pönkittää meitä erityisinä. Joskus ajattelin sen niin, että meillä jokaisella on se sama ongelma, että voimme kokea täysin vain oman itsemme, ja vain meidän tajuntamme on meille täysin totta. Ja se muodostaa kuplan meidän ympärillemme, minä olen ja sinä olet. Se kupla muodostaa tunteen, että minä olen se todellisempi osapuoli.

M: Tuo on aika hassua. Itsekin luulen monesti, etteivät muiden kokemukset esimerkiksi voi olla niin intensiivisiä kuin minun.

J: Ja nuo muutkin kokevat todellisuuden yhtä totena. Mutta se vaatii meiltä enemmän ajattelukykyä.

M: Vaatiihan se.

J: Se vaatii enemmän ponnistelua hahmottaa myös muiden kokemuksia. Jos pysyy vain omassa kokemuksessaan, tyytyy liian helppoon vastaukseen. Silloin ajattelee, että vain minä koen olevani minä.

M: Minun mielestäni kaikki oikeasti fiksut ihmiset kyseenalaistavat sitä opetusta, mitä annetaan uskonnollisten teosten perusteella. Koska ne eivät ole johdonmukaisia.

J: Ne eivät ole syntyneet täyttämään johdonmukaisuutta. Yhtäkkiä luoja keksii, että luodaanpa jotain. Mitä se teki ennen sitä? Ajatus siitä, että jokin hahmo on ollut äärettömän ajan yksin, vain ollut, ja sitten luonut jotain.

M: No otetaanpa vaikka tarkasteluun lause: Jumala on täydellinen rakkaus. Muistaakseni myös Raamatussa sanotaan näin. No, miten täydellinen voisi luoda jotain epätäydellistä?

J: Tuosta netissäkin kirjoitetaan. Sitten esitetään sana syntiinlankeemus, että kaikki oli täydellistä ennen sitä. Se tekee vain oudon ajatuksen siitä, että jos paholainen tuli paratiisiin ja esiintyi käärmeenä, herää heti kysymys siitä, miksi Jumala ei estänyt sitä? Se oli niin iso diili, miksi Jumala ei estänyt sitä? Jos Jumala oli niin kykenemätön estämään sitä, miten hän voi olla Jumala? Jos hän tiesi, mitä siitä seuraa, miksi hän oli niin julma, että antoi sen tapahtua?

M: Niinpä juuri. Tekisikö Rakkaus niin? Antaisi kiusalla toisen kärsiä?

J: Nämä ovat sellaisia kysymyksiä, joihin ei kukaan pysty vastaamaan.

Jokaisen on valittava, mikä elämässä sitten on uskonnon sija.

M: Minunkaan on mahdotonta uskoa Jumalaan, joka kiusaa luotujaan ja päättää pelastaa toiset ja rangaista toisia. Ja kylläpä onkin isän rakkaus äärimmillään, kun laitetaan ristiinnaulittavaksi oma lapsi.

J: Jos Raamattua lukee, niin näkee sen suuren vihamielisyyden, mikä siitä tulee ilmi. Viimeiseen asti suurin osa piti Jeesusta huijarina ja sitten kuitenkin kristinuskosta tuli myöhemmin suuri uskonto. Mutta häntä uskottiin silloin hyvin vähän.

M: Minä vastaisin siihen aiempaan paradoksiin niin, että Jumala on kuin onkin täydellinen rakkaus, eikä hän voisi koskaan luoda mitään epätäydellistä. Siksi kaikki tämä epätäydellisyys on harhaa.

J: Nyt leikkasi kiinni. Sen tekevän mielen luoma harha siis?

M: Kyllä. Juuri niin.

J: Mikä oli se toinen sana sille?

M: Ego.

J: Niin oli! Se katosi äsken päästä.

M: Ego on se mielen osa, joka ei ole todellinen. Ja sen mielen osan sisältä ei löydy koskaan minkäänlaista loogista vastausta olemassaolon kysymyseen.

J: Kuten sanoin, se haluaa vain kaivaa. Se ei halua vastausta, se haluaa vain kaivaa.

M: Sinulla on kyllä hämmästyttävä kyky oivaltaa näitä asioita ilman mitään kirjallisuutta!

J: En yritäkään sanoa asioita siten, että ne olisivat universaaleja kaikille. Kiinnostavaa tässä on kuitenkin se, että olen tullut samoihin tuloksiin.

Nyt olen kuitenkin huomannut sen, että ahdistus ja stressi nauttii siitä, että kaivan aina vähän ohi aarteesta. Vastaus on ikään kuin aarre, ruksi kartalla ja mielikuvassa kaivan aina ohi. Ja kaikki huonot ajatukset käskivät kaivaa hutikohdista. Ne sanovat:” Kaivapa tuosta!”. Ja ne saavat kaivamaan vierestä, ikään kuin en haluaisi edes nähdä vastausta. Nyt olen tajunnut, että meissä on osa, joka nauttii kaivelusta, eikä se oikeasti etsi vastausta. Sillä ei ole mitään kiinnostusta vastaukseen.

M: Ehkä se jollain tasolla kuitenkin aistii, että se vastaus kadottaisi sen kaivajan itsensä?

J: Kyllä, totta kai! Se kaivaja menettäisi energian lähteensä. Tässä mielikuvassa minä olin se kaivaja, ja ne ajatukset, eli ”oppaat” käskivät aina kaivaa vierestä. Ne ovat kiusaajien joukko, jonka pomona on tuhon ääni, kuten viimeksi sanoin.

M: Eikö tässä alakin olla logiikkaa?

J: Kai tässä on, mutta aina kun olen muodostanut ajatuksen, se on vain minun ajatukseni. En voi olettaa, että se on kaikille sataprosenttinen vastaus.

M: Ei varmasti ole, ainakaan vielä tässä ajassa.

J: On tuo lähellä sellaista käytännöllistä ajattelutapaa, miten esimerkiksi osa stressistä toimii. Kun kysymme, miksi kiusaamme itseämme.

M: Kyllä. Näitä oppeja hyödynnetään psykoterapiassa.

J: Meillä loppuu aika!

Sovimme uuden tapaamisen seuraavalle viikolle ja tiesin, että jatkamme samasta aiheesta.

15.

Uskontotieteen ja psykologian professori Thomas Moore on kirjoittanut kirjan *Seksin sielu*. Hän kokee, että seksuaalisuus on yksi tärkeimmistä ihmiselämän alueista, kenties tärkein uskonnon jälkeen, ja nämä kaksi ovat usein erottamattomia. Hän sanoo, että seksuaalisuus on huomattavasti mystisempää kuin sen yleensä kuvitellaan olevan, ja sen käsittely jää pinnalliseksi, jos puhumme vain hormoneista ja rakastelemisen mekaniikasta. Sielu ilmentää itseään usein elämän seksuaalisilla alueilla. Seksiällä on voimakas vaikutus sieluun silloinkin, kun se on rakkaudetonta ja tyhjää tai vain toisen ihmisen hyväksikäyttämistä, ja ne jättävät mieleen syvän jäljen. Yritys saada seksiä ilman sitoumuksia voi kostautua, ja jokin näennäisen merkityksetön seikkailu voi panna tunne-elämämme sekaisin pitkäksi aikaa.

Monet Mooren vastaanotolle tulleista ihmisistä ovat hakeneet apua seksuaalisiin ongelmiin ja lopulta on selvinnyt, että nämä ongelmat pitivät sisällään asiakkaan elämän keskeisiä mysteerejä. Seksuaalisuus on ikään kuin mielen julkisivu, ja sitä viisaasti käsitellessä koko sisäinen maailmankaikkeus tulee näkyviin.

Myös Freud esitti periaatteen, jonka mukaan esitämme voimakkaasti ulospäin sitä, mikä ei ole syvällisesti hallinnassamme tai mihin meidän on hankala päästä käsiksi. Jos tuomme seksiä ja seksuaalisuutta esiin räikeästi tai pakkomielteisesti, se on vain merkki siitä, että emme vielä ole löytäneet seksin ja seksuaalisuuden sydäntä.

Luin alkutekstin tapaamisen alussa Juhanille.

M: Tuleeko tuosta jotain ajatuksia?

J: Oliko tuossa pääpointti se, että miksi monet ongelmat seksualisoituvat tai miksi seksillä yritetään ratkaista muita ongelmia?

M: Varmaankin joo.

J: Itse joskus ajattelin näin, että jos on ongelma, jonka ytimeen me emme halua katsoa vaan lakaista maton alle, niin seksi toimii pakopaikkana sille, mitä emme halua nähdä. Koska siinä on niin paljon voimaa, että sen alle voi peitota mitä vain. Näen siinä kuitenkin toisenkin puolen, ja se on se ristiriita, että seksiä on joka paikassa mutta seksistä ei saa puhua. Ristiriita ja stressi siitä, että jokin asia ei ole kunnossa, pitäisi ensin purkaa pois. Mutta seksuaalinen toiminta tuottaa valtavasti hyvää oloa. Se on helppo keino purkaa stressiä. Mikä tahansa stressaava asia voi saada meidät käyttämään seksiä purkukeinona.

M: Tuo on ihan totta. Ja seksi- ja pornoriippuvaisia on yhä enemmän.

J: Meillä on ristiriita siinä, miten pitäisi elää ja tuntee seksuaalisuus. Useimmat eri kirjat on hyväksytty. Mutta mitä meidän ihmisinä pitäisi tehdä seksuaalisuuden kanssa? Miten se on osa elämää, joka täyttää minua? Me kapinoimme sitä ristiriitaa vastaan joko korostamalla omaa seksuaalisuuttamme tai häpeämällä sitä. Miten helposti seksi tuodaan massoille, mutta miten se silti on tabu! Jos sinun seksuaalisuutesi ei ole tavanomaista, sinun pitää olla hiljaa ja hävetä. Kriisi elämässä voi olla se ratkaiseva tekijä, joka saa tämän ristiriidan toimimaan niin, että se näkyy haitallisena seksikäyttäytymisenä. Mutta tämä on vain minun ajatukseni.

M: Minusta tuo on hyvää ajattelua.

J: No jospa se on.

M: Toinen kysymys tuli tänään mieleen. Asiakkaat, joilla on pedofiilisiä ajatuksia, kysyvät monesti että miten tätä voi kestää? Miten sinä kestät?

J: Se on sama keino kuin että miten kestetään mikä tahansa asia. Järkevinä on minun keinoni. Oli mikä tahansa asia, voi päättää, ettei se vie elä-

mäniloa. En osaa sanoa muuta, kuin että ihmisen täytyy kysyä itseltään, miten minä haluan elää? Sillä ei ole merkitystä, että kysymys on pedofiiliasta. Järkiminä sanoo, että unohda, edes hetkeksi, että tunnet näin. Ja sitten kysyt: miten minä haluan elää? Sanoinkin aikaisemmin, että kaikki muu on vähän niin kuin melua. Kaikki muu on melua meidän ympärilämmee, ja keskiössä on se, miten haluaa elää.

M: Usein nämä ihmiset surevat sitä, etteivät voi olla ihmissuhteessa kuten haluaisivat, koska se tarkoittaisi suhdetta lapsen kanssa. Niinpä minä sanon, että se on samaan aikaan oman mieltymyksen hyväksymistä ja surua.

J: Tuo on juuri sellainen asia, johon haluaisin löytää vastauksen. Siihen ei ole vastausta. Ainoa keino on tehdä ajattelutyötä sen eteen, miten haluaa toimia. Tehdä rimat, minkä rajoissa elämäänsä rakentaa. Tajuta se, mihin nojaa, mikä on se peruspilari elämässä. Sinä voit sanoa, että päätät mielihalusta huolimatta elää toisin. Ja miksi? Mikä olisi se, mikä johtaisi tähän päätökseen? Mutta mikä se vastaus itse kullekin on? Ihminen pitäisi saada ryhtymään omaan ajatusprosessiinsa tästä. Miten me voisimme saada ihmiset valitsemaan oma tiensä, jossa on tietyt rajat? Ja ne rajat eivät välttämättä miellytä osaa mielestä. Osa minusta haluaa sitä, mitä ei voi saada, mutta se on silti vain melua, jos minulla on päätös taustalla.

M: Tuo on jälleen niin hyvää ajattelua!

J: Jos ihminen on peloissaan ja huolissaan jostain, ja kysyy siihen apua, on vaikea vastata vain, että ajattele. Koska hänen ajatuksensa ovat pelossa! Järkiminä aluksi käski minut kuvittelemaan tyhjää huonetta, jossa olin vain minä. Ja sitä tehtiin useita päiviä. Ja kun se onnistui, onnistuinkin kuvittelemaan, että tässä on vain minä, tässä tilassa ei ole pedofiilia. Sitten tuli kysymys, että miten haluat elää? Ensin piti saada pelko pois. Jos kysyy pelossa olevalta ihmiseltä, miten hän haluaa elää, pelko antaa sen vastauksen.

M: Sittenhän se on mennyt aika lailla oikein, kun olen kannustanut meditoimaan.

J: En tiedä mitä ajattelen meditoinnista, mutta itselle suurinta on ollut se apu, että on voinut pysähtyä ajattelemaan. Tunnen mielen eri komponentit ja voin antaa niille äänet. Tiedän, miten niitä käsittelen. En ajattele, että minulla on jokin ihmetaito. Kaikki kykenevät siihen, jos haluavat.

M: Niin minäkin uskon. Se vain on työlästä.

J: Se on tosi työlästä! En minäkään ole jatkuvasti niin tietoisessa tilassa, kuin nyt olen.

M: Mitä ajattelet siitä, että voiko olla parisuhteessa aikuisen kanssa, vaikka suurin seksuaalinen kiinnostus olisikin lapsia kohtaan?

J: Niin. Totta kai voi olla, mutta silloin se parisuhde koostuu ehkä eri elementeistä. Tämä kysymys tulee monille mieleen. Mutta jos olen parisuhteessa aikuisen kanssa ja osoitan mielenkiintoa, niin se tuntuu huijaukselta koska en ole siinä aivan täysin. Mielenkiinto on kuitenkin muualla. Se ei ole este, mutta yleensä esteeksi tulee se, ettei voi olla täysin rehellinen, ja aina joutuu epäilemään, että vain esittää kiinnostusta. Mutta minulle suurin ongelma oli, että käytätkö minä toista ihmistä välikappaleena mielihyvään, yritätkö korjata itseäni jollakin toisella? Koin että se johtaisi epärehelliseen käytökseen, että käyttäisin mielihalun hiljentämiseen jotain toista ihmistä.

M: Kuulostaa lattealta seksisuhteelta.

J: Niin, näin voi argumentoida. Ei mikään parisuhde ole täydellinen. Mutta tästä on hankala puhua, koska en tiedä parisuhteesta mitään! Mutta etukäteen voi miettiä, miten haluaisin toimia. En halua ottaa riskiä, jonka voi myös välttää. Joten miksi en välttäisi? Moni parisuhde muuttuu alkuvuoden jälkeen mekaaniseksi suorittamiseksi. Minun kohdallani se tarkoittaisi sitä jo alusta alkaen. Kuinka moni tekisi päätöksen aloittaa sellainen suhde? Onhan siinä toinenkin puoli. Huomasin että tästä iso osa tästä on pelon ja turhautumisen sanelemaa. Yksi nainen netissä puhui menettämisestä. Kun menettää henkilön, jonka kanssa on ollut parisuhteessa, miten siitä pääsee yli? Hän sanoi, ettei aina pidä ajatella sitä, mitä menettää, vaan sitä mitä on toisen ihmisen kanssa saanut kokea. Mutta suun-

taan tämän vastauksen pedofileille. Pelko sanoo, että me emme kykene parisuhteeseen, koska meidän mielenkiintomme on muualla. Mutta me sillä samalla eväämme mahdollisuuden kokea toisen kanssa hyviä hetkiä. Me olemme valinneet jo menettävämmehämmeh ihmisen, jota ei ole vielä ollutkaan. Eikä meidän tarvitse elää niin! Emmekö voisi kysyä, että voimmeko nauttia toisen ihmisen kanssa muista asioista? Voisiko parisuhteen rakentaa sitten muille asioille enemmän? Haittaako se, jos seksuaalinen kiinnostus ei ole sataprosenttista? Koska se harvoin on.

M: Totta.

J: Joten me teemme hylkäämisen mekanismin, jossa on omalla tavallaan järkeä, mutta onko siinä järkeä? Jokainen kokee sen vähän eri tavalla. Moni silti pidättäytyy siitä parisuhteesta, koska on niin iso kynnyks lähtee sellaiseen, jossa kokee huijaavansa toista. Ehkä tämä ajatus vaatisi jonkinlaista realismia. Että mitä sitten odotat parisuhteelta? Että se olisi sataprosenttista kiinnostusta koko ajan?

M: Eli siis perustelu sille, miksi parisuhteeseen ei voi mennä, ei ole aivan täysin vedenpitävä?

J: Niin. Se tuo väkisinkin se ajatuksen, että mitä minä sitten odotan? Täydellisyyttä? Täyttä täyttymystä?

M: Se onkin varmaan tuhoisin illuusio, johon petytään.

J: Turhautuminen nauttii siitä, että asetamme riman niin ylös, ettei siinä voi onnistua. Meillä on ajatus siitä, että voisimme muka olla täysin rehellisiä parisuhteessa. Eikö parisuhteessa joudu joskus vähän huijaamaan?

M: Esimerkiksi jos nainen kysyy, että näkyvätkö nämä rypyt selvästi?

J: Netissä on vitsi: Nainen kysyy, näytänkö tässä mekossa lihavalta? Mies hikoilee ja tärisee koska ei tiedä mitä vastaisi. Mutta jos mielenkiinto voi olla muualla seksuaalisesti, niin missä minä lopulta sitten huijaan? Onko muitakin asioita, mihin panostaa?

M: Eikö jokaisella saa olla myös yksityisyyttä?

J: Jos pari on seksuaalisessa kanssakäymisissä, ajattelevatko he aina toisiaan? Ei se silti vie pois muita asioita. Vähän huono omatunto voi tulla. Mutta mihin se rima laitetaan? Mitä me lopulta odotamme? Realismi on kuitenkin se, että tulemme vähän pettymään. Mutta ei sitä pettymystä pitäisi pelätä.

M: Vaikka painotankin usein, ettei ole erillisyyttä, niin voi olla asioita, joita ei tarvitse kumppanille kertoa.

J: Oikeus omaan itseesi! On oikeus yksityisyyteen. Eikä se tee minusta välttämättä epärehellistä. Se oli tärkeä oppitunti siitä, mitä on oikeus omaan itseensä. Harmi etten muista siitä kaikkea. Mutta minulla ei ole velvollisuutta selitellä itseäni muille. Vastuu on minulla minulle itselleni. Tuosta voisi puhua enemmänkin.

M: Ilman muuta. Siitäkin! Nyt ei mentykään niin paljon siihen uskoon mutta muita tärkeitä asioita nousi, joihin nyt oikeastaan kaipasinkin vastausta.

J: Uskonnolla on paha lisätä asioihin extra-tason häpeää. Se maustaa häpeällä joka asiaa!

M: Näin on.

J: Vielä parisuhteesta. Pelko siitä, mitä minä olen, tekee asioiden kertomisesta vaikeaa. Se saa ajattelemaan, että jos minä en kerro, en ole rehellinen. Tavallaan pitäisi ymmärtää se, että mikä ero on sillä, ettei tarvitse selitellä ja voi silti olla rehellinen?

M: Juuri niin. Tarkoittaako rehellisyys ihan kaiken sanomista? Minä en haluaisi elää sellaisen ihmisen kanssa, joka paukauttaisi ääneen kaikki mieleen tulevat ajatukset. Jotain on äärimmäisen tärkeä suodattaa.

J: Meille tulee huono omatunto siitä, mistä ei tarvitsisi tulla. Minä vain

päättän pitää omana asianani jonkun jutun, eikä se ole huijausta, vaan oikeus omaan itseeni.

M: Tähän onkin hyvä lopettaa. Kiitos!

16.

Aloin ennen tapaamista miettiä, jatkaisimmeko samasta aiheesta vai yritäisinkö tuoda keskusteluun jotain uutta. Toisaalta aiemminkin meillä oli ollut sovittuna aihe, josta ei sitten puhuttukaan. Kriminaalipsykologian kirjassa oli väitteitä, miksi ihminen käyttää lasta seksuaalisesti hyväkseen, ja ajattelin että niistä voisi keskustella. Toisaalta seksuaalirikokset ovat eri asia kuin pedofilia.

Seksuaalisuus on voima, joka etsii aina jonkin purkautumiskanavan. Sen tunnistaminen ja hyväksyminen ovat avaintekijöitä siinä, kun yrittään ennaltaehkäistä rajanylityksiä. Jos ihmisen tunteille ja taipumuksille annetaan hyväksyntä, se parantaa ihmisen omanarvontuntoa ja parhaimmillaan lisää henkisiä voimavaroja. Tunne ja taipumus ovat vielä kaukana teoista.

Keksin, että jos keskustelu ei ajautuisi muihin asioihin, voisimme tarkastella yleisimpiä ajatusvääristymiä, joita lapsia hyväksikäyttäneillä on. Ajatusvääristymiä tutkittiin myös rikosseuraamuslaitoksen yliopettajan Nina Nurmisen kehittämässä Uusi suunta-ohjelmassa, joka on seksuaalirikoksen tehneille ja potentiaalisille tekijöille kohdistettu kuntoutusohjelma. Halusin myös puhua siitä, kuinka Juhaniin ystävä oli epäillyt, että Juhani tulee tekemään rikoksen kuitenkin jossain vaiheessa.

Juhani alkoi kertoa nettikeskusteluista, ennen kuin ehdin ottaa aihetta edes puheeksi. Hän kertoi törmänneensä keskusteluun, jossa toivottiin mm. suojaikärajan laskemista eikä haitallisuutta lapselle haluttu tai osattu nähdä.

J: Jos kovasti perustelee mielihaluaan eikä halua nähdä haitallisuutta ja vetää siihen vielä muitakin mukaan, liikutaan jo vaarallisilla vesillä. Nämä keskustelijat ovat sen lisäksi vihamielisiä, varsinkin homoseksuaaleja kohtaan.

M: Minulla olikin tarkoitus keskustella ajatusvääristymistä. Mutta tuohan on hullua.

J: Itsekin olen kopioinut muita käyttäytymisessä ennen kuin havahduin. Olen ehkä 10-vuotiaana saattanut haukkua jotain homoksi tai nauraa kun jotain haukuttiin. Se hävettää vieläkin mutta olin silloin ihan penikka. Mutta järkiminä sanoi minulle myöhemmin, että näe ensin ihminen. Se lopetti kaiken lokeroinnin. Mutta tämä netin keskusteluporukka on yhä siinä. Ajattelemattomuudella ja rasismilla on ero. Rasisti ajattelee tietoisesti että jokin rotu tai muu ryhmä on huonompi. Kehittymätön sen sijaan ei käsitä koko juttua, se on enemmän tapa tai vitsi, eikä hän näe miksi se on haitallista. Niillä kehittymättömillä on vielä toivoa nähdä oma toimintansa haitallisena. Niillä, jotka ovat tiensä jo valinneet, on toivo vähäisempää. Näissä nettikeskusteluissa oli jotain sellaista havaittavissa.

M: Miten sivustolle päädyit?

J: Etsin kuvahaulla mallikuvia lapsista. Ihan tavallisia kuvia. Ne ovat ihan laillisia, virallisia mallikuvia.

M: Niistähän meillä on ollut puhettakin. Niissä ei ole mitään väärää. Varsinkin jos se pysyy siinä.

J: Kun se pysyisikin aina siinä. Välillä mielihalu saa vallan ja saatan etsiä muutakin. Olen kyllä paljon vähentänyt.

M: Jos puhtaasti lain kannalta katsotaan, katsominen ei ole rikos. Hallusapito on. Mutta ei katsominenkaan ole hyväksi, ei sinulle eikä lapsille, joita on hyväksikäytetty.

J: Ei se ole hyväksi, kyllä minä sen tajuan. Välillä annan mielihalulle

periksi. Mutta tähän nettikeskusteluun törmäsin ja se hämmensi. Se ei ole hyvää keskustelua.

M: Voinko tähän kohtaan esittää yleisimpiä ajatusvääristymiä ja sitten voidaan niitä tarkastella?

J: Joo.

M: Yleisimpiä rikosta puolustavia ajatuksia lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä on esimerkiksi: seksuaalinen kanssakäyminen aikuisen ja lapsen välillä lähentää aikuisen ja lapsen suhdetta. Ja jos seksuaalirikoksen uhri sanoo pitävänsä siitä, kun tekijä koskettelee häntä, ei teosta ole uhrille niin paljon haittaa. Tai se että lapsen kosketeleminen sukupuoli-alueilta on yksi tapa osoittaa lapselle rakkautta ja välittämistä. Voidaan pysähtyä aluksi näihin.

J: Vastaan kaikkiin kerralla. Kaikissa on sama piirre. Mistä haitallisuus syntyy, se on se mitä ei nähdä. Se että lapsi luottaa aikuiseen. Se, että osoittaa pitävänsä jostain, ei vielä tarkoita että hän ymmärtää mistä on kyse. Toiminta on omaa mielihalua tukevaa, eikä ymmärretä ettei toimita samalla tasolla. Jos sanoo että lapsi nauttii, silloin näkee vain nautinnon, reaktiot. Se on reaktio stimulointiin, eikä lapsi kykene ymmärtämään, miksi niin tapahtuu. Se ei ole perustelu, se on biologinen reaktio. Oikea ongelma on siinä, että käytetään toista ihmistä oman mielihalun tyydyttämiseen ilman, että toinen kykenee olemaan tasavertaisesti mukana.

M: Hyvä vertaus on refleksi, jossa jalka heilahtaa kun polven alapuolelle kopsauttaa. Eikä se tarkoita sitä että haluaa potkaista.

J: Kyse on siitä, että aikuinen on mielihalun tilassa. Mielihalun tilassa mielihalu määrää, miten asioita ajatellaan. Silloin toisen biologinen reaktio saa kokemaan mielihyvää ja antaa palkkion mielihalulle. Sitä ei nähdä mikä ero siinä on. Ero reaktion ja tietoisien toiminnan välillä. Sitä on vaikea mennä selittämään niille, jotka ovat jo valinneet nähdä asiat mielihalun kautta. He näkevät vain reaktion.

M: Voisiko sanoa näin, että mielihalu on vallannut koko tietoisuuden.

J: Silloin kun ihminen on hyvin kiihottuneessa tilassa, ei monesti järkeä kuunnella. Ei nähdä haitallisuutta, nähdään reaktio.

M: Ihmisen tietoisuudessa ei ylipäänsäkään voi olla hirveän montaa asiaa yhtä aikaa. Näissä tapauksissa käy niin, että haitallisuus on pyyhkiytynyt kokonaan pois. Eikä sitä haitallisuusaspektia sinne tietoisuuteen halutaakaan.

J: Se on niin surullista. He jotka ovat valinneet, näkevät kaiken uuden ajattelun hyökkäyksenä omalle alueelleen. Se mielihalu on heidän tarkasti varjeltu alueensa. Eivät he kuuntele, reaktio on heti hyvin vihamielinen, jos heille sanoo toisenlaisia ajatuksia. He sanovat, että he ovat hyväksyneet mitä he ovat. Ongelma on siinä, että he puolustavat itseään eivätkä näe, että jokin toiminta on huonoa. Heidän keskustelufooruminsa ovat heidän omaa aluettaan ja sitä puolustetaan. Siinä tulee ryhmähenki mukaan.

M: Se homoseksuaalien arvostelu on aika koomista.

J: Minusta se on ihan käsittämätöntä! Ja perustelu on siinä että ”se tuntuu niin vääärältä”. Ja itse he ovat kiinnostuneet lapsista! Minulta tuo ajattelumalli tippui pois, kun järkiminä tuli kuvaan. Enkä ollut edes kovin pitkällä vielä silloin. Mutta tuo ajatusmalli ärsyttää. Se on niin turhauttavaa!

M: Tunne on älyttömän huono peruste millekään.

J: Kyllä.

M: Aina on kuitenkin toivoa siitä, että ihminen valitsee toisin. Huomaa, että on olemassa toinenkin tapa nähdä.

J: Yritin puhua järkeä sille porukalle. Tulee mieleen että miksi edes yrittää, jos joku on jo päättänyt ajatella niin. Järkiminä sanoo, että nyt tuomitset liian helposti. Nyt kuuntelin turhautumista ja turhautuminen antoi energian tuomiolle.

M: Mitä järkiminä sanoo?

J: Nyt järkiminä puuttui asiaan. Se nykyään heti puuttuu asiaan. Se on välillä raskastakin. Mutta oikeassa se on.

M: Mitä järkiminä sanoo näistä ihmisistä? Onko heillä mahdollisuus muuttua?

J: Totta kai on. Järkiminä sanoo, että koska heillä on ryhmä, joka tukee mielihalun ääntä, he kirjoittelevat ja tuovat asioita esille mielihalun kautta. Ja minä näen vain sen. Ja minun täytyy tiedostaa se, että minulta jää toinen puoli näkemättä. Järkiminä sanoo minulle, että tuomio ei ole reilu, koska näen vain sen, mitä on mielihalun kautta kirjoitettu.

M: Fiksua. Yhden kysymyksen ottaisin vielä ennen ajan loppumista. Muistatko, kun kaverisi taannoin sanoi sinulle, että sinulla ei ole muuta mahdollisuutta kuin tulla tekemään rikos jossain vaiheessa?

J: Ei kukaan läheinen kaveri ole niin sanonut.

M: Ymmärsin sitten väärin.

J: Se on enemmän yleinen ajatus. Se oli se ajatus, mistä lähdin liikkeelle. Ajattelin aluksi niin itsekin, että kaikki tulee ajautumaan ennen pitkää mielihalun toteuttamiseen.

M: Mutta nyt taidat ajatella toisin.

J: Kyllä se muuttui nopeasti. En ehtinyt ajatella niin kovin pitkään. Järkiminä kun heräsi, kaikki lähti siitä eri teille. Pelko siitä, etten voi hallita jotain itsessäni, se poistui. Se, etten muka voi tehdä asialle mitään, oli huijausta. Se, että pystyn valitsemaan, miten haluan elää, on täyttä totta. Maailman ympärillä ei tarvitse olla totta, mutta oma valinta tekee asioista totta. Kun valitsen, että tällä on merkitystä, se tekee siitä totta. Terveisin noin 15-vuotias minä. Se päätelmä oli silloin jo tuo. Ei se helppoa ole, enkä odotakaan että se olisi helppoa, mutta se saa minut tuntemaan itseni todelliseksi.

M: Hienoa! Nähdään taas ensi viikolla ja voidaan jatkaa näistä vääristymistä.

J: En halua elää mielihalun mukaan vaan sen mukaan, mikä saa minut tuntemaan itseni todeksi.

17.

Oli Juhanin syntymäpäivä. Tiesin sen, koska hän edellisellä kerralla oli sanonut sen. Kysyin, saako häntä halata ja hän vastasi, että kyllä jos uskalltaa. Halasin häntä ja hän vastasi halaukseen puolittain, vain toisella käsivarrella ja hieman kiusaantuneen oloisena.

Aloitimme taas keskustelun laittomista kuvista ja videoista.

J: Minulla on muutama kuva. En tiedä miksi minä niitä olen säilyttänyt.

M: Nämä kuvat siis täyttäsivät rikoksen tunnusmerkit?

J: Kyllä. Sitten on ei-täyttäviä, joita olen hakenut mallisivuilta.

M: Tuoko näiden kuvien säilyttäminen sinulle jonkinlaista lohtua?

J: Ehkä, mutta enemmänkin kyse on siitä, että välillä turhaudun mielihalun ääneen. Siihen, että kiihotun lapsista. Ne kuvat ovat helppo keino saada mielihalu hiljaiseksi, niin kuin antaisi koiralle palkkion. Keino antaa mielihalulle jotain, ettei sitä tarvitsisi kuunnella. Järkiminä sanoo, että se on väärä keino, tyly keino kohdella seksuaalista mielihalua. Tätä on vaikea selittää. Vai mikä meidän aiheemme olikaan?

M: Ajatuksena oli puhua ajatusvääristymistä vielä. Mutta voidaan tästäkin puhua, Vielä kysyisin tuosta halauksesta, että miksi, jos nyt vähän pysähdyt miettimään, sanoit että jos uskallat? Mitä sen taakse kätkeytyy?

J: Pieni osa minusta on tuomitsevaa, vähän sellainen ajatus että kuka

minua haluaisi halata. Koska sinä tiedät mitä olen. Enemmänkin odottaa tuomiota kuin halausta.

M: Minä tiedän mitä sinä olet, ja sinun mieltymyksesi et ole sinä. Sinä olet paljon enemmän.

J: Tuo on se taso, jonka haluaisi jokaisen käsittävän. En etsi hyväksyntää mielihalulle, vaan tuo on se taso, joka olisi optimaalinen. On tosi kiva, että pystyt siihen, koska ei jokainen pysty. Moni näkee vain asian, joka on hirtittävä.

M: Kuten olemme puhuneet, sinussa on karkeasti jaoteltuna kaksi ääntä, kaksi minää. Uskon, että se järkiminä on enemmän sitä, mitä sinä olet. Se tuhon ääni, jota tuhoava mielihalu tottelee, on tavallaan se varjopuoli, joka jokaisella on. Sinulla on kuitenkin hyvin selvästi pinnalla se valoisa puoli.

J: Kyllä minä niin haluan ajatella. Se ydin on siinä, että minun pitäisi pystyä todistelemaan muille itseäni. Sitä se olisi, jos ihmiset tietäisivät. En haluaisi, että kenenkään pitäisi todistella itseään muille. Se, miten me tunnemme toisemme ja kohtelemme toisiamme, ratkaisee. Pitäisi erottaa henkilökohtainen ja sosiaalinen taso. Minua ei haittaa, jos joku on maailman pahin natsi, jos hän pystyy silti olemaan yhteistyössä muiden kanssa, tulemaan mukavuusalueeltaan ulos, ja huonon päivän tullessa menee potkimaan pikkukiviä metsään. Kaikkien ei tarvitse olla samaa mieltä, jos kykenee inhimillisyyteen.

M: Palaisin vielä siihen mistä aloitettiin. Niihin kuviin. Nykyään välteetään käyttämästä sanaa lapsiporno. Koska pornoa tuotetaan toivottavasti pääosin aikuisten suostumuksella, näyttelijät ovat siis vapaaehtoisesti mukana. Lapsi ei pysty sellaista päättämään. Mutta sanotaan vaikka lasta loukkaavat tai lasta riistävät kuvat ja videot. Moni sanoo, että tietää kyllä, että niiden tekeminen tuottaa lapsille valtavaa tuskaa tai ainakin vääryyttä, mutta oma mielihalu menee sen edelle. Mitä tästä ajattelet?

J: Niin se on. Se raja tuli sitten kun lähdettiin medioihin jotka olivat väkivaltaisia. En löytänyt niistä mitään kiihottavaa.

M: Tästä kerran muuten keskusteltiin.

J: Kyllä. Mutta miksi näin käy? Se on epämiellyttävää materiaalia, mutta mielihalu löytää siitä komponentin, joka kiihottaa. Vaikka materiaali on pääosin hyvin ahdistavaa, mielihalu vaatii saada tyydytystä lapsesta. Se ei silti poista käsitystä vääryydestä. Se luo ristiriidan siihen. Nautin jostain, jonka tiedän olevan väärin. Miksi nautin jostain, mikä on väärin? Koska mielihalu löytää siitä jotain, joka miellyttää. Siitä siinä on kyse. Sitten kun mielihalu on saanut mitä on halunnut, se menee hiljaiseksi. Se on tyydytetty, sillä ei ole enää mitään sanottavaa. Jäljelle jää vääryys.

M: Tämä on se kohta, mihin pitää tarttua, jos haluaa saada tuloksia aikaan rikosten ehkäisyssä. Tarkoitan mielihalun äänen tunnistamista ja kyseenalaistamista. Ne ovat juuri niitä ajatusvääristymiä.

J: Minustakin se on näin. Miten saisi itsensä pysäytettyä ajattelemaan, että mitä olen tekemässä? Miten saisi kysytyä itseltään, että onko tämä haitallista minulle?

M: Uskon että se mielihalun ääni on todella ovela ja voi kaapata koko tietoisuuden käyttöönsä.

J: Minun teoriani on se, että kaikki nämä eri komponentit eli mielihalu ja muut, ne haluavat olla olemassa, ne haluavat olla voimakkaita. Kun mielihalulle antaa tilaa, se rupeaa ruokkimaan sitä, minkä se näkee miellyttävänä. Se hakee toiminnalleen tukipilaria. Lapseen voi ihastua spontaanisti, ja hänessä nähdään enemmän. Nähdään, että lapsi haluaa suhdetta. Tämä on minun teoriaani, enkä tiedä onko se niin.

M: Kyllä se näin minustakin menee. Juuri se, että nämä puolet haluavat olla olemassa. Ne ovat ikään kuin puoli-itseenäisiä.

J: Järkiminä sanoo, että minun tunteeni ja tajuntani voivat tehdä tilanteesta oman versionsa. Tätä ajatusta voi soveltaa moneen asiaan. Ajatusvääristymissä on osa, joka tukee esimerkiksi mielihalun toimintaa.

M: Kävin Saksassa lyhyen pedofili asiakkaana-koulutuksen. Siellä puhuttiin pedo-laseista, joiden läpi ihminen katsoo lasta.

J: Käytännössä sanon samaa.

M: Eli voit katsoa lasta lapsena, joka ei näe asioita kuten sinä näet, tai pedo-lasien läpi, jolloin lapsen eleet ja koko ihmisyyden seksuaalisoituvat.

J: Pystyn näkemään, ettei ihastuminen ole realistista. Lapsille ihastuminen on leikkiä, eivätkä he käsitä, mitä varten he tuntevat niin kuin tuntevat. Jos heitä katsoo pelkästään mielihalun kautta, haluaa nähdä että ”kyllä ne ymmärtää mistä on kyse”. Mutta vain minulla on käsitys siitä, mitä se tarkoittaa. Ja kaikki siitä eteenpäin olisi väärin. Käyttäisin tietämättömyyttä hyväksi. Olisi hyvä että jokainen sen ymmärtäisi että lapsi käsittää rakastumisen ja ihastumisen eri tavalla. Heille se on leikkiä.

M: Totta. Saanko kysyä niistä kuvista, niistä ei niin hyväksyttävistä? Mitä sinun järkiminäsi sanoo niistä?

J: Tällä hetkellä se sanoo, etteivät ne ole hyväksi minulle ja olisi parempi, jos poistaisin ne. Se raja menisi tavallisissa mallikuvissa. En ole niistä iloinen enkä tyytyväinen. Ne pitäisi poistaa. Joskus minulla oli enemmän kuvia ja videoita. Tuntui että ne pitivät minua panttivankina. Vähän samalta nämäkin ovat alkaneet tuntua. Järkiminä sanoo, että ne kuvat ovat tulosta turhautumisesta, eikä niinkään mielihalusta. Mielihalu pitää niistä, mutta ei ole vaatinut niitä. Osa minusta ei pidä niistä. Ainoa, joka siitä hyötyy, on turhautuminen. Minun täytyy miettiä tätä. Tämä on nyt keskustelua pään sisällä, jossa kaksi eri puolta keskustelelee.

M: Minä luulisin, etteivät järkiminä ja mielihalu lopulta voi hirveästi keskustella tai ainakaan tehdä kompromisseja, koska ne edustavat vastakkaisia ajattelutapoja.

J: Jännä pointti. Olen aina halunnut löytää sen kompromissin.

M: Näiden kahden äänen välillä, joita itse kutsun egoksi ja oikeaksi mie-

leksi, ei voi olla kompromissia. Mutta heti pitää lisätä, että ei ole väärin toteuttaa viettejään, jos sen voi tehdä hyväksyttävällä tavalla. Mielihalua-han meillä on, mutta onneksi on myös tietoisuutta.

J: Minä haluan löytää kompromissin. Jos se on mahdotonta, niin se on. Tai balanssi on sopivampi sana. Mielihalulla on oma tilansa ja aikansa. Olen yrittänyt toteuttaa sitä, mutta mielihalu haluaa aina isomman osan ja enemmän tilaa. Silti yritän sitä, koska en ole keksinyt muutakaan ratkaisua.

M: Mielihalua jos saisi päättää, se ei kuuntelisi järkeä lainkaan. Siksi on parasta mennä järki edellä, järkiminä vallassa niin sanotusti, ja antaa sen säädellä mielihalua. Mieluummin niin kuin siten, että ne olisivat vuoro-tellen äänessä.

J: En tarkoittanutkaan, ettei mielihalua olisi mitenkään valvottu tähän asti.

M: Tietysti on, muuten olisit vankilassa. Ja varmaan minäkin! Kaikilla meillä täytyy olla jonkinlainen järki ja tietynlainen kontrolli.

J: Osa ongelmaa on tuo, että mielihalu haluaa ja kaikki rajat katoavat halun edestä. Ei sitä kiinnosta aina kohdekaan. Minun mielihaluni tykkää eniten lapsista, mutta se syö kaiken mitä sille antaa. Joten sille on tehtävä rajat. Mutta sehän ei halua rajoja koska se haluaa vain mahdollisimman paljon kokea asioita, kokea maailmaa itsensä kautta.

M: Nyt tuli ajatus, että ehkä psykopaatit eivät tunnista mielessään mitään muuta kuin sen? He haluavat vain kokea valtaa ja mielihyvää.

J: Kun tutkin tuhon ääntä niin huomasin, että se haluaa, että kaikki asiat tehdään sen kautta. Järkiminäkin haluaa, että asioita katsotaan sen kautta. Joten siinä se tietoisien valinnan hinta on. Minkä sinä näistä ajatuksen äänistä haluat täyttää? Minkä mukaan haluat elää?

M: Se, että ylipäänsä tästä valinnan mahdollisuudesta on tietoinen, on valtava asia.

J: Tämä on vuosikymmenen pohdinnan tulos. Enkä ole lukenut siitä.

M: Sehän vain todistaa, että mielen mekanismi todella on sellainen? Siihen tulokseen voi tulla ilman lukemistakin, koska ne ovat mielen tehdasasetukset. Tämän hauskan määritelmän luin filosofi Esa Saarisen haastattelusta.

J: Ne huonotkin äänet haluavat olla olemassa, ja ne haluavat, että niiden kautta nähdään maailma. Se selittää sen, miksi me haemme tukea mielihalulle. Jos me näemme asiat niiden kautta, näkee maailman vain pahana, vaikka vieressä on kauppa, josta saa ruokaa.

M: Meillä nyt loppuu aika.

J: Me voimme valita, mitä haluamme nähdä.

M: Aivan niin. Ensi kerralla voisimme jatkaa siitä, mitä sanoit seksuaalisuuden paremmasta kohtelusta. Ja ehkä vielä tarkastella niitä ajatusvääristymiä.

Lukija saattaa miettiä, miksi en ollut ilmoittanut poliisille siitä, että Juhanilla oli hallussaan laitonta kuvamateriaalia. Se johtui siitä, ettei tämänkaltainen teko vielä riittänyt murtamaan salassapitovelvollisuutta, joka minulla ammattihenkilönä oli. Jos hän olisi kertonut käyttäneensä hyväksien jotain tiettyä lasta tai olisi aikonut tehdä niin, olisin ollut velvollinen ilmoittamaan. Olisin ilmoittanut saman tien. Juhanin kohdalla en kuitenkaan epäillyt, että hän olisi jättänyt jotain kertomatta enkä pelännyt, että hän ylittäisi niitä rajoja, joita oli itselleen asettanut.

18.

Mikä on ajatusvääristymä? Eikö se tarkoita ajatusta, joka ei vastaa todellisuutta? Sitten voisi sanoa, että kaikki muistot, tulkinnat ja arviot ovat ajatusvääristymiä, koska meidän kykymme hahmottaa kokonaiskuvaa on surkea. Kuitenkin kun nyt puhumme ajatusvääristymistä seksuaalirikosten yhteydessä, voidaan puhua niistä ajatuksista, joita suurin osa ihmisistä ei pidä tosina. Oikeastaan voisi sanoa, että enää Suomessa suurin osa ei pitäisi niitä tosina. Ennen vanhaan oli itsestään selvää ajatella, että miehen kiihottumisen säätely on naisen vastuulla. Nämä ajatukset johtavat loukkaamaan toisten ihmisten oikeuksia ja ovat huomattavasti vahingollisempia vääristymiä kuin esimerkiksi se, että joku pitää kaikkia koiria pelottavina. Olin jo tuonut esille muutaman tyyppillisen ajatusvääristymän, kuten sen, että jos lapsi sanoo pitävänsä koskettelusta, ei hänelle ole siitä mitään haittaa. Juhani oli kumonnut tämän vääristymän jo aiemmin moneen kertaan.

Muita vääristymiä esimerkiksi voivat olla seuraavat Uusi suunta-ohjelmassa tutkittavat ajatukset: lapsi ei kieltäydy seksistä aikuisen kanssa, koska hän nauttii siitä, lapsen intiimialueiden hyväily ei ole yhtä paha asia kuin yhdyntä lapsen kanssa, jotkut seksisuhteet lapsen ja aikuisen välillä ovat samanlaisia kuin seksisuhde kahden aikuisen välillä tai että seksuaalinen kanssakäyminen lapsen kanssa on yksi tapa opettaa lapselle seksiasioita.

Erityisen kiinnostava kysymys on: ovatko lapsia koskevat seksifantasiat haitallisia?

J: Heti nousee noista pari asiaa esille, mihin voisi puuttua. Kiinnostavaa on se, mitä ajatusvääristymä voisi tarkoittaa. Tässä yhteydessä se tarkoittaa siis vääristynyttä ajatusta, joka voi johtaa meidät haitalliseen toimintaan. Se yrittää luoda tekosyyin väärälle toimintamallille. Se yrittää viedä huomion toisaalle ja selittää asian itselle parhaalla tavalla. Ei mikään ajatus ole absoluuttinen, mutta se ei poista vastuuta vääristä teoista. Ne jotka eivät ole menneet niin sanotusti liian pitkälle, ovat käsittäneet, että ajatus on väärä. He tietävät haluavansa jotain, joka olisi väärin.

M: Mitä sanoisit tuohon fantasia-asiaan?

J: Noo...Se on vähän hankala. Teknisellä tasolla ajatus saa olla niin vapaa kuin se pystyy olemaan. Se on hankalaa siksi, koska periaatteessa meidän ei pitäisi kieltää mitään fantasioita. Ongelma tulee siitä, ettemme me voi täysin erottaa fantasian tasoa toteuttamisen tasosta. Jos sen pystyisi täysin erottamaan, voisi sanoa, ettei tietenkään fantasioista ole haittaa.

M: Kun taas päästään siihen toteamukseen, ettei erillisyyttä ole, voisi todeta ettei ole myöskään yksityisiä ajatuksia.

J: Poistaako se vai tuoko se vastuun omista ajatuksista?

M: Jos kaikki on omaa, eiköhän se vastuu ole silloin sillä, joka tiedostaa.

J: Tuo ei varsinaisesti vastaa siihen kysymykseen, tekeekö se joistain ajatuksista kiellettyjä. Ehkä se vastuu tulee siitä, lisääkö se riskiä tehdä jotain väärää. Jos ajatus on väärää tekoa puoltava, kyllä se silloin on haitallista. Tavallaan ajattelen itse niin, että optimitapauksissa ajatus olisi vapaa, mutta realismi on muuta. Jos ajatuksella ei ole muuta painoarvoa kuin se että se vain on, niin onko sen väärydestäkään mitään haittaa? Mutta kun asiaa katsoo toisesta näkökulmasta, ongelma tulee siitä, että ajatuksen ja muun välillä on vaikea todentaa eroa. Siksi meillä on vastuu ajatuksista.

M: Todellakin niin. Minä en usko neutraaleihin ajatuksiin. Uskon, että ajatus on teko, ja ajatuksilla on aina seurauksia jollain tasolla.

J: Tuo on ihan hyvä pointti. Meidän päätöksemme on ajatella jotain asiaa, se on toiminta itsessään.

M: Lain ja käytännön kannalta fantasia itsessään ei merkitse.

J: Ei se merkitse, koska sitä on mahdotonta todentaa.

M: Kyllä. Siinä mielessä voi sanoa, että fantasioinnilla ei saa kyllä rikosrekisteriin merkintää vaikka kuinka yrittäisi.

J: Kysymys on oikeastaan se, muuttaako ajatus minun toimintaani haitalliseksi. Jos vastaus on kyllä, kannattaa olla kriittinen ajatustensa suhteen. Minulla on vastuu päättää, onko jostain ajatuksesta minulle haittaa.

M: Niinpä. Sitä ei voi kukaan sinulle tulla kertomaan.

J: Aina kun näistä asioista keskustelee netissä, joku puolustaa ajatusta. En ole vastaan ajatusta, vaan vastaan jonkin ryhmän haitallista ilmapiiriä.

M: Ilmapiiri ja yleiset asenteet lähtevät ajatuksista.

J: On tosiaan niin, että ajatukset harvoin ovat vain ajatuksia. Se yksi ryhmä oli muodostunut tietynlaiseksi, ja kaikki muut ajatukset koettiin uhkana.

M: Mitä nuo muut mainitut ajatusvääristymät herättävät sinussa? Vaikapa että lapselle pitäisi opettaa seksiä käytännössä?

J: Ei opettamisen työkalu ole henkilökohtaiselle alueelle meneminen. Kuinka kauan saisi töissä olla opettaja, joka biologian tunnilla vetäisi housut alas puhuessaan sukupuolielimistä? Tuossa mielihalun toteuttamiseen käytetään opettamista tekosyynä. Jopa minun mielihaluni on ihmeissään, että miten noin voi ajatella? Toisaalta se ajattelee, että onpa kiinnostavaa. Heti se alkaa luoda fantasiaa. Mutta se on mielihalu, se on sen tehtävä.

M: Entä nyt? Katkesiko fantasia?

J: Katkaisen ne aina hyvin nopeasti. Ainakin ihmisten ilmoilla! Silloin ei ainakaan mielihalu saa olla kauaa äänessä.

M: Tämähän on hyvä esimerkki siitä, että sinä hallitset sitä, eikä se sinua.

J: Kyllä, ainakin nykyään. Tuokaan ei ollut raju pysäytys, en ehtinyt kunolla edes ajatella mitään, kun se pysähtyi. Se on enemmänkin refleksi.

M: Uskoisin että sama mekanismi kuin kenellä tahansa seksuaalifantasioiden suhteen. Tai en tiedä, vaikkapa oikein koukuttunut saattaa olla koko ajan fantasioissaan.

J: Tuosta ajatuksen haitallisuudesta vielä. Minun täytyy vielä pohtia sitä rauhassa.

M: Pohdi vain! Entä se, mitä sanoit oman seksuaalisuutesi huonosta kohtelusta?

J: Miten syvällisesti siihen nyt voi mennä?

M: Aikaa on 25 minuuttia.

J: Tiedän, etten ole kohdellut omaa seksuaalista minäkuvaani kovinkaan kiltisti. Silloin kun olin vihainen sille osalle itsestäni, fantasioinnista ja masturboinnista tuli vihan kohde. Silloin pidin seksuaalista haluani räksyttävänä koirana. Se oli nurkassa ja minua ärsytti kun jouduin sen kanssa olemaan. Se ei ole kiva tapa kohdella ketään. Sehän oli huonoa kohtelua itseäni kohtaan. Minun piti tajuta vasta niin paljon myöhemmin, miten paljon se on vaikuttanut siihen, miten olen muutenkin kohdellut itseäni. Vasta nyt olen itseni kanssa käsitellyt sitä. Kun nyt yritän ajatella sitä, joku pistää vastaan. Järkiminä sanoo, että olen syyllistänyt omaa seksuaalista haluani siitä, mikä ei ole sen syy lainkaan. Seksuaalinen mielihalu on muodostunut joistain syistä. Varmuutta ei voi olla, mutta se on jonkinlainen reaktio niihin asioihin, mitä olen kokenut. Mutta se, miksi haluan lapsia, ei ole mielihalun syy. Mielihalu toimii kuten mielihalu toimii. Olen syyllistänyt sitä, syyllistänyt ja osoitellut. Samalla olen osoitellut itseäni.

Olen kohdellut itseäni huonosti ja syyllistänyt samalla mitalla. Se minun pitää lopettaa.

M: Olen samaa mieltä, Sinun pitää lopettaa itsesi syyllistäminen.

J: Olen sen lopettanutkin, mutta yksi ongelma jää. Minä en osaa antaa itselleni anteeksi. En anna itselleni anteeksi sitä, etten koe olevani ihan täysi, ja se miten voisin kokea olevani ihan täysi, olisi väärin. Joten pidän itseäni syyllisenä. Se pitää minut syyllisyyden kierteessä, en osaa katkaista sitä kierrettä.

M: Sanoit äsken, että olet lopettanut itsesi syyllistämisen.

J: Olen yrittänyt, mutta yhä minussa on osa, joka huutaa, että miksi et pysty parempaan? Tämä on ollut paljon mielessä. En tiedä miten tekisin muutoksen. Mitä se muutos olisi. Olisiko se hyväksymistä?

M: Sitä se juuri olisi, ja uskon että sitäkin on tapahtunut.

J: Silti on se jokin viimeinen tulppa, joka estää. Ja sitä kaikista viimeisintä en edes tiedä, mitä se on. Olen piilottanut sen jonnekin todella syvälle. Se tulppa estää minua hyväksymästä. Niin tyhmältä kuin se kuulostaakin, en tiedä mitä se on, enkä oikein edes ymmärrä sitä. Järkiminä sanoo, että se on jotain, mitä olen aikoja sitten haudannut mieleeni, joten siitä on tullut ikään kuin haamu.

M: Alitajuntaahan me emme voi muuttaa näin kertaheitolla, mutta tietoisuuden avulla sekin lopulta muutetaan.

J: Mutta miksi minua pelottaa se, että olen päättänyt piilottaa jotain itseltäni? Miksi olen tehnyt niin? Jotain sen on oltava. Joskus tuli outo ajatus siitä, että se on tavallaan sen tuhon äänen alue. Tuhon ääni on saanut minut uskomaan tällaiseen alueeseen, johon on pääsy kielletty. Minusta on alkanut tuntua yhä enemmän siltä, että se on sen tuhon äänen taika-temppu. Se ei halua että minä näen möykyn, jota ei oikeastaan ole olemassakaan. Se klöntti on vain pelon ja tuhon äänen tekemä. Sitten se

ympäroï sen "pääsy kielletty"-kylteillä. Olisiko se niin?

M: Minä vastaan, että olisi.

J: Että se olisikin se tuhon äänen ydin?

M: Näen aika selkeästi, että se on juuri se. Se suojelee itseään juuri sillä, ettei sitä katsota. Se yrittää estää sen viimeiseen asti.

J: Tämä saa minut aina hämmentymään.

M: Tuhon ääni haluaa että hämmennyt ja käännyt taas pois.

J: Sitten se tarkoittaisi, ettei siellä ole mitään. Mutta silti tuntuu, että siellä on oltava jotain.

M: Minä väittäisin, ettei ole. Ei se silti tarkoita sitä, etteikö se pelottaisi.

J: Meillä loppuu aika! Mutta tuo on sellaista, mitä olen tosi kauan miettinyt. On ikään kuin tuntisin sen möykyn. Tunnen sen olevan, mutta epäilen onko se totta vai onko se jotenkin vain muodostunut.

M: Minä olen vakuuttunut siitä, että se on loistava huijari! Mutta siitä lisää ensi jaksossa!

J: Ja ensi jaksokin on päätetty. Se tulee varttia vaille neljä ensi tiistaina!

19.

Pian edellisen tapaamisen jälkeen olin lukenut psykiatri Hannu Lauer-
man kirjoituksen Duodecim-lehdestä otsikolla Uskonnollinen kokemus
vai psykiatrinen oire? Siinä hän kirjoittaa: ”Potilaan vakaumusta pitää
kunnioittaa, oli se sitten kristillinen, materialistis-ateistinen tai jotain
muuta. Oman vakaumuksen tarjoaminen riippuvuussuhteessa olevalle
potilaalle on lääkärin etiikan vastaista. Valmiiksi yhteisen maailman-
katsomuksen puitteissa käytyä hengellistä keskustelua ei voida pitää vir-
heenä. Koska rajojen asettaminen erilaisten uskonnollisten ja maailman-
katsomuksellisten näkemysten välillä on vaikeaa, tulisi tässä kuitenkin
noudattaa varovaisuutta”.

Minulle tuli huono omatunto. En nyt varsinaisesti ollut tuputtanut omaa
näkemystäni Juhanille, mutta innokkaasti tarjoillut kylläkin. Toisaalta en ole
lääkäri enkä ole muistaakseni vannonut minkäänlaista valaakaan. Juhani oli
kuitenkin poikkeus siinä, miten syvällisesti hän asioita tarkasteli. En keskus-
tellut kaikkien asiakkaideni kanssa uskonnosta tai henkisistä kysymyksistä.
Pyrin yleensä liikkumaan sillä alueella, mikä oli asiakkaille ajankohtaista ja
tarpeellista, jos osasin sitä oikein arvioida. Jos tiesin että jollain asiakkaalla on
uskonnollinen vakaumus, en ryhtynyt sitä kyseenalaistamaan. Saatoin ehkä
kysyä, mitä uskonto hänelle merkitsi ja miten se näkyi hänen seksuaalisuu-
dessaan. Jos joku asiakas halusi tietää jotain ajatusmaailmastani, kerroin.
Joskus varovammin, joskus innokkaammin. Jonkinlaisen riskin tiesin siinä
ottavani, mutta useimmiten se riski oli kannattanut ottaa.

M: Jos siis ajatellaan, että tämä on terapiasuhde, niin kyseessä olisi jonkin-
lainen riippuvuussuhde. Siispä minun ei pitäisi tarjoilla sinulle omaa maa-
ilmankatsomustani. Ellei se sitten satu olemaan aika lailla samanlainen.

J: Järkiminän kanssa keskustelimme tästä asiasta jo paljon aiemmin. En muista keskustelimmeko me tästä. Silloin ajattelin, ettei se ole iso diili. Ihan ensimmäisten kertojen jälkeen huomioin sen, miten innokkaasti toit oman näkökantasi esille. Se ei varsinaisesti häirinnyt minua, mutta se tuntui hiukan oudolta. Ajattelin, ettei minun terapiassani ole kyse siitä. Mutta järkiminä sanoi että se auttaa minut tuomaan mukavuusalueeltani ulos, se sinun erilainen näkemykseni. Loppupeleissä kyseessä ei edes ole suuri ero näkemyksissä, mutta se pakotti minut pohtimaan uskonnon merkitystä minun elämässäni. Alkuun se ei tuntunut tärkeältä asialta, mutta se osoittautui tärkeäksi. Se on osa ihmisyyttä, se että uskooko vai ei. Ylipäänsä henkisyys. Autoit tietämättäsi sen vahvistamisessa. En ajatellut tuputtamista ollenkaan. Nykyään pyrin ajattelemaan näkökulmia siten, ettei ole vastakkaista näkökulmia, vaan pystyn niillä hiomaan omia näkökulmiani sellaisiksi, että ne tuntuvat paremmilta. Olen ajatellut joskus sanoa siitä, mutta pelkäsin että loukkaan sinua koska aluksi pidin sitä outona. Aluksi ajattelin jopa, että oletko sopiva terapeutti minulle koska tuot sitä niin paljon esille. Nyt ajattelen että olet minulle täydellinen terapeutti, koska jouduin mukavuusalueeltani ulos. Päätin ottaa kuuntelemisen kannan, eikä asia ole sen jälkeen häirinnyt.

M: Kiitos tästä kun kerroit.

J: Ei sinun tarvitse sitä miettiä. En tiedä oletko miettinyt paljonkin.

M: En oikeastaan. Tuon artikkelin jälkeen vähän. Mutta hyvä kun ei haittaa, nyt voin aloittaa todellisen tuputtamisen!

J: Tuo artikkeli on hyvä esimerkki. Se ei ollut sinua vastaan, mutta kun luit sen, ymmärsit jotain ja pystyit sillä hiomaan omaa ajatteluaasi.

M: Ja toisaalta näen, että meillä on myös hyvin samankaltainen katsomus.

J: Minun katsomuksessani on vielä hyvin paljon sitä kristillistä perinnettä, minkä olen kotona saanut. Miten ihminen kokee olevansa täysi, sitä pystyy harjaannuttamaan. Elämän tarkoitus on etsiä keino tuntea elämänsä täydeksi.

M: Mistä pääsemmekin aasinsiltana seksuaalisuuteen.

J: Kaikki kiteytyy ajatukseen, että koen olevani täysi ihminen, läsnä, ehjä.

M: Tarvitaanko siihen seksiä?

J: Ei välttämättä. Ne ovat valintoja, mihin uskot.

M: Jatkan tästä ajatusta, jota olen seksin suhteen pohtinut. Lapsikohteisilla ihmisillä on luultavasti paljon surua työstettävänä siitä, ettei voi luoda seksuaalista tai edes romanttista suhdetta lapsen kanssa. Mutta jos ajatellaan seksuaalisuutta yleensä, on myös ihmisiä, jotka voisivat toteuttaa suuntautumisensa mukaista seksuaalisuutta, mutta eivät koe siihen tarvetta. Siitä voisi jo hyvin päätellä, ettei se ole ihmisen suurin tarve eikä millään tavalla onnellisuuden ehto.

J: Niin. Pääasiallisesti jos ihmisellä on asiat ok, mutta on lapsikohteinen kiinnostus, se alkaa korostua sen vuoksi, ettei ole muuta murehdittavaa. Onhan ihmisillä muitakin ongelmia, mutta sellainen ongelma, jota ei voi ratkaista, alkaa ajan myötä korostua. Vaikka sitä ei tarvittaisi onnellisena olemiseen, se korostuu sen ratkaisemattomuuden vuoksi. Se on kuitenkin iso asia, eihän se pikkujuttu ole. Onhan sillä melkoinen painoarvo. Se ei silti ole ainoa asia, mikä merkitsee. Mutta ajoittain tuntuu, että kaikki tyssää siihen. Se on sellainen asia, johon toistuvasti törmää.

M: Se ei todellakaan ole samanlainen ongelma kuin maksamaton vuokra.

J: Se on ihmisen toiminnassa jännä juttu, että me halutaan murehtia jostain. Täytyy olla jotakin, mistä stressata. Ja jos sitä ei ole, niin se keksitään. Kenellä olisi kaikki ihan hyvin? Aina tulee jokin projekti, vaikkapa etteivät matot ole ikinä suorassa. Ikään kuin täytyisi olla vastapaino sille, että asiat ovat muuten ok. Siitä tuhon ääni tykkää, se haluaa että me tarvitaan huonoja asioita hyvien vastapainoksi. Sinä toit sen onnen ylärajan käsitteen. Eikö me haluttaisi olla onnellisia ja kaikesta ärtymyksestä vapaita? Ei, koska tuhon ääni haluaa kaivaa.

M: Voisin lukijoille avata onnen ylärajan käsitettä. Luin sen Katri Mannisen kirjasta Minä Onnistun. Siinä tuotiin esille terapeutti Gay Hendricksin teoria onnen ylärajasta. Eli aina kun koemme enemmän hyvää oloa kuin mihin olemme tottuneet, törmäämme omaan hyvän olon ylärajaamme. Ja sen sijaan että nauttisimme uudesta, hienosta tuntemuksesta, pyrimme äkkiä sabotoimaan sen päästäksemme takaisin tuttuun, vähän ahdistuneeseen olotilaan.

J: Lapsesta kiinnostumista on niin helppo osoitella. Tuhon ääni toistelee, miten kauhea olet ja se vie elämäniloa pois.

M: Näinpä. Oma mieli on pahin vihollinen.

J: Seurailen netissä yhtä naista joka puhuu eri asioista. Hän sanoo että välillä olemme itsemme pahin kiusaaja.

M: Ei muita kiusaajia olekaan. Ihaninta tässä on se, että sen kiusaamisen voi lopettaa. Yleensähan se ei ihan hetkessä loppu, mutta mahdollista on kyllä saada se loppumaan kokonaan.

J: Asioista tulee aikaa myöten isoja, stressin ja turhautumisen kierre ruokii asioita. Asia on iso alun perinkin, mutta sen ei tarvitse viedä minun elämäni. Se ei saa olla onnellisuuden esteenä.

M: Puhut siis lapsikohteisuudesta?

J: Niin.

M: Sana lapsikohteinen on parempi kuin pedofiili.

J: Kyllä, koska sanaa pedofiili käytetään niin usein vain rikoksen tehneistä. Se on myös yksi asia, jota olen paljon miettinyt. Hyväksikäyttö ei ole seksiä.

M: Niinpä. Se on väkivaltaa.

J: Tulin tähän tulokseen kun mietin ihmisiä, jotka kokevat seksuaalisuutensa rikkoutuneen raiskauksen jälkeen. Hyväksikäyttö ei ole seksiä,

niinpä näiden ihmisten ei tarvitse tuntea itseänsä likaisiksi tapahtumien jälkeen.

M: Mitä tarkoitat likaisuudella?

J: Ehkä se on häpeää siitä, mitä on itselle tapahtunut. Tämä liittyy siihen, miten meidän pitäisi seksuaalisuuttamme kohdella. Kohtelemme sitä huonosti useimmiten, leimaamme ja osoittelemme toisia asioista hyvin helposti. Eihän seksuaalisuutta pitäisi hävetä. Se saa meidät kokemaan itsemme ihmisiksi.

M: Luulen, että alitajuista syyllisyyttä on vuosisatojen ajan projisoitu seksiin.

J: Se on yksi ongelma. Häpeän perintö! Se ihmetyttää myös järkiminää. Miksi se on niin tiukassa? Onko sillä jokin tarkoitus, vai onko se vain keksitty ahdistamaan?

M: Minä sanoisin että kollektiivinen tuhon ääni nauttii siitäkin, häpeän perinnöstä ja pitää sitä yllä kaikin voimin.

J: Vielä vähän aikaa. Menemmekö seuraavaan aiheeseen?

M: Saanko kysyä jotain?

J: Aina saa kysyä! Vastaus voi olla outo.

M: Mitä ajattelet lapsiseksinukeista?

J: Ne ovat vähän...En oikein tiedä. Minusta ne ovat pelottavia! Ei tulisi mieleenkään hankkia sellaista. Olen nähnyt niitä kolmessa paikassa myytävänä, netissä siis. En oikein keksi mitään syytä kieltää niitä. Jos joku sanoo, että niiden tuottaminen olisi tekojen hyväksymistä, niin ajattelen että jos se teko pysyy nukeissa, niin miksi pitäisi kieltää? Osa maista kieltää, osa hyväksyy. En tiedä mikä on Suomen tilanne.

M: Puhuin siitä yhden kollegan kanssa viime viikolla. Täällä sen tuomitse-

minen ei ole yksiselitteistä. Hän sanoi: ”Jos leikkaat palan vahtomuovia ja panet sitä, se on vahtomuovia yhä. Lapsinukke on vain vähän paremmin tehty”.

J: Vasta-argumenttina sanoisin, että onhan se lapsiseksinukke selvästi mallista tehty, joten se ei ole sama kuin pala vahtomuovia. Mutta en kieltäisi niitä silti. Sama kuin piirretty lapsipornografia. Jos se on piirretty kuvasta, jossa on ollut oikea lapsi mallina, ajattelen että se on väärin. Mutta jos se on artistin näkökulma, ei realistinen, niin en näe siinä mitään pahaa. Mutta sen rajan vetäminen siihen, onko kukaan lapsi kärsinyt kuvaa tehdessä, on vaikeaa. Mutta esimerkiksi japanilainen Anime-tyyli, en näe siinä mitään pahaa. On niin yksilöllistä, mikä lisää riskiä tekoihin. Jos me voimme heti tunnistaa, että piirros on tehty oikeasta lapsipornokuvasta, niin se pitäisi kieltää. Silloin piirtäminen on yksi keino kiertää lakia. Uskon että ihminen tietää, milloin raja ylitetään, mutta mielihalun ääni haluaa viedä huomion siitä pois ja nähdä kohteen vain kiihottavana.

M: Kerroin muuten eräälle toiselle asiakkaalle tämän jaottelun järkimityn ja mielihaluminen. Hän piti sitä loistavana ajatuksena ja alkoi käyttää sitä itsekin.

J: Hyvä! Uskon että jokaisella on kyky herättää järkiminä. Jos se saataisiin hereille helpommin, vähennettäisiin niin paljon riskiä toimintaan! Järkiminä sanoo, että niin sinä vain haluat parantaa maailmaa! Haen ennen kaikkea sitä, että ihmiset ymmärtäisivät, että heillä on kyky valita toisin.

M: Juuri tämä parantaa maailmaa!

J: Maailman parantamisella monesti tarkoitetaan maailman muuttamista oman mielen mukaiseksi. Vastaus ei kuitenkaan ole kenenkään miellyttämässä. Jokainen joutuu tekemään valinnan, ja se valinta ei välttämättä ole miellyttävä. Jos minä haluan parantaa maailmaa, se ei tarkoita että lopputulos välttämättä miellyttäisi minua tai ketään yksittäistä ihmistä.

M: Hienosti sanottu, jälleen!

J: Moraalisen auttamisen ydin on siinä, ettei yritä saada vain ongelmia toiselta heti pois, vaan antaa mahdollisuus toiselle muodostaa itse parempi maailma. Tarjoamme kuitenkin uutta työkalua, jota hänellä ei välttämättä aiemmin ollut.

M: Hienoa! Me tapaamme ensi viikolla. Aiheista meidän tuskin tarvitsee murehtia.

Sovimme Juhanin ehdotuksesta aiheeksi yksinäisyydellä tuomitsemisen.

20.

Olimme keskustelleet aiemmin Paula Hallin kirjasta Koukussa seksiin, missä mainittiin kiinnostava rottakoe. Bruce Alexander toteutti rotta-puistokokeen 70-luvun lopulla. Rotat saivat elää isossa häkissä, jossa oli useita rottia, virikkeitä ja hyvää ruokaa. Häkissä oli lisäksi kaksi pulloa, joista toisessa oli vettä ja toisessa huumausainetta veteen sekoitettuna. Lähes kaikki tutkimuksen rotat valitsivat puhtaan veden ja niistä rotista, jotka sattuiivat juomaan huumevettä, yksikään ei juonut sitä toistuvasti. Alexander oli halunnut kumota aiemmat tutkimukset, joissa oli havaittu että häkeissä elävät rotat valitsivat huumausaineveden puhtaan veden sijasta ja joivat sitä kuolemaansa asti. Aiempien tutkimusten rotilla ei ollut ollut seuraa eikä muita virikkeitä. Päätelmä oli siis se, että ongelma oli häkki eikä päihde.

Juhani tuli tapaamiselle hieman väsyneenä.

J: Olen nukkunut noin neljä tuntia. Yöunet menevät nykyään niin helposti, ei saa vain rauhoituttua. Pulssi saattaa olla yli 90 eikä mikään lepääminen auta. Jossain välissä sitten nukahtaa. Ei se haittaa, olen silti oma itseni. Mutta jos ihmettelet, miksi olen väsynyt, niin olen vain väsynyt.

M: Ja juuri nyt oli aamuaika.

J: Ei se haittaa, ei se olisi ongelmaa poistanut, vaikka se olisi ollut illemmalla.

M: Mitä ajattelet yöllä, kun et nuku?

J: Yritän olla ajattelematta mitään. Meillä oli oikeakin aihe! Mutta joskus ajatukset alkavat pyöriä enkä pysty rauhoittumaan.

M: Mieli on juuri sellainen. Onneksi sitä pystyy kouluttamaan vähitellen. Mutta, aiheena meillä oli yksinäisyydellä tuomitseminen. Muistatko rot-takokeen?

J: Siitä häkistä, se on aika mielenkiintoista. Masennuksen aikana ihminen tekee itselleen mentaalisen häkin, ja myös fyysisen. On tärkeä huomata se, että minulle on käynyt niin. Olen tehnyt itselleni fyysisenkin häkin. Ja sitä se minun yksinäisyyteni on. Ei tehdä yksinolosta väärää, vaan siitä että jättäytyy yksin. Eläintesteistä puuttuu tietysti ihmiskomponentti, mutta olen tavallani sopinut itseni kanssa, että minun täytyy olla yksin. Se on se minun ihmiskomponenttini. Yksinäisyydestä on alkanut tulla helpompaa ajan myötä. Ei siksi, että haluan olla yksin, vaan siksi että olen turtunut siihen. Siitä häkistä on muodostunut turvallinen paikka. Mutta idea on siinä, että ihmistä ei ole tarkoitettu olemaan häkissä, ei edes itse tehdyssä.

M: Hyvin sanottu, taas.

J: Se, että ajan itseni olemaan yksin, ei ole minulle hyväksi. Se on tavallaan opittu asia, tottumisasia. Tuomio siitä, mitä koen lapsia kohtaan. Olen ottanut yksinolon...vaikea sanoa.

M: Rangaistukseksi?

J: En ole tehnyt siitä aktiivisesti rangaistusta. Näen siinä senkin puolen silti. Siitä on oikeastaan tullut rangaistus vasta viime aikoina. Se, miten se vaikuttaa elämääni, nyt, ei ole edullista. Enemmän siitä on tullut este toimia. Minulla olisi kyky toimia ihmisten kanssa enemmän, kyky tuoda itseäni esille ja muiden hyödyksi, mutta tuudittaudun yksinäisyyden helppouteen. Rangaistus tulee siinä, että haluan muuttua, mutta en anna itseni muuttua, vaan valitsen yksinäisyyden helppouden. Siinä tulee se rangaistuksen ydin.

M: Miten tätä tarpeetonta häkkiä voisi lähteä purkamaan?

J: On minulle tarjottu siihen työkaluja, joihin en ole tarttunut. Erilaisia kokoontumispaikkoja ja aktiviteetteja. En minä tiedä osaanko minä lähteä noihin. Mukavaa porukkaahan siellä olisi. Erilaisia ihmisiä.

M: Miksi sinun pitäisi osata valmiiksi lähteä niihin? Eikö se tule nimenomaan opettelemalla?

J: Olen tehnyt itselleni oudon kynnyksen lähtemiseen. Mietin hyötykysymyksiä. Ajattelen, että en lähde, koska minulla ei ole mitään annettavaa. En näe sitä, ettei kukaan ole vaatimassa minulta mitään. Se on oman itsensä esille tuomisen jännittämistä. Pelkään itseni paljastamista.

M: Mitä voisi paljastua?

J: Ajatus siitä, etten ole täysin rehellinen.

M: Ai tämän mieltymyksen suhteen?

J: Iso ongelma on se, että ajattelen ettei kukaan halua olla kanssani tekemisissä jos he tietävät totuuden minusta. Ja jos en kerro, en ole rehellinen.

M: Tästä olet siis tehnyt päätelmän että olet joko valehtelija tai kelvoton eli joka tapauksessa kelvoton?

Juhani mietti jonkin aikaa vastausta.

J: Nyt tuli olo niin kuin olisin saanut varkaan kiinni hihasta. Se olo tulee aina kun käsitän että se mitä sanoin, tuli tuhon ääneltä eikä siltä, mitä minun pitäisi kuunnella. Tuli olo että jokin ei tykkää minusta itsestäni. Se on pettynyt ja vihainen. Olen vihainen itselleni siitä mitä olen, joten siitä tulee ajatus että minun ei kannata olla muiden seurassa.

M: Eli se on nimenomaan itse luotu häkki!

J: Niin se aika lailla on. Mutta se ajatus tuomiosta on vaikea purkaa, koska

sen tietää saavansa, mutta mitä siitä tulisi, jos kaikki salaisuudet kerrottaisiin kaikille? Tavallaan pitää käsittää se, että jokainen on vähän rikki. Se ei saa poistaa sitä, että yritämme elää paremmin. Täytyisi silti yrittää parempaa, itseä ja toisia varten. Aina on olemassa tuomio jostain, ja jos siitä ei kerran pääse eroon, joten kannattaa keskittyä siihen, mitä voi tehdä tuomiosta huolimatta.

M: Kyllä.

J: Mutta tuo on niin vaikea toteuttaa. Tuohan on kiva ajatus, mutta vaikea toteuttaa, koska sen tuomion paino on niin kova.

M: Kuka siitä tekee niin raskaan?

J: Itse. Se on minun päätelmäni mahdollisesta tuomiosta, mutta on todella hankala olla välittämättä siitä. En pysty kumoamaan sitä. Mutta sen ei tarvitse lukita minua.

M: Minä voisin tietysti tuoda tähän oman näkemykseni tuomiosta. Sanoit, ettet ole kokenut ajatuksiani tuputtamisena. Joten nyt voin taas tarjoilla niitä huoletta! Minä ajattelen, että kaikki tuomio on itse kuviteltua, tosin kollektiivista, mutta silti täysin tekaistua. Syyllisyydelle ei ole mitään todellista syytä. On vain alitajuisen ja osin tiedostetunkin syyllisyyden pallottelua edes takaisin. Ja ihan turhaan! Sinä voit vapauttaa itsesi siitä, jopa kumota sen.

J: Niin. Kyllä itsekkin näen että se voi olla niin. Mutta olemme niin tottuneet siihen, että tarvitsemme väärin tekemisen seuraukseksi rangaistuksen. Koko ihmiskunta on kasvanut niin. Se on tekninen näkökulma, mutta mielessä oleviin asioihin ei tarvittaisi erillistä tuomiota itseltämme. Kerran sanoin yhdelle tyypille, että olemme pahoja siksi, koska teemme tuplatuomion. Iso osa siitä tuomiosta, jonka olen itselleni sopinut, ei ole tarpeellista. Onko mikään siitä tarpeellista? Ehkä ei, mutta se on odotettua.

Juhani keskeyttää puheen ja alkaa nauraa. Hän jatkaa nauraan:

J: Voi hyvänen aika, mitä juuri huomasin. Tuomio tulee samasta syystä kuin yksinolo. En pidä jostain osasta itsessäni, ja olen antanut sille tuomion taakan.

M: Mihin sinä samaistut? Mitä pidät itsenäsi? Ovatko ajatuksesi ja tunteesi sinä?

J: On. Se on käytännöllinen tapa erotella, mutta kaikki ne ovat osa minua, pidän niitä itsenäni. On vain käytännöllistä irrottaa jokin osa tarkastelua varten.

M: Mutta miten itse voi muuttua niin paljon, aina ajatuksen virran ja tunteiden mukaan? Eikö kuitenkin ole osa, joka pystyy kaikkea tätä tarkkailemaan?

J: Nyt en ole varma, mitä tarkoitat.

M: Eli, sinun kehosi esimerkiksi on muuttunut aika paljon elämäsi aikana. Kokemus sinusta itsestäsi on kuitenkin pysynyt samana. Sama pätee tunteisiin ja ajatuksiin.

J: Se yksi herääminen, joka minulla silloin oli, oli se että minä olen minä. Järkiminä sanoo minulle, että se on minä. Jostain syystä pystyn tekemään kaksi ajatuksen ääntä, ja jostain syystä se toinen tuntuu viisaammalta kuin minä itse.

M: Minä ajattelen, että se viisaampi olet sinä ja se toinen on vain ääni.

J: Järkiminä on aina sanonut, että se toinenkin olen minä. Käsittelen järkiminä täällä erillisenä asiana, koska se on käytännöllistä. Silti se olen minä. Järkiminä on oudossa asemassa, koska välillä koen sen erillisenä ja välillä en. Ikään kuin jokin toinen muistuttaisi minua, ettei ole mitään toista. Se on outoa. Se on paradoksi!

M: Ajattelen, että kaikki täällä menee juuri noin. Kaikki erillisyydet on näennäistä. Mutta me tarvitsemme sitä, jotta asioita voitaisiin käsitellä.

J: Meidän täytyy luoda se tarkasteltava asia.

M: Siinä mielessä kyllä, tuhon äänikään ei ole sinusta erillinen.

J: Ei ole. Tuhon äänikin on minä.

M: En sanoisi ihan niin. Se on kylläkin sinun tekeleesi ja samalla meidän kaikkien yhteinen tekele, mutta se ei ole Itse, isolla I:llä.

J: Tuota pitäisikin enemmän pohtia, tuota kollektiivisuutta. Olisi kiinnostavaa tehdä siitä kunnon pohdinta. Se vaatisi aikaa järkiminältä ja minulta. Minusta tuntuu, etten voi selvittää asiaa sillä tasolla.

M: Ei tarvitsekaan.

J: Jos lähden miettimään, en osaa antaa välttämättä periksi ja se vie öitä. Välillä pelkään tehdä uusia ajatussimulaatioita uusista ajatuksista. Tuot hienoja ajatuksia esille. Mutta pelkään miettiä niitä asioita, koska se vie minut kaivamaan taas jotain.

M: Taas palaamme siihen, mitä on monta kertaa todettu. Einstein!

J: Ei voi ratkaista ongelmia samalla tietoisuuden tasolla jolla ne on tehty. Sitä järkiminäkin kysyy, että voiko sitä tällä tasolla edes ratkaista? Mutta se kyseenalaistaa koko havainnon, missä tuo kysymys edes tehdään.

M: Täydellisesti sanottu!

J: Järkiminä kysyy, että mitä ihmettä sitten edes odostat vastaukseksi, mitä sillä edes teet?

M: Aivan. Ei tarvitse kaivaa. Vain todeta, että ehkä en tiedäkään mistään mitään.

J: Tai että valitse mihin uskot. Se on ainoa vastaus, mitä olen saanut.

M: Viisas vastaus. Haluatko siis uskoa siihen, että sinä olet tuomittava?

J: Sanoit lähes sen, mitä järkiminä äsken sanoit. Olenko valinnut uskoa tuomion tarpeellisuuteen? Osittain kyllä.

M: Voisitko muuttaa mieltäsi?

J: Se vaatisi tosi paljon. Kyllä haluaisin. Mutta en tiedä miten.

M: Valitsemalla yhä enemmän järkiminää, sitä puhdasta sinua.

J: Miten minusta tuntuu, että tämä keskustelu on käyty ennenkin?

M: Varmasti on käyty! Mutta se on tuiki tarpeellista toistaa. Siten oppiminen tapahtuu.

J: Meillä loppuu aika.

M: Niin loppuu. Näemme ensi viikolla. Tähän loppuun voisi vielä sanoa, että vaikka käymme saman keskustelun uudelleen, sen ymmärtää joka kerralla syvemmin.

J: Tavallaan tuntuu, että mentiin taas ympyrä ympäri.

M: Siinä nähdään, että jokin on ja pysyy totena.

Totuus ei ollut siinä kehäpäätelmien ketjussa, johon Juhani oli juuttunut. Ymmärsin kyllä, ettei totuuden etsiminen ollut seksuaaliterapian ensisijainen tarkoitus, mutta koska kyse ei muutenkaan ollut enää pelkästään seksuaaliterapiasta, halusin syventää tätä keskustelua. Jos oivaltaa jotain kaikenkattavaa, seksuaalisuuteenkin liittyvät ongelmat ratkeavat siinä sivussa. Ja sehän se tavoite alun perin olikin!

21.

Oli monta asiaa, joista halusin vielä Juhanin kanssa keskustella. Ainakin Michael Jackson, kaiken teoria, seksuaalisen kiihottumisen suhde aggressioon ja parisuhteesta kieltäytyminen. Ja ajatusvääristymien tarkastelun jatkaminen. Käsissäni oli taas Osmo Kontulan Mielen seksuaalisuus, josta toivoin löytäväni jotain aggressioon liittyen. Olin juuri keskustellut henkilön kanssa, joka koki suurta ärsyyntymistä ja turhautumista omasta kiihottumisestaan.

Kontula kirjoitti: ”Jokaisen ihmisen seksuaalinen ydinteema kehittyvä vähitellen vastineena varhaisen elämän haasteille ja mahdollisille konflikteille”. Jos konflikti on jo pinttyneiden fantasioiden lähtökohta, onko ihme jos seksuaalisuus ja aggressio yhtyvät? Seksuaaliterapeutti Dagmar A. O’Connor kirjoitti myös, että viha ja kiihottuminen ovat peräisin samasta lähteestä ja että perimmäisellä tasolla kiukku, pelko ja seksuaalinen kiihottuminen ovat sama asia. Jos siis konfliktin syy ratkeaa, katoaako myös sen vastine eli seksuaalinen ydinteema? Voiko hetero muuttua homoseksuaaliksi tai päinvastoin? Jos pedofiliaa pidetään seksuaalisena suuntautumisenä kuten homoseksuaalisuutta, silloin sen muuttamistakaan ei pidetä mahdollisena. Tästäkin halusin keskustella. Odotin mielenkiinnolla, tulisiko tänään aiheeksi jokin näistä. Välttämättä ei tulisi mikään näistä. Usein kuitenkin aloitin lukemalla hänelle juuri kirjoittamani rivit, ja niin tein nytkin.

J: Voi olla että minulla on liian rajallisia kokemuksia sanoakseni jotain näistä. Jos on esimerkiksi aihe, josta en tiedä mitään, miksi sanoisin siitä mitään? No, olen käynyt taas netissä katsomassa pedofiilien keskusteluita. Haluaisin niin huomauttaa heille ongelman ytimeksi! Jos minä lukisin

niitä keskusteluja eikä minulla olisi järkiminää, mahdollisesti tarttuaisin niihin ajatuksiin.

M: Mikä ajatus niistä nyt tulee mieleen esimerkkinä?

J: Jos minulla ei olisi järkiminää ja lukisin niitä juttuja, eniten tulisi ajatus, että...Varmaan se että suojaikäraja on liian ylhäällä tai että olisi biologisesti selitettävissä se, miksi kiinnostuu lapsista. Biologiaan nojaamalla siitä yritettäisiin tehdä normaalia toimintaa. He sanovat että ”kyllä biologiassa on selityksiä sille, miksi seksi lapsen kanssa on ok”.

M: Eikö ole jännää, että aina löytyy jokin tutkimus tai argumentti ihmiselle, joka haluaa ajaa omaa agendaansa?

J: Huvittavaa on, että ihminen, joka peräänkuuluttaa kriittisyyttä tutkimusten suhteen, ei olekaan enää kriittinen kun tulee tutkimus, joka hänen ajatuksiaan tukee. Se on tavallista ihmismielen toimintaa. Ja kun siinä on tunteet pelissä, keskustelusta tulee hyökkäävää, jos yrität kyseenalaistaa ajatusta. Niiden ihmisten ymmärrys loppuu siihen, mihin mielihalu asettaa rajan. Suurin ongelma on se, että ihminen kokee kyseenalaistuksen hyökkäyksenä sille alueelle, jossa hän kokee olevansa turvassa. Ihmiset ovat aina vähän varpaillaan ja kokevat yhteiskunnan hyljehtivän heitä. No, mutta sinulla oli niitä aiheita?

M: Siihen konflikti-asiaan, olemme puhuneetkin että ehkä sinulla tämä lapsikohteinen kiinnostus tulee siitä, kun elit traumaattisissa oloissa ja sait turvan ja läheisyyden kokemuksen siitä pienestä työstä. Mutta vaikka sen nyt ymmärtäisikin, ei se silti ole poistanut sitä.

J: Ei se ole vähentynyt eikä lisääntynytkään. En tiedä, se oli minulle iso kysymys. Miksi? Miksi minä tunnen näin? Tuo lapsuuden selitys on kaikista loogisin ja varmin. Kyllä minäkin odotin että kasvaisin siitä yli. Mutta kun tässä alkaa vuodet vierä...Sitä alkaa epäillä että lähtekö se pois. Yritän luopua ajatuksesta, että minussa olisi jotain korjattavaa.

M: Se ei ole varmaankaan helppoa?

J: Ei se ole. On paine kokea normaalisti. On vaikea sanoa, missä sen ongelman ydin on, koska siinä on niin monta puolta.

M: Jos ihminen yrittää vääjäämättä ratkoa lapsuuden haasteitaan seksuaalisuudella, niin sehän koskee kaikkea seksuaalisuutta. Ei vain vähemmistöjä.

J: Minulle se on selvää, että se lapsuuden kokemus, jossa koin ensimmäistä kertaa todellista välittämistä, seksualisoitui aikuisiällä. Minun mielestäni ongelmassa täytyy olla kuitenkin tietyt piirteet ja tietty ajoitus, jotta se muuntuu seksuaaliseksi mieltymykseksi lapsia kohtaan.

M: Keskustellaanko siellä netin palstoilla koskaan tästä, vai keskittyykö se puhe vain siihen, miten tätä mieltymystä voisi toteuttaa?

J: Kyllä siellä keskustellaan tästäkin. Moni on kertonut, että lapsuus on ollut turvatonta. Osa heistäkään ei ole varsinaisesti pedofiileja, mutta kiinnostus kohdistuu nuoriin silti.

M: Jos termistöllä brassaillaan, puhutaan hebefiliasta jos kiinnostuu noin 11-15 vuotiaista. Mutta näistä keskusteluista voisi päätellä, ettei pedofiliaa voisi pitää varsinaisesti suuntautumisenä? Se on enemmän traumapestä.

J: Näin minä ajattelen. Minä en pidä sitä suuntautumisenä. En halua hakea oikeutusta teoille.

M: Suuntautuminen ei tietenkään tarkoita automaattisesti oikeutta tehdä asioita.

J: Suuntautuminen on hankala sana. Se tarkoittaa seksuaalisen mielenkiinnon kohdistumista. Siinä mielessä on jännä, etten ajattele sitä suuntautumisenä. Siksi en käytä sitä sanaa, koska en halua että ihmiset ajattelisivat, että yritän etsiä hyväksyntää teoille. En ole ikinä sitä yrittänyt. Tai tämän tappelun kävin aika alussa. Kävin sen hyvin aikaisin, kun järkiminä tuli kuvaan. Ennen järkiminää en tiennyt, mitä tekisin asian kanssa. En silloinkaan hakenut hyväksyntää, enkä tuomiotakaan. Mietin vain, että

mitä ihmettä minä nyt teen? Siinä mielessä olen päässyt helpommalla, koska järkiminän kanssa kävimme tappelut yhdessä, minun ei tarvinnut käydä niitä yksin. Vaikka kävin ne yksin, koska järkiminä on minä, en silti käynyt niitä yksin. Se on paradoksi!

M: Ajattelin tälle kirjalle nimeksi ”Keskusteluja järkiminän kanssa”.

J: Aika neutraali nimi. En ainakaan pistä vastaan. Ihan ok. Se ei ihan heti kerro, mistä on kyse. Se voi auttaa siinä, että ihmiset lukevat ainakin takakanen.

M: Minua vieläkin mietityttää tämä suuntautumisasia. Homoseksuaalisuutta ei enää onneksi yritetä muuttaa. Olen vähän epävarma sen suhteen, pitääkö pedofiliaa yrittää muuttaa.

J: Olen paljon pohtinut tuota. Optimaalisessa maailmassa vastaus olisi ei. Siinä mikä tahansa seksuaalisuuden muoto ymmärrettäisiin osana sitä, mikä tekee sinusta ihmisen. Minun ei pidä pyrkiä eroon jostain, mikä tekee minusta ihmisen. Mutta se ei poista vastuuta siitä, mitä se tuo mukanaan. Jos koen, että se tekee minusta ihmisen, se on ok. Mutta olen silti vastuussa siitä, mitä koen tai teen. Jos joku kiihottuu jakkaroista, joku muuten aivan varmasti kiihottuu jakkaroista, neljä pitkää jalkaa, mutta vastuu on silti. Ei se poista vastuuta. Vastuu on ihan kaikessa, tavanomaisessakin seksuaalisuudessa. Se on universaali sääntö. Sillä on merkitystä, miten minä toimin, ei sillä, miten minä koen. On sillä kokemuksella merkitystä minulle. Lokerot pitäisi unohtaa täysin, homot, heterot ynnä muut. Ihminen saa kokea. Vastuu kuuluu kaikille!

M: Tästä kokemisesta aasinsiltana siihen parisuhteeseen. Kun kerran ajattelet, että jokainen saa kokea mitä kokee, eikä sitä välttämättä tarvitse kertoa muille, voisitko ajatella että eläisit toisen ihmisen kanssa, ja pitäisit tämän asian omana kokemuksenasi?

J: Nykyään kyllä. Muutama vuosi sitten olisin sanonut ei. Osaan ajatella sen niin, että tämä on minun taisteluni. En kerro sitä omaisillekaan. He saattaisivat syyttää itseään jotenkin.

M: Kollegani sanoi hyvin, että jos ajattelee ettei ryhdy suhteeseen siksi, ettei pystyisi antamaan parastaan, niin silloin päättää toisenkin puolesta, mikä on parasta.

J: Tuo on hyvä pointti. Eräs toinenkin nainen sanoi, että on itsekästä päättää toisen puolesta, onko hyvä ihminen parisuhteeseen. Tämä nainen on britti, mutta ajattelee lähes samalla tavalla kuin minä, ja tulee samoihin vastauksiin. Olen tullut tulokseen, että olemme aika samanlaisia.

M: Olemme täysin yhtä!

J: Ehkä. Ehkä kaikki onkin sitten siinä.

M: Voi olla ettei nyt ehditä tähän ykseysteemaan syvemmälle.

J: Se menee ajattelukykyyni yli.

M: Se menee kenen tahansa ajattelukyvyyn yli, koska sitä ei voi käsittää ajattelulla. Ainakaan tavanomaisella ajattelulla. Joten voimme pysyä tänään tässä seksuaalisuusteemassa.

J: Järkiminä varoittaa joistain asioista. Niistä jotka vievät pakonomaiseen ajatteluun. Kun järkiminä heräsi, meni pari vuotta kyseenalaistaessa, mikä on todellista. Heikko kohtani on aina ollut se, mikä kyseenalaistaa minuuden. Se on pelottava alue, ja se saa minut kierteeseen. Ne, mitkä menevät tajunnan ulkopuolelle. Se on näkökulman ulkopuolella. Se pelottaa minua! Se oli niin iso ongelma aikoinaan. Pelkäsin, että menetän järkeni kun alan pohtia. Se minuuden kysymys ahdistaa, se että miten minä tiedän, mikä on totta...

M: Saanko keskeyttää?

J: Saa keskeyttää.

M: Luen nyt yhtä kirjaa Kaiken teoria, joka minun mielestäni puhuu sinun kieltäsi, ja juuri tätä asiaa. Se ei ole pelottava! Olen ajatellut, että voisoin tuoda sen luettavaksi? Mitä ajattelet?

J: Niin, en tiedä. Mitä se sisältää?

M: Se tuo esille ajatuksen, että kukaan ei voi tietää enempää kuin ”Minä olen”. Kukaan ei voi koskaan tietää enempää.

J: Minulle tulee aina se pakko selvittää asiaa vielä sen ulkopuolellekin. Mistä järkiminä edes muodostui? Miten tulin ajatelleeksi, että on erityisyyden harha? Jos minulla on tällainen ajatuksen ääni, mikä on minussa totta?

M: Kuten jo aiemmin taisin sanoa, se järkiminä on mielestäni totta.

J: Miksi se sitten on erillinen, jotain, jota minä kuuntelen?

M: Koska mieli näyttää nyt jakaantuneen osiin. Todellisuudessa se ei ole jakaantunut. Se kuunteleva sinä on mielesi tarkkailija-valitsija. Ja useimmiten päätät onneksi kuunnella järkiminä-osaasi.

J: Järkiminä on joskus vain tunne, ei aina ajatus. Se on asia, mitä on vaikea selittää kunnolla. En silti ajattele, että se tekee minusta toisten yläpuolella olevan ihmisen. Se on silti ollut aina vähän outoa. Luulisi, että olen tottunut siihen, mutta en silti ole täysin tottunut. En tiedä. Aika loppuu ja taas menttiin ympyrä ympäri. Minä tiedän, että järkiminällä on vastaus, ja siksi tätä asiaa käsitellään. Tai järkiminä on itsessään se vastaus.

M: Kyllä. Tämä ei ollut taaskaan turha ympyrä.

J: Ärsyttää silti, koska sinulla olisi hyviäkin aiheita, ja tämä on varmaan miljoonas kerta kun tämä käydään läpi.

M: Tämä ei haittaa minua!

J: Eikö edes vähän?

M: Ei edes vähän. Me olemme jälleen lähellä ydintä.

22.

Minua edelleen mietitytti seksuaalisuuden ja aggression yhteys, vaikka Juhani ei tuonutkaan esiin minkäänlaista vihamielisyyttä. Päinvastoin, hän on kilteimpiä tapaamiani ihmisiä, ehkä juuri siksi hän on myös pysynyt toimissaan niinkin rikkeettömänä. Tiesin kyllä, ettei vihamielisyys ja aggressio ollut suoranaisesti sama asia. Nyt luin Jaana Haapasalon Kriminaalipsykologia-kirjasta, että lapsuudenkokemukset voivat tuottaa seksuaalista aggressiota, jos seksuaalinen promiskuiteetti yhdistyy vihamielisyyteen, ja empiirisistä tutkimuksista on saatu vahvistusta siihen, että raiskaajien lapsuudessa on paljon väkivallan ja turvattomien kiintymyssuhteiden kokemuksia. Se taas voi siirtyä aikuisiän suhteisiin ja ilmetä empatian puutteena ja kyvyttömyytenä läheisiin suhteisiin. Raiskaajilla saattaa usein lapsuuden kehityshistoriansa takia olla seksistisiä asenteita ja uskomuksia naisista. Kyse oli siis ajatusvääristymistä, jälleen.

Luin Juhanille edellisen kappaleen ja kysyin, tuliko hänelle siitä, joi-tain ajatuksia.

J: No, eka ajatus on se, että tämä on älyttömän laaja aihe. Kiinnostaako sinua se aggressiivisuuden liittyminen seksuaalisuuteen?

M: Kyllä.

J: Täytyy miettiä mistä näkökulmasta lähestyn asiaa. Niin, olen pohtinut tätä aika paljon. Tämä ei ole kovin yleispätevää, mutta luulen että aggressiiviseen käyttäytymiseen seksin kautta liittyy tosiaankin aivan hirvittävä lapsuus. Käsitys itsestä, empatiasta ja seksuaalisuudesta ei ole päässyt kehittymään. Silloin ihmiset eivät näe omaa toimintaansa. Tällaiset ihmi-

set tarvitsevat varmaankin aivan erilaista apua kuin itse koen tarvitsevani. Mutta se alttius väkivallan jatkamiseen on perintö, jota kannetaan. Se lienee varsinkin suomalaisen yhteiskunnan yksi riippakivi. Ajatellaan, että aggressiivinen mies on vahva. Miehisyyden esille tuominen on helppo tapa peittää avun tarve. Toisilla taas ei ole väkivaltaa lapsuudessa, mutta toiminta alkaa muodostua väkivaltaiseksi kun pienet asiat kertyvät. Monia pelottaa näyttää, että heihin sattuu, ja aggressio on yksi keino estää näkemästä sitä. Se on keino pelastautua kuvitellulta hylkimiseltä.

M: Aivan. Toisaalta kaikkiin seksuaalirikoksiin ei liity voimakasta aggressiota.

J: Ei niin.

M: Jos ajatellaan lasten hyväksikäyttöä.

J: Ei se vaadikaan sitä. Jos kysymys on se, miten aggressio liittyy seksuaalisuuteen, niin aika monesti pedofiili kokee vihaa itseään kohtaan. Sitä kohtaan mitä tuntee. Se on hiljalleen kytevä iso haava. Se kipu aiheuttaa aggression purkautumisen. Tietyissä tilanteissa ne ihmiset menettävät kontrollin ja kaikki se koettu kipu tulee kerralla päälle ja tönäisee rajan yli. Sen rajan joka estää toisen satuttamisen. Omaa kärsimystä jatketaan satuttamalla muita, se ymmärrys siitä, että minä satutan toista, liiskaantuu pahan olon alle. Tuo on minun simuloinnin yksi tulos. Tuossa tilanteessa ei toimita enää itsenä, väkivallan tapahtumasta tulee irrallista. Se irtautuu kyvystä kontrolloida itseä, ja jälkeen päin tulee ehkä ajatus, että en se edes ollut minä.

M: Aivan. Voitaisiin nyt syventyä hetki siihen ajatukseen, että halu ja seksuaalinen kiihottuminen tulevat samasta lähteestä kuin viha. Ajattelen että se on sitä egoa, josta olen puhunut, sinä taas ehkä puhuisit tuhon äänestä, joka käskyy myös mielihalua.

J: Niin no...Puhunko siitä, miten minä näen asian? Hieman eri tavalla?

M: Puhu vain!

J: Minun kokemukseni itsessäni on, että en koe seksuaalisen mielihalun olevan missään tekemisissä tuhon äänen kanssa, ne eivät ole toisissaan kiinni, mutta tuhon ääni voi käyttää sitä omana työkalunaan.

Taputin käsiäni innoissani.

M: Tuo oli juuri sitä mitä olin sanomassa seuraavaksi! Olin kirjoittanut sen ylöskin. Olen kirjoittanut tähän kalenteriin, että intentio ratkaisee, energia on sama. Toisin sanoen voi kysyä, että onko energia tuhon äänen vai järkiminän palveluksessa?

J: Se energia vain oikeastaan on. Jos puhutaan energiasta elää ja olla, niin tuhon ääni tai järkiminä voivat molemmat valjastaa sen käyttöönsä. Energia on neutraali. Parhaimmillaan se energia on elämänhalua. Me voidaan käyttää sitä elämän merkityksen näkemiseen, se on parhaimmillaan sen tehtävä. Mutta kun puhun energiasta, en puhu mistään energiahoidoista, mutta se on käytännöllinen lähestymistapa. Motivaatio toimille tulee energiasta, mutta tuhon ääni käyttää sitä väärin. Tuhon ääni ei välitä siitä, onko sen käyttämä keino hyvä vai huono asia, se välittää vain siitä, voiko se käyttää sitä ohjaamaan asioita huonoon suuntaan.

M: Otetaan vaikka testosteroni tarkastelun kohteeksi. Sanotaan, että se hormoni vaikuttaa seksuaaliseen haluun sekä miehillä että naisilla. Se vaikuttaa myös aggressioon. Mutta testosteroni itsessään on neutraali.

J: Se riippuu siitä, millainen näkökulma asioihin on. Näkökulma on näkökulma, asia on asia. Se riippuu ihmisen tajunnallisesta kyvystä käyttää resurssejaan. Työkalu on sama. Periaatteessa jos asiat viedään pitkälle, olen tulossa siihen tulokseen, että hyvä ja huono ovat todellakin näkökulmia. Niitäkin voi tarkastella sellaisella tasolla, joka tekee niistä neutraaleja.

M: Hyvä ja huono ovat dualismin maailmaa, jossa on aina vastakohtat. Joo, tuo oli mielenkiintoinen keskustelu tästä aggressiosta. Alan nyt päästä irti tästä kysymyksestä.

J: Lyhennettynä: en laittaisi mielihalua ja aggressiota samaan veneeseen.

Seksuaalienergia voi ruokkia aggressiota mutta ei välttämättä. Miksi näin näyttää tapahtuvan kohtuullisen usein? Uskon, että ne joilla ei tapahdu niin, että seksuaalisuudesta ja aggressiosta tulee kierre, ovat pimennossa. Ne saavat huomion, joilla niin tapahtuu. Havainnoinnissa on aina kyse siitä, että jotain muuta jää havainnoimatta. Se kannattaa pitää mielessä aina. Muuten kaikki kärjistyy. Silloin ei huomata sitä, mitä on suljettu ulkopuolelle.

M: Ihmisen tietoisuuteen mahtuu kerralla hyvin vähän, sitä media käyttää kovasti hyväkseen.

J: No se media olisikin jo ihan eri keskustelu. Ihmisillä on tylsä elämä ja siihen haetaan jännitystä.

M: Se on ego joka etsii draamaa.

J: Se on sitä draaman etsintää. Dramaattiset uutiset ovat pinnalla juuri siksi, että niitä halutaan. Vaikka ihmiset sanovat, ettei niitä haluta, mutta jos ne klikkaa auki, niin niitä on jo halunnut. Katso vielä kuvat linkin takaa!

M: Juuri näin.

J: Media-alan ihmiset tarvitsevat rahansa. Ja ihmiset jotka höyryävät että miksi tällaisia ja tällaisia uutisia julkaistaan, ovat lukeneet ne! Meni jo ihan aiheen ulkopuolelle. Tavallaan se liittyy siihen kuitenkin, että me emme havaitse aina sitä, miten me informaatiota suodatamme. Me emme näe sitä, että informaatio tulee aina suodattimien läpi. Se on luonnollista. Mutta silti tärkeämpi asia on keskittyä siihen, miten toimii. Me emme voi elää niin, ettei olisi suodattimia.

M: Vielä vähän palaan niihin ajatusvääristymiin. Kun on kerran todettu, että rikoksia tekevät enemmän miehet, joilla on vihamielistä maskuliinisuutta, ja usein siihen juurikin liittyy vähätteleviä ja halveksuvia ajatuksia naisista.

J: Sitäkin olen viime aikoina miettinyt, koska tiesin että tämä aihe tulee. Ihmiset, jotka ovat vihamielisiä toista sukupuolta kohtaan, näkevät että heidän oikeutensa ovat uhattuina. Sukupuolinen juopa lisääntyi Metoo#-kampanjan myötä. Se lähti siitä epäkohdasta, että ne, joilla on rahaa ja valtaa, pääsevät pälkähästä. Mutta jotain outoa tapahtui. Siitä tuli vastakkain asettelua, ja monen kysymys oli se, miten naisia voi lähestyä, jos ei voi edes flirttailla. Mutta monet siellä keskusteluissa olivat oikeasti vihamielisiä ja pelkäsivät oman asemansa puolesta. He pelkäsivät menettävänsä asemansa. Naisten vapaus pelottaa.

M: Miten se liittyy siihen lähentelyyn?

J: Yritin vastata kysymykseen, miksi tällainen sukupuolten vastakkain asettelu syntyi. Monet pelkäsivät ettei naisia voi lähestyä ollenkaan, ja varsinkin ne, jotka jo valmiiksi näkivät naiset alempiarvoisina.

M: Aivan.

J: Seurasin tätä tapahtumaa aika tarkkaan. On ihmisiä jotka tahallaan lyövät löylyä lisää. Tämä ei ollut naiset vastaan miehet-tappelu, vaan naiset ja miehet vastaan ne, jotka ovat huonolla asenteella liikkeellä. On ihmisiä, jotka aina haluavat kaaosta, haluavat sekoittaa keskustelua. Nämä ihmiset halusivat tehdä siitä sukupuolten välisen taistelun, vaikka alun perin kyse ei ollut siitä.

M: Siinä oli hyvää alustaa naisvihamieliselle keskustelulle.

J: On iso ongelma nykyaikana se, että se, joka hallitsee informaatiota, hallitsee maailmaa. On tietty ihmistyyppi, joilla on huono olla eikä muuta tekemistä kuin sekoittaa keskustelua. Nämä hyökkäävät joka asiassa ja hakevat draamaa. Ja tässäkin tämä turhautujien joukko sai mukaansa naisvihamieliset miehet, ja siitä tuli sota sukupuolten välillä, vaikka sen piti olla sota hyväksikäyttöä vastaan. Naisvihamielisyys nousee samasta lähteestä kuin rasismi. Se on pelkoa oman aseman menettämisestä, tai häpeää oman aseman kuvittelusta huonoudesta.

M: Siinäkään ei ole kyse seksuaalisuudesta, vaan vihasta.

J: Se on selvästi vihaa. Järkiminä ei käsitä tällaisia asioita. Se sanoo, että asiat jotka estävät ihmistä kehittymästä, ovat juuri nämä asiat. Järkiminän näkökulmasta on käsittämätöntä, miten voi ahdistua sukupuolesta tai ihonväristä. Järkiminä sanoi leikkisästi, että miksi te ihmiset vieläkin toimitte näin? Ettekö te osaa kehittyä?

M: Onneksi kehittyminen on mahdollista!

J: Mielenkiintoinen keskustelu on sekin, että mitä minulle tapahtui, kun olin menossa tuohon suuntaan? Olin menossa rasistiseen ja naisvihamieliseen suuntaan vielä 13-vuotiaana, mutta kun järkiminä tuli kuvioihin, tarve kaikelle tuollaiselle poistui täysin. Tarve vihallekin poistui täysin. En osaa enää vihata, olen menettänyt kyvyn siihen. Olen siitä onnellinen, mutta on se silti outoa.

M: Se on nimenomaan järkevää ja tervettä, Viha ei ole terveellistä, vaikka jopa monet psykologit väittävät niin. Sen tunnistaminen on terveellistä! Mitä sen jälkeen sille päättää tehdä, ratkaisee. Aggressio on eteenpäin vievää voimaa, mutta vihaan liittyy jo tuomitsevia ajatuksia. Siinä on niiden ero.

J: Järkiminä sanoo yksinkertaisesti, että viha ei ole tarpeellista.

M: Juuri näin. Ensi kertaa varten, oletko katsonut dokumentit Michael Jacksonista?

J: En ole, enkä tiedä haluanko.

M: Mikä siinä ahdistaa?

J: Kaikki!

M: No, sitten voimme jättää sen.

J: Olen miettinyt sitä, mutta järkiminä sanoo, etten ole missään vastuussa hänestä. Ja toisaalta tulee se olo, että minäkin olen paha ihminen.

M: Ei hän ollut paha ihminen, kuten et sinäkään. Mutta voidaan keskustella tästä sitten.

J: Voidaan kyllä, mutta en voi luvata, että katsoisin dokumentin.

M: Ei tarvitse, me voimme keskustella tästä hyvyys ja pahuus-teemasta muutenkin.

23.

Tämän kerran aiheena olisi siis Michael Jackson. Olen aina pitänyt hänen musiikistaan, eli en ole musiikillisesti mitenkään erikoinen. Ensimmäiset uutiset hyväksikäyttöepäilyistä ohitin aikoinaan olankohautuksella. Vasta nyt, alettuaani työskennellä lapsikohteisten ihmisten kanssa ja Leaving Neverland-dokumenttien myötä kiinnostuin tapahtumista. Michael oli lapsenomainen ääntä ja kiinnostuksen kohteita myöten, joten teoria siitä että pedofiili kokee lasten olevan omalla tasollaan, näyttäisi ainakin hänen kohdallaan pitäneen paikkansa. En varmasti ole ainoa, joka on tätä spekuloinut, mutta hänen elämätön lapsuutensa saattoi jollain tavalla jäädä päälle. Hän kaipasi aina vain sellaiseen lapsuuteen, viattomuuteen ja leikkisyyteen jota hän ei ollut saanut kokea. Asemansa vuoksi hänen onnistui ostaa itselleen lasten ja heidän perheidensä kiintymys, mikä mahdollisti hyväksikäytön. Hän lahjoitti valtavia summia hyväntekeväisyyteen, lasten hyväksi. Hän siis koki todella rakastavansa lapsia, ja koki heidän kanssaan sellaista yhteyttä, mitä ei ikäistensä kanssa kokenut. Hän rakastui pieniin poikiin, ja uskotteli heille seksin olevan osa heidän välistä rakkauttaan.

Huomasin ihmisten kanssa keskustellessani kahdenlaista suhtautumista: Joko huhujen ei uskottu olevan totta, tai hyväksikäyttöuutisten jälkeen koko Jacksonin musiikki oli pilalla. Toisaalta tuli vastaan ajatuksia, ettei koko dokumenttia olisi pitänyt julkaista. Sellainen vaihtoehto, että hyväksikäyttöä voisi tarkastella hyväksikäyttönä ja musiikkia musiikkina, tuntui olevan poissa. Avasin tätä huomiota Juhanille.

J: En ole katsonut dokumenttia, mutta minusta on ihan selkeä juttu, että hyväksikäytöt ovat tapahtuneet. En epäile ollenkaan. Mikä näkökulma

sinua kiinnostaa? Mikä olisi hyvä näkökulma kaikkiin tällaisiin tapauksiin? No, aloitan omasta näkökulmastani, jonka ajattelen olevan hyvä näkökulma.

M: Ole hyvä!

J: Mitenköhän aloitan? Minusta musiikin voi erottaa tekijästään kokonaan. Silloin tykkää musiikista, etkä automaattisesti ota kantaa siihen henkilöön, joka musiikin on tehnyt. Jos pidät musiikista, pidät musiikista. Mitä tekoja artistilla voi olla, on sinänsä väärin eikä niille tarvitse antaa sinänsä ymmärrystä. Monet kokevat, että tukea on vaikea olla antamatta jollain tasolla, jos esimerkiksi ostat levyjä tai kuuntelet musiikkia. Silloin tuet kuitenkin artistin elämää kokonaisuudessaan. Kuunteluista saa tuloja. Jos ei halua antaa minkäänlaista näkyvyyttä, ei sitten kuuntele. Pidän kuitenkin tärkeämpänä näkökulmaa, ettei kuuntelu tarkoita millään tavalla pahojen tekojen hyväksymistä. Monet näkevät kuitenkin, että jos kuuntelet Michael Jacksonin musiikkia, tuet hänen persoonaansa ja kaikkea mitä hän oli tai teki. Siitä muodostuu se ajatus, että ei saisi edes kuunnella.

M: Joku oma logiikkansa siinä on, mutta ontuva silti.

J: Se on ontuvaa, ja moni käsittääkin sen että se johtuu siitä järkytyksestä ja inhosta. Se reaktio estää kuuntelemasta. Ja samalla toisen kuuntelemista halutaan arvostella, koska ne tapahtumat tuntuvat niin henkilökohtaisilta ja pahoilta.

M: Tässä tapahtuu se projisoinnin ilmiö. Ihminen ei halua katsoa omaan sisimpäänsä, koska näkisi kyvyn pahuuteen myös siellä. Se on aina helppo kääntää muualle.

J: Kyllä. Mutta en lähde vielä ruotimaan tuota vaan mietin ihmisten reaktioita. Se on osa tunteellista investointia. Kun sitä musiikkia on kuunneltu vuosia, se on ollut tunteellinen investointi. Kun sitten tulee ilmi jotain järkyttävää, tulee huijattu olo. Sellainen että se investointi meni hukkaan. Yritän vähän simuloida tarkemmin. Tulee sellainen olo, että uusi infor-

maatio loukkaa tunteita. Sellainen olo, että jos olisin tiennyt, en olisi koskaan hänen musiikkiaan kuunnellutkaan.

M: Tuo on hyvä näkökulma. En ole pysähtynyt edes miettimään, miksi ihmiset reagoivat niin ettei musiikkiakaan enää voi kuunnella. Olen vain ajatellut, että onpa hölmöä.

J: Ajattele, että jokin asia on antanut sinulle hyvää oloa vuosia. Yhtäkkiä se kaikki kyseenalaistetaan. Tulee inho. Miksi olit sallinut sen musiikin tuoda niin hyvän olon, jos se kaikki kerran oli huijausta?

M: Tässä tullaan juuri siihen erottelukykyyn. Oliko musiikki huijausta, tai se, että hän lahjoitti rahaa hyväntekeväisyyteen?

J: Itsestään selvä vastaus on ei, musiikki ei muuttunut miksikään.

M: Eikä myöskään se raha mitä hän lahjoitti.

J: Se on taas jo eri keskustelu, miksi varakkaiden lahjoitukset nähdään huonossa valossa. Mutta se tieto teoista aiheuttaa sen, että kaikkeen hänen tekemiseensä tulee herkästi paha maku.

M: Miten sinun kohdallasi?

J: En ole miettinyt. Se musiikki muutti maailman, siitä kaikki voisivat olla iloisia. Minulle itselleni Michael Jackson ei ole merkinnyt juuri mitään, mutta tiedän että hänen musiikkinsa merkitsi paljon monille. Näin sen, mitä musiikki voi tehdä parhaimmillaan. Minulla meni kauan löytää oma lempimusiikkini. Ja kun sen löysin, ymmärsin miksi musiikki on monille niin tärkeää.

M: Jos palaamme vielä siihen, miten ihmiset tuntevat itsensä huijatuiksi ja petetyiksi...

J: Isoin osa on juuri se tunne siitä, että minua on petetty, se kaikki oli valhetta, minulta varastettiin. Kun koin jotain sellaista mitä en olisi kokenut jos olisin tiennyt.

M: Siksi mieluummin kielletään se, että hän olisi voinut tehdä niitä tekoja. Sitä ei haluta juuri sen takia uskoa. On vaikea nähdä, että palvotussa ihmisessä on myös pimeä puoli.

J: Se on totta.

M: Ja se, että se hyvä voi olla edelleen hyvää, mitä hän teki. Uskon, että hän todella halusi auttaa. Ja musiikissa kuuluu se valtava taitavuus. Ne asiat on tehty eri mielentilanssa kuin hyväksikäyttö.

J: Tuon pointin monet unohtavat netissä. Se unohtuu kun tulee kova isku. Artistipersonallisuutta ei pysty erottamaan siviilipersonallisuudesta.

M: Ei sitä muuten aina pystykään. Näen kuitenkin selvästi sen, että ego-mielen voi erottaa rakastavasta mielestä. Rakkaudella en tarkoita nyt seksuaalista mieltä. Kiteytyksenä voisi sanoa, että kuka tahansa pystyy tekemään pahaa toiselle. Ihan kuka tahansa.

J: Siitä voisi päästä taas erityisyyden harhaan. Se estää näkemästä sen, että minullekin voisi käydä niin, jos tilanteet olisivat erilaisia.

M: Minun täytyy nyt tarkentaa, etten itsekään pidä oikeana tai hyväksyttävänä sitä, että hän käytti lapsia vuosikaudet hyväkseen. Yhtään ainutta kertaa ei olisi pitänyt tapahtua. Oli raskasta nähdä, minkälaista kärsimystä se on hyväksikäytön kokeneille aiheuttanut. Sitä huolimatta on sekin näkökulma tullut keskusteluissa esille, ettei näitä asioita olisi saanut tuoda julkisuuteen, kun toinen on jo kuollut. Minä ajattelen, että ne oli tärkeä tuoda. Ihan sen osoittamiseksi, että lapsikohteinen voi olla myös joku, jota arvostetaan.

J: Minustakin se oli todella tärkeää. Pelkkien huhujen varaan ei olisi voinut jättää mitään. Se ei olisi ollut uhrien kannalta oikein. Kun vahvistukset tulivat, ilmoilla oli ristiriitaista keskustelua. Silti on tärkeää, että kyetään käsittelemään myös huonoja asioita.

M: Nähdä se, ettei mikään ole sitä miltä se näyttää.

J: Menneisyyttä ei pitäisi yrittää muuttaa mieleisekseen, vaan nähdä se mitä oli. Eikä sekään auta ketään, että kielletään hänen musiikkinsa kuuntelu. Ja tarvitseeko sen poistaa kunnioitusta vainajaa kohtaan, vaikka näistä puhutaankin? Voi kunnioittaa, mutta voi myös vähän inhota.

M: No joo. Ehkä ne eivät täysin poissulje toisiaan.

J: Yks suuri ongelma tämän päivän yhteiskunnassa on se, että asia A muka sulkee pois asia B:n. Useimmiten asiat ovat paljon monimutkaisempia.

M: Jotenkin jos tätä keskustelua vielä vähän kokoaa...

J: Minua ärsyttää aina välillä se, miten sekava näissä keskusteluissa olen. Yritin saada sen idean sieltä esille.

M: Kyllä sinä saitkin. Yhteenvetona voisi sanoa, että on hyvä että tämäkin asia tuli julkisuuteen, koska siinä nähdään se, että lapsikohteisessa ihmisessä voi olla myös hyvä ja taitava puoli. Tässä oli kyllä asetelma niin päin että näytettiin miten hyvässä ja taitavassa ihmisessä voi olla myös paha puoli. Mutta hän oli selvästi lapsikohteinen. Se ei itsessään vielä tehnyt hänestä kyseenalaista. Ainoastaan se, miten hän toimi, käytti asemaansa hyväkseen, sokeutui sille. Mutta että silti hänessä oli myös se hyvä.

J: Ei se kenenkään taitoja poista.

M: Eikä kykyä hyvään.

J: Ei se mene niin, että olet joko hyvä tai paha. Teot ovat tekoja, niillä on oma painoarvonsa erikseen. Mutta kyky hyvään on.

24.

Aloitimme joululoman jälkeen keskustelemalla muistoista. Juhani oli keskustellut lapsuuskodissaan muistoista, ja saanut vahvistusta sille, etteivät hänen muistonsa olleet itse keksimiä, vaan muutkin muistivat ne.

J: Minun mieleni saattaa keksiä muistikuvan hyvin helposti.

M: Niin sanottuja valemustoja syntyy kyllä. Toisaalta mikään muisto ei kerro tilanteesta täysin aukottomasti.

J: Niin. Ei kenenkään muisti ole niin hyvä, että se olisi verrattavissa filmiin.

M: Herättikö tämä muistojen käsittely joitain tunteita?

J: No vähän. Lähinnä se, että koin samankaltaisuutta äidin kanssa.

Keskustelimme hetken siitä, mitä toivomme tämän kirjan tuovan ihmisille.

J: Toivoisin että voisin olla avuksi niille, jotka kärsivät samasta ongelmasta. Haluan todistaa ihmisille, että on mahdollisuus pitää kiinni inhimillisyydestä siitä huolimatta, että mielihalu haluaisi jotain muuta. En toivo palkintoja tai kumarruksia, vaan ymmärrystä siitä, että mitä on olla ihminen kaikesta huolimatta.

M: Nimenomaan.

J: Tuo on järkiminän viesti minulle. Sitä se haluaa minulta, miten minä eläisin elämäni. Että valitsen inhimillisyyden tien. Tie on sitä varten, että elän parhaani mukaan eikä kenenkään muun tarvitse kantaa minun kiveäni. Minulla on samat ihmisoikeudet kuin kenellä tahansa muullakin. Olen miettinyt taas tuhon ääntä. Se haluaa tavallaan, että seuraisin sen tietä. Sen tarkoitus on näyttää tie, jonka varrella on pelkästään pelkoa. Olen sanonut ehkä aikaisemminkin, että tuhon ääni haluaa, että me teemme huonon päätöksen ja valitsemme kuunnella sitä. Siinä on sen kaltainen samanlaisuus järkiminän kanssa, että molemmat haluavat minun seuraavan itseään.

M: Tuo on se tapa, millä minä hahmotan mieltä. Meillä on aina vapaus valita, mutta tuhon ääni, jota tosiaan egoksi kutsun, on automaattinen ja valitsee itse itsensä, joten sen valtaa on vaikea huomata.

J: Jännä ajatus on se, että se valitsee itse itsensä.

M: Se toisin sanoen puhuu aina ensin. Paitsi silloin kun järkiminä pysäytti sinut nopeasti.

J: Olen samaa mieltä. Tuhon ääni on jo valinnut olevansa pomo kysymättä muilta. Ei se tule minua ensimmäisenä pomottelemaan. Ei se ole pomotamassa, vaan livauttamassa puolitotuuden mieleeni. Siihen on sekoittunut jotain totuudesta, mutta siihen liittyy ahdistus. Se totuus, mitä tuhon ääni tarjoaa, on tullut jo huonojen suodattimien läpi. Sen tarkoitus on saada sinut huonolle tielle. Se totuus vahvistaa niitä huonoja asioita.

M: Voisin lisätä tuohon pomottamiseen, että ehkä se ei ole niin suoraviivaista, vaan se yrittää salakavalasti saada otteen sinusta.

J: Minulla se menee niin, että kun huomio on jo niissä huonoissa asioissa, sitten se alkaa pomotella.

M: Luulisin näin, että kristinusko tarkoittaa juuri tätä puhuessaan sielunvihollisesta.

J: Aika lailla. Näin minäkin olen ymmärtänyt, vaikka en itse ole ajatellut sitä niin. Minulle se on yhä oma ajatuksen ääneni. Siinä on tosiaan samantyyppisyyttä järkiminen kanssa, mutta ne haluavat toimia ihan eri suuntiin.

M: Niillä on aivan eri päämäärä. Ja sanoit että tuhon ääni on se pääjehu, ja mielihaluminä on yksi palvelijoista.

J: Niin no, kyllä se voi olla näin. Mutta enemmän vihan ja pelon äänet ovat osa sitä kiusaajajoukkoa, jotka ovat tulleet kiusaamaan. En ehkä mielihalua laittaisi siihen koplaan. Tuhon ääni voi käyttää mielihalua myöskin mutta se ei ole sama.

M: Nyt kun rupesin tarkemmin ajattelemaan, niin eivät ne ihan sama asia ole. Uskon, ettei ihminen voi olla haluamatta. Meillä on halu johonkin niin kauan kuin on uskoa siihen, että meiltä puuttuu jotain. Sen halun voi kanavoida toisella tavalla. Viha on hyökkäämistä.

J: Viha on tuhon äänen paras kaveri.

M: Hyvä ilmaus!

J: Vihassa on niin paljon energiaa. Jos kyse on elämän energiasta, niin se on tappelua energiasta, elämän halusta, kumpi ääni saa sen käyttöönsä.

M: Ryhtyykö järkiminä tappelemaan?

J: No, ei. Ei mutta se pysäyttää ja esittää kysymyksen, että ymmärrätkö minne päin olen menossa. Vaikka sanoinkin että taistelu elämän energiasta, niin ei järkiminä ole ikinä tapellut minun kanssani tai muiden äänien kanssa.

M: Luultavasti se luottaa itseensä niin paljon ettei sen tarvitse. Ja mitä hyvää on koskaan saatu taistelusta?

J: Järkiminä sanoo minulle nyt, että kyse ei ole taistelusta, vaan valinnasta. Kummalle äänelle valitsen antaa energiani. Näin se tämän korjasi.

M: Tuohan on täysin loogista.

J: Siinä on aina jotain outoa, kun ruvetaan puhumaan energioista. En tiedä tuleeko siinä mieleen jokin energiahoito. Mutta se antaa ymmärrystä.

M: Ja minusta se on edelleen loogista.

J: On se loogista. Minulle se on silti sellainen sana, että mieluummin käytäisin jotain muuta sanaa.

M: Fysiikan tohtori Johanna Blomqvist tutki niin sanottuja energiahoitoja ja totesi, että energialle voisi olla fysiikan kannalta katsottuna osuvampi nimi "informaatio".

J: Niin...joo. Mutta oliko meillä jotain muuta aihetta?

M: Ei ollut nyt mietittynä, mutta aiheita on vielä mihin haluan pureutua myöhemmin. Seksuaalisten fantasioiden symbolinen merkitys...

J: Tuo voi olla vaikea, minulla ei ole teknistä tietoa. Se on sitten minun vastaukseni.

M: Ei se mitään. Minulla on pohjalle yksi kirja, Seksi kielletyllä alueella. Siinä eräs psykoterapeutti pohtii sitä, miten tärkeää olisi arvostaa seksifantasioita niiden itsensä vuoksi, ilman että niitä tarvitsee toteuttaa.

J: Tuo on ihan mielenkiintoinen asia. Ehkä minun pitää miettiä sitä.

M: Sitten oli vielä se Kaiken teoria.

J: Niin, mitä sillä tarkoittaakaan.

M: Se onkin ainoa kirja, jonka toivon sinun lukevan itse ja tuon sen lainaan.

J: Sopiihan se. En ole pitkään aikaan lukenut mitään. Osaankohan enää?

M: Minusta sinun ajattelusi syventyminen saisi lisää työkaluja hyvien kirjojen lukemisesta.

J: Pitäisi löytää jotain kiinnostavaa. Olen tullut itse joihinkin lopputuloksiin ja olisi kiinnostavaa lukea, miten se sopii heidän ajatuksiinsa, jotka ovat vuosikymmeniä asiaa tutkineet.

M: Tämä kirjan kirjoittaja oli tullut nimenomaan itse näihin tuloksiin. Ja minä tulin lähes samaan tulokseen 15-vuotiaana pitkällä automatkalla. Siksi lähes, että se lopputulos täydentyi nyt aikuisena, mutta ei ole ristiriidassa sen kanssa, mitä silloin oivalsin. Välttämättä ei tarvita yhtään kirjaa, mutta siitä voi olla iso apu.

J: Lähinnä sen oman kuplan ulkopuolelle meno. Omassa ajattelussa on aina vain se tietty raja. Pystyy tekemään aina vain rajalliset johtopäätökset. Pitäisi tehdä vähän tarkistusta asioihin, eikä todeta, että miten oikeassa minä olen ollut.

M: Minun lempikirjassani kysytään, oletko mieluummin oikeassa vai onnellinen?

J: Hyvä kysymys. Oikeassa oleminen ei ole itseä varten, vaan kaikkia varten. Jos olen oikeassa, sen hyöty ei tule pelkästään minulle. Niin oikeassa olemista pitäisi käyttää. Se ei ole minua varten!

M: Mutta ihmiset hyvin vähän tarkistavat oletuksiaan!

J: Se on totta. Ja kun on johonkin päätelmään tultu, niitä ei enää mietitä vaan siirrytään seuraavaan. Hyväksyminen voi tapahtua liiankin helposti.

M: Siinä Kaiken teoriassa puhutaan juuri siitä. Kun ongelma käy liian vaikeaksi, sovitaan että sitä ei tarvitse miettiä.

J: Jossain vaiheessa tulee se raja, ettei voi enää päästä pidemmälle, joten maton alle lakaiseminen tuntuu mielekkäimmältä.

M: Jostain syystä minusta tuntuu, että sinun täytyisi lukea se kirja. Se tunne tuli jo oman lukemiseni alkuvaiheissa. Tunnistin siinä sinun ”kieltäsi”.

J: Se on sitten hyvin jännä asia. Se vain vahvistaa sen ajatuksen, etten minä ole erityinen. Hyvin monella olisi valmiudet nähdä asiat samalla tavalla, mutta harvat valitsevat niin.

M: Minä olen yhä aivan vakuuttunut, että se kyky kaikilla on. Mutta siitä ei olla tietoisia.

J: Se on yksi syy. Tavallaan ei ole tarvetta. Usein se on jokin kriisi, joka laukaisee ajattelun. Yleensä tarvitaan jokin vastoinkäyminen, joka asettaa sinut kuiluun. Sinun on valittava, jäätkö kuiluun, vai aloitatko kehittymisen?

M: Se on totta. Meidän täytyy nyt katsoa seuraava aika.

J: Minä jo pelkäsin, ettei olisi mitään sanottavaa.

M: Aina meillä on sanottavaa.

25.

Vaikka en ollut psykoterapeutti, käytin kuitenkin työssäni psykoterapeuttisia menetelmiä ja olin urani aikana tutustunut moniin eri viitekehyksiin. Lähestymistapani oli integratiivinen, sillä kaikissa suuntauksissa on vahvuutensa ja heikkoutensa. Niin sanottu syvyytopsykologia eli psykodynaaminen ajattelu huomioi seksuaalisuutta ehkä enemmän kuin muut suuntauokset. Suuren vaikutuksen minuun oli tehnyt jungilaisen psykoanalyytikon Peter Rutterin kirja Seksi kielletyllä alueella, jonka pääteema oli seksuaalinen hyväksikäyttö valtasuhteissa, lähinnä miesterapeuttien harjoittama hyväksikäyttö potilassuhteissa. Hän oli kirjoittanut, että usein seksuaalisuutta pidetään kaikkein kiihkeimpänä, kun se on kaikkein kielletyintä. Jos ihminen käyttää toista hyväkseen oman elämänsä virkistämiseksi, hän lakkaa etsimästä tuota virkeyttä itsestään. Ja kun kielletyn seksuaalisuuden suoma hetken huojennus on ohitse, hyväksikäyttäjä on entistä tyhjempi. Hänen on entistä vaikeampi päästä käsiksi sisäisiin voimavaroihinsa, joita hänen seksuaalinen fantasiansa edustaa, ja hän kieltää omat psyykkiset haavansa. Nämä haavat innoittavat ihmistä haaveilemaan seksuaalisesta yhteydestä huumaavien kiellettyjen kumppanien kanssa. Se taas lisää vaikeuksia, joita seksuaalisten rajojen suhteen on. Kun nuo rajat pysyvät koskemattomina, hän voi päästä käsiksi sisäisiin voimavaroihinsa ja kumota niiden avulla sen tuntemuksensa, että vain seksuaalisyhteys kielletyn henkilön kanssa voi parantaa heidän omat haavansa. Kielletyn alueen fantasioihin liittyy suunnattomia psyykkisiä voimia. Sukupuolisyhteys on intiimin ihmissuhteen perimmäisin symboli. Yhdynnän kautta me voimme kokea mahdollisimman syvästi biologiset ja henkiset pyrkimyksemme ja samalla jakaa ne toisen ihmi-

sen kanssa. Sukupuoliyhteyden vertauskuva elää meidän mielessämme, vaikka varsinaista aktia ei tapahtuisikaan. Kuvitelmat yhdynnästä kiellettyjen kumppaneiden kanssa edustavat usein tarvetta ottaa sisäisesti yhteyttä siihen osaan meistä itsestämme, jota kielletyn kumppanin kuva edustaa. Projisointi eli ulospäin heijastaminen ei toimi vain varjopuolella, vaan ihminen projisoi itsensä ulkopuolelle myös kauneuden ja hyvyyden, ja sitten seksuaalisoit sen. Tämä prosessi tapahtuu salamannopeasti, useimmiten huomaamatta. Akti ja symboli saattavat sen jälkeen kohta-
loikkaasti sekoittua.

Aiemmin Juhani oli kertonut, että oli yrittänyt joskus tehdä fantasioistaan vastenmielisiä, jopa väkivaltaisia rangaistukseen itseään ja päästäkseen niistä eroon. Myöhemmin hän oli sallinut itselleen haaveilua enemmän, ja oli kuvannut, että jo pelkän lapsen kanssa suutelemisen kuvittelu ylsi mielihyväkokemuksena sellaiselle tasolle, ettei juuri mikään muu ylittänyt sitä. Lapsista haaveilu merkitsi hänelle syvää emotionaalista ja merkityksellistä tyydytystä. Hän oli kertonut myös eroottisesta unestaan, jossa hän rakasteli noin 18-vuotiaan kanssa, joka muuttui välillä noin 7-vuotiaaksi. Kiihottumisen intensiteetti oli kasvanut aina naisen muuttuessa lapseksi.

Tämän kerran aihe oli nyt asetettu pöydälle.

J: Fantasiat. Yllättäen se on aihe, joka on minulle hyvin hankala. Tämän asian käsittely on vaikeampaa. Ajatteluasetelman teko on vaikeampaa. Mietin sitä, että miksi? Olenhan miettinyt paljon vaikeampiakin asioita. Olin todella pitkään vihamielinen fantasioita kohtaan ja näin sen pikemminkin pakkopullana, joka nyt piti hoitaa alta pois masturboinnin apuna. Joten se tuo siihen hankaluuden, kun kysytään mikä on fantasioinnin tarkoitus. Kiinnostava lähestymistapa on se, että me tarvitsemme sitä, fantasiointi on itsestään selvää. Me emme voi olla kuvittelematta asioita. Me emme voi olla hahmottelematta niitä kuvilla. Seksuaalisissa fantasioissa on paljon voimaa. Se aktivoi useita aivojen alueita ja visualisointi on luonnollinen osa sitä mekanismia. Fantasioilla voidaan täyttää läheisyyden tarvetta, se on läheisyyden korviketta. Se on monesti tapa käsitellä seksuaalista tunnetta.

M: Tarkoitatko seksuaalisella tunteella fyysistä kiihottumista?

J: Sitäkin. Mutta tarkoitin myös tunteita ihmistä tai asiaa kohtaan. Se voi olla kiintymyksen tunnetta ja seksuaalista kiihottumista samaan aikaan. Minua aina kiinnostaa se, miksi meitä hävettää fantasiointi. Miksi häpeä on niin iso osa sitä? Varsinkin se voi ilmetä seksuaalisten ajatusten jälkeen. Saattaa tulla se ajatus: "Miksi minä näin kuvittelin?" Miksi mielihalu voi viedä fantasian sellaiselle tasolle, että se on epämukavaa? Ehkä se on sitä, että mielihalulla on vähemmän rajoja kuin normaalilla mielen-tilalla. Se voi lisätä fantasiaan sellaisia asioita, mitä ei tavallisesti ajatella.

M: Puhuit aiemmin, tai olemme puhuneet mielihalun ja tuhon äänen yhteydestä.

J: Joo, kyllä. Tavallinen mieli pyrkii pitämään asiat hyvin rationaalisina. Tavallinen mieli ei lähde itsestään lisäämään bensaa liekkeihin. Se on mielihalu joka se tekee.

M: Minun tavallinen mieleni ei ole kovin rationaalinen!

J: En nyt ihan lennosta keksi siihen parempaa ilmaisua. Tavallinen mieli pyrkii pitämään asiat tasaisina, ettei niihin mene liikaa voimavaroja, tai etteivät ne lähde liian lennokkaiksi.

M: Sitä ehkä saatetaan kutsua myös impulssikontrolliksi.

J: Mielihalu on päinvastainen. Se ei halua mitään kontrollia. Sen merkitys on olla itse halu.

M: Voitaisiin kai väittää, että se ei ymmärrä mitään.

J: Jännästi sanottu ja olen samaa mieltä. Jännästi tosiaan sanottu, ja yksi osa meistä ei tosiaan välitä mistään. Jos katson omaa mielihaluani, niin se ei välitä siitä mistä kiihottuu, kunhan kiihottuu. Sille tärkeintä on saada se energiapiikki. Halu voi olla vähän joka suuntaan juoksemassa. Minusta tuntuu, että se voisi olla näin muillakin. Seksuaalinen monipuo-

lisuus voi tehdä fetissin mistä tahansa. Siksi voisi ajatella, että mielihalu on oma tasonsa. Sille ei ole merkityksellistä kohde, vaan reaktio. Me ihmiset alamme viimein olla sillä tasolla, että mielen seksuaalisuus täyttää ihmistä eri tavalla kuin biologinen seksuaalisuus. Mielen seksuaalisuus on sitä, että seksuaalisuutta voi toteuttaa omien kykyjensä mukaan. Meidän pitää valita, mikä täyttää meidän elämämme, ja seksuaalisuus on osa sitä.

M: Minä ajattelen, että seksuaalisuus on ilmiönä yksi, mutta sitä voi tarkastella biologian tai mielen näkökulmasta.

J: Ajattelun avuksi erittelen asioita.

M: Tavallaan erittelyn kyky onkin välttämätöntä.

J: On se ihan hyvä, mutta on siinä pieni vaara, että asioiden yhteys unohdetaan.

M: Mitä ajattelet siitä, että fantasialla voisi olla tärkeä symbolinen viesti?

J: Hmm. Kyllä minä jossain määrin näen että sillä on. Me emme ehkä ajattele sitä aktiivisesti, mutta fantasiointinissa voi olla piirteitä, jotka kertovat että tämä asia on nyt tärkeä. En osaa sanoa, miten ison painoarvon annan viestinnälle, tai sille symboliselle osalle. Se on varmaan tilannekohtaista. Olen ollut niin negatiivinen fantasiointia kohtaan, että nyt on vaikea käsitellä sitä. Ajatteletko sinä, että fantasiointi on aina symbolista?

M: Ajattelen, että kaikki paitsi muuttumaton on symbolista.

J: Se on mielenkiintoinen ajatus. Minulla on liian tekninen pää, että näkisin kaikessa symbolismia. Mutta ehkä minun pitäisi miettiä tätä pitkään, että saisin paremman vastauksen. Välillä ajatusprosessi kestää. Sanoisin näin, että se ei ole aina itsestään selvä symboli. Se ei välttämättä ole kovin selvästi havaittavissa. Ne asiat, mitä me olemme käsittelemässä, ikään kuin "vuotavat" siihen fantasiaan.

M: Tuleeko mieleen jotain esimerkkiä?

J: Ehkä ei ihan omaa esimerkkiä. Itsestään selvin on ihastumisen tuleminen fantasiaan.

M: Joku ihminen on ihastuttava, ja fantasiat hänestä ovat ehkä hellempää?

J: Siinä se seksi on enemmän sen tunteen jatke ja se tunne itsessään on paljon monipuolisempi. Jos verrataan vaikka pornoon, niin ihastusfantasioissa se tunne on eri. Se on tietenkkin paljon läheisempää.

M: Uskon että kaikki toivovat läheisyyttä jollain tasolla.

J: En tiedä, mikä on tärkein tarve, mutta ainakin hyvänä kakkosena tulee tunne siitä, että joku välittää. Mikä olisi tärkein, en osaa sanoa. Se että minulla on merkitystä?

M: Ja nämä kaksi nivoutuvat yhteen myös. Seksi lienee tärkeydessä vasta näiden jälkeen.

J: Kyllä, ehdottomasti. Minusta seksi on tärkeää, mutta minusta se on vain jäävuoren huippu. Seksi on vain se mikä näkyy. Vain siihen helposti kiinnittää huomion. Mutta se minuuden jakaminen toisen kanssa, se että jaan henkilökohtaisen alueen ja sen mikä täyttää minut, jonkun toisen kanssa, on se iso asia. Se puuttuu pornosta aivan kokonaan. Jotkut ehkä yrittävät täyttää tätä läheisyyden tarvetta web-kameran kautta seksuaalisissa yhteyksissä. Seurasin kerran web-pornoa, siinä oli aikuinen transnainen jota pidin kiihottavana. Hän alkoi puhua siitä, miten ihmiset näkevät hänet ensin seksuaalisena ja miten vaikeaa ihmisiin on tutustua. Häntä ärsytti että ihmiset näkevät hänet transihmisenä ja kiihottuvat siitä, eivätkä ihastu häneen ihmisenä. Tietysti hyvä kysymys on, miksi sitten tehdä web-pornoa? Kuitenkin jätin sillä kertaa masturboimatta ja kuunteletin häntä pitkään. Hänellä oli katselijoita aika paljon. Tämä piirre on aika uusi ja hauska, mielihaluminä ei välitä mitä ihmisellä on jalkovälissä, saatan kiihottua hänestä silti. Se oli minulle uusi tilanne, ja monelle muullekin. Että ihminen avautuu tärkeästä asiasta sivulla, joka ei ole tälle asialle

tarkoitettu. Joka tapauksessa lapsen jälkeen toisena minun seksuaalisena mieltymyksenäni on transnainen, ehkä! Koska mielihaluni ei erottele eikä välitä. Nyt kun olen asiaan tutustunut, se alkaa näyttää siltä. Voisin jopa ajatella transnaista tyttöystävänä, ehkä! Se mieltymys on voimakasta, ja outous tulee siitä, että joillakin näillä pornon tekijöillä melkoinen pötkö jalkojen välissä. Ihmettelen, miksi se ei häiritse, vaan onkin kiva asia.

M: Nainen munalla!

J: Olen kuullut tuonkin, moni sanoo että penis naisessa on vain extraa.

M: Nyt loppuu aika, ja näin kiinnostavan aiheen äärellä!

J: Jatketaan tästä.

Annoin hänelle kirjan mukaan ja sovimme ajan seuraavalle viikolle. Tapaaminen päättyi hilpeissä tunnelmissa, ja erityisen iloinen olin siitä, että Juhani oli ensimmäistä kertaa väläyttänyt, että voisi haluta transnaisen tyttöystäväksi. Hän puhui ensimmäistä kertaa siitä, että voisi sallia itselleen läheisen ihmissuhteen.

26.

Olin 15-vuotias, kun automatkalla Oulusta Helsinkiin oivalsin kirkkaasti, että kaikki tässä maailmassa perustuu uskomiseen. Mitään ei voi tietää varmasti. Kaikki havaittu suodattuu aivojen kautta, ei koskaan suoraan. Me emme todella, todella voi tietää näennäisen objektiivisia asioita, uskomme vain siihen mitä meille on kerrottu tai näytetty. Mutta me emme siltikään voi niitä aivan varmasti tietää.

Onneksi vanhempani antoivat minun ajatella rauhassa. Se oli oivallus, jota en ole sen jälkeen kumonnut, vaan jalostanut. Ihan kaikki ei perustu uskomiseen, vaan jotain todella on, koska minä voin todeta, että minä olen. Mitään muuta en sitten voi todetakaan. Juhani oli pohtinut samankaltaisia asioita ja siksi halusin antaa hänelle luettavaksi Jed McKennanin Kaiken teorian, joka mielestäni tämän ajatuksen hyvin tiivistä.

Aloitimme tapaamisen hieman myöhässä, ja pahoittelin sitä. Juhani totesi, ettei ole kiirettä, koska aika on vain harhaa. Hän ojensi kirjan minulle ja sanoi lukeneensa sen.

J: Tähän menee ehkä ainakin kaksi tapaamista. Haluaisin selittää kaikki ajatukset, joita sitä nousi. Haluan lähteä liikkeelle kauempaa. Suunnittelin jo viime yönä, mistä aloitan. Tuli vähän jännä fiilis tuosta. Tavallaan ymmärrän nyt enemmän siitä, mitä olet puhunut. Siitä yhtenäisyydestä. Se on ilmeisesti pohjautunut tähän kirjaan osittain?

M: Oikeastaan ei. Luin tämän ihan vasta, ja tämä maailmankatsomus minulla on ollut jo kymmenen vuotta.

J: Ja muodostit sen itse?

M: Tavallaan. 15-vuotiaana oivalsin, että kaikki perustuu uskomiseen. Mitään et varmasti voi tietää. Sitten asia unohtui pitkiksi ajoiksi, ja maailmankuvani oli lähinnä tieteellis-materialistinen. Kymmenen vuotta sitten luin Eckhart Tollen Läsnäolon voiman, ja siitä alkoi uusi syventymisen totuuden tielle. Tämä kirja vain vahvisti sitä, mitä jo tiesin.

J: Tuo oli hyvin mielenkiintoinen. Olisin luultavasti itsekkin tullut aikoihin lähemmäksi tuon kirjan näkemystä, ellei järkiminä olisi jarrutellut. Se jarrutus oli tärkeä, koska minun piti vastata kysymykseen, mikä on tärkein asia joka elämäni täyttää. Lopullisen vastauksen etsiminen ei täyttänyt minun elämäni, vaan se täytti tarpeen vain saada vastaus. Järkiminä pysäytti minut näkemään sen asian niin, että se mihin minä valitsen uskoa, siitä tulee todellista. Siitä, minkä valitsen omaksi tiekseni, siitä tulee todellista. Siksi olen hieman eri mieltä kuin tämä kirja. Se voi silti olla oikeassa, en tarkoita sitä. Kyse ei ole oikeassa olemisesta, vaan vielä yksinkertaisemmasta asiasta. Mitkä ovat ne asiat, jotka minä valitsen tietoisesti, jotka saavat minut tuntemaan että olen olemassa ja läsnä? Siinä voi olla monia asioita. En oikein tykännyt siitä, kun tämä kirja sanoi että uskonto ja tiede ja kaikki ovat valhetta, vaikka siltä tasolta katsottuna kaikki muu on olematonta ja olemassa vain tajunnan kankaalla. Minä vain näen sen niin, että merkityksellisyys on valinta. Siksi en pitänyt siitä. Minä voin valita, mikä on minulle merkityksellistä, ja siitä tulee minulle todellista.

M: Näinhän se on. Se on se minkä me koemme nyt todellisena.

J: En halua sanoa kenellekään, että sinun uskomuksesi on epätodellista, koska se on vain uskomus. Minusta se on vähän tylyä jopa.

M: Riippuu tilanteesta. Jos olet vaikka häissä tai ristiäisissä, on aika tahditonta sanoa ettei tuo kumppani tai lapsi ole todellinen, vaan pelkkä mielen kangastus. Mutta jos ihminen kärsii omien ajatusrakennelmiensa vankina, kuten aina, voi olla suunnaton helpotus auttaa näkemään, että kyse on vain uskomuksesta.

J: Ymmärrän sen vapautuksen, se on iso asia. En yritä kumota sitä kirjaa.

Jos tuon kirjan ajatus on vastaus siihen, mikä täyttää sinun elämäsi, se on sinulle todellinen. Mutta se ei täytä minun elämäni, se vastaus että kaikki on tajunnassa. Minä näen sen ja itse ajattelenkin niin. Vaikka näin onkin, että kaikki on vain minun tajunnassani, silti se että asioilla on merkitystä, tekee niistä totta.

M: Se tekee niistä sinulle totta.

J: Ja se on yhtä arvokasta kuin kenen tahansa todellisuus.

M: Kyllä, kukaan ei yritä viedä sinulta mitään pois.

J: En ollut ihan varma, mitä tästä kirjasta olisi pitänyt ajatella.

M: Se sopii itse asiassa hyvin harvalle.

J: Vain minä voin olla täysin varma itsestäni, joten vain minulla voi olla täysi vastuu itsestäni.

M: Niin.

J: Haluaisin kysyä tuolta kirjailijalta, että oliko hänen tarkoituksensa osoitella, että te muut olette väärässä.

M: Voi sen niinkin tulkita.

J: Siinä vähän oli sitä makua.

M: Minä olen monen asian suhteen hyvin helpottunut, että olin väärässä.

J: Minusta se ei ole tärkeintä olla oikeassa.

M: Ei todellakaan! Siksi olenkin helpottunut, etten ollut. Mikä oikeastaan on se, mikä sinua ärsyttää?

J: Sitä tässä itsekkin mietin. En edes tiedä.

M: Eihän toisaalta kukaan halua kuulla, että se mihin olet uskonut, ei olekaan mitään. Ajattelen että se totuus, josta hänkin puhuu, ei ole mielipidekysymys.

J: Ehkä minua ärsyttää se, että en tiedä mitä minun pitäisi sillä tehdä? Mikä sen tarkoitus minulle on?

M: Minusta se vapauttaa kaikki syyllisyydestä ja palauttaa mielelle sen voiman, mikä sillä on. Sinä projisoit, sinä kuvittelet.

J: Tästä voisi ajatella, etten ole valmis tähän kirjaan. Vaikka tuo ON totta, näen silti että niillä asioilla joita hän sanoo valheeksi, voi olla elämän täyttävä merkitys, joten miksi ne olisivat valheellisia?

M: Monesti on niin, että ne eivät sitten kuitenkaan lopulta täytä elämää.

J: On sekin mahdollista, mutta...Niin.

M: Ihminen on kova etsimään onnea ja täyttämään elämänsä sillä, mikä johtaakin loputtomaan kujanjuoksuun. Mutta ajatellaan vaikka täydellistä kohtaamista näennäisen toisen ihmisen kanssa. Te jaatte yhteyden, edes hetken aikaa. Siinä on jotain todellista. Te olette hetken aikaa yhdessä Minä Olen-tietoisuudessa. Minä näkisin, että se todellakin on merkityksellistä. Se auttaa tulemaan tietoisiksi siitä rauhasta ja täydellisyyden tunteesta, joka on sinussa.

J: Ehkä minun täytyy tätä vielä miettiä. Toivon että ymmärrät mitä yritän sanoa. Yritän sanoa, että näkökulma todellisuudesta on myös valinta, ja sen oman todellisuuden täyttäminen on se, mitä me elämässämme yritämme tehdä. Se, mistä tulemme tietoisiksi, tulee todelliseksi. Siksi en edes väitä vastaan.

M: Kaikki tapahtuu todellisuuden sisällä.

J: Kyllä. Nyt kai minä vasta tajusin koko asian. En ole puhunut tuota kirjaa vastaan. Miten outoa on luulla olevansa eri mieltä mutta onkin samaa?

Minusta tuntui, että näkökulmani ei ole tuota kirjaa vastaan, vaan se täydentää sitä. Minäkin olen puhunut koko ajan tajunnallisesta resurssista. Näin ollen, kun minä sanon että valinta tekee asiasta todellisen, niin tietoiseksi tuleminen, ja jos tietoisuus on ainut todellisuus, niin miksi siitä ei tulisi todellista, niistä valituista asioista? Oliko tuo nyt järkevää?

M: No uskallan väittää, että me olemme myös aika hyviä uneksimaan. Ovatko sinun yöllisen unesi hahmot totta?

J: Entäs jos en pelkää heräämistä vaan sitä että en enää nuku?

M: Niin!

J: Terveisin järkiminä. Se pakotti minut sanomaan tuon. Tähän loppuun tavallaan. Kyllä tälle täytyy varata toinenkin keskustelukerta. Saa toin ehkä hoksata, mitä hän ehkä oikeastaan tarkoitti sillä totuudella. Sitä pitää vielä miettiä. Tähän vielä ajatus, että kuukausia sitten katsoin videon ulottuvuuksista, fyysisistä ulottuvuuksista ja siinä yritettiin selittää, että jos olisi useita fyysisiä ulottuvuuksia, niin miten ne toimisivat. En saanut sinä yönä unta, vaan pää rupesi työskentelemään. Yhdistän tuon kirjan ajatuksen ja sen ajatuksen, joka minulle tuli silloin. Jos meidän tajuntamme on sellaisella tasolla, joka on hurjasti ylempänä fyysisiä ulottuvuuksia, niin silloin kaikki havainnot ja universumi itse näyttäisi nivoutuvan itsensä ympärille pieneksi palloksi. Tajunta näkisi kaiken. Onko tässä mitään järkeä?

M: Se on äärimmäisen hyvä hoksata.

J: Jee, sain sen lyhennettyä noin lyhyeksi! Ne ulottuvuudet alkavat mennä äärettömästi eri suuntiin. Mutta ylempään ulottuvuuden näkökulmasta ne ulottuvuudet kaareutuvat itsensä ympärille, vaikka ne ovat äärettömiä. Ydin on siinä, että ylempi näkökulma saa äärettömän näyttämään vain pallolta.

27.

Jatkoimme suoraan siitä, mihin edellisellä kerralla jäimme.

J: Äärettömällä avaruudella voi olla äärellinen raja! Se sai minun mieleni juoksemaan hullua vauhtia. Se jäi päähän pyörimään pitkäksi aikaa. En tiedä, sanoinko kaiken viime kerralla tai olinko turhan epäselvä. Aloin tajuta sen, että ryhdyin täydentämään kirjan näkemystä tajunnallisuudesta, ja se, mitä sanoin, oli tajunnallista valintaa. Voimme valita, mikä on todellista meidän tajunnassamme. Minun versioni tajunnallisesta valinnasta oli hyvin lähellä tuota kirjaa, jonka luin. Annan enemmän arvoa fyysiselle maailmalle kuin mitä tuo kirja tuntui antavan. Siinä on ehkä se suurin ero. Minulle tämä fyysinen todellisuus on tärkeä, ja olkoon se kollektiivisessa tajunnassa tai ei, silti kaikella, mitä siinä on, on merkitystä minulle. Viimeisimmän viikon olen miettinyt tuota. Se kirja ei ottanut tuohon kantaa, vaan sanoi että tajunnallisuus on kaikki. En osaa sanoa, mikä siinä hiertää, mutta jokin siinä hiertää minua.

M: On aika radikaalia, jos joku sanoo, ettei mitään muuta voi todella tietää kuin Minä olen-tietoisuuden.

J: Itsekin olen käynyt tuon ajatuskierroksen läpi. Mutta se on näkökulmakysymys. Absoluuttinen vastaus on itsessään se tajunnallinen valinta. Se, miten minä ajattelen, on minulle yhtä lailla totuus kuin tuo kirja. Se on sitä, mitä minä haen. Tajunnallinen valinta tekee asioista totta.

M: On hyvä päästää lopulta kaikesta tästä pohdinnasta irti. Ajattelen, että esimerkiksi se kirjan tärkein sanoma on se, että sinä todella luot oman

maailmasi, joten et oikeasti ole uhattuna. Uhan tuntu on kuvittelua. Mutta koska se hyödytön ajatuskehä pyörähtää käyntiin niin helposti, on parempi jättää nyt kaikki teoriat sikseen.

J: Niin. Järkiminä sanookin, että vastaus sillä tasolla, joka tuntuu minulle todelliselta, on tärkeämpi kuin todellisuus.

M: Mennään sillä tasolla, jonka koet nyt todelliseksi.

J: Se on se taso, millä minä toimin. Olkoon se kuvittelua tai ei.

M: Se ei siis juuri edes kiinnosta sinua, onko se kuvittelua vai ei.

J: Kyllä se kiinnostaa! Mutta miksi jokin muu olisi minulle todellisempaa kuin koen nyt? Mutta tämä oli vaihe, joka oli tärkeä meille molemmille käydä.

M: Minä olen käynyt sen ja minulle se on tärkeintä, mitä olen oivaltanut. Mutta sen ei tarvitse olla sitä sinulle.

J: Se ei ole kaukana! Arvaa mikä minulle tässä oli kaikkein tärkeintä? Se että annoit sen kirjan. Arvaa!

M: Noo...Että sinulla oli tekemistä?

J: Se että ymmärrän sinua nyt paremmin. Se, mistä olet puhunut, ei ole minulle enää vierasta. Se on minulle tärkeämpää kuin se, että ymmärtäisin koko kirjan. Ymmärrän sinua.

M: Se on kivasti ajateltu.

J: Sinä tiedät minusta enemmän kuin kukaan muu. Se, että kerron kaiken minusta henkilölle josta minä en tiedä mitään, on välillä oudon tuntuinen asetelma. Ja näinhän sen pitääkin olla, olen tullut puhumaan tänne itsestäni etkä sinä itsestäsi, tämä se asetelma on. Silti se on vähän jännä. Nyt se kuilu hieman kaventui. Ymmärrys ihmisestä on suurinta ymmärrystä. Se auttoi minua ymmärtämään sinua ihmisenä. En välttämättä ikinä tajua

tuota kirjaa, mutta ymmärsin tuon. Ja kun ymmärsin tuon, sain siitä kirjastakin enemmän. Tämä ajatus on ollut mielessäni jo pitkään, mutta en ole sanonut sitä koska en ole tiennyt, onko se tärkeää. En tiedä, onko se sinusta yhtään outoa, kun olet tehnyt tätä jo jonkin aikaa.

M: Se on tavallinen terapia-asetelma. Mutta sehän ei ole sama kuin vastavuoroinen ihmissuhde. Toisinaan se häiritsee, koska haluaisin kertoa enemmänkin omista ajatuksistani, mutta jossain määrin minun täytyy muistaa aina roolini.

J: Välillä keskustelen sinun kanssasi vapaa-ajallakin, kuten olen kertonut. Tulee mielikuva niin kuin loisin sinut peliin auttamaan minua. Ja se, että en tunne sinua, tekee ison seinän, johon törmään. En voikaan viedä sitä sellaiselle alueelle, jota tarvitsisin, koska en tunne sinua. Mitä enemmän minä tunnen ihmisen, sen paremmin työkalun voin siitä mielikuvasta itselleni lainata. Tavallaan harmittaa, että se seinä tulee vastaan. Mutta en ole pyytämässä elämäkertaasi, eikä minkään tarvitse muuttua. Välillä on hankala tuoda asioita esille niin hyvin kuin haluaisin.

M: Jotkut psykoterapian ammattilaiset väittävät, että jos asiakas tietää liikaa terapeutista, hänen mielikuvitukselleen ei ole tarpeeksi tilaa.

J: Pointti ei ole siinä, että tietäisin enemmän. Kaiken ydin on se tietty pieni raja, jonka minä tunnen. Enkä tiedä, mikä sen poistaisi. Mutta sehän on jokaisen kanssa. Mitä minä sitten ajan takaa? Enhän minä ketään täysin tunne, tai tiedä kaikkia ajatuksia.

M: Olen itsekin käynyt psykoterapian. Se kesti kaksi vuotta, ja istuntoja oli vähintään kaksi viikossa. Tiedän edelleenkin terapeutista hyvin vähän. Kyllä minä tuon seinä-ajatuksen tunnistan. Ja se oli välillä raivostuttava.

J: Mitä sille seinä-ajatukselle voi tehdä?

M: No arvaa mitä minä tähän vastaisin?

J: En tiedä.

M: Jos miettii koko tätä minun maailmankuvaani.

J: Että se seinäkin on vain illuusio.

M: Juuri niin!

J: Mutta jos ei mennä sille tasolle, tässä käytännön maailmassa meillä on se näkökulmakupla.

M: Siltikin minun vastaukseni olisi, ettei ole oikeasti seinää! Sinä olet minä. Sinä tunnet minut kyllä. Syvemmällä tasolla, missä kaikki on yhtä. Kehot, elämänhistoriat ja persoonat ovat kaikki illuusiota.

J: Voi hyvänen aika.

Meitä nauratti.

J: Miten paljon olen jättänytään sanomatta vain sen vuoksi, että olen ajatellut, ettei se ole tärkeää. Mutta oliko meillä jotain tärkeämpääkin? Mutta asioita, joita on käynyt mielessä. Osa 1: Se mitä järkiminä sanoo, on että sen sanomiset eivät ole tarkoitettu vain valkoiselle heteromiehelle, vaan kaikille, joilla on itsensä ymmärtävä tajunta. Kasvoin Kainuun rasisisesta ilmapiiristä ulos. Onneksi, koska minusta oli tulossa ihminen kaikkea vastaan. Järkiminä muutti asian, koska sen opetukset eivät olleet kenellekään, vaan kaikille. Jopa tekoälylle! Kaikki tarve xenofobiselle ajattelulle katosi, tarve erilaisuuden pelolle katosi. Ja siitä olen eniten ylpeä.

M: Käytin viime viikolla luennolla Kajaanissa jälleen esimerkkinä sinun tarinaasi, myös järkiminä. Ihmiset kuuntelivat hiljaa, hyvin tarkkaan.

J: En halua siitä kunniaa itselleni, mutta kiinnostaa kyllä mitä kerroit.

M: Kerroin järkiminästä, miten se ensimmäisen kerran tuli elämäsi siellä lasten leirillä.

J: Se ei ollut kyllä eka kerta, mutta ei se haittaa. Se tuli silloin lomalta.

M: Okei, meidän täytyy kerrata asioita.

J: Jos sanoma pysyy samana, yksityiskohdat voivatkin olla erilaiset, ettei kukaan tunnista.

M: Sanomahan on se, että se järkiminä on se, joka sinut pelastaa. Rikollisuudelta, epäeettisyydeltä ja kaikelta. Ja että se järkiminä on jokaisen omassa mielessä. Vai olenko ymmärtänyt oikein?

J: Kyllä minä sen näin näen. Se että sinä et ole erityinen, tarkoittaa, että jokaisella on järkiminän tajunta, mutta niin monet eivät koe tarvetta käyttää sitä.

M: Näin se juuri on. Ja me yritämme tätä tarvetta kasvattaa. Kerroin mielihaluminästä, jonka ääni taas on ihan erilainen. Kerroin että kunnioitan sinua, ja kerroin senkin, että ihmettelit miten joku voi haluta halata sinua. Ja kerroin tästä oletuksesta, mistä pedofiilinen kiinnostus voisi johtua, eli lapsuuden kokemuksista ja siitä pienestä tytöstä, joka toi silloin lohdun. Ja senkin kerroin, ettei lähde edes juttelemaan lasten kanssa, haluat pitää rajan.

J: En tiedä menisinkö niin pitkälle, koska ei niitä tilanteita edes tule. En hakeudu niihin, mutta en jäisi tuppisuuksikaan. Kyllä minä osaan lasten kanssa puhua, eikä niitä tilanteita edes tule. Mutta ei niitä yksityiskohtia tarvitse muistaa, jos pääsanoma on selvä: On kaikesta huolimatta mahdollisuus valita toisin. Se on järkiminän tehtävä, se mitä se tuli tekemään elämäni. Mutta kun sanoit että se suojaa kaikista rikoksista, niin olen minä ladannut laittomasti musiikkia! Mutta tietysti ymmärrän pointin.

M: Niin, että et ole siis ainakaan ollut kontaktissa lapsen kanssa.

J: Olen minä kätellyt!

M: No se!

J: Mutta saat kertoa mitä haluat, yksityiskohtien muuttuminen suojelee-

kin minua, mutta voi niitä oikoakin. Se lastenleirijuttu oli se, etten ollut kuukauteen kuullut sitä järkiminä päässäni, ja ajattelin että se oli siinä.

M: Niin taisi ollakin! Olen saattanut tämän kirjoittaakin.

J: Olet kirjoittanut, aika alussa.

M: Aika hassua, että unohdin.

J: Se on jo pelottavaa, että minulla pitäisi olla parempi muisti!

M: Onhan ne täällä muistissa.

J: Järkiminä kysyy, että mitä se haittaa, vaikka joku antaisikin kiitosta siitä, mitä olen sanonut? Patsas Helsingin torille: Ajattelevin pedofiili! Mutta se ei ole minun juttuni, se menisi helposti sivuraiteille, rupeaisin pönkittämään itsetuntoani yrittämällä sanoa jotain fiksumaa, ja se itse sanoma kärsisi. Pääosin kaikki se, mitä täällä olen sanonut, olen ajatellut yli 15 vuotta. Minulla on ollut aikaa saada ne siihen muotoon, missä ne ilmenevät nyt. Pelkään välillä jopa sanoa jotain, ettei se kuulostaisi siltä, että haluan jalustaa itselleni.

M: Tuo patsas oli kyllä ihan mieletön idea!

J: Noo, tämä on tätä minun huumoriani. Mutta aika loppuu. Tämä oli mielenkiintoinen kerta.

M: Kyllä vain!

Tiesin jo seuraavan kerran aiheen ja kerroin sen. Hänen piti miettiä, miksi hän ei sallinut itselleen elämän hyviä asioita, jotka kuuluvat kaikille? Hän oli jo miettinyt asiaa, mutta aikoi syventää miettimistään saman tien.

28.

Yllättäen toinenkin teema tuli, koska olin nyt lukenut Vladimir Nabokovin *Lolitan*. Äitini oli 15-vuotias, kun *Lolita* julkaistiin vuonna 1955 ja hän muisti siitä syntyneen kohun. Häntä kiellettiin koskemasta kirjaan. Kirjan päähenkilö Humbert on keski-ikäinen mies joka rakastuu 12-vuotiaaseen tytärpuoleensa Lolitaan ja lahjoo tämän seksuaaliseen suhteeseen kanssaan. Humbert on ollut koko aikuisikänsä kiinnostunut noin 12-vuotiaista. Kun hän itse oli ollut sen ikäinen, hän oli kokenut voimakkaan rakastumisen saman ikäiseen, Annabeliin, joka oli kuollut muutama kuukauden päästä lavantautiin. Humbert pohti: "...tuo pikku tyttö merenrantajäsenineen ja hänen polttava kielensä vainosivat minua siitä asti – kunnes viimein, kaksikymmentäneljä vuotta myöhemmin, mursin hänen lumouksensa ruumiillistamalla hänet toiseen tyttöön". Hän oli ollut myös ajoittain huolissaan siitä, että käytti fantasioissaan puistossa näkemiään pieniä tyttöjä ja että se jollain lailla vaikutti heidän elämäänsä. "Enkö minä ollut jollakin tavoin salaa vaikuttanut hänen kohtaloonsa kietomalla hänen kuvansa hekumaani? Ah, se oli, ja on yhä, suuren ja kauhean ihmettelyni aihe". Vaikka hän himoitsi ja "rakasti" Lolitaa, hän tiesi tekevänsä väärin antaessaan himolleen periksi. "Kun palautan mieleeni nuo merisairaot seinämaalaukset, tuon omituisen, hirvittävän hetken, voin selittää silloista käytöstäni vain sellaisen unityhjiön mekanismilla, missä kiertää häiriintynyt mieli; mutta siihen aikaan kaikki näytti minusta aivan yksinkertaiselta ja välttämättömältä".

Olin hämmästynyt parista samankaltaisuudesta Humbertin ja Juhanin tarinoissa, vaikka Humbert on täysin kuvitteellinen hahmo. *Lolitan* kirjoittaja itse halveksui freudilaista symboliikkaa, mutta oli kuitenkin

kin laittanut tarinaansa kesken jääneen rakkauden lapsuudessa, joka myöhemmin kummitteli ”pederastiana” kirjoittajan sanojen mukaan. Kuten Juhanin Milja, joka oli ollut suloinen pelastaja keskellä 7-vuotiaan Juhanin painajaismaista elämää ja näyttäytyi saavuttamattomana täytyksenä nyt muissa 7-vuotiaissa. Toinen yhtymäkohta oli Humbertin kyky jälkeinpäin tunnistaa häiriintynyt mielen mekanismi. Mutta toisin kuin Humbert, Juhani ei ollut ehkä koskaan miettinyt, voisiko hänen pelkällä ”kuvien kietomisella omaan hekumaansa” olla vaikutuksia kyseisiin lapsiin.

Nabokov oli kirjoittanut kirjan loppuun omia pohdintojaan kirjasta, ja napauttanut, että Amerikassa oli tämän aiheen lisäksi kaksi muuta aihetta, jotka olivat kirjallisuudessa tabuja: valkoisen ja mustan onnistunut avioliitto ja ehdoton ateisti, joka elää onnellisen ja hyödyllisen elämän ja kuolee 106-vuotiaana. Kuinka paljon oli edistytty 1950-luvusta?

Halusin kuulla Juhanin ajatuksia Lolita-tiivistelmästäni ja tarinan yhtymäkohdista hänen elämäänsä.

J: Tuo kirjan päähenkilö on kokenut tosi voimakkaan tapahtuman ja kiintymyksen pienenä, kuten minäkin. Hän on kokenut täyttymystä ja välittämistä, ja se viedään yllättäen pois. Se jättää tyhjiön, joka tarvitsee jonkun täytteen. Varsinkin jos tämä on tapahtunut todella nuorena, se näkyy tuon kokemuksen uudelleen hakemisena. Hän oli 12-vuotias ensimmäisen rakkauden tapahtuma-aikaan, ja siihen liittyi seksuaalisuutta. Me olimme Miljan kanssa 7- ja 6-vuotiaita. Kyllä mekin pussailimme, mutta se oli hyvin viatonta, eikä sitä edes ymmärtänyt, miksi niin tekee. Mutta kun jotain hyvin perustavanlaatuista välittämistä kokee pienenä, ja ympäröivä elämä on muuten pelottavaa tai tyhjää, siitä tulee jopa pelastava kokemus. Missään muualla en sellaista välittämistä siihen aikaan kokenut. Saman aivojen palkintoradan haluaa täyttää myöhemminkin. Sitä alkaa täyttää idealisoidulla rakkauden haamulla. Täytyisi pystyä suremaan ikään kuin kuollutta, sellaista suhdetta mitä ei voi saada. Mutta miksi en ole mennyt eteenpäin? Koska se tunne siitä välittämisestä on jossain niin syvällä. Ehkä tämä kirjailija on ymmärtänyt sen, mikä tyhjiö voi seurata siitä, ettei pääse jostain menetyksestä yli.

M: Sitten se muuntuu seksuaaliseksi haaveeksi ja siitä tulee kiihottumismalli.

J: Näen itsekin asian noin. Siitä tulee toimintamalli, joka vahvistuu hiljalleen. Sitä, miksi niin käy, en tiedä. Mitä tulee siihen, voiko haaveiluni vaikuttaa haaveilun kohteina oleviin lapsiin, en osaa ajatella sitä niin, koska näen sen käytännönläheisesti. Vastuu on silti haaveilijalla, ettei ylitä rajaa. Jos julkisesti alkaa kiihottua, peli on vihelletävä poikki.

M: Aivan. Meillä oli toinenkin teema. Itsestä huolehtiminen.

J: Niin. Se on ollut hyvin pitkään kompastuskiveni. En tiedä miten siitä aloittaisi. Se on monimutkaista. Se mekanismi, joka ruokkii itsensä laiminlyömistä, on todella sitkeä. Kun viimeksi lähdin tästä, järkiminä näytti minulle mielikuvan omenapuusta ja sanoi että tämä on epävarmuuden puu, joka kasvattaa pelon hedelmää ja jota turhautuminen ruokkii. Tavallaan se on mekanismi, mikä pitää yllä laiminlyöntiä ja se on ristiriidassa sen kanssa, miten haluaisin elää. Se, miten haluan kohdella muita, ei jatku minuun itseäni. Sanoin aikaisemminkin, että vain minä täysin tiedän, minkä kanssa minä taistelen. Joten ainut ”tuomari” olen minä itse. Se on juuri sitä itsensä rankaisua. Sitten olen jumittunut haitalliseen tapaan toimia. Siihen tapaan turtuu! Petyn siihen toistamiseen, että olen kohdellut itseäni väärin. Ihminen yrittää välttää pettymyksiä, ja olen pettynyt siihen, etten pysty huolehtimaan itsestäni. Joten sen asian kohtaaminen on hankalaa. Joten ainoaksi vaihtoehdoksi jää tilanteeseen turtuminen.

M: Onko se todella ainoa vaihtoehto?

J: Ei se ole, mutta se on luonnollinen vaihtoehto koska se on helppo ja antaa tilaisuuden toimia ulkoisesti normaalisti.

M: Tavallaan se ”luonnollinen”, joka useimmiten on automaattiohjaus, ei vie eteenpäin.

J: Ei se vie. Se on juuri sitä kuopassa olemista.

M: Miten itsesi laiminlyönti näkyy käytännössä?

J: Jotkut asiat saattavat venyä. Se on vaikea sanoa ja se nolottaakin. Tavalliset toimet, kuten hygieniat, vaatteiden pesu ja vaatteiden vaihto. Tilanne on parempi kuin vuosia sitten. Tosin kaikki rahat menevät ruokaan ja laskuihin eikä uusiin vaatteisiin ole varaa. Ylipaino on aika iso ongelma, jolle en oikein saa tehtyä mitään. Ei ole juurikaan syytä olla normaalipainoinen. Ihmisen tarve liikkua on niin paljon pienentynyt nykyaikana. Kaikki on lähellä.

M: Jopa sosiaaliset suhteet hoidetaan pääosin ruutujen ääressä.

J: Jos ei ole syytä liikkua, niin ei tule liikuttua.

M: Monesti käy niin, että iän myötä tulee niin kipeäksi liikkumattomuudesta että liikkuu sen vuoksi.

J: Selkäjumit ovat ainoa seuraus tähän mennessä. Se ei tahdo taipua itään eikä länteen. Mutta diabeteskin on riskinä.

M: Laitatko itsellesi ruokaa?

J: Kyllä minä laitan, mutta olen ollut laiska sen kanssa. Ei vain jaksa. Olen nyt yrittänyt vähän enemmän. Mutta minulla on paha tapa syödä kunnes mielihalu on tyydytetty eikä nälkä. Sitten sitä syö liikaa koska mielihalu tahtoo kasvaa niin kuin minkä tahansa riippuvuuden kanssa.

M: Ihminen on mielihyvähakuinen.

J: Syömiseuforia on hyvin voimakas. Nämä ovat sellaisia asioita, jotka ovat aika pitkään olleet minulle ongelma.

M: Entä suihkussa käynti?

J: Ei se nyt ole ollut ongelma, käyn joka ilta. Mutta tämä laiminlyönnin mekanismi on kiinnostava, ja se kertoo siitä, ettei mieli ole tasapainossa. Olemme kaikki itsellemme helposti liian ankaria. Järkiminä näyttää minulle mielikuvaa. Voi ei, kohta viet minut jonnekin hoitoon.

M: Sinä olet jo hoidossa!

J: Tämä on aika raskas mielikuva. Tässä on pieni poika nurkassa ja häntä pelottaa. Järkiminä oikein osoittaa häntä, ja sanoo että tuolta näyttää sinun epävarmuutesi. Tämä menee kohta tunteelliseksi! Se pieni poika, joka on osa minuutta, en häntä osaa kohdella oikein. Kohtelen väärin sitä osaa minusta, joka on vielä se pieni poika, jota pelottaa. Se poika on peili-kuva minun epävarmuudestani. Minua pelottaa, koska en osaa olla ehjä. Enkä tiedä miten voisin olla ehjä.

M: Sinä olet jo ehjä. Et vain koe sitä nyt.

J: Tavallaan se onkin se kysymys, että mitä minun pitää tehdä, että kokisin olevani ehjä?

M: Poistaa esteet ehjyyden tai paremmin sanottuna eheyden kokemisen tieltä.

J: Ensimmäisen terapian aikana järkiminä sanoi minulle, että minun pitää rakentaa seksuaalinen minäkuvani uudelleen. Olen epäillyt, että olen jollain tasolla biseksuaali. En ole missään vaiheessa kunnolla tutustunut omaan seksuaalisuuteeni. En ole voinut päättää, olisinko hetero vai bi vai jotain siltä väliltä. Tajunnallisuus on ainoa lokero mitä me tarvitaan ja seksuaalisuus on osa mikä voi tietoisuuden täyttää, eikä tarvita muuta lokeroa. Järkiminän viimeisin opetus on se, että ei tarvita muuta lokeroa kuin ihmisyyden lokero. Minun järkiminäni näkee ihmisyyden jopa ylempänä kuin tietoisuuden. Vaikka tietoisuus on ihmisyyttä. Siksi ehkä se kirja ei auennut ihan heti.

M: Tietoinenhan voi olla vain yhdestä asiasta kerrallaan. Vaikkapa kiihottuksen tunteesta. Silloin ihmisyyys on tärkeämpi muistaa kuin kiihottuminen. Mutta tietoisuus ei ole sama kuin kiihottuminen. Tietoisuus on itsessään meidän tärkein työkalumme.

J: Järkiminä sanoo nyt, ettei niitä ole pakko laittaa järjestykseen. Se sanoo vain, että näe ensin ihminen. Tuo ajatus muutti minut aikoinaan. Ihmisyyys on minun oletusarvoni jokaiselle, jonka tapaan.

M: Eli ei ammatti, rotu, sukupuoli tai muu?

J: Ne ovat osa ihmisyyttä. Mutta ne eivät ole asioita, joita ihmisessä ensimmäisenä lähestyn. On hyvä ottaa huomioon joitain kulttuurisia seikkoja. Mutta pohjimmiltamme me olemme samanlaisia. Tappelemme turhista asioista, kuten ajatusmalleista. Viha on turhaa. Joku voi olla ihan erilainen ihminen, mutta näen hänessä ihmisen.

M: Joku on näennäisesti siis erilainen.

J: No, näennäisesti. Käytännön tasolla erilainen.

M: Juuri se mitä me pohjimmiltamme olemme, on sitä eheyttä.

J: Kun kysyin järkiminältä, mikä on elämän tarkoitus, se vastasi, että kokee olevansa ehjä ihminen.

M: Ja kun sanoin että esteet sen tieltä pitää poistaa, ne ovat juuri niitä rajoittavia uskomuksia joista seuraa rajoittavaa käytöstä. Eheydestä itseltään meidän ei tarvitse huolehtia, sitä ei tarvitse erikseen rakentaa koska se jo on. Se on se meidän ydinolemuksemme. Juuri se, jonka näet kaikissa. Mutta esteitä sen kokemiselle ovat juuri ajatukset ja tunteet. Pelko kaikkein eniten.

J: Minun täytyy piirtää sinulle jonain kertana, vaikka en osaa piirtää. Minulla on mielessä vertauskuva siitä, miten me ihmisyyden alla olemme kaikki samanlaisia.

M: Ensi kerralla! Ja ensi kerraksi voisit myös tutkia, mitkä ovat pahimmat itseäsi rajoittavat uskomukset.

29.

Löysin lisää tukea ajatukselle, että uskonnollisista kysymyksistä keskusteleminen hoitosuhteessa ei ole vaarallista. Kirjassa Psykoterapeuttinen hoitosuhde (Lindberg ym.) oli oma kappaleensa uskontokeskustelusta hoitosuhteessa. Siinä sanottiin selvästi, että uskonnollisista aiheista keskustelua terapiassa vältetään usein syistä, jotka eivät ole perusteltavissa hoidollisilla tutkimustuloksilla. Siinä oli myös sanottu: ”Mikäli potilas haluaa puhua uskonnollisista ajatuksistaan, kohtaa hän usein tarpeetonta rajoittamista. Suomessa uskonto ajatellaan usein henkilökohtaiseksi asiaksi, josta ei juuri ole totuttu toisten kanssa keskustelemaan. Esteeksi keskustelulle nähdään myös oman ja potilaan vakaumuksen välinen ero, johon liittyy perustavanlaatuinen ja pitkälti tiedostamaton ajatus yksimielisyyden vaatimuksesta.” Mielenkiintoinen oli myös kirjassa esitetty psykodynaaminen näkemys siitä, että mahdollisten erimielisyyksien välttelyllä aggression ja tuhoavuuden voimat pidetään kurissa.

M: Tähän vielä jatkan, että mainittiin myös se, miksi tiedostamattomasti pelätään uskonnollisia erimielisyyksiä. Sillä on pitkä, synkkä historia.

J: Niinhän sillä on, eikä tarvitse mennä kovinkaan kauas. Ja miten kristin-usko tuli Suomeen, se ei ollut kovin kivalla tavalla.

M: En siis edelleenkään ole tehnyt hirvittävän väärin tuomalla omia näkökulmiani vahvasti esille.

J: Et todellakaan. Muistutit minua, että on olemassa muitakin tapoja ajatella ja ne muut tavat olivat tervetulleita.

M: Joku terapeutti saattaa kuitenkin pitää lähestymistapaani kyseenalaisena.

J: Jos heilutat uskonnollisia käsityksiä, heilutat koko ihmistä. Minä olen uskonnollisesta perheestä, annan pienen siivun uskonnolle mutta en ota sitä vakavasti.

M: Oli virallinen uskonto tai ei, me omaksumme uskomusjärjestelmiä lapsuudesta.

J: Uskonnon kautta minulla ja minun teoillani voi olla enemmän merkitystä kuin mitä maailma sanoo. Tällä hetkellä se riittää minulle.

M: Sitten oli se kysymys: mitkä ovat pahimmat itseäsi rajoittavat uskomukset?

J: En ole oikein varma, mikä on pahin, ei niitä ole paljoa. Yksi pahimpia on se, että ”minun täytyy olla yksin”. Hetkinen, mietin tätä hetken. Ehkä minulla on vieläkin myös se uskomus, että kiinnostus lapsia kohtaan tekisi minusta huonomman ihmisen. Vaikka olen saanut siitä niin monta oppituntia järkiminältä ja olen yrittänyt niin päästä siitä pois. Tämän mielenkiinnon takia ajattelin pitkään, että olen epäsosiaalinen. Rajoitan itseni viemistä ihmisten ilmoille. Toteutan ajatustani muiden antamasta tuomiosta. Ajattelen, että ”tämä on se tuomio, jonka minä saisin”. Puhuimme tästä aiemminkin, että toteutan itse omaa tuomiotani, eikä se auta minua. Tuomion saaminen ei ole muuta kuin rasite. Ja siitä ylipääseminen on parempi vaihtoehto. Se on itselle terveellisempi vaihtoehto. Mutta se ajatus, että tarvitsee jonkun osoittavan sormen, on niin vahva.

M: Voisin vielä lisätä, että tuomiosta ylipääseminen on itselle JA muille terveellisempi vaihtoehto.

J: Tuo meinaa unohtua, ja se on vaikeampi nähdä, että miten se tuomitseminen on muille huonompi vaihtoehto, muuta kuin että vaikutan hieman sulkeutuneemmalta. Sitä vaikutusta on suoraan vaikea nähdä. Osaan piilottaa sen aika hyvin.

M: Se varmasti vaikuttaakin niillä tasoilla, joita ei heti näe. Mutta se, ettet anna itsestäsi parasta maailmalle, on se muidenkin kannalta huono seuraus tuomiosta.

J: Se on totta. Meinasin sivuuttaa tuon ajatuksen, koska kainuulainen vähättely tulee mukaan.

M: ”Mitäpä se meikälainen”.

J: Pelkään ystävällisyyden osoittamista oman mieltymykseni vuoksi, eikä se voi olla hyvä asia.

M: Niin.

J: Tätä itsensä tuomitsemista ja rajoittamista on veivannut vuosikausia, eikä siitä tunnu olevan mitään hyötyä. Mikä minulle aiheuttaa turhautumisen? Järkiminä kysyy, että jos saan siihen vastauksen, minkä minä odotan ratkeavan? Haluaa katkaista sen takaa-ajon ajatuskarkurin kanssa. Järkiminä haluaa pysäyttää minut ajattelemaan ja näkemään asian eri näkökulmasta. Se kysyy, että mitä sinä yrität ratkaista? Se ei ole sitä, että et saa ajatella, vaan sen idea on se, että pysähdy ja ajattele järjellä.

M: Hyvä järkiminä! Tuo kirja, jota siteerasin alussa on viitekehykseltään psykodynaaminen eli niin sanottua syvyyspsykologiaa. Syvyyspsykologia käsittelee myös tätä aggression ja tuhoavuuden voimaa. Se on aika mahtava juttu, että sinä olet itsekseksi tunnistanut tuhon äänen, lukematta mistään koko termiä.

J: Se on minusta vain kaikista kuvaavin nimi sille. 95% siitä, mitä olen puhunut täällä, on omaa pohdintaani ja järkiminän kanssa käytyä keskustelua. Olen näitä ajatuksia hionut ainakin 15 vuotta.

M: Keskustelin erään toisen asiakkaan kanssa, joka myös antoi luvan käyttää omaa tarinaansa nimettömänä, kun kerroin sinusta ja sinun tavastasi hahmottaa mieltä. Puhuttiin tuhon äänestä, jota mielihaluminä tottelee, ja joka ei piittaa toisen kärsimyksestä. Hänestä se oli hienosti kuvattu, ja

hän kertoi esimerkkinä, että oli katsonut videota jossa pientä tyttöä käytettiin hyväksi, ja tämä tyttö itki lohduuttomasti.

J: Valitettavasti olen nähnyt näitä itsekin.

M: Ja hän sanoi että sillä hetkellä se kaikki vain kiihotti, mutta jälkeenpäin tuli kauhea olo, että miten minä olen voinut katsoa tuollaista.

J: Olen tosiaan valitettavasti törmännyt noihin videoihin. En pystynyt kiihottumaan noista videoista, ja niitä on valitettavan paljon. Suurimmassa osassa ketään ei itketä tarkoituksellisesti. Vaikka niitäkin videoita valitettavasti on. Haluatko että kuvailen vähän yhtä videota?

M: Riippuu kuinka paha se on ja mikä tarkoitus sillä on, sillä kuvailemisella?

J: Ehkä se auttaisi hahmottamaan, ettei tarkoituksellisesti itketä. Mutta jos on fiilis, ettei halua tietää, niin en sitten kerro. Siksi kysyinkin ennen kuin ryhdyn kuvailemaan. On joitain asioita, joita on mieluummin kuulematta.

M: Niin.

J: Ehkä se riittää, että niistä monista videosta joita minä olen nähnyt vain joissain lapsi itki ja yhdessä se oli tarkoituksellista.

M: No tuo oli tärkeä tieto. Koska minulla on ollut se kauhea epämääräinen mielikuva siitä, että kaikki on suurin piirtein kidutusta.

J: No, miten asian määrittelee. Kaikki ne ovat väärin.

M: Tietysti! Mutta kaikissa ei onneksi kiduteta.

J: Suurimmassa osassa se on lapselle kuin osa leikkiä.

M: Eli leikin varjolla lapsi on saatu houkuteltua siihen?

J: Niin. Tarkennus on se, että suurimmassa osassa valikoin mitä katsoin, En muista kaikkea. Olen sulkenut ne pahimmat pois, joissa on luenut vaikkapa HC. Tarkoittaa "hurt corea" eli satuttamispornoa. Olin tarkka siitä, mitä katsoin, ja ne pahimmat olivat vahinkoja. Suurimmassa osassa videoiden nimet olivat espanjaksi tai kiinaksi. Tai sanotaanko että kaikki on kiinaa mitä ei tunnista. Mutta myös saksaksi niitä löytyi. Olen varovainen mitä sanon. En siksi, etten haluaisi niistä puhua, vaan siksi että ajattelen sinua. En halua pakottaa kuulemaan asioita.

M: Se on kauniisti ajateltu. Kaikki eivät ajattele terapeuttia vaan saattavat jopa hakea mielihyvää järkyttävien asioiden kertomisesta. Ja tosiaan yksityiskohtien tietäminen ei ole tarpeellista.

J: Mietinkin että miksi ehdotin sitä, että kertoisin siitä videosta. Tavallaan haluaisin avautua siitä sen vuoksi, että saisin sen mielestäni.

M: Onko se sinun mittakaavassasi ahdistava kuvaus?

J: On. Ne ova kaikki tällä hetkellä ajateltuna ahdistavia. Riippuu siitä, mitä ääntä kuuntelee, kun niitä muistelee. Mielihalu nostaa muutaman videon muistiin, joita se piti kiihottavina. Mutta nyt näen ne haitallisina.

M: Nyt voisin sanoa että kerro vain.

J: Oletko ihan varma? Voisin kertoa, että se video sai aikaan minussa suuren muutoksen, ja päätin että haluan eroon tästä kaikesta. Juuri silloin ulkoiselle kovalevyllä rupesi tulemaan ongelmia. Olisin ehtinyt pelastaa sieltä kaiken videomateriaalin, mutta en tehnyt sitä. Se on nyt rikki ja kymmenen kertaa formatoitu, ja olen onnellinen siitä.

M: Oliko se video tuhon äänen ydintä?

J: Se miten minulla tuhon ääni toimii, se ei aktiivisesti halua satuttaa muita. Minun tuhon ääneni hakee sitä, että laiminlöisin itseäni. Mutta jos sille antaisi kaiken vallan, niin se voisi mennä niin pitkälle, että se hakisi muiden satuttamista. Mutta en ole varma, koska en ole antanut sen

puhua niin kauan. Se ei ole ikinä käskenyt satuttaa muita, mutta haluaa minun tuntevan oloni kurjaksi.

M: Kun tämä toinen asiakas oli kiihottunut videosta, jossa lapsi itki, hän ehkä oli antanut tuhon äänen puhua liian kauan.

J: Mielihalun ääni sokeuttaa kaiken muun. Silloin se ei näe itkevää lasta. Se näkee vain tilanteen kiihottavan puolen, eli sen lapsen seksuaalisessa tilanteessa.

M: Ja tosiaan se mielihalu saattoi olla myös yksi tuhon äänen alaisista.

J: Jotenkin noin. Minusta tuntuu, että ne kaikki antavat tuhon äänelle tilaa. Ja tuhon ääni haluaa itselleen tilaa.

M: Meillä loppuu aika. Emme ehtineet käydä sitä videojuttua läpi, mutta ehkä se on hyvä että saamme miettiä sitä vielä.

J: Saat aikaa pohtia, haluatko kuulla sen. Mutta se oli minulle käännekohta, jolloin suhtautuminen materiaalin hankkimiseen muuttui. Mielihaluminä ei sanonut siihen videoon mitään. Se oli yhtä järkyttynyt kuin minä. Olin siitä niin onnellinen, ettei mielihalu tuntenut silloin mitään, koska se mahdollisti muutoksen.

M: Ettet vaipunut syvemmälle.

J: Olin järkyttynyt, en kiihottunut.

M: Tuntuuko sinusta, että se helpottaisi, jos saisit sen kerrottua?

J: Kyllä sen jonkun verran, koska siitä on tullut minulle yksi tuomion kivi, jota kannan. Olisi aika katkaista se tuomio.

M: Olen siihen valmis. Tarkastellaan sitä yhdessä järkiminän kanssa sitten,

J: Järkiminä sanoo, ettei tarvitse pelätä, kyse ei ole äärimmäisestä asiasta.

Mutta en halua pakottaa sinua.

M: Nyt minulla on aikaa pohtia asiaa. Voit kertoa, jos se on terapiaprosessin kannalta tarpeellista.

J: Minusta se olisi, mutta koska olet tehnyt niin paljon työtä minun eteeni, en halua että tuotan minkäänlaista kärsimystä. Minulle se on ollut kärsimys useita vuosia.

30.

Aloitin tapaamisen kertomalla, että olen keskustellut kahden kollegan kanssa siitä, onko mahdollisesti traumatisoivan videon yksityiskohtien kertominen merkityksellistä terapiaprosessin kannalta. Vähän kahdenlaista vastausta tuli. Toinen arveli, että kertominen voi olla vapauttavaa asiakkaalle, mutta minun täytyy jotenkin huolehtia oma käsittelyprosessini. Poliisit käyttävät Tetriksen pelaamista ahdistavien videoiden läpikäymisen jälkeen, joten sitäkin voisin kokeilla. Toinen sanoi, että yksityiskohtia ei tarvitse käydä läpi, eikä se ole traumasta selviytymisen kannalta oleellista. Tulin siihen tulokseen, että viisainta on käydä pääteema läpi ilman tarkkoja yksityiskohtia, mutta niin että Juhani palauttaa videon mieleensä ja keskitetään huomio siihen, mitä kehossa sillä hetkellä tapahtuu. Näin on paremmin varmistettu, että tunnekokemus saadaan käsittelyyn, mutta itse traumaa ei vahvisteta.

J: Mitä se tarkoittaa, että pääpiirteittäin? Mitkä osat ne voisivat olla, että saisit kuitenkin käsityksen, mitä siinä suurin piirtein tapahtui?

M: Onko minun tarpeellista saada siitä selkeä käsitys?

J: Jos jotain käsitellään, siitä on outoa sanoa vain vähän jotain. Miten pääsemme varmuuteen siitä, että puhumme samoista asioista?

M: Jos keskitymme tuntemuksiin ja tunnekokemukseen tässä hetkessä, pysytään samalla sivulla.

J: Jos sinä tunnet minut tarpeeksi hyvin, ei tarvitse tietää yksityiskohtia,

jos vain kerron, miten se on minuun vaikuttanut. Saat siitä sen informaation mitä tarvitset. Minulla on vastuu siitä informaatiosta, mitä aion antaa. Ei siis ole tarpeellista kertoa ihan tarkasti, mitä videossa tapahtui, vaan mitä minussa tapahtui.

M: Nimenomaan.

J: Tuo on se paras vastaus siihen, mikä on hyvä linja.

M: Toisekseen, se auttaa sinuakin kiinnittämään huomion siihen, mitä nyt tapahtuu, eikä vahvistaa muistikuvaa videosta.

J: Onhan minun ajateltava sitä, kun käsittelen sitä.

M: Toki. Jotenkin ajattelen, että siitä kertominen vahvistaa mielikuvaa enemmän kuin tuntemuksista kertominen.

J: No joo.

M: Millainen olo sinulla on nyt?

J: Ihan rauhallinen. Olen nukkunut monta yötä hyvin, paremmin kuin yleensä.

M: Hyvä. Uskallatko mennä aiheeseen?

J: Mietin millaisen näkökulman siihen ottaisin.

M: Mieti hetki rauhassa.

Juhani istui hiljaa jonkin aikaa.

J: En oikein tiedä.

M: Aloita jostakin.

J: En oikein tiedä mistä aloittaa. Se ensimmäinen tunne sen videon jäl-

keen, on se tunne kun olet laittanut vesilasin pöydän nurkalle ja huitaiset kädellä sen lattialle. Se säikähdys. Säikähdin! Mitä juuri katsoin? Hetken aikaa on vaikea katsoa muualle, koska se säikähdys lamaa ja sitä jää vain katsomaan. Paniikki tulee vasta myöhemmin. Sitten vasta käsittää, että mitä siinä tapahtui.

M: Onko kyseessä niin sanottu gore-video?

J: Ei varmaankaan. Tässä vahingoitettiin fyysisesti kyllä. Eikö siinä pitäisi näkyä verta tai sisäelimiä että se olisi gorea?

M: En minä tiedä.

J: Elokuvamaailmassa merkintä goresta tulee jos on verta tai sisäelimiä. Kai.

M: Ok, no annetaan sen olla.

J: Aika nopeasti sen jälkeen laitoin videon kiinni ja sitten vasta paha olo tuli. Ja ällötyksen tunne.

M: Mitä sinussa tapahtuu nyt?

J: En oikein tiedä. Olen aika neutraali tällä hetkellä.

M: Hyvä.

J: Tätä oli kuitenkin yli viikko aikaa mieltä. Se varmaan auttoi. Ei tästä tunnu pahalta kertoa. Sitten meni ehkä päivä ennen kuin tuli syyllisyyden tunne. Osa minusta otti sen videon ikään kuin ruoskaksi, jolla rankaisin itseäni, koska olin katsonut lapsipornoa. Pääpiirteinä oli shokki, paha olo ja syyllisyys. Pitkään pidin sitä muistutuksena ja rangaistuksena.

M: Miten päädyit tähän videoon?

J: Se oli netissä, jonne ei tavallisella selaimella pääse. Dark web. Siellä se oli kuten tuhannet muutkin videot. Se oli ehkä toiseksi suurin lapsipornoa jakava sivusto.

M: Tähän voisi tietysti lukijoille laittaa selvennyksen, että virallisesti ei puhuta lapsipornosta vaan lasta loukkaavasta materiaalista. Ollaan tämä saatettu selventääkin. Muistatko sinä?

J: Ehkä. Pornoon tarvitaan suostumus.

M: Joka tapauksessa puhekielessä sitä sanaa käytetään. Kysyn että avaisitko tämä videon tietämättä mikä teema siinä on?

J: Kyllä, koska otsikko oli espanjaksi. En tiennyt, että se oli satuttamista. Tiedän että lapsen hyväksikäyttö kaikissa muodoissa on satuttamista. En tiennyt kuitenkaan, että keskipisteenä oli fyysinen satuttaminen.

M: Onko se palannut mieleen unissa tai muuten tunkenut mieleen?

J: Harvemmin se tunkee mieleen. Joskus vielä sillä vähän itseäni kiusaan. En muista, että se uniin olisi tullut. Näen muutenkin hyvin vähän seksuaalisia unia. Mutta ihmiset, jotka noille sivuille menevät, eivät ajaudu sinne vahingossa. Menet jollekin vähemmän tunnetulle pornosivustolle ja sieltä kolmen linkin takaa löydät lapsipornoa, sitä ei enää tapahdu niin paljoa. Mutta sen sijaan ne jotka noilla sivuilla käyvät, eivät sinne ole vahingossa tulleet. Normaalilla selaimella sinne ei edes pääse! Pointti tässä nyt minulla oli kuitenkin se, että minä ihan tarkoituksella menin etsimään lapsipornoa. Jos menee etsimään tavallista pornoa, ei lapsipornoon noin vain törmää. Ne sivut, joiden kautta niille pääsee, ovat yleensä tosi huonoja. Kun olet menossa lapsipornosivuille, joudut menemään noin viiden roskasivuston lävitse, joissa ei edes ole pornoa, vaan hirvittävä määrä ponnahdusikkunoita. Kerron tämän, että se auttaisi ymmärtämään, miten kova mielihalu sinne pääsemiseen on. Aina sinne ei edes pääse.

M: Se on lohdullista, tavallaan. Toisaalta se voi villitä mielihalupuolta, kun siihen sisältyy ei-saamisen riski.

J: Mielihalu käyttää resurssina eri tunteita ja turhautuma siitä, ettet löydä materiaalia, voi kasvattaa mielihalua.

M: Se on juuri sellainen, se mielen osa. Mutta meillä nyt loppuu aika. Kysyn vielä, että mikä on olo nyt?

J: Noo...Ei mitään erikoista. Ärsyttää vain, että selitän jotain ja saatan itsekin joutua miettimään, että mitä edes selitän.

M: Kyllä tässä tuli hyvää ja valaisevaa asiaa. Toivon tietysti, että se auttaisi sinuakin.

J: Niin.

M: Olo ei siis ole ainakaan huonompi?

J: Oikeastaan olen yllättynyt, miten vähän olo muuttui.

M: Sitten voimme rauhassa suunnitella ensi viikon tapaamisen.

Yritin palauttaa jälkeinpäin mieleen, mitä tunteita videosta kertominen minussa nosti. Huomasin sen nostaneen hyvin vähän reaktioita ja siten päättelin, että oli ollut ratkaisevaa olla kuulematta yksityiskohtia. Ajatus siitä, mitä lapset saattoivat nähdä puhelimillaan selaillessaan niitä, tuntui sen sijaan pahalta. Kuvien pyyhkiminen mielestä oli paljon vaikeampaa kuin sanojen. Siksi en katsonut juuri koskaan televisiota enkä uutisia, ja ehkä sen vuoksi jaksoin paremmin työtäni. En pystynyt edes etäisesti kuvittelemaan, minkälainen sekava kuvapankki oli sellaisen ihmisen mieli, joka oli katsellut pornoa vuosikaudet ja päivittäin teini-ikästä lähtien. Eikä minun onneksi tarvinnutkaan.

31.

Olin ollut tapaamista edellisenä päivänä koulutuksessa, joka käsitteli grooming-ilmiötä eli lasten ja nuorten houkuttelua seksuaalisiin tekoihin mm. netin välityksellä. Koulutuksessa joku kysyi, mikä se on se pimeä verkko. Minä kommentoin siihen, että eräs asiakkaani, joka on antanut luvan kertoa asioistaan nimettömänä, sanoi ettei sinne edes pääse tavallisella selaimella. Myös siellä täytyy mennä monien ns. ”roskasivustojen” läpi ennen kuin pääsee laittomaan materiaaliin. Kouluttaja sanoi tähän, että nykyään yhä enemmän laitonta materiaalia on myös avoimessa verkossa. Kerroin tämän Juhanelle keskustelun avauksena.

J: Minulla on heti tarkennus. Tarkoitin viimeksi rosкасivustoilla sitä, että ne tulevat, jos yrittää mennä avoimen verkon kautta. Pimeä verkko on siitä erilainen, että isolla todennäköisyydellä tiedät jo, minne mennä. Jos avoimessa verkossa haluaa löytää lapsipornoa, on kuin menisit suolle rämpimään. Ne, jotka haluavat sitä löytää, tietävät mistä pimeässä verkossa etsiä. Jos etsit sitä tavallisesta verkosta, sinulla ei ole mitään hajua siitä, mistä aloittaa. Kokeilet onneasi. Pimeään verkkoon ei mennä sokkona surffailemaan, vaan todennäköisesti tiedät jo osoitteet. Siellä on hakukoneita, mutta ero tavallisen ja pimeän netin välillä on se, että niitä osoitteita ei haeta yleisesti, vaan ne ovat yleensä jaettuina. Hakukoneitakin on, mutta ne eivät ole kovin hyviä. Tavallisessa netissä voit kirjoittaa hakukoneeseen jotain ja löydät sivun. Pimeässä verkossa sensuroidaan myös lapsipornoa. Siellä on sivustoja, jotka ovat erikoistuneet laittomaan materiaaliin, mutta niitä palvelimia laitetaan jatkuvasti kiinni. Poliisi saa niitä kiinni aika hyvin. Noin kymmenen vuotta sitten seurasin tilannetta enemmän, ja kaikki isot lapsipornon jakosivustot tuhottiin yhdessä

ainoassa päivässä. Ihan kaikki. Se oli aikamoinen isku. Palvelimet taisivat olla Ruotsissa, jos oikein muistan. Siitä ei ole tilanne vielääkään sen jälkeen täysin korjautunut.

M: Korjautunut!

J: Niin jos pimeään verkon näkökulmasta katsotaan. Tai jos tuhoavalta miehialhalulta kysytään.

M: Niinpä.

J: Tällaisia asioita on hieman hankala selittää, jos ei näitä tiedä. Ehkä se tärkein tieto on, että et sinä sinne pääse, ellet yritä erityisesti päästä.

M: Näillä tietotaidoilla mitä minulla on, ei olisi rikoksen riskiä vahingossakaan.

J: Ei se vaikeaa ole, mutta et voi kirjoittaa selaimen ”pimeä verkko” ja painaa enteriä ja päästä sillä pimeään verkkoon.

M: Minä olisin saattanut jopa kokeilla.

J: Saat varmasti joitain tuloksia. Siellä voi olla esimerkiksi kiinalaisia sananvapautta puolustavia sivustoja. Käytetään sitä hyväänkin tarkoitukseen. Ei vain rikollisuuteen.

M: Sekin on hyvä tietää. Siis erehdyin siinä, että luulin että nimenomaan siellä pimeässäkin verkossa täytyy mennä roskasivustojen läpi.

J: Niin, ei se ihan niin toimi.

M: Eli avoimessa verkossa joutuu kahlaamaan roskasivustot?

J: Joo. Silloin kun sitä materiaalia erityisesti etsin, niin aloitin vähemmän tunnetulta pornosivustolta. Ne vähemmän tunnetut elävät linkkien klikkauksilla. Joten niillä on automaattisia linkkilistoja muille sivuille. Vähemmän tunnettu pornosivusto ei välitä, mitä linkkejä siellä on, koska

se saa rahaa niiden klikkauksista. Ja niitä listoja seuraamalla löysin materiaalia. Tässä saattaa jo olla liikaa tietoa sitä haluavalle. Varoitus lukijalle, älä kokeile. Tuota reittiä saat koneen lukittumaan nopeasti. Tätä yritin sanoa viimeksi, että jos pyörii näin huonoilla sivuilla, joka on täynnä kaikesta maailman viruksia ja roskaa, täytyy haluta etsiä laitonta materiaalia.

M: Tunnen itseni ihan mummoksi, mutta tarkennan vielä, että nyt puhut voimesta verkosta.

J: Kyllä. Tämä on vähän kaksipiippuista, koska en mielelläni avaisi sitä, miten se toimii, koska ne eivät ole sellaisia sivuja, minne kenenkään kannattaisi mennä.

M: Aivan. Ja jos ymmärsin oikein, sinäkään et siellä juuri enää pyöri.

J: No, niin. Välillä lipsahduksia tulee. En niillä roskasivuilla pyöri. Totuus ei ole aina kiva asia. Totuus on se, että minulla on yksi kuvienjakosivusto, jota seuraan. En ole siitä ylpeä, ja tiedän että se on väärin, mutta en ole täysin päässyt siitä materiaalista erilleen.

M: Joo. Hyvä että rohkenit kertoa.

J: Olen paljon miettinyt sitä, miksi minä teen niin, koska se materiaali ei ole hyväksi minulle, koska se pitää yllä itserankaisun kierrettä, eikä se ole hyväksi. Ongelma on siinä, että jos voisin, niin oppisin pois siitä, miten niitä löytää. Jos joku voisi poistaa sen tiedon päästäni, että miten niitä löytää, niin olisi aika helppoa. Olen paljon pohtinut sitä, mikä on se mekaniikka, joka ylläpitää sitä, ja tämä teoria pätee ehkä vain minuun. Se, miten minä sen näen, se on pahan olon ylläpitämisen kierre. Ja sitä pahaa oloa ylläpidetään siksi, että tiedän että sen materiaalin katsominen on väärin. Siitä tulee rangaistus itselle.

M: Onko sitten niin, että sen syyllisyyden helpottamiseksi katsoo taas vähän lisää sitä materiaalia?

J: Olen miettinyt tuotakin. Sen mielihalun hiljentämisestä tulee vihamie-

listä. Ajatellaan esimerkiksi, että joku kinuaa sinulta jotain asiaa, oikein vaatimalla vaatii, ja tiedät että se on sellainen asia, jota et oikein haluaisi antaa. Haittaako jos käytän esimerkkiä, jota en haluaisi käyttää?

M: Ei se minua haittaa.

J: Kun lapsi kinuaa karkkia karkkihyllyn vieressä. En haluaisi käyttää tätä tässä kontekstissa, mutta se on selvin esimerkki. Saatat hermostua ja puuskahtaa että ostetaan sitten kaikki karkit. Tavallaan niin tapahtuu sen materiaalin kanssa. Hermostut sille mielihalun äänelle ja lopulta ajattelet, että katsotaan sitten ja kaikki mahdolliset materiaalit. Se hermostuminen itselle vie sinne materiaaliin ja se ruokkii turhautumista. Se mekanismi, mielihalulle hermostuminen ja sen ruokkiminen turhautumisen kautta on se, joka ylläpitää materiaalin käyttöä. Ja tämä mekanismi on itsessään haitallinen. Se syö mielenterveyttä.

M: Tuohan kuulostaa ihan riippuvuudelta.

J: Siinä on paljon riippuvuuden piirteitä. Tuossa se mekanismi on.

M: Tuon kierteen voi katkaista monestakin kohtaa.

J: Se on todella vaikeaa.

M: Epäilemättä. Varsinkin jos sitä on vuosien ajan vahvistanut. Enkä tarkoita syyllistää, vain todeta.

J: On minulla ollut sen kanssa nyt paljon helpompaa. Isoin asia on nähdä, miksi tämä on minulle haitallista. Se auttoi paljon siinä katkaisemisessa. Mutta se ei ole täysin poissa. Enkä tiedä miten sen saisi täysin pois.

M: Minä tiedän. Siksi olenkin täällä töissä. Se on tarpeeksi usein toistettu oikea valinta. Ja varmaankin jo tiedät, minkä kahden äänen välillä valitset.

J: Mitä minun järkiminäni haluaa, se haluaa löytää balanssin tässäkin asiassa...

M: Nyt on pakko keskeyttää. Miten tällaiseen asiaan voi saada balanssin?

J: Ei sen lapsipornon katsomisen kanssa vaan...Pitää hetki miettiä asiaa. Että en rankaisisi itseäni siitä, että pidän lapsista ja se ei poista sitä päättöstä, etten halua tehdä mitään väärää. Balanssi tarkoittaa sitä, että jos argumentoidaan että seksuaalisuuteni on lapsikohteista, niin antaa sen sitten olla. Mutta se tuo mukanaan vastuullisuuden ja sen näkemisen, miksi sen asian kanssa eteneminen tietyn rajan yli voi olla haitallista.

M: Tästä tuli mieleen eräs toinen puhelinasiakas, joka myös on antanut luvan kertoa tarinaansa, että hän katsoo niitä laillisia lapsimallisivustoja ja kokee toki siitäkin huonoa omaatuntoa mutta kokee olevansa enemmän balanssissa näin.

J: Järkiminä on opastanut, että käyttäisin Youtubea. Olen katsonut niitä videoita, joissa lapset leikkivät. Järkiminä sanoo, että käyttäisit vain niitä, ja lisäksi tavallisia mallisivustoja, joita on paljon. Joten miksi minä menisin siihen materiaaliin, joka lasten lisäksi särkee myös minua? Siitä materiaalista jää jäljelle vain haitallisuus. Mielihalu ei ole käskenyt minua sinne menemään, vaan paha olo, ja se on seurausta tuhon äänestä. Se on tavallaan yksi niistä tuhon äänen taikatempuista. Se haluaa ajaa meitä yhä kurjempaan oloon. Joten se vain hyötyy, en minä. Mielihalua on vaikea simuloida mutta sille riittää tavallinen materiaali.

M: Nyt minulle tuli ajatus, että se mielihalu on sinänsä neutraali.

J: Minun teoriassani kaikki mielen työkalut ovat neutraaleja. Joko järkiminä tai tuhon ääni käyttää niitä, ja siitä riippuu ovatko ne hyödyksi vai haitaksi. Mutta tämä on vain minun teoriani.

M: Se on minunkin teoriani. Meidän täytyy jatkaa tästä ensi kerralla!

Jäin miettimään mielihalun ja tuhon äänen yhteyttä. On viisainta olettaa, että me emme voi olla haluamatta niin kauan kuin olemme täällä. Mutta halu voidaan muuntaa, siirtää se paremmalle isännälle.

32.

Todellakin oli hyvä jatkaa viimekertaisesta ”oivalluksestani”, että mielihalu on neutraali. Olin nimittäin nyt lueskellut aiempaa tekstiäni tulos-tettuna, ja sieltä olin löytänyt saman asian Juhani esittämänä jo paljon aiemmin, ja olin vieläpä taputtanut innostuneesti sille! Kaikki tämä oli pyyhkiytynyt muistista täydellisesti. Se herätti vähän noloutta ja jopa huolta muististani, kunnes joku sanoi, että ellei ajatusta ajattele hetken aikaa sen kuultuaan, se ei tallennu pitkäkestoiseen muistiin. Oli totta tai ei, se hieman lohdutti. Juhani oli tosiaan sanonut ennenkin, että mielihalu on neutraali, toisaalta joissain yhteyksissä mielihalu vaikutti olevan varsin tuhoava. Huomasin myös kirjoitusta lukiessa sen, että Juhani oli päättänyt olla tekemättä rikosta jo hyvin pian sen jälkeen, kun järkiminä astui kuvaan, mutta rikos oli tavallaan toteutunut laittoman materiaalin hallussapidossa. Aloitimme tämän kerran keskustelun siitä.

J: Lähinnä se päätös oli se, että ei toteuta mielihalua. Tai että ei hyväksikäytä. En silloin oikeastaan edes ajatellut materiaalia, että hankkisin sitä tai näkisin sitä. Siihen alkuperäiseen päätökseen ei edes kuulunut koko ajatusta kuvamateriaalista tai videoista. Minulla ei ollut edes tietoa siitä, että sitä on saatavilla. Olin kuullut sen sanan, ”lapsiporno”, mutta minulla ei ollut käsitystä siitä, mitä se materiaali on. Hyvä kysymys on, että jos olisin tehnyt päätöksen myös materiaalin suhteen, olisiko se estänyt minua hankkimasta sitä? Tuohon on mahdotonta vastata. Miksi sitä materiaalia lähtee edes etsimään? Ensin oli käsitys siitä, että lapset viehättävät minua. Sitten tuli tieto siitä, että tällaista materiaalia on. Tavallaan se oli minulle yhtä kiellettyä kuin tavallinenkin porno, kasvatukseni vuoksi. Pornon etsiminen oli jo paha asia. En ymmärtänyt tavallisen pornon ja laittoman

materiaalin eroa. Tavallaan sen ajatuksen mukaan lapsiporno, vaikka se onkin huono sana, ei ole pahempaa koska se kuuluu siihen samaan ”tämä on kiellettyä”-laatikkoon. Ja se laatikko oli silloin 14-vuotiaana.

M: Eräs seksuaalirikosasioiden kanssa työskentelevä psykiatri sanoi, että koska esimerkiksi lestadiolaisille jopa itsetyydytys on syntiä, heillä joskus saattaa olla muihin ihmisiin verrattuna matalampi kynnyks käyttää esimerkiksi sisaruksia hyväkseen, koska se kaikki on samaa syntiä.

J: Tuota hainkin takaa. Rima väärin tekemiseen oli alhainen, sen merkitys ei korostunut. Se ei erotu joukosta, siitä tulee sitä samaa väärin tekemisen massaa.

M: Niin. Oikein uskonnollisesta näkökulmasta katsottuna teet syntiä, jos itsetyydytät tai katselet pornoa. Sitten voi vääristyä se, että on aivan eri asia katsoa laitonta materiaalia tai riistää muita seksuaalisesti.

J: Tuo piti itse oivaltaa. Yksi järkiminän opetuksia olikin haitallisuusperiaate.

M: Eli?

J: En osaa sitä tälläkään hetkellä selittää sitä hyvin. Se selitti minulle, mistä haitallisuus vaikkapa lapsipornon yhteydessä syntyy, ja miksi niitä ei voi tavallisen pornon kanssa verrata. Olen varmaan selittänytkin sitä.

M: Aivan varmasti olet.

J: Haitallisuusperiaate sanoo, että hyväksikäyttö on kirjaimellisesti lapsen viattomuuden ja rajallisen ymmärryksen väärinkäyttöä seksuaaliseen tarkoitukseen. Siihen sopii niin hyvin se sana ”hyväksikäyttö”, koska sitä tietämättömyyttä käytetään hyväksi omaan tarkoitukseen.

M: Aivan. Tässä yhteydessä voisi tiivistää, että on hyvin haitallista demonisoida seksuaalisuus.

J: Kyllä. Niin kuin armeijassa, vessassa käynti on suoritus eikä nautinto, samoin uskonnossa seksi on suoritus eikä nautinto.

M: Valitettavan usein näin. Eivät suinkaan kaikki uskovaiset ajattele näin.

J: Kukaan ei halua siitä noissa piireissä puhua. Seksuaalista viettiä ei haluta myöntää. Se yritetään peittää kaikilla mahdollisilla tavoilla.

M: Juuri sen takia sitten tapahtuu rikoksia, koska käsitys hyvästä seksuaalisuuden toteuttamisesta on kehittymätön. On vain seksuaalisuuden toteuttamista, ja haitallinen menee samaan laariin.

J: Juuri näin. Nykyajan suurin seksuaalisuuden ongelma on se, että kukaan ei ole varma, mitä omalla seksuaalisuudella tulisi tehdä. Miten minun seksuaalisuuteni täydentää minua ihmisenä? Tätä ei osata käsitellä oikein. Siihen pitäisi puuttua, ja se varmasti vähentäisi hyväksikäyttöä. Oikeus omaan kehoon ja koskemattomuuteen on niin suuri.

M: Nykyään puhutaankin jo paljon enemmän seksuaalioikeuksista.

J: Se on hienoa, että olemme ruvenneet käsittämään sen asian. Jos 15-vuotiaana olisin kuullut vaikkapa transsukupuolisuudesta, en olisi tiennyt yhtään, mitä ajatella. Kehon seksuaalisuus eli keholliset reaktiot, mielen seksuaalisuus eli fantasiat ja haaveet ja persoonallinen seksuaalisuus eli miten haluaa itseään ilmaista; nämä kolme ovat minusta seksuaalisuuden ilmaisun ydintä, ja niitä pitäisi arvostaa. Esimerkki: olen selvästi syntynyt mieheksi. Se on ensimmäinen taso. Toinen taso: koenko olevani homoseksuaali? En tiedä, välillä. Kolmas taso: haluanko näyttää sitä jollain tavalla? Haluanko mennä sateenkaarikukueeseen? Näistä tulee seksuaalinen minäkuva, ja nämä puolet rakentavat toisiaan. Täytyy vielä miettiä, tarvitseeko toista ja kolmatta tasoa edes erottaa toisistaan. Jatkossa vielä hion tuota. Se kuuluu osana teoriaan ihmisyydestä.

M: Hyvä. Voitaisiin jälleen vielä hetki puhua siitä mielihalun neutraaliudesta, jos sopii.

J: Sopii! Siinäkin on pari tapaa, millä asiaa ajatella. Miten minun mielihaluni toimii? Tarkoitin neutraaliudella sitä, ettei se itse pyri olemaan paha tai hyvä, se ei tuo hyviä tai pahoja mielihaluja näyttille.

M: Voisiko sanoa, että kun mielihalu on tuhon äänen palveluksessa, se itse näyttää pahalta? Se herkästi sekoittuu pomoonsa.

J: Jos tuhon ääni käyttää mielihaluani eli seksuaalisuuttani, se tuo mielihalut hyvin aggressiivisesti esille. Tavallaan ne halut, joita minulla on, tai se mielenkiinto lapsiin, jos tuhon ääni haluaa sitä käyttää, se tuo sen mieleeni silloin kun en haluaisi sitä ajatella. Se kiusaa minua sillä. Se pyrkii tuomaan sen kiusaamismielessä esille. Mikä olisi hyvä esimerkki? En ole kovin iloinen muutamasta muistikuvasta, kuten siitä videosta, josta kerroin. Tuhon ääni yrittää tuoda ne huonot muistikuvat mieleen ja sanoa että ”koska tykkäät lapsista, tykkäät myös näistä hirveistä materiaaleista”. Se yrittää kammata sillä sorkkaraudallaan mielen ovea auki, jotta saisi tungettua sisään ne huonot ajatukset. Se sorkkarautaa on osa sitä, mikä on tavallaan totta, eli kiihotun lapsista. Se sen avulla avaa mieleni oven ja tunkee huonot muistikuvat sisään. Tällä tavalla se toimii minulla. Mielihalu ei ole tilanteessa se tekijä, se ei yritä kammata ovea auki.

M: Itse mietin taas uudestaan, että voisiko mielihalu itsessään olla vielä pelkistetympi, eli vain halun kokemus, kiihottuminen ja vire kehossa. Se olisi vielä neutraalimpi kuin se, että siihen sisältyy yhtään mielikuvaa lapsista.

J: Ihan oikein. Näin juuri tarkoitin. Kun puhun mielihalun äänestä, annan sille oman persoonallisen ääneni.

M: Ja kuten olemme puhuneet, fantasia sinänsä voi olla hyvä tienviitta siihen, mitä mielessä on meneillään. Sen symboliikka on arvo sinänsä.

J: Niin. Mutta en osaa selittää sitä ihan täysin, miten minun ajatukseni muodostuu. Mielihaluminän lähtökohta on tunne kiihottumisesta. Jostain syystä olen tehnyt siitä hyvinkin persoonallisen ja käsittelen sitä persoonallisen ulottuvuuden kautta. Kaikille asioille en voi niin tehdä, ja

tämäkin on monen vuoden tulos. Se, että pystyn katsomaan mielihaluani, on monen vuoden työn tulos.

M: Paremmin et olisi voinut aikaa käyttää.

J: Minulla oli paljon aikaa silloin ja mietin paljon silloin. Mielettömin asia järkiminen kanssa on se, että se tosiaan muistuttaa, että minä olen sinä, eli olen itse opettanut itseäni eri tasolta.

M: Näin me lopulta kaikki teemme. Se ei vain ole ilmeistä. Sitä paitsi noin hyvä tietoisuus omasta mielestä on harvinaista. Mutta toivon mukaan koko ajan yleisempää.

J: Niin harvalla on tarve! Ihminen pyrkii aina tavanomaiseen toimintaan ja päivät menevät lentäen, tajunta on automaattiohjauksella. Tavalliselle ihmiselle se on ihan hyvä tilanne, siihen tavallinen mieli pyrkii. Sille riittää, ettei kaikkea ajatella moniulotteisesti. Mutta kun tulee tarve selviytyä, niin ajattelun resurssit lisätään. Minulle tuli todella tarve selviytyä, niinpä ajattelun resurssit lisääntyivät.

M: Hyvä niin. Annan sinulle nyt tekstin tulostettuna mukaan ja mielenkiinnolla odotan, mitä siitä sanot.

33.

Ehdimme tavata maaliskuun puolivälissä kerran, ennen kuin jouduimme (tai pääsimme, miten sen nyt haluaa katsoa) etätöihin. Nyt koko maailma oli pysähdyksissä koronaviruksen vuoksi, ja tapaaminen järjestettiin puhelimitse kotoa käsin. Olin yllättynyt, miten hyvin etätöskentely onnistui ja työpäivät kuluivat vauhdilla. Ainoastaan koira aiheutti keskusteluihin keskeytyksiä haukkumalla pihalle ja hetken päästä takaisin sisälle.

Aloitin keskustelun tästä tekstistä, jonka olin hänelle tulostanut.

M: Mihin asti olet lukenut tekstiä?

J: En hirveän pitkälle, minulle tulee siitä outo olo. Se on hieman vaikeaa. Jos luen tarinatekstiä, luon siitä mielikuvan. Mutta jos teksti on minusta, alan luoda mielikuvaa itsestäni, kun luen itsestäni. Tulee outo, ylitietoinen olo. Jos katsoisit vaikka elokuvaa itsestäsi, eikö sinulle tulisi outo olo?

M: Jonkin verran videoita tehtyäni en koe itseni katselemista outona.

J: Minulle tulee, mutta ehkä se johtuu siitä, etten ole tottunut.

M: Eihän sinun periaatteessa ole pakko lukea tekstiä.

J: Kyllä minä haluan. Yritän vain päästä mielentilaan, jossa en tekisi mielikuvia.

M: Tapahtumia ei tekstissä juuri ole, kun vain ollaan istuttu ja keskusteltu.

J: Mutta kyllä siinä hyviä kohtia on. Huomaan itsekin nyt vasta, miten alusta asti olemme puhuneet tuhon äänestä. Kyllä minun täytyy tämä lukea. Vaikka minua ei tässä paljasteta, haluan pystyä sanomaan, että seison sen takana, mitä olen sanonut.

M: Kyllä. Se on tärkeää. Ja koska tekstiä alkaa olla paljon, on jossain vaiheessa vain päätettävä, mihin lopetetaan.

J: Sepä siinä onkin.

M: Paras tarina tietysti olisi, että paranisit kokonaan.

J: Mitä se sitten tarkoittaisikaan? En edes odottaisi sellaista paranemista, että mielihalu loppuisi.

M: Niinpä. Mikä olisi sinulle riittävä paraneminen?

J: Ettei asian kanssa tarvitsisi enää tapella. Että olisin tasapainoinen ihminen, se täysi ihminen. Olen joskus jopa sanonut, että elämän tehtävä on löytää se, mikä saa sinut tuntemaan itsesi täydeksi.

M: Minunkin mielestäni se on elämän tärkein tehtävä.

J: Nämäkin kaikki asiat on jo sanottu paljon aikaisemmin, mutta sanotaan nyt vielä, että voitto asiasta on se, että olen tasapainossa.

M: Ehkä mikään terapiatyö ei tähtää siihen, että tasapaino on täydellisesti saavutettu. Mutta se, että se on jo paremmin palautettavissa, on riittävää.

J: Tuota jo ihan aluksikin ajattelin. Tarvitsin uuden työkalun ongelman käsittelyyn.

M: Löysitkö sen?

J: Kyllä oikeastaan. Sain sen aika piankin. Se uusi työkalu olit sinä. Kun minulla on tapana tehdä asioista simulaatioita, tein sinustakin sellaisen. Olen muodostanut sinusta ajatuksen äänen arkeenkin. Niin se minulla

toimii, ja se on auttanut tosi paljon. Sen avulla, mitä olemme keskustelleet, pystyn luomaan mielikuvan sinusta, joka auttaa arkenakin. En tiedä, mitä tästä ajattelisi.

M: Tuohan kuulostaa järkevältä. Onneksi sinulla on mielikuvitusta.

J: Se on järkiminän kanssa opeteltu. Mielikuvan hahmottaminen.

M: Hyvä terapeutti on sellainen, joka lopulta tekee itsensä tarpeettomaksi. Sinulla on jo oma sisäistetty mielikuva minusta, silloin ei tarvita enää fyysistä minua. En tarkoita, että nyt tästä hetkestä eteenpäin ei enää tarvita.

J: En sanoisi, ettei tarvitse, mutta se helpottaa tällaisissakin tilanteissa, kun ei voida nähdä. Ei se poista fyysisen läsnäolon tarvetta kokonaan, mutta se helpottaa väliaikoina.

M: Lopulta ehkä tavoitteena on, ettei terapeutin fyysisistä läsnäoloa tarvita lainkaan. Tai yleensä se ainakin on. Useimmat terapiat päättyvät muutama vuodessa. Mitä se sinussa herättää?

J: Minulla meni viimeiset viisi sekuntia ihan ohi, kun luin tätä tekstiä, anteeksi. Koska tuossa oli yksi kohta niin hyvin sanottu! Tuo että maailman ei tarvitse miellyttää minua! Olenko minä todella sanonut noin? Voi hyvänen aika! Kyllä minun täytyy tämä lukea koska täällä on tällaista tekstiä!

M: Sanopa muuta!

J: Maailman ei tarvitse miellyttää minua. Se on sama oppitunti kuin se, että minä en ole erityinen. Maailma ei ole minun mielihalujani varten.

M: Se on edelleenkin todella hyvin sanottu. Voisiko ajatella niin, että lukisit sen seuraavien viikkojen aikana, jotta saisimme idean siitä, miten tämä päätetään?

J: Ehdottomasti. En osaa vastata siihen, mikä on hyvä päätös. Ainakin

haluan, että se viesti, jonka takana molemmat seisomme, tulee perille.

M: Uskoisin näin. Se viesti on tullut eri tavoilla moneen kertaan. Mutta kuten sanottu, kertaus ei haittaa. Mutta ehkä montaa sataa sivua sitä ei jaksakaan lukea.

J: Ei se pituus ole oleellista.

M: Koko ei ratkaise!

J: Ei ainakaan tässä tilanteessa.

M: Se mitä kysyin sen viiden sekunnin aikana, kun olit muissa maailmoissa, oli että mitä se ajatus sinussa herättää, että kaikki terapiat jossain vaiheessa loppuvat?

J: No, tietenkin ne loppuvat, ja se aina vähän mietityttää, että...niin. Että onko valmis siihen tosiasiaan?

M: Kyllähän se useimmissa pelkoa herättää, kun pitkää terapiaa lopetellaan.

J: Tavallaan se ei ole ainoa ammatti, jossa periaatteessa halutaan asiakasta eroon, hyvässä mielessä. Tarkoitus on, että asioista selvittää. Yritän tavallaan sanoa itselleni, että "sinun pitäisi jo pärjätä, ne työkalut jo ovat sinulla". Mielelläni höpöttäisin asioista myös seuraavat vuodet, pelkästä höpöttämisen ilosta. Mutta kuten järkikinä sanoo, asioissa ei ole kyse pelkästään minusta, vaan on muitakin. Ja jos kuljen vain höpöttämässä, rajoitan ehkä muiden avun saamista.

M: Vielä ei ole se tilanne. Niin suurta tunkua ei vielä ole.

J: Kai sekin on ihan hyvä asia omalla tavallaan. Sen ensimmäisen terapian jälkeen silloin sanoin, että toivottavasti hommia sitten riittää. Haluan arvostaa sitä mitä teet, mutta en halua, että ihmisillä on ongelmia. Samalla tavalla on hassua toivottaa ambulanssikuskeille tai palomiehille paljon töitä.

M: Ehkä on ihan perusteltua olettaa, että töitä on.

J: Mielen ongelmat eivät ihan heti lopu kesken.

M: Ei ihan seuraavina vuosisatoina varmaan, jos tuhansinakaan. Mutta jossain vaiheessa on hyvä päättää, että nyt työkaluja on tarpeeksi, ja sitten tavata parin kk:n välein seurantamielessä.

J: Se on totta...tämä on kyllä...väkisinkin meinaan lukea tätä tekstiä täällä nyt. Olen kauan miettinyt, että itse kirjoittaisin. Mutta en osaa kirjoittaa hyvin, olen parempi puhumaan kuin kirjoittamaan.

M: Siksi me olemme juuri tämän tehneet.

J: Kun on lukihäiriö, on vaikea lähteä pitkä tekstiä tuottamaan. Mutta tulee jännä olo, ehkä yritän saada motivaatiota jonkin oman jutun tekemiseen. Se ei liity suoraan seksuaalisuuteen, vaan simuloivaan ajattelumalliin. Se olisi ihmisyyden ymmärtämistä. Että saisi lukijan näkemään ensin ihmisyyden, ja sitten vasta mahdolliset ongelmat. Olen kauan asiaa miettinyt.

M: Tässä tekstissä tulee hyvin esille se ihmisyyden ensin.

J: Niin, kyllä me paljon siitä puhuimme. Mutta, nyt kun haluan todella tämän lukea, tähän menee pari iltaa. Voimme sopia uuden puhelinkeskusteluajan, vaikka taas viikon päähän. En halua nyt videokeskustelua, mutta jos tämä äänikeskustelu sopii, niin hyvä. Minulla ei ole oikein kunnollisia laitteita.

M: Se sopii. Kirjoittaminen onnistuu näinkin.

Päätimme sopia viikoittaiset ajat siitä huolimatta, ettei fyysinen tapaaminen ollut mahdollista.

34.

Etätöiden jatkuessa ehdin perehtyä taas uudelleen kirjoihin, jotka olivat jääneet kirjahyllyyn odottamaan uusia mahdollisuuksia. Yksi oli BEDIT (Berlin Dissexuality Therapy Program), Beierin ja kumppaneiden kehittämä ryhmäterapiamalli ihmisille, joilla on pedofiilinen taipumus. Olin käynyt vuonna 2014 Helsingissä ja Berliinissä Sexpon järjestämän koulutuksen pedofiiliasta, ja vaikka hyödynsinkin oppia työssä, en ollut saanut luetuksi englanninkielistä kirjaa. Siinä puhuttiin siitä, että pedofiilisesti kokeva ihminen otaksuu, että terapeutti tuntee häntä kohtaan inhoa ja tuomitsee hänet. Tämä pelko taas kumpuaa heikosta itsearvostuksesta, joka liittyy pedofiliaan liittyvään stigmaan. Terapeutin selkein tehtävä on hyväksyä taipumus sellaisenaan, mutta ottaa tietysti jyrkkä kanta hyväksikäyttöön. Näin olin mielestäni tehnytkin, mutta Juhanin itsensä oli edelleenkin vaikea hyväksyä taipumustaan. Lisäksi kirjassa mainittiin, että koska seksuaalisuus on moniulotteista ja sisältää halun lisäksi myös kiintymyksen ulottuvuuden, pedofiili haluaisi saada myös kiintymyssuhdetarpeensa tyydytettyä lapsen kautta. Koska se on mahdollista vain aikuisen kanssa, joka taas ei vastaa seksuaalista ideaalia eikä pysty tarjoamaan niin intensiivistä kokemusta, hän joutuu elämään jatkuvan täyttymättömän toiveen kanssa. Pedofilia on taakka, jo trauma itsessään, minkä vuoksi jatkuvaa seurantaa ja tukea tarvitaan. Itse ajattelen että eläminen niin suuren tyhjiön kanssa vaatii suurta henkistä ponnistusta ja toisaalta taas mahdollisuutta löytää voima itsestään. Tästä aiheesta, ja tietysti myös meidän tekstistämme odotin seuraavaa keskustelua.

M: Mistä näistä aloitetaan?

J: Tavallaan odotus inhosta tulee jokaisen ihmisen kohdalla, jota alkaa enemmän tuntee. Ajatuksena on, että jos hän tietäisi enemmän, hän ei välttämättä välittäisi minusta. Terapiassa se tietyllä tavalla korostuu, koska ainakaan aluksi ei tunne terapeuttia ja tulee tunne, että pitää selittää sitä, miksi tuntee näin. Kun avautuu sellaisesta, mistä ei ole voinut puhua, sitä olettaa, että inho on vastassa. Se on pelkoa ja epävarmuutta omaa mieltymystään kohtaan. Tuossa kirjassa se oli hyvin sanottu, kyllä se pitää paikkansa. Ja se pätee muuhunkin kuin terapiaan.

M: Ja myöskin siitä täyttymyksen puutteesta olet puhunut.

J: Se täyttymyksen tunne on paras kuvaamaan sitä tunnetta. Mutta sitä on vaikea selittää, sen eron, että olisin aikuisen kanssa tai olisin lapsen kanssa. Aikuisen kanssa jää puuttumaan täyttymisen tunne. Siinä mielessä se oli oikein sanottu, mutta on siinä muutakin. Koen, että siinä oletetussa täyttymyksen tunteessa on vielä jotain extraakin.

M: Oletko joissain tilanteissa kokenut sellaista?

J: No, ainoastaan silloin kun ihastun lapseen, koen sen tunteen mitä en voi saavuttaa aikuisen kanssa. Sitä ei varmaan voi kuvailla. Voisiko se johtua vain oksitosiini-hormonista? Sitä erittyy vain silloin ja sen tunteen voi saavuttaa.

M: Oksitosiinia pidetään kiintymys- ja läheisyshormonina. Voisi olla kiinnostava tutkimuksen aihe.

J: Olen sanonut aikaisemminkin, että asioita on hankala kuvailla, koska se tulee jostain aivokemian mekaniikoista, joita on vaikea pistää sanoiksi.

M: Ja tuossa kirjassa todettiin, että juuri tämän täyttymättömän toiveen kanssa eläminen on raskasta ja sen takia tukea tarvitaan.

J: Minun suurin murheeni ei ole täyttymätön toive, olen päässyt siitä yli. En etsi parisuhdetta, mutta silti on päiviä, jolloin tuntuu kurjalta se, että on tuominnut itsensä yksinäisyyteen. En silti sanoisi, että suurin murheeni on se, etten saa täyttää toivettani.

M: Mikä suurin murheesi sitten on?

J: Enemmänkin se, että miksi tämän asian kanssa silti pitää tapella? Että miksi en huolehdi itsestäni?

M: Siihen on hyvä joskus palata. No, kerroit että sait luettua tekstin?

J: Kyllä! Se on kirjoitettu tarkasti siten, miten olen sanonut. Ei siinä mitään yllätystä tullut. Vain kaksi kohtaa häiritsi. Ensin sanon, ettei minulla ole esimerkkiä mutta sitten annankin esimerkin. Se on niin tarkasti kirjoitettu, että siitä huomaa miten saatan asioissa pyöriä. Mutta vain toivon, että jos joku sen lukee, että hän saa siitä sen viestin eikä hämmenny.

M: Uskoisin näin. Toisaalta kun se on kirjoitettu niin tarkasti, se on elävämpi.

J: Joskus voi olla hankala lukea tekstiä, jossa mennään asioihin välillä kiertäen.

M: Näinhän elämässä tehdään. Tätäkin puhetta on vähän pelkistetty ja muutettu kirjakielelle. Et tosin puhu kovin vahvaa murretta.

J: Eivät minuun ole murteet tarttuneet.

M: Nyt varmaan alamme olla tekstin suhteen loppusuoralla.

J: Kyllä, nyt voi alkaa lopetella. Tuotakaan ei ihan hetkessä lue. Minulla ei ole mitään hajua, miten se pitäisi lopettaa. Sen pitäisi olla sellainen, missä ajatukset kiteytyvät yhteen pisteeseen.

Juhani oli tällä kerralla ollut tavanomaista ahdistuneempi. Hän kysyi itseltään, miksi hän ei huolehdi itsestään. Olimme keskustelleet joitain kertoja aiemminkin siitä. Jollain tavalla hän tunnisti rankaisevansa itseänsä siitä, että tunsu seksuaalisuutensa vääräksi. Sen vuoksi hän jätti toisinaan tärkeitä käytännön asioita hoitamatta, ja se lisäsi hänen häpeäänsä. Toisaalta hän tiesi, ettei hän itseään rankaisemalla saavuttanut mitään. Sitä tietoa meidän piti vielä vahvistaa.

35.

Ystävänä oli kirjoittanut minulle muutamaa kuukautta aiemmin kirjeeseen: "Seksuaalisuus itsessään on halu yhteyteen, yhtymiseen ja ilmentää ykseyden halua ja vaistoa. Olet ehkä huomannut, että olet valinnut täydellisen alan, jossa fyysisellä tasolla tutkitaan yhteyden ja "yhtymisen asioita" ja anomalioita, joita yhtä aikaa työstät henkiselällä tasolla ykseyttä ja totuutta etsiessäsi. Tämä on suuri lahja. Seksuaalisuuden ongelmat suoraan opettavat ihmiskuntaa ykseyteen palaamisen problematiikasta; Jossakussa "seksuaaliongelmallisessa" halu yhtymiseen ilmentyy pakonomaisena ja jatkuvana haluna seksiin, jossakussa haluna yhtyä toiseen väkisin jne. On erittäin tärkeää huomata, etteivät nämä ihmiset suinkaan ole "epäonnistuneet" ollessaan "seksuaaliongelmaisia" – vaikka yhteiskunta on eri mieltä. Totuuden näkökulmasta he eivät piilota vaan äärimmäisellä tasolla ilmentävät ja opettavat, mikä maailmassa ja ihmiskunnassa ykseyden ja Totuuden muistamisen kannalta on ongelmallista. He tuovat näkyväksi sen epätoivon ja halun ja kaikki nurinkuriset keinot, joilla ihmiset etsivät ykseyttä ja Itsen muistamista. Niin he tuovat näkyväksi myös sitä, miksi muistaminen viipyy. Tutkitaan hetki vaikkapa raiskaamisen ajatusta. Raiskaaja haluaa yhtyä, mutta lähestyy yhtymistä eli ykseyttä OTTAMISEN kautta. Hän väkisin ottaa toiselta saadakseen yhtymisen (ja samalla vallan ja voiman) kokemuksen, jota hän kipeästi kaipaa. Kaikki valta ja voima, joka hänellä ja jokaisella on, on vääristynyt ja typistynyt valtaan ottaa väkisin. Niin raiskaaja on riisuttu malli maailman ajatuksesta: VAIN OTTAMALLA TOISELTA, saan. Tai: väkisin ottaminen on valtaa ja voimaa. Hän on riisuttu ja paljas, jotta huomaisimme, että näin maailma opettaa ja näin maailmassa tehdään. Ihmisten silmissä raiskaaja

on kammottava, mutta totuuden näkökulmasta hän ilmentää sitä ja paljastaa sen, mitä maailma on, jotta näkisimme sen ja voisimme valita toisin, että uskaltaisın antaa Itseni, astua talosta ulos tuuleen ja yhtyä siihen, yhteen Totuuteen, joka kietoutuu kaikkeen.”

Luin Juhanille tuon osan kirjeestä.

M: Tässä talo voisi symboloida käsitteiden ja ehdollistumien rakennelmaa, ja sinun kierrettäsi talon sisällä, sitä hyödyttömyyttä pyörimistä sen sijaan, että astuisit ulos. Mutta kerro nyt ensin, mitä ajatuksia tuo herätti.

J: Piti hetki miettiä, mitä tuossa haettiin. Kai minä sen ymmärsin. Minusta tuntuu, että se on osa haitallista seksuaalista ilmentämistä, että elämän täyttymisen tunnetta haetaan toisesta, piittaamatta toisen ihmisen koskemattomuudesta. Jos ajatellaan hyväksikäyttäjää tai raiskaajaa, lähtötilanne on monella eri, mutta keino on väärä ja se lähtee väärästä oletuksesta, että minulla on oltava voima toisen yli. Joillakin voi olla väkivaltapohja jo etukäteen, ja väkivallan kautta lähdetään toteuttamaan sitä ykseyden hakemista.

M: Alitajuinen tavoite on silti sama.

J: Näkisin että pääsääntöisesti niin. Olen huonosti valmistautunut tähän kertaan.

M: Eihän tähän varsinaisesti tarvitse valmistautua.

J: Olen näitä miettinyt, Mutta raiskaajista on vaikea muodostaa mitään yhtä ajatusta.

M: Oikeastaan hyväksikäyttö on raiskaus vähän vain lievemmässä ilmiössä.

J: Yleistä on, että ei huomata sitä, että oikeutta toiseen ihmiseen aletaan pitää jopa parisuhteessa itsestään selvyutenä. Ajatellaan, että toisen kautta voi täydentää itseä. Toisella itsensä täydentäminen alkaa rikkoa toisen oikeutta itseensä. Se on hyväksikäyttöä. Mutta missä se raja menee,

sitä voi olla hankala huomata. Sitä ei aina nähdä, milloin rikkinäistä minää korjataan toisen avulla.

M: Ihmiset näkevät raiskaajissa oikeastaan tiivistettynä vain omat vääristymänsä. Ne vääristymät näkyvät vain epäselvemmillä tavoilla arkielämässä. Ystävänä esimerkkinä kirjeessä oli, että ihminen voi raiskata vaikkapa aamupuuronsa. Viitaten ehkä siihen, että ahmii sen, ottaa ahneesti ja väkisin.

J: Tämä mekanismi lievemässä muodossa on aika yleinen. Oma paha olo kaadetaan toisen päälle. Omaa pahaa oloa voidaan laajentaa hyvin monilla tavoilla.

M: Näinhän se menee. Ja jos nyt ajatellaan sitä, että tavoitteena on lopettaa kaikki lasta vähänkään loukkaava toiminta, on tärkeä ymmärtää, että lievältäkin näyttävä rike on raiskaus pienessä mittakaavassa.

J: Silti pitäisin selvät rajat ennen kuin ketään syytetään. Jos henkilö havaitsee toisessa sellaista toimintaa, joka menee väärille vesille, en tekisi heti tulkintaa, että se on hyväksikäyttöä, ellei ole todistusaineistoa. Kai ymmärsin oikein?

M: Nyt en puhu käytännön tasosta. Tietysti näin sen pitääkin mennä käytännössä. Oikeuslaitos lajittelee vaikkapa rikokset eri luokkiin. Näin sen on oltava. Mutta perimmäinen mielentila on sama, vaikka se ilmenisikin eri muodoissa.

J: Jostain syystä vain hyppäsin päätelmissä edelle. Mutta olenkin sanonut, että monissa näistä tapauksista päämekanismi on sama.

M: Tässä alkaakin olla ihan hyvää kiteytystä siitä, mistä olemme pitkin matkaa puhuneet. Seuraava eli viimeinen kirjankirjoituskerta on sitä varten, että sinä saat vielä tiivistää sen sanoman, mitä haluat sanoa. Minä olen oman sanomani sanonut tässä. Ihminen kaipaa yhteyttä, ykseyttä, ja yrittää löytää sen ulkopuolelta, jossa se toki myös on, koska ei ole erikseen sisäistä ja ulkoista, mutta se ei löydy mistään muodosta. Seksuaalisuus, missä

tahansa muodossa, ilmentää vahvasti tätä kaipuuta. Se on se mielihalu, jota voi käyttää tietoisesti kanavoituna ykseyden syvempään oivaltamiseen, mutta sitä voi käyttää myös väärin. Eli lyhyesti: seksi itsessään, laillisessa-kaan muodossa, ei tuo ykseyttä. Ykseys on jo olemassa, se pitää vain nähdä.

J: Niin. No, pitää itse tässä miettiä vielä sitä omaa tiivistystäni. Vaikka aika pitkälle se jo tiedän. Miten saisin sen sanottua hienosanaisesti, en tiedä. Sillä tavalla, että siihen saisi hieman toiveikkuutta. Haluan sen osoittaa ehkä enemmän niille, jotka ovat samassa tilanteessa kuin missä minä olin vuosia sitten. Sellaista, mitä olisin halunnut itse silloin kuulla, silloin kun ajatukset olivat eniten sekaisin. Mutta vähän tuntuu oudolta, että nytkö se jo alkaa loppua.

M: Niin. Melkein vuoden työ. Se oli kesä, kun aloitettiin. Ehkä kesäkuu.

J: Todella toivon, että kirjasta olisi hyötyä.

M: Minä olen aivan varma, että on. Myös sellaisille, joilla ei ole lapsikoh-teista kiinnostusta. Mutta palataanko vielä hetkeksi siihen, mistä aloitet-tiin ihan ensimmäisellä kerralla?

J: Mitähän me ihan ensimmäisellä kerralla...

M: Siihen että pelkäsit joutuvasi kierteeseen, jos näistä aletaan syvälli-semmin puhua. Mitä sanot siihen nyt?

J: En minä joutunut kierteeseen! Lähinnä varmaan tarkoitin sitä, että jos aletaan puhua todellisuuden kyseenalaistamisesta. Mielihaluista ja tuhon äänestä voi puhua helposti, mutta todellisuuden kyseenalaistaminen on minulle se kierteen paikka.

M: Ja kuten olen sanonut, ja haluan sanoa sen vielä kerran: ongelmia ei ratkaista sillä tietoisuuden tasolla, jolla ne on tehty.

J: Kyllä minä olen osannut päästää irti siitä. Välillä jään miettimään jotain, mitä on toivotonta ratkaista.

M: Kuten ystäväni kirjeessä sanoi, se pyöriminen talon sisällä eli käsite- ja ajatusrakennelman sisällä on sitä tyhjänpäiväistä kierrettä. Kävelet vain talon sisällä. Sen sijaan sinun pitäisi kävellä talosta ulos.

J: Sitä minäkin olen yrittänyt ajatella. Sitä ongelmaa ei voi ratkaista, se vain lukitsee sinut tilanteeseen, josta et enää näe muuta kuin ongelman. Tuo talovertaus on hyvä! Se talo on se meidän henkilökohtainen alueemme, missä koemme olevamme turvassa, sinne me lukittaudumme.

M: Ja vähitellen uskallamme olla yhä enemmän ulkona.

J: Tai nähdä.

M: Niin, sama asia. Sisällä et näe.

J: Tuhon ääni tykkää tästä talon sisällä pyörimisestä, että me jäämme sinne, koska se estää meitä näkemästä muuta kuin ahdistuksen. Se haluaa, että näemme vain ahdistuksen. Siksi se tykkää tällaisesta pyörittelystä ja pyörimisestä.

M: Bingo! Kyllä.

J: Sellaista. Hyvä että olemme käyneet keskustelua tällä tasolla. Se on saanut minut ajattelemaan asioita paremmin. Toinen ulottuvuus auttoi minua menemään oman kuplani ulkopuolelle.

36.

Nyt oltiin siis lopussa. Valmistauduin viimeiseen kirjoitettavaan keskusteluun. Pääsiäinen oli ohi ja koronarajoitukset voimassa. Olin juuri kuunnellut seksuaalirikoksia tutkivien poliisien haastattelun, jossa kerrottiin, että koronavirustilanne oli lisännyt lasten seksuaalista hyväksikäyttöä internetissä. Lapset olivat nyt yhä enemmän puhelimillaan ja seuran kaipuussa, mikä antoi hyväksikäyttäjille lisää tilaisuuksia. Poliisien mukaan lapsia seksuaaliseen tarkoitukseen kuvatuilla videoilla on kova kysyntä, ja se saa hyväksikäyttäjät kehittymään hyvin taitaviksi manipulaattoreiksi. Pieniäkin lapsia houkuteltiin leikin varjolla esimerkiksi paljastamaan itseään. Näytti siis siltä, että terapialle on tarvetta yhä enemmän sekä tekijä- että kokijapuolella.

Kerroin kuulemastani haastattelusta Juhanillekin.

J: Tuo on kyllä tosi harmillinen tilanne, lasten houkuttelu lisääntyy kaikissa poikkeavissa tilanteissa, joihin liittyy ahdistusta ja stressiä.

M: Näinpä. Sitten lohtua ja rentoutumista haetaan seksuaalisesta materiaalista piittaamatta siitä, ketä se on loukannut.

J: Ihmiset ovat tavallistakin enemmän laitteiden ääressä, mikä helpottaa tällaista käyttäytymistä.

M: No, mitä haluat sanoa nyt viimeisellä kirjoitettavalla terapiakerralla?

J: No, mietin viikon sitä, enkä saanut mitään aikaan. Odotin, että minulle tulee äärimmäinen älynväläys tähän loppuun, mutta ei tullut. Mietin vain

sitä, mikä olisi minun viestini. Tuntuu että haluaisin sanoa jotain erityisen hienoa, mutta sanon vain niin kuin se parhaalta tuntuu.

M: Ole hyvä!

J: Ole ystävällinen muille, ja muista olla myös ystävällinen itsellesi. Siihen kiteytyy kaikki. Viime viikon mietin, mitä haluaisin sanoa siitä näkökulmasta, mitä olisin itse tarvinnut aikoinaan. Olisin halunnut kuulla, että kaikki mahdollisuus toimia toisin on jo valmiina minussa itsessäni. Se keino, että voin kokea olevani ehjä. Minun ei tarvitse vihata maailmaa. Se tuska, mitä koemme, ei ole maailman aiheuttamaa.

M: Olen ihan samaa mieltä.

J: Aika lailla tuossa tuo ajatuksenjuoksu oli. Kyky toimia toisin ja elää niin, ettei vahingoita, on jo olemassa minussa. Eikä itseään tarvitse vihata.

M: Tuo on aivan erinomainen viesti!

J: Perusinhimillisyyden ymmärtäminen on avainasia. Ne, jotka ovat siinä tilanteessa missä minä olin nuorena, eivät usein näe itseään edes ihmisenä, enkä minäkään nähnyt. Se oli minun ensimmäisiä kysymyksiäni, että onko minulla oikeutta olla ihminen? Se on todella raastava ajatus, ja vie huonoon ajattelukehään. Olen viime aikoina alkanut miettiä sitä, että ystävällisyys itselle unohtuu niin helposti. Siksi sanon, että muista olla ystävällinen myös itsellesi.

M: Tuomitsemisesta ei ole mitään hyötyä. En tarkoita sitä, etteikö toimintaa pidä arvioida eikä rajata.

J: Mutta se tuomitseminen alkaa rajata myös elämänintoa. Aletaan rajata elämässä myös sellaisia asioita, jotka eivät liity itse rajattavaan asiaan.

M: Näin se valitettavasti menee.

J: Siksi itsensä tuomitseminen on haitallista. Me uskomme tarvitsevamme

tuomiota, että muistaisimme ja osaisimme toimia oikein. Mutta entä jos ystävällisyys auttaisi paremmin? Että lähestyisikin ongelmaa siten, ettei tuomitsisi itseään, vaan ymmärtäisi itseään ja muodostaisi tarvittavan rajan sitä kautta? Että pyrkisi ehjään ihmiseen eikä tuomioon?

M: Kuulostaa älynväläykseltä!

Juhani nauroi iloisesti.

J: Olen yleensä varovainen ajatuksenjuoksun kanssa. Mutta ei nyt mitään kovin outoa tullut sanottua.

M: Ei, varsin järkevää!

J: Mutta ei minulla ole sen enempää kiteytettävää. Jos tuon saa järkevään asuun, siinä on minun kokonaisviestini.

M: Minusta se tuli jo järkevässä asussa. Meidän terapiamme jatkuu, joten mikä on se tavoite, mihin nyt haluaisit sen avulla päästä?

J: Ainakin tukea tähän tämänhetkiseen tilanteeseen, joka liittyy opintoihin. Ja lisäksi minun täytyy vielä keskustella siitä ahdistuksen kierteestä, että pääsisin huonosta aallosta yli.

M: Ilman muuta saat siihen apua. Ei kannata ryhtyä vahvistamaan ahdistuksen kierrettä analysoimalla sitä liikaa. Opetellaan enemmän luopumista ja tähän hetkeen palaamista.

J: Minua hieman pelottaa tämä tilanne. Olen jättänyt muita asioita taka-alalle tämän kirjan tekemisen ajaksi. Olen sallinut itseni mennä lamaan-tumisen tilaan.

M: Tarkoitatko nyt muilla elämän osa-alueilla kuin tässä?

J: Kyllä. Muu tarpeellinen toiminta tahtoo kärsiä.

M: Voisiko tässäkin ajatella, että olisit ystävällinen itsellesi?

J: Pitäisi ajatella! Osaan kyllä puhua asioista, mutta pitäisi myös soveltaa niitä itsen. Välillä minusta tulee liian ankara itselleni, menen sille ankaruuslinjalle, mistä juuri puhuin.

M: Ja se vain lamaannuttaa lisää.

J: Tiedän täsmälleen, miten asia toimii. Tuntuu pahalta, kun on lamaantunut, ja sitten lamaantuu vielä enemmän.

M: Se on osa tuhon äänen kierrettä.

J: Se on outo toimintamalli, joka on jäänyt päälle. Tunnistan jotenkin, että tuhon ääni olisi nuo asiat tuonut. Yleensä tunnistan sen nopeammin.

M: Meidän mieleemme nakertava ja tuhoava puoli osaa hyvin piiloutua. Se voi naamioitua jopa kehittymiseksi. Lamaantumisen ei näytä heti tuholta, mutta se johtuu pelosta, niin kuin tuhokin.

J: Tuntuu siltä, että se on tuhon ääni. Kun kuulen aktiivisen tuhon äänen, tunnistan sen heti. Mutta nyt en tiedä, "kuulenko" minä tuhon äänen. Nyt pitää olla kriittisempi itselleni! Entä jos toteutankin tuhon äänen sanomaa jo valmiiksi, erikseen "kuulematta" sitä? Olen saattanut kuulla sen aikoja sitten, ja nyt vain toteutan sitä.

M: Näin ne alitajuiset uskomusmallit toimivat. Tuhon ääni on ovela.

J: Tuo oli osa sitä ajatusmallia, että minussa on vain tällainen piirre, että tuntuu pahalta. En ole kyseenalaistanut sen alkuperää.

M: Joka on itse luotu ja vahvistettu ajatusmalli.

J: Niin.

M. Mutta sen voi muuttaa!

J: Toivoisin että voisin, mutta miten sen muutan? Se kierre on ollut jo vuosia. Saatan mennä täydelliseen voimattomuuteen.

M: Muutat siitä juuri nyt.

J: Kyllä, mutta siitä pitäisi pystyä poistumaan kokonaan. Tiedän jo rakentavani epäonnistumista itselleni. Heti kun alkaa mennä paremmin, ajattelen että kohta menee huonosti!

M: Omien ajatusten kanssa saa olla kyllä jatkuvasti valppaana, se on vaikeaa. Mutta ajatukset muuttuvat, sinulla on valta muuttaa niitä. Samaa mitä olet soveltanut tähän lapsikohteiseen kiinnostukseen, voit soveltaa muuhunkin elämään. Kuunnella järkiminää.

J: Niin.

M: Voinko tehdä vielä pienen tarkentavan kysymyksen?

J: Joo!

M: Olen ymmärtänyt, että lasta loukkaavan materiaalin käyttö ja hallussapito on sinulta merkittävästi vähentynyt?

J: Kyllä. Vaikka se ei ole täysin poistunutkaan.

M: Minun mielestäni tavoiteltavaa olisi, että se poistuisi.

J: Niin minustakin. Tiedän, että siitä ei ole hyötyä, ja tiedän, että se ylläpitää ahdistusta. Silti tuntuu, ettei vain täysin osaa olla ilman, mutta miksi? Miksi en osaisi olla täysin ilman?

M: No, seksuaalisuus on ihmisyyden ydinosaa. Vaikeaa tietysti on ajatella, että sen mieluisimmasta ilmentämistavasta pitää kokonaan luopua.

J: Osa minusta nauttii, mutta minun pitäisi ymmärtää, että se on kuin epäterveellistä ruokaa, joka ei tee hyvää. Se nautinto, jos moraalin hetkeksi unohtaa, on todella voimakas, ja se luo sen tunteen, että sitä tarvitsee. Eikä edes se tieto, että tässä toimitaan väärin, estä sen katsomista. Mutta sen haitallisuuden ja huonon olon kierteen ymmärtäminen toimii paremmin. Pitäisi nähdä nautinnon yli. Kun nautinto poistetaan, mitä sinulle

jää? Huono olo, huono omatunto, tieto siitä, että nautit toisen trauman kustannuksella. Se on kauhea ajatus, kun nautinto on ohi.

M: Nyt olemme taas asian ytimessä.

J: Se pitäisi nähdä, että se ei ole sen nautinnon arvoista. Se ei ole minulle hyväksi. Se on vaikeaa. Sanot joskus, että se kuulostaa riippuvuudelta. Siinä on osa sitäkin puolta. Että on riippuvainen siitä materiaalista.

M: Se on sitä. Koska olisit muuten jo järkeillyt sen itseltäsi pois.

J: Ja järkeilinkin jossain vaiheessa, ja pitkään meni hyvin! Mutta se kun tietää minkä kiven alle katsoa ja kun kiusaus kasvaa...Tiedän että kun luopuisi vaan, mutta niin. Pitää työskennellä.

M: Meillä työt jatkuvat.

J: Omasta puolestani sanoisin, että tarvitsen sitä, terapiaa.

M: Tarvitset muistutusta siitä, että voit valita sen puolen, sen oikean.

J: Tuotahan minä aina sanon, että valitse toisin, mutta se on silti vaikeaa. Ymmärrys ei ole tehnyt sitä automaattisesti helpommaksi.

M: Ei, koska kyse on syvistä tunnepuolen kysymyksistä. Siihen kaikki riippuvuusikäyttäytyminen kiteytyy. Kyse ei ole samanlaisesta valinnasta, kuin kaupassa kahden eri juuston välillä. Näissä ohjaavat suuret tunteet. Pelko ja ahdistus naamioituvat haluksi, halu naamioituu tarpeeksi. Mutta tarpeesta ei ole kysymys. Jos olisi, et voisi huonosti sen jälkeen.

J: Tuo on totta, olen ymmärtänyt sen. Tässä toiminnassa ahdistus ajaa siihen. Paikataan esimerkiksi läheisyyden ja yhdessäolon tarvetta pornolla ja se menee siihen suuntaan, että se ruokkii ahdistusta. Luulisi, että järkinä olisi estänyt minua menemästä siihen kuoppaan, mutta ei se estä. Se antaa tikkaat sieltä ylös. Mutta tilanne on jo parempi.

M: Järkinä ei pakota, sinulla on valinnanvapaus.

J: Välillä toivoisin, että pakottaisi. Se antaa mennä aika syvälle, ennen kuin tulee kysymään, että ”pitäisikö toimia paremmin?”

M: Minä uskon, että se on valmis auttamaan sinua aina, kun päätät kuunnella.

J: On siinä tuokin puoli. En ole parhaiten kuunnellut.

M: Voisin vielä väittää, että tuhon ääni puhuu ensin ja kovemmin.

J: No ehkä joo, jos olen huonossa olossa. Vai tarkoitatko että en ehkä tunnistaakaan sitä niin hyvin kuin ajattelen?

M: Kyllä vain!

J: On siinä sekin puoli. Olen luullut, että tunnistan sen heti. Minussa on vuosia kytenyt huono, opittu toimintamalli, joka tulee aaltolina. En ole osannut tunnistaa sitä aina tuhon äänen aiheuttamaksi, olen pitänyt sitä ulkoisena ärsykkeenä tai jonakin. Mutta jos se on tuhon ääni, täytyy ajatella asiaa toisesta näkökulmasta. En ole pitänyt sitä tuhon äänenä.

M: Kuten sanoin, se on hyvä naamioitumaan. Siksi jatkuva valppaus on niin tärkeää. Mitä tähän voisi vielä viimeiseksi sanoa?

J: En oikein tiedä.

M: Työ on vielä kesken, meillä jokaisella. Myös minulla oman tuhon ääneni kanssa. On hyvä olettaa, että siihen voi mennä koko elämä, ennen kuin päätösvalta on annettu kokonaan järkiminälle. Mutta jokainen päätös vahvistaa sitä. Sinä valitset! Joka hetki.

J: Totta!

M: Voisiko tähän olla hyvä lopettaa tämä kirja?

J: En tiedä, kun en ole ikinä lopettanut kirjaa!

Nauroimme ajatukselle.

M: No, tehdään se sitten näin.

J: Näin se on tehtävä.

37.

Keskustelimme vielä jälkeinpäin siitä, mitä oli edelleen työstettävänä. Juhani oli pystynyt viimeisimmän keskustelun jälkeen hiljentämään voimakkaan mielihalun, joka huusi vaatimuksia laittoman materiaalin käytöstä. Hän oli onnistunut rauhoittumaan ja halu oli mennyt ohi. Silti hänen oli ajoittain vaikea uskoa, että hän pystyisi olemaan täysin ilman lasta loukkaavaa materiaalia. Juhani ymmärsi sen ristiriidan, mikä siinä oli ”järkiminän” ajatusten kanssa. Hänhän oli oivaltanut, ettei ole erityinen eikä oikeutettu hakemaan mielihyvää toisen kärsimyksen kustannuksella. Siksi ajatus siitä, että lasta loukkaavaa materiaalia on PAKKO katsoa, oli virheellinen. Sen hän tunnistikin ja se ärystti häntä. Hän sanoi, ettei mielihalulla ollut valtaa pakottaa häntä mihinkään, vaikka se kuinka huutaisi. Hän oli sanonut myös, ettei mielihalulle riittänyt se, että joku asia on laitonta. Se saattoi jopa joskus innostua siitä lisää, koska se haluaa kاپinoida sääntöjä ja määräyksiä vastaan. Sitä paitsi laki ei poistanut mielihalua eikä estänyt sitä toimimasta. Tarvittiin toisenlainen mielen päätös.

Sanoin hänelle, että lasta loukkaavan materiaalin katsominen saattaa näyttää siltä, ettei katsoja siihen osallistu. Juhani oli oikeuttanut katsomista ajattelemalla esimerkiksi, että video on jo tehty eli vahinko on jo tapahtunut eikä hän ole sitä ollut aiheuttamassa. Kuitenkaan se perustelu ei poista vahingollisuutta. Hän vertasi sitä itse ns. ”kostopornoon”, jossa kahdenkeskiseen käyttöön tarkoitettu seksuaalinen kuvamateriaali suhteen päätyttyä julkaistaan toisen osapuolen kostona. Juhani oli huomannut ajattelevansa, että missään tapauksessa kenelläkään ulkopuolisella ei ole oikeutta katsoa sitä, koska se on tehty intiimiin käyttöön. Hän ajatteli, että sen katsominen olisi väkivaltaan osallistumista. ”Järkiminä” oli

puuttunut nopeasti ajatuskulkuun ja kysynyt: ”Entäs sinun lapsipornosi? Miten se tästä periaatteesta eroaa?”

Juhani oli todennut, että mielihalun palkkio materiaalin katsomisesta ei ole sen arvoista, että mieltään kannattaa pitää vankina.

Kolme kuukautta viimeisimmän kirjoitetun keskustelun jälkeen Juhani kertoi eräällä tapaamisella, että hän on poistanut kaiken vahingollisen materiaalin koneeltaan. Hän oli kohtaamassa pelkojaan yhä päättäväisemmin. En ollut koskaan kuullut hänen nauravan niin vapautuneesti kuin tällä kerralla.

Meidän mielemme on mielihalujen ja tuhon äänen vankina niin kauan, kun päättämme tietoisesti vapauttaa sen. Ja päätämme vapauttaa sen aina uudelleen, kun se on taas huomaamatta kietoutunut halujen ja tarinoiden seittiin.

Voisi olla houkuttelevaa todeta lopuksi, että se on nimenomaan Juhani, jonka täytyy vielä niin paljon tehdä töitä mielensä kanssa. Meidän jokaisen täytyy tehdä töitä mielemme kanssa, koska meitä riivaavat täsmälleen samat mielihalut ja tuhon äänet, vain eri asuihin pukeutuneina. Tämä puoli meissä elää pirstoutumisesta ja erillisyydestä, eikä tunnista sitä, että aina kun irrotat itsesi jostain, koet pelkoa ja syyllisyyttä. Jos Juhani tai kuka tahansa irrottaa itsensä sivustaseuraajaksi, joka ei muka mitenkään osallistu toisten vahingoittamiseen, vaikka katseleekin sitä, hän tulee lyhytkestoisien mielihyvän jälkeen kokemaan syyllisyyttä ja paha oloa. Kuten hän sanoi, paha olo tuli siitä tiedosta, että nauttii toisen trauman kustannuksella. Sitähän ego ei tietenkään kerro siinä vaiheessa, kun suunnittelet toimintaa tai olet toiminnassa. Meidän alitajuntamme tietää, että olemme kaikki kytköksissä toisiimme ja kaikkiin tapahtumiin. Siksi ”ei kuulu minulle”-ajattelu kaivaa kuoppaa omaan mieleemme. Vahingoitamme aina vain itseämme, tai vapautamme aina vain itsemme. Kuvitelma erilaisuudesta alkaa hälvetä siinä vaiheessa, kun näemme ettei kukaan ole oikeastaan erilainen kuin itse. Jokaisella on erilainen, tärkeä roolinsa ja tehtävänsä täällä, mutta perusolemukseltamme ja tarpeiltamme olemme samanlaisia. Lapsen tarve turvallisuuteen ja kunnioitukseen on sama kuin Juhanilla. Juhanin tarve yhteyteen on sama kuin meillä.

Juhani oli ottanut vastuun omasta ajattelustaan, ja teki sen kanssa tietoisesti ja päättäväisesti töitä.

Oletko sinä jo aloittanut?

”Maailman ei tarvitse miellyttää minua”.

”Jos me kuuntelemme mielihalua, niin se etsii toiminnalleen perusteita. Se haluaa toteuttaa, se haluaa nauttia. Joten se saa meidät näkemään jopa faktoja asioissa, joissa niitä ei ole.”

”Ikinä minua ei ole haitannut se, etten saa tehdä sitä, mitä minulla tekisi mieli. Se ei ole ollut murheeni koskaan. Vaan se, että en tiedä miten muuten voisin kokea elämäni täydeksi.”

Tähän kirjaan on koottu keskustelut seksuaaliterapeutin ja Juhanin välillä vuoden ajalta. Edelliset lainaukset on otettu Juhanin puheenvuoroista. Hän esittelee ajattelutekniikan, jonka avulla pystyy elämään minkä tahansa mieltymyksen kanssa satuttamatta ketään. Tätä ajattelua voi soveltaa muihinkin mielen ongelmiin. Juhanilla on lapsikohteinen seksuaalinen mieltymys, jonka kanssa selviytymiseen hän on saanut oppitunteja mielensä viisaalta puolelta, jota hän kutsuu järkiminäksi. Hän haluaa kertoa, ettei pelkkä mieltymys tee ihmisestä hirviötä.

Keskusteluihin on otettu mukaan kirjoja ja teemoja seksologiasta, psykologiasta ja filosofiasta. Juhanin elämäntarinan ohella keskustellaan myös aihepiiriin liittyvästä kulttuurista. Suurin ilo ja kunnia on kuitenkin saada esitellä tämä pysäyttävä järjen ääni, järkiminä.